

ISIS

GLASILO ZDRAVNIŠKE ZBORNICE SLOVENIJE

Strokovna revija ISIS / Leto XVII. / številka 10 / 1. oktober 2008

ISIS
številka 10 / 1. oktober 2008

Končana trnova pot,
zdravnica sodno
rehabilitirana!

Zakaj so poletja vse bolj vroča?

prim. asist. Gordana Kalan Živčec,
dr. med.

tako ne razumem vseh poročevalcev, ki so o dogodku poročali tendenciozno in stisko dveh družin leta in leta izrabljali za višjo medijsko naklado. Ko je bila objavljena pravnomočna sodba Višjega sodišča v Mariboru, so bila medijska poročanja na to temo izjemno skopa, odvetnik staršev je želel dokončno odločitev sodišča celo omalovaževati. Na njegov ponovni neutemeljeni napad na slovensko zdravništvo (ki je v tej zadevi za oblikovanje strokovnega izvedenskega mnenja povabilo k sodelovanju tudi tuje strokovnjake) je Zbornica nemudoma reagirala in ga prijavila častnemu razsodišču Odvetniške zbornice.

Posamezniku, ki mu je na kakršenkoli način storjena škoda, bi pomenilo osebno opravičilo najvišje moralno zadoščenje, zato menimo, da si zdravnica po 15 letih trnove poti zasluži najmanj osebno javno opravičilo tistih, ki so ji povzročili to hudo in neutemeljeno bolečino neupravičenega sodnega pregona.

Tudi v zadevi, ko je bilo ime druge zdravnice v medijih neustrezno povezano s podkupovanjem, smo nemudoma reagirali preko odvetniške pisarne in popravek oziroma opravičilo je bilo objavljeno še v istem tednu na enak način, kot je bila izvedena neutemeljena objava.

Tretja pomembna tema letošnjega poletja je vsekakor razvrščanje zdravnikov in zobozdravnikov v nove plačne razrede. Zelo smo si prizadevali vsem članom zagotoviti vsaj ustrezne informacije, četudi nismo v celoti zadovoljni z doseženim na individualni ravni. Začetek poletja je namreč obetal, da bomo imeli z Združenjem zdravstvenih zavodov v prihodnosti boljše in aktivnejše sodelovanje pri reševanju skupnih problemov. To se na žalost pri prvem skupnem projektu, razvrščanju zdravnikov in zobozdravnikov v plačne razrede, ni udejanjilo. Dejstvo je, da moramo strniti vrste, če želimo biti uspešni pri politiki in zavarovalnici. Oboji smo na strani izvajalcev, na katerih temelji kakovostna oskrba bolnikov, in ne moremo več dovoliti, da je stroka šele na tretjem mestu, za politiko in financami!

Vsekakor pa smo bili bolj uspešni pri izboljšanju komunikacije med zaposlenimi, ki svoje klinično delo kombinirajo s pedagoškim, in njihovimi predpostavljanimi. V praksi se je izkazalo to, o čemer govorimo relativno neuspešno že vrsto let. Medicina je edino pedagoško področje, za katero je treba imeti paralelno, praktično dvojno izobrazbo. Za določena področja poučevanja v medicini je za opravljanje pedagoškega dela potrebna tudi medicinska specialistična izobrazba. Z novimi aneksi je prišlo do paradoksa, da je mentor razvrščen v 34. do 36. plačni razred, specializant pa v 40. ali 41.! Vendar se je tudi tokrat dokazalo, da je prevladala modrost, ki je lastna zdravnikom. Vsi skupaj so sedli za pogajalsko mizo in prepričana sem v dober uspeh dogovorjenega. V osebno zadovoljstvo pa si štejem zahvalo ene od kolegic, profesorice na Medicinski fakulteti v Ljubljani, ki mi je pri koncu razgovora rekla: »Tokrat prvič kot zdravnica čutim, da me je nekdo pripravljen poslušati in to je moja stanovska organizacija!« Tako, kot sem se počutila v tem trenutku, se počuti vsak zdravnik, ko se mu bolnik iz srca zahvali za izkazano pomoč. In resnično si bomo v novem vodstvu iskreno prizadevali, da bo takih mišljenj vedno več. ■

Gordana Kalan Živčec

Ilustracija: Dragan Artrigler
Logotip: Radovan Jenko

uvodnik	Gordana Kalan Živčec	• Zakaj so poletja vse bolj vroča?	3
stanovsko aktualno	Zlatko Fras, Mojca Vrečar	• Specializacije – uvedba spletnega beleženja posegov in opravil	9
	Matjaž Rode, Sabina Markoli	• Ali lahko zobozdravnik odkloni pacienta, ki noče izpolniti vprašalnika o svojem zdravju in prebolelih boleznih?	10
	Sabina Markoli	• Zobozdravniki finančno oškodovani	13
	Simona Mlakar	• Pasti objave podatkov v evropskem poslovnem registru	14
		• Nacionalni razpis specializacij zdravnikov, 1. 10. 2008	15
novice		•	29
intervju	Eldar M. Gadžijev	• Prof. dr. Rudi Pavlin, dr. med.	44
strokovno aktualno	Helena Jeriček, Mojca Gruntar Činč	• Neenakosti v zdravju otrok in mladih – najnovejše poročilo o raziskavi v 41 državah	48
	Gorazd Lešničar	• Proučevanja strategij za optimalno zdravljenje kroničnega hepatitisa C	52
forum	Andrej Žmitek	• Hipokratov odgovor	56
strokovno zanimivo	Dejan Ognjenovik	• Izobraževanje iz ginekološke onkologije	58
	Luka Lipar	• Mladi zdravnik v objubljeni deželi	60
	Boris Klun	• Kanadski paberki	62
		• Strokovnjaki priporočajo cepljenje proti rotavirusu za vse dojenčke v Evropi	64
delo Zbornice		• Zapisniki IO ZZS	68
	Brane Dobnikar	• Aktualne teme, ki jih je obravnaval izvršilni odbor v zadnjih dveh mesecih, ter delo strokovne službe	71
iz dela razsodišč		• Sklep razsodišča I. stopnje Zdravniške zbornice Slovenije	73
status artis medicae	J. Preželj, M. Pfeifer, T. Kocjan, A. Sabati Rajič, U. Gantar Rott, M. Jensterle, K. Bajuk Studen	• Novosti o vitaminu D in kalciju v zdravljenju osteoporoze	74
koledar strokovnih srečanj		•	77
programi strokovnih srečanj		•	99
strokovna srečanja	Tine Hajdinjak	• Obisk ameriškega Slovenca, urologa Davida S. Turka, in ablacija prostate z diodnim laserjem	138
	Alja Videtič	• Samomor in samomorilno vedenje	139
	Marija Cesar Komar	• Terapija bolečine	140
	Emina Hajdinjak	• Poletna šola urgentne medicine	141
	Ana Jakopin	• Vtisi s predkonference Wonca v Istanbulu	142

V dobrobit zdravnika in bolnika

	Maristella Mallinger, Maja Ovsenik	• Evropsko združenja ortodontov	143
	Mojca Lajh	• Mednarodni simpozij ortodonske tehnike dr. Alexandra v Opatiji	144
nove publikacije	Željko B. Jakelič	• Škrinja stomatološkega blaga	145
odmevi		• Dodelitev javnih pooblastil Zbornici fizioterapevtov Slovenije	146
s knjižne police		• Nedelja – Cerkevni list Krške škofije	147
	Majda Kurinčič Tomšič	• Nezvestoba	149
zdravniki v prostem času	Janez Tomažič	• Au - foristična tinktura	150
	Dušan Sket	• Aforizmi	150
	Dušan Sket	• Pesmi	151
	Aleksander Brunčko	• Hiše malo drugače	152
	Igor Kočever	• Zaslonka	153
	Vilma Šifrar Eniko, Mojca Velikonja Vagner	• Po škofjeloškem hribovju	154
	Barba Štemberger Zupan	• Ustvarjalnost je notranja sila, ki nima omejitev	155
personalia		•	156
	Marija Cesar Komar	• Umrla je prva slovenska profesorica anesteziologije prof. dr. Darinka Soban, dr. med.	158
	Ludvik Vidmar	• In memoriam - prof. dr. Milan Lazar, dr. med.	159
misli in mnenja uredništva	Martin Bigec	• Izvirni greh	

Impressum

LETO XVII, ŠT. 10, 1. oktober 2008
 natisnjeno 8500 izvodov,
 datum tiska: dan pred izidom
 UDK 61(497.12)(060.55)
 UDK 06.055:61(497.12)
 ISSN 1318-0193 CODEN: ISISF9
 IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK
PUBLISHED BY
 Zdravniška zbornica Slovenije
 The Medical Chamber of Slovenia
 Dalmatinova 10, p. p. 1630,
 1001 Ljubljana
 W: <http://www.zdravniskazbornica.si>
 T: 01/30 72 100, F: 01/30 72 109
 E: isis@zzs-mcs.si
 Transakcijski račun: 02014-0014268276
PRESEDNICA
 prim. asist. Gordana Kalan Živčec, dr. med.
UREDNIŠTVO • EDITORIAL OFFICE
 Dalmatinova 10, p. p. 1630,
 1001 Ljubljana
 W: <http://www.zdravniskazbornica.si>
 Isis online: ISSN 1581-1611
 T: 01/30 72 152, F: 01/30 72 109
 E: isis@zzs-mcs.si
ODGOVORNI IN GLAVNI UREDNIK
EDITOR-IN-CHIEF AND RESPONSIBLE
EDITOR
 prof. dr. Eldar M. Gadžijev, dr. med.
 E: egadzijev@onko-i.si
 T: 01/587 98 97
UREDNIKA • EDITOR
 Elizabeta Bobnar Najžer, prof. sl., ur.
 E: eb.najzer@zzs-mcs.si
UREDNIŠKI ODBOR
EDITORIAL BOARD
 prim. asist. mag. Martin Bigec, dr. med.
 doc. dr. Vojko Flis, dr. med.
 prof. dr. Anton Grad, dr. med.
 prof. dr. Alojz Ihan, dr. med.
 prof. dr. Boris Klun, dr. med.
 akad. prof. dr. Marjan Kordaš, dr. med.
 prof. dr. Črt Marinček, dr. med.
 asist. mag. Marko Pokorn, dr. med.
 asist. dr. Danica Rotar Pavlič, dr. med.
 prof. dr. Jože Frontelj, dr. med.
 prof. dr. David B. Vodusek, dr. med.
 prof. dr. Vito Vrbič, dr. dent. med.
 prof. dr. Matjaž Zwitter, dr. med.
TAJNICI UREDNIŠTVA • SECRETARY
 Marija Cimperman
 Slavka Sterle
LEKTORICA • REVISION
 Marta Brečko Vrhovnik, univ. dipl. slov.
OBLIKOVANJE • DESIGN
 za ATELIER IM • Katja Žlajpah, u. d. i. a.
RAČUNALNIŠKA POSTAVITEV
IN PRIPRAVA ZA TISK • DTP
 Camera d. o. o.
 Knezov stradon 94, Ljubljana
 T: 01/420 12 00
TRŽENJE • MARKETING
 Atelier IM d. o. o.,
 Breg 22, Ljubljana
 T: 01/24 11 930
 F: 01/24 11 939
 E: atelier-im@siol.net
TISK • PRINTED BY
 Tiskarna Povše, Povšetova 36 a,
 Ljubljana, T: 01/230 15 42
 Vse pravice pridržane, ponatis celote ali posameznih delov je dovoljen le z dovoljenjem uredništva.
 Lastnik blagovne znamke: Zdravniška zbornica Slovenije, Dalmatinova 10, 1000 Ljubljana

Navodila avtorjem

Rok oddaje vseh prispevkov za objavo v reviji Isis je do 10. v mesecu (prejeto v uredništvu) za naslednji mesec. Članke lahko pošljete po pošti na naslov uredništva, po faksu ali po elektronski pošti. Članke oddajate v elektronski obliki (zgoščenka, e-pošta). Dolžina člankov je omejena na največ 30.000 znakov - šteje brez presledkov (velikosti 12 pp, oblika pisave times new roman). Lahko priložite fotografije, diapozitive ali digitalne fotografije.

Za objavo so primerne digitalne fotografije, velike vsaj 1500 x 1200 točk (pixels), to je okoli 2 milijona točk. Ločljivost najmanj 300 dpi.

Ker izbrane prispevek honoriramo, priložite svoj polni naslov stalnega bivališča, davčno številko, davčno izpustavo, popolno številko transakcijskega računa in ime banke.

Prispevki v rubriki »strokovna srečanja«

Dolžina prispevkov je omejena na največ dve strani v reviji Isis, objavljena je lahko le ena fotografija, ki se vsteva v skupno dolžino. To pomeni, da ima prispevek brez slike lahko največ 10.000 znakov - šteje brez presledkov (velikosti 12 pp, oblika pisave times new roman). Prispevek s sliko ima lahko največ 9.000 znakov - šteje brez presledkov (velikosti 12 pp, oblika pisave times new roman). Vsako poročilo iz tujine mora obvezno vsebovati kratek zaključek, kaj pomeni srečanje za stroko v Sloveniji: ali in kje oziroma kako je mogoče izsledke prenesti v slovenski prostor. V primeru, da je slovenska stroka v svetovnem vrhu, je treba v zaključku na kratko povzeti njeno vlogo v ustreznem merilu. Prispevkov, ki ne bodo upoštevali zgoraj navedenih navodil, uredništvo ne bo objavilo oziroma bo avtorje prosilo za dopolnitve.

Navodila o navajanju pokroviteljev

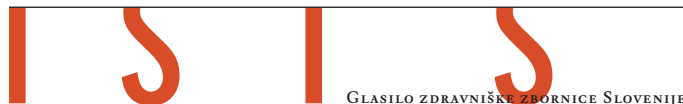
Na koncu prispevka so lahko navedena imena farmacevtskih podjetij, delovnih organizacij, matičnih delovnih organizacij, kjer ste zaposleni, društev, združenj in ostalih pravnih ter fizičnih oseb, ki so po vašem mnenju kakorkoli prispevale k nastanku prispevka. Uredništvo si pridržuje pravico, da bo imena objavljalo v enotni obliki.

Izjava uredništva

Članki izražajo stališča avtorjev in ne nujno tudi organizacij, v katerih so zaposleni, ali uredništva Izide.

Letna naročnina

Letna naročnina za nečlane (naročnike) je 49,20 EUR, za naročnike v tujini 98,40 EUR, posamezna številka za nečlane stane 4,10 EUR. Davek na dodano vrednost je vračunan v cenit ter se ga obračunava in plačuje po 8,5-odstotni stopnji. Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana.

GLASILO ZDRAVNIŠKE ZBORNICE SLOVENIJE
 Strokovna revija ISIS / Leto XVII. / številka 10 / 1. oktober 2008

Sodelovali

Dragan Arrigler, Klick, Ljubljana • Katica Bajuk Studen, dr. med., specializantka v ljubljanski regiji • Prim. asist. mag. Martin Bigec, dr. med., ZD Radlje ob Dravi • Prim. asist. Aleksander Brunčič, dr. med., Univerzitetni klinični center Maribor • Prim. mag. Marija Cesar Komar, dr. med., Slovensko združenje za zdravljenje bolečine • Cindi Slovenija, Ljubljana • Brane Dobnikar, univ. dipl. prav., Zdravniška zbornica Slovenije • Dr. Zlatko Fras, dr. med., Zdravniška zbornica Slovenije • Prof. dr. Eldar M. Gadžijev, dr. med., Zdravniška zbornica Slovenije • Urška Gantar Rott, dr. med., Univerzitetni klinični center Ljubljana, KO za endokrinologijo, diabetes in presnovne bolezni, diabetološki oddelek • Mojca Gruntar Činč, Inštitut za varovanje zdravja, Ljubljana • Emina Hajdinjak, studentka MF Univerze v Ljubljani • Asist. dr. Tine Hajdinjak, dr. med., Univerzitetni klinični center Maribor, Klinika za kirurgijo • Izr. prof. dr. Marko Hawlina, dr. med., Univerzitetni klinični center, Očesna klinika • Marijan Ivanušič, vodja pisarne SZO • Mag. Željko B. Jakelič, dr. dent. med., Zasebna ordinacija Jakelič, Jesenice • Ana Jakopin, dr. med., specializantka v mariborski regiji • Mojca Jensterle, dr. med., Univerzitetni klinični center Ljubljana, KO za endokrinologijo, diabetes in presnovne bolezni, diabetološki oddelek • Dr. Helena Jeriček, Inštitut za varovanje zdravja, Ljubljana • Prim. asist. Gordana Kalan Živčec, dr. med., Zdravniška zbornica Slovenije • Prof. dr. Boris Klun, dr. med., upokojeni zdravnik, Ljubljana • Doc. dr. Tomaž Kocjan, dr. med., Univerzitetni klinični center Ljubljana, SPS Interna klinika • Petra Kocjančič, univ. dipl. prav., Zdravniška zbornica Slovenije • Igor Kočevar, dr. med., Medik ambulanta Ljubno • Akad. prof. dr. Marjan Kordaš, dr. med., upokojeni zdravnik, Ljubljana • Prim. Majda Kurinčič Tomšič, dr. med., upokojena zdravnica, Radomlje • Mojca Lajh, dr. dent. med., ZD dr. Adolfa Drolca Maribor • Prim. prof. dr. Gorazd Lešničar, dr. med., svetnik, SB Celje • Luka Lipar, dr. med., specializant v ljubljanski regiji • Maristella Mallinger, dr. dent.

med., specializantka v celjski regiji • Sabina Markoli, dr. dent. med., Zdravniška zbornica Slovenije • Mag. Nina Mazi, dr. med., Ljubljana • Prim. mag. Brane Mežnar, dr. med., Zdravniška zbornica Slovenije • Simona Mlakar, univ. dipl. prav., Zdravniška zbornica Slovenije • Občina Železniki • Odvetniška pisarna Miro Senica in odvetniki, Damijan Gregor, odvetnik, po pooblastilu Zbornice fizioterapevtov Slovenije • Asist. Dejan Ognjenovik, dr. med., Univerzitetni klinični center Maribor, Klinika za ginekološko onkologijo • Doc. dr. Maja Ovsešnik, dr. dent. med., Univerzitetni klinični center, SPS Stomatološka klinika • Doc. dr. Marija Pfeifer, dr. med., Univerzitetni klinični center Ljubljana, KO za endokrinologijo, diabetes in presnovne bolezni, endokrinološki oddelek • Asist. mag. Marko Pokorn, dr. med., Univerzitetni klinični center Ljubljana, Klinika za infekcijske bolezni in vročinska stanja • Prof. dr. Janez Preželj, dr. med., Univerzitetni klinični center Ljubljana, KO za endokrinologijo, diabetes in presnovne bolezni, diabetološki oddelek • Izr. prof. dr. Matjaž Rode, dr. dent. med., Zdravniška zbornica Slovenije • Mag. Livija Rojč Štremfelj, Rdeči noski • Antonela Sabati Rajič, dr. med., Univerzitetni klinični center Ljubljana, KO za endokrinologijo, diabetes in presnovne bolezni, endokrinološki oddelek • Prof. dr. Dušan Sket, dr. med., upokojeni zdravnik • Tina Šapec, univ. dipl. prav., Zdravniška zbornica Slovenije • Vilma Šifrar Eniko, dr. dent. med., Zasebna ordinacija za odrasle Škofja Loka • Barba Štemberger Zupan, KUD Kliničnega centra in Medicinske fakultete • Prof. dr. Janez Tomažič, dr. med., Univerzitetni klinični center, Klinika za infekcijske bolezni in vročinska stanja • Asist. Mojca Velikonja Vagner, dr. dent. med., Mediacom, d.o.o. • Asist. dr. Alja Videtič, Medicinska fakulteta Ljubljana, Inštitut za biokemijo • Prim. doc. dr. Ludvik Vidmar, dr. med., Univerzitetni klinični center, Klinika za infekcijske bolezni in vročinska stanja • Mojca Vrečar, MBA, Zdravniška zbornica Slovenije • Prim. Andrej Žmitek, dr. med., Psihiatrična bolnišnica Begunje

Specializacije – uvedba spletnega beleženja posegov in opravil

Zlatko Fras, Mojca Vrečar

Zveseljem sporočamo, da smo v okviru vodenja in izvajanja specializacij pričeli z uporabo E-lista zdravnika specializanta. Dosedanje tiskane izvide Lista zdravnika specializanta nadomešča sodoben, elektronski način vpisovanja in pregledovanja podatkov o specializantovem poteku specializacije, njegovem pridobivanju znanj in veščin. Ta edinstveni primer spremljanja specializantov je pomemben dosežek Zdravniške zbornice Slovenije, njenih strokovnih služb in strokovnih sodelavcev.

E-list zdravnika specializanta omogoča vpisovanje evidenc o opravljenem usposabljanju v času specializacije preko spletne strani E-lista, ki je dostopna tudi s spletne strani Zbornice: <http://www.zdravniskazbornica.si/>.

Specializanti v E-list vpisujejo podatke o opravljenih posegih, kolokvijih, tečajih, konferencah, člankih, izobraževanju, raziskovanju in drugo. Vpise specializantov potrjuje njihovi neposredni mentorji, sklope opravljenih kroženj pa potrjujejo glavni mentorji. Glavni

mentorji in koordinatorji specializacij lahko za vsakega posameznega specializanta po elektronski poti preverijo, katere predpisane obveznosti je že opravil. Tako je mogoče bolje in hitreje spremljati potek posameznikove specializacije, kar omogoča ustrezno usmerjanje in načrtovanje nadaljnega poteka usposabljanja.

Koordinatorji lahko v okviru svoje specializacije sledijo statističnim pokazateljem poteka specializacij vseh svojih specializantov. Ta možnost lahko bistveno olajša pripravo predlogov in usmeritev glede predpisanega števila posegov in opravil ali drugih izboljšav programa in izvajanja specializacije.

Z vpisovanjem v E-list smo pričeli s 1. oktobrom 2008. Specializanti in njihovi mentorji ste ali pa še boste po elektronski pošti prejeli naslov spletne strani za prijavo, uporabniško ime in geslo. Zato vas vabimo, da nam (če še niste) sporočite vaš elektronski naslov. Vpisovanje v E-list nadomešča vpisovanje v List zdravnika specializanta, potrjeni vpisi pa so pogoj za nadaljevanje in zaključek specializacije. ■

Aplikacijo je izdelalo podjetje ArCADia, d.o.o. Že pred časom je izvršilni odbor Zbornice potrdil predlog komisije za specializacije in sveta za izobraževanje za pripravo E-lista. Koordinatorji specializacij so pri izdelavi E-lista sodelovali s strokovnega vidika, strokovne službe pa so nudile organizacijsko in administrativno podporo projektu. E-list je bi izdelan že lani, do letošnje pomladi pa je potekala testna faza, ko so nekateri specializanti (in mentorji ter koordinatorji) poskusno že beležili podatke.

Za uspeh projekta je zdaj ključno, da E-list začnemo uporabljati vsi, zato toplo vabljeni k uporabi. Verjamemo, da bomo po tako pomembnem projektu uspeli skupaj premagati tudi morebitno nezaupanje v računalniško tehnologijo, še zlasti, ker nam le-ta prinaša možnosti za spremljanje specializantov, kot jih do zdaj ni bilo, dviguje kakovost podiplomskega usposabljanja zdravnikov, obenem pa ponuja tudi obilo možnosti za nadaljnje analize.

Sporočite svoje e-naslov – in si zagotovite redno prejemanje aktualnih informacij

Spoštovana članica, spoštovani član

Zdravniška zbornica vzpostavlja sodobne načine obveščanja svojih članov po elektronski pošti. Redno bi vam želeli pošiljati obvestila o aktivnostih v Zbornici in informacije, ki bi bile zanimive za člane (borza delovnih mest, ugodnosti za člane, sprejetje pomembnih zakonskih ali podzakonskih dokumentov ...).

Vljudno vas prosimo, da posredujete svoj e-poštni naslov, saj boste s tem pridobili možnost ažurnega prejemanja pomembnih informacij o stanovskih in drugih aktualnih novicah.

Vabimo vas, da svoj e-naslov sporočite na: e-naslov: cecilija.dolhar@zds-mcs.si, telefon: 01 30 72 122

*Za vaše sodelovanje se vam najlepše zahvaljujem.
Prim. asist. Gordana Kalan Živčec, predsednica Zdravniške zbornice Slovenije*

Ali lahko zobozdravnik odkloni pacienta, ki noče izpolniti vprašalnika o svojem zdravju in prebolelih boleznih?

Matjaž Rode, Sabina Markoli

Kolegice in kolege zdravnike dentalne medicine vabimo, da na odbor za zobozdravstvo Zdravniške zbornice Slovenije posredujejo vprašanja, ki se jim porajajo pri njihovem vsakodnevnem delu. Vprašanja so lahko posredovana tudi anonimno. Ne glede na to, ali bo avtor vprašanja znan ali ne, bo vprašanje kot anonimno objavljeno v Izidi. Odgovore na vaša vprašanja bodo pripravljali strokovni sodelavci Zdravniške zbornice Slovenije, po potrebi pa tudi strokovne službe Zbornice. Prijazno vabljeni, da se nam oglasite.

Novejše mikrobiološke raziskave potrjujejo, da je v ustni votlini prisotnih okoli 700 vrst mikroorganizmov, od katerih so lahko nekateri močno patogeni. Vedno več je dokazov, da ti mikroorganizmi lahko poškodujejo tudi druge dele telesa. Med mnogimi posegi v zobozdravniški ordinaciji pride do vdora teh mikroorganizmov v kri in do prehodne bakteriemije.

Vedno več je pacientov v zobozdravniški ordinaciji, ki jemljejo zdravila, od katerih nekatera motijo strjevanje krvi, druga povzročajo motnje v izločanju slin ali pa zavirajo normalni imunski odgovor organizma. Veliko je pacientov s povišanim krvnim tlakom, ki se še poviša na zobozdravniškem stolu in ob prejemanju lokalnega anestetika z dodatkom vazoaktivnih snovi.

Zobozdravnik mora pri svojem delu računati na vse to in biti pripravljen na možne zaplete.

Vse več starostnikov, ki prihajajo v zobozdravniško ordinacijo, je

takih, ki so rizični za posege. To predstavlja novo odgovornost za zobozdravnika, da prepozna tiste zdravstveno prizadete paciente in tista stanja, ki lahko privedejo do zapletov med zobozdravniškim posegom. Kot zelo pomembno sredstvo za preprečevanje takih zapletov se je izkazal vprašalnik o možnih boleznih in stanjih, ki ga izpolni pacient (Multicentrična študija, narejena v 10 državah v Evropi v letu 2008).

Svetovna zobozdravstvena organizacija – FDI, je tudi pripravila pisni vprašalnik, ki ga izpolni pacient in je v veliko pomoč zobozdravniku, saj ga opozori na nekatere pacientove bolezni, na zdravila, ki jih jemlje, in na nekatere zaplete, ki jih je pacient pri obisku zdravnika ali zobozdravnika že doživel. Opozori ga tudi na zaplete, ki jih je pacient doživel ob jemanju zdravil, predvsem antibiotikov, ki jih zobozdravnik pogosto predpiše ob akutnih vnetjih v ustni votlini ali pa preventivno pred posegi pri nekaterih rizičnih pacientih.

Tak vprašalnik je zato izredno pomemben in obvezen dokument stomatološke dokumentacije. Zahteva ga tudi Direktiva EU o varnosti pacientov in Etični kodeks zobozdravnikov EU. Sodi med načela dobre klinične prakse in je v skladu s strokovno stomatološko doktrino. Vse to torej krši zobozdravnik, če takega vprašalnika od pacienta ne pridobi.

Prav zato ima zobozdravnik pravico, da ob ustrezni razlagi zavrne novega pacienta, ki mu s tem, da je zavrnil izpolnitev vprašalnika, dokazuje, da mu ne zaupa, mu ne želi posredovati pomembnih podatkov in mu ne priznava njegove vloge varovanja pacientovega zdravja in zdravljenja njegovih bolezni v ustni votlini. Tudi v tem primeru velja, da je boljša prva zamera kot pa vsi možni zapleti, ki lahko nastopijo v zobozdravniški ordinaciji, kadar ni zbranih dovolj anamnestičnih podatkov. ■

Zobozdravniki finančno oškodovani

Sabina Markoli

Kljub temu, da je odbor za zobozdravstvo Zdravniške zbornice Slovenije Združenje zdravstvenih zavodov opozarjal, da je treba pri uvrstitvah zobozdravnikov v plačne razrede upoštevati posebne pogoje njihovega dela (PPD), so javni zavodi zobozdravnike uvrščali v plačne razrede na osnovi njihove dosedanje plače, neupoštevajoč obremenitve in dejanske pogoje dela. Odbor za zobozdravstvo opozarja, da je tako prišlo do finančnega oškodovanja zobozdravnikov.

Zobozdravniki so, skladno s posebnim tarifnim delom kolektivne pogodbe za zdravnike in zobozdravnike v Republiki Sloveniji, uvrščeni v 40. plačni razred. Odbor za zobozdravstvo Zdravniške zbornice Slovenije ugotavlja, da je, zaradi posebnih pogojev dela, zobozdravnike treba uvrstiti v PPD 1 ali PPD 2, kamor sodi invazivna diagnostika oziroma terapija.

Delo zobozdravnika sodi med posebne pogoje dela, tudi zaradi invazivne diagnostike oziroma terapije:

- Ekstrakcije zob (puljenje), trepanacije in ekstripacije (odprtje zoba), lokalna anestezija, incizije in manjši operativni posegi, kiretaže ter obsežna brušenja zob predstavljajo invazivno terapijo – zobozdravniški poseg v človekovo telo.
- Sondiranje, endometrija in biopsija so invazivna diagnostika.
- Zobozdravniško ambulantno delo poteka v prisilni držji in infektivnem polju, kar zobozdravnikom povzroča resne zdravstvene težave in tudi okvare. Prisilno držjo zobozdravnika in sestre še potencira dejstvo, da je pacient, za razliko od ostalih kirurških posegov, pri zavesti, čemur je treba prilagoditi delo.
- Potrebno je uigrano štiriročno delo zdravnika in sestre, podobno kot pri kirurghih.
- Posebej svojevrstno je delo v ambulanti za predšolske otroke in otroke s posebnimi potrebami. Zdravljenje teh oseb je za zobozdravnika in sestro fizično in psihično naporno.
- Nova tehnologija dela in sodobni materiali terjajo vedno več dela pod lupo, v povprečju od 2 do 3 ure na dan. Delovno polje je izredno

majhno, močno osvetljeno – razmere so podobne kot pri mikrokirurgiji.

- Zobozdravniki pri delu s pacienti vedno uporabljajo rokavice.
- Glede na hiter razvoj tehnologije in materialov v zobozdravstvu se mora zobozdravnik stalno izobraževati, da lahko zadovolji zahtevam in pravicam pacientov.

Odbor za zobozdravstvo opozarja tudi na problematično uvrstitev specializantov v kolektivni pogodbi za zdravnike in zobozdravnike. Specializacije iz dentalne medicine namreč potekajo drugače kot v splošni medicini. Tako začnejo specializirati zobozdravniki z veljavno licenco, ki so praviloma že delali v samostojnih ambulantah (po novem 40. razred). Nova sistematizacija pa uvaja »zdravnike specializante II« (večina zobozdravniških specializacij je 3-letnih), ki se uvrščajo v 37. razred. Pri specializacijah iz oralne kirurgije ter parodontologije z implantologijo, delno pa tudi pri stomatološki protetiki in zobnih boleznih ter otroškem zobozdravstvu, nastopajo posebni pogoji dela (operativa ...), ki specializante uvrščajo v 42. razred, pri zobni in čeljustni ortopediji (ortodontija) pa teh posebnih pogojev praviloma ni, kar te specializante uvrščala v 37. razred. Priča smo torej plačnemu nazadovanju nekaterih specializantov v primerjavi s prej doseženo stopnjo.

Zdravniška zbornica Slovenije je z vsem tem seznanila Združenje zdravstvenih zavodov, ki združuje in predstavlja javne zdravstvene zavode – zdravstvene domove in bolnišnice – in se pogaja v njihovem imenu. Na dopis Zdravniške zbornice, v katerem jih seznanjamo z razlogi za uvrstitev zobozdravnikov v razrede s PPD-ji in z dejstvom, da zobozdravniki poleg navedenega nudijo tudi nujno zobozdravstveno pomoč, so odgovorili, da njihova delovna skupina meni, da to niso razlogi za uvrstitev zobozdravnikov med posebne pogoje dela – PPD 3.

Posledično tudi vodstva zdravstvenih zavodov zobozdravnikov niso uvrščala v plačne razrede skladno z njihovimi obremenitvami in delovnimi pogoji, pač pa so sledila zgolj finančnim navodilom politike in ZZS. Pri tem so bili zobozdravniki finančno oškodovani. ■

Obvestilo

Po sestankih izvršilnega odbora ZZS in po mnenju vodstva Zdravniške zbornice Slovenije ter uredniškega odbora revije Isis je bilo sklenjeno, da se v prihodnje večji del koledarja in programov strokovnih srečanj prenese v elektronsko obliko.

V prehodnem obdobju bomo v reviji Isis objavljali koledar in programe za naslednje tri mesece, celoten koledar in programi pa bodo objavljeni na spletni strani Zbornice.

Uredništvo

Pomembno obvestilo članom

Pasti objave podatkov v evropskem poslovnem registru

Zdravniška zbornica Slovenije je prejela poziv nizozemskega podjetja (EU Business Services LTD) in švicarskega podjetja (Intercable Verlag AG), da bi posredovala svoje podatke za vpis v evropski register podjetij (Euro Business Guide in Central European Trade Register), ki naj bi omogočali večjo prepoznavnost, sporočali uporabnikom, katere jezike se v tem podjetju uporablja, pomagali podjetjem širiti promocijo izdelkov in storitev doma in v tujini. Elektronski pošti prilagajajo obrazec, ki naj bi ga stiskali, izpolnili in vrnili, oziroma pošljejo obrazec po pošti in priložijo kuverto.

Več naših članov nas je obvestilo, da so podpisali tovrstne obrazce različnih podjetij (EU Business Services LTD, Intercable Verlag AG ...), ne da bi se zavedali, da bodo za objavo v registru morali plačati od 890 do 990 EUR na leto.

Ker je v majhnem tisku uporabljena angleška pravna terminologija in ker ostalo besedilo obrazca daje vtis brezplačnosti, vas opozarjamo na nekaj najpomembnejših vidikov tovrstnih pogodb:

- podpis obrazca za objavo v registru Euro Business Guide ali Central European Trade Register pomeni naročilo plačljive objave;
- objava v registru Euro Business Guide stane 990 EUR na leto, v registru Central European Trade Register pa 890 EUR na leto, pri čemer se objava ponovi skupaj vsaj trikrat;
- podpisnik je dolžan plačati 890 oziroma 990 EUR na leto najmanj tri leta, odpoved tega naročila pred iztekom triletnega roka trajanja razmerja je praktično nemogoča;
- četudi obrazec podpiše vaš sodelavec ali zaposleni (pa čeprav na obrazcu ni žiga), se prijava šteje za veljavno in s tem nastane obveznost plačila;
- če pošljete obrazec brez podpisa, na katerem pa je žig ordinacije, se prijava šteje za veljavno in s tem nastane obveznost plačila;

- če tik pred iztekom treh let ne podate posebne odpovedi, se pogodba avtomatsko podaljša za nadaljnje leto;
- ustni (telefonski) dogovori o spremembi obveznosti ne zavezujejo podjetja EU Business Services LTD, Intercable Verlag AG, temveč morajo biti potrjeni v pisni obliki;
- obveznost plačila letnega obroka 990 oziroma 890 EUR zapade v plačilo 14 dni po izstavitvi računa, ki ga pošljejo po pošti;
- splošni pogoji poslovanja za register Euro Business Guide so sestavni del pogodbe, čeprav niso posredovani z obrazcem, temveč si jih lahko ogledate na spletni strani www.eurobusinessguide.net, in s podpisom obrazca vas zavezujejo tudi ta določila;
- splošni pogoji poslovanja za register Central European Trade Register so sestavni del pogodbe, natisnjeni pa so na hrbtni strani obrazca v svetlo sivi barvi in s podpisom obrazca vas zavezujejo tudi ta določila;
- v primeru spora s podjetjem EU Business Services LTD bo odločalo sodišče na Nizozemskem, uporabljala pa se bo zakonodaja Nizozemske;
- v primeru spora s podjetjem Intercable Verlag AG bo odločalo sodišče v Švici, uporabljala pa se bo zakonodaja Švice.

V primeru, da res želite proti plačilu objaviti svoje podatke v takšnem registru za najmanj tri leta, vam svetujemo, da se natančno seznanite z drobnim tiskom, za dodatna pojasnila in pomoč pa se lahko obrnete tudi na pravno službo Zdravniške zbornice Slovenije ali preverite informacije na spletnih straneh, kjer svoje izkušnje izmenjujejo uporabniki, ki so se nehotе znašli v vlogi dolžnikov.

Priporočamo vam, da o tovrstni pošti in ponudnikih obvestite tudi svoje sodelavce, ki uporabljajo vaš žig ali v vašem imenu podpisujejo papirje, da se ne bi proti svoji volji znašli v dolžniškem položaju. ■

Simona Mlakar

Razpis koncesije za splošno medicino

Občina Železniki obvešča, da je 26. septembra 2008 v Uradnem listu RS objavila javni razpis za podelitev koncesije za opravljanje javne zdravstvene službe na področju splošne medicine na območju občine Železniki.

Rok za prijave je 22. oktober 2008.

Razpis z razpisno dokumentacijo je na voljo na spletni strani Občine Železniki: www.zelezniki.si, pod »razpisi«, in v sprejemni pisarni Občine Železniki.

Občina Železniki

Nacionalni razpis specializacij zdravnikov, 1. 10. 2008

Praktični napotki ob prijavi na razpis specializacij

Zdravniška zbornica Slovenije objavlja drugi razpis zdravniških specializacij v letu 2008. Da bi vse potekalo nemoteno, vas želimo obvestiti o poteku dogodkov, ki jih lahko pričakujete od prijave na razpis do izdaje odločbe.

Predvsem vam svetujemo, da natančno preberete določila Zakona o zdravniški službi (Uradni list RS, št. 72/06-UPB3, 15/08 in 58/08; v nadaljevanju: zakon), ki se nanašajo na specializacije, ter Pravilnik o vrstah, vsebini in poteku specializacij zdravnikov (Uradni list RS, št. 59/03, 51/04, 15/05, 20/07 in 102/07; v nadaljevanju: pravilnik)!

1. Prijava na razpis ◆

Na razpis se prijavite z izpolnjenim obrazcem »Prijava na razpis«. Posebej bodite pozorni na rok za oddajo prijave (**30. oktober 2008**) in navodilo, da prijavo pošljete IZKLJUČNO priporočeno po pošti z oznako »NE ODPIRAJ! - ZA JAVNI RAZPIS SPECIALIZACIJ«.

V kolikor na ovojnicah ne bo jasne oznake »Ne odpiraj! - Za javni razpis specializacij«, se šteje, da prijava sploh ni bila vložena. Na tem mestu bi radi opozorili še na novo določilo zakona, ki pravi: »**Specializant lahko samo enkrat po odobritvi specializacije zaprosi za odobritev druge specializacije.**« To določilo velja od junija 2006, kar pomeni, da če ste od vključno razpisa v oktobru 2006 imeli odobreno kakšno specializacijo, vam lahko Zbornica po odobritvi le-te odobri samo še eno specializacijo.

Upravne takse

Ob vložitvi vloge mora biti v skladu z določili Zakona o upravnih taksah (Uradni list RS, št. 42/07-UPB3, 126/07) plačana upravna taksa v vrednosti 250 točk (50 točk (tarifna št. 1) za vložitev vloge in 200 točk (tarifna št. 3) za izdajo odločbe), kar na dan razpisa znaša skupaj 17,73 EUR.

2. Odpiranje vlog ◆

Odpiranje vlog bo javno, kar pomeni, da lahko prisostvuje vsakdo, ki je kandidiral na razpisu. Začelo se bo 4. novembra 2008 ob 10. uri v sejni sobi Zdravniške zbornice Slovenije, Dalmatinova 10. Ob odpiranju vlog bodo komisije za odpiranje vlog preverile, ali je vloga prispela pravočasno, ali jo je podala upravičena oseba in ali je popolna. To pomeni, da je vloga na ustreznem obrazcu in da so ji priložena dokazila o **zaključnem študiju** na medicinski fakulteti v Republiki Sloveniji *ali* potrdilo o nostrifikaciji diplome tuje univerze *ali* odločba o enakovrednosti tujega naslova s slovenskim strokovnim naslovom doktor medicine, pridobljena v postopku priznavanja po zakonu, ki ureja priznavanje in vrednotenje

izobraževanja, in dokazilo o **strokovnem izpitu**, opravljenem v Republiki Sloveniji (do zaključka razpisnega roka) ter t. i. **izjava za regijo**. **Dokazil o izpolnjevanju pogojev iz izbirnih meril se ob odpiranju vlog ne pregleduje, ker se brez njih vloge ne štejejo za nepopolne.** Kandidate, ki bodo poslali nepopolno vlogo, bomo pozvali, naj v treh dneh vlogo dopolnijo. Zato vas prosimo, da na obrazec »Prijava za razpis« vpišete telefonsko številko, na kateri boste dosegljivi. Vloge, ki v predpisanem roku ne bodo dopolnjene, bodo zavržene.

3. Preusmerjanje ◆

Po odprtju vlog boste na Zbornici in na njeni spletni strani (<http://www.zdravniskazbornica.si>) od 6. novembra 2008 dalje lahko pridobili podatke o številu prijavljenih kandidatov za posamezna specializantska mesta. 6. in 7. novembra 2008 boste lahko svojo vlogo tudi prenesli na drugo razpisano mesto – bodisi na isto specializacijo v drugi regiji bodisi na drugo specializacijo.

4. Izbirni postopek ◆

Novembra bomo objavljene kandidate s priporočeno pošto vabili na osebne razgovore, ki so del izbirnega postopka. Zato vas prosimo, da ob prijavi na razpis na vlogo vpišete naslov, kjer boste lahko prevzeli priporočeno pošiljko. Razgovori bodo potekali od 20. novembra 2008 do predvidoma 19. decembra 2008 na Zdravniški zbornici Slovenije. Če se kandidat osebnega razgovora ne udeleži in za to ne navede opravičljivega razloga, se pri tem kriteriju oceni z 0 točkami.

5. Izbor kandidatov ◆

Izbirna komisija, kot jo določa Pravilnik o specializacijah, bo vsakega kandidata ocenila po štirih merilih, ki so opisana v omenjenem pravilniku. Izbirna merila in ustrezna dokazila zanje so (glejte tudi izbirna merila, ki so sestavni del tega razpisa):

1. Povprečna ocena dodiplomskega študija: predložiti je treba izvirno potrdilo ali overjeno kopijo potrdila o povprečni oceni, ki ga je izdala Medicinska fakulteta v Ljubljani. Če bo kandidat prilagal **potrdilo o vseh opravljenih izpitihih, ki ga dobi ob zaključku študija na MF**, naj bo pozoren na to, da ne pošlje le kopije zadnje strani s povprečno oceno, saj iz tega ni razvidno, da se povprečna ocena nanaša nanj! Če je kandidat diplomiral na medicinski fakulteti v tujini, je treba predložiti overjen prevod potrdila o povprečni oceni in potrdilo te medicinske fakultete o razponu pozitivnih ocen (katere ocene so na tej fakulteti pozitivne; v RS so to ocene od vključno 6 do 10).

2. Mnenja dosedanjih mentorjev in priporočila kandidata: največ (skupno) do pet (5) mnenj in priporočil. **Pisci priporočil naj svoja mnenja in priporočila pošljejo priporočeno po pošti na Zbornico najkasneje do izteka razpisnega roka. Prepozno prispela priporočila in priporočila, ki bodo poslana skupaj z vlogo, se ne bodo upoštevala.**

Upoštevali se mnenja in priporočila mentorjev, ki ste jih imeli v času študija, pripravništva, sekundarijata ali drugega dosedanjega kliničnega dela. Mnenja in priporočila morajo biti opisna (napisana). Ocenjuje se le eno mnenje oziroma priporočilo posamezne osebe. Ne upoštevali se mnenja, ki so napisana kot ocena kandidatovega obveznega dela dodiplomskega študija (ocena iz vaj dodiplomskega študija). Upošteva se le mnenje, ki je napisano za specializacijo, za katero kandidirate, ali pa je napisano na splošno. V primeru, da boste svojo vlogo prenesli na drugo vrsto specializacije, lahko pisci priporočil v roku petih dni od prenosa pošljejo Zbornici nova priporočila.

3. Kandidatovi dosedanja dosežki in reference: vsa potrjena do dosežkih je treba predložiti v izvorniku ali ustrezno overjeni kopiji. Izjema je kopija izvlečka iz zbornika srečanja, ki je kot dokazilo o aktivni udeležbi na seminarju, če je možno le-to preveriti na Cobissu, ter kopija prve strani članka (ki vsebuje naslov, izdajatelja in navedbo avtorjev) kot dokazilo za objavo članka, če je možno le-to preveriti na Cobissu. Med dosežke sodijo nagrade, priznanja, članki in podobno. Kot dokazilo o aktivni udeležbi na medicinskih seminarjih, kongresih, delavnicah, tečajih mora kandidat obvezno priložiti program srečanja (medicinskega seminarja, kongresa, delavnice, tečaja), kjer je razvidna njegova aktivna udeležba, izvleček iz zbornika srečanja ali potrdilo o aktivni udeležbi, iz katerega je razvidna tema in število aktivnih udeležencev prispevka. Za dokazilo o pasivnih udeležbah na medicinskih seminarjih, kongresih, delavnicah, tečajih je treba priložiti izvorno potrdilo o udeležbi ali ustrezno overjeno kopijo le-tega; kandidatovi seznam kreditnih točk za udeležbe na stalnem podiplomskem izpopolnjevanju (SPI), ki jih Zbornici pošiljajo organizatorji srečanj, ne zadoščajo. **Priporočamo, da se natančno držite navodil pri posameznem izbirnem merilu glede tega, kaj se bo v posameznem primeru štelo za ustrezno dokazilo in kaj ne!**

4. Osebni razgovor: zaradi velikega števila razgovorov, ki jih moramo opraviti v čim krajšem času, vas prosimo, da prihajate točno ob uri, ki bo zapisana v vabilu. Če boste na razgovor zamudili, boste prišli na vrsto za ostalimi kandidati, ki bodo prišli točno.

5. Kandidat naj ob prijavi pošlje tudi kratek življenjepis. Vsa dokazila morajo biti v slovenskem ali angleškem jeziku oziroma uradno prevedena v slovenski jezik, v nasprotnem primeru ne bodo upoštevana.

Vse kopije izvornikov lahko pred oddajo vloge overite pri delodajalcu, notarju, na upravni enoti ali na Zbornici.

Dokazila za ocenjevanje izbirnih meril niso obvezna priloga k vlogi in se vloga brez njih ne šteje za nepopolno, zato Zbornica kandidatov ne bo pozivala za dopolnitve vloge s temi dokazili, prav tako pa ne bo upoštevala dokazil za izbirna merila, ki bodo poslana naknadno, to pomeni po izteku razpisnega roka.

Predlagamo, da jasno označite, katera dokazila naj se ocenjujejo pri posameznem merilu, v nasprotnem primeru bo o tem presodila izbirna komisija.

Po opravljenih razgovorih in ovrednotenju ostalih izbirnih meril bo uradna oseba predlagala predsednici Zbornice odobritev za tiste kandidate, ki so pri posamezni razpisani specializaciji/upravni zadevi dosegli največje število točk.

6. Posredovanje informacij

Zbornica po telefonu, pred zaključkom javnega razpisa, ne posreduje dodatnih informacij glede izbirnega postopka (ocenjevanje dokazil, izbor kandidatov), zato predlagamo, da natančno preberete razpisno besedilo in napotke k prijavi na razpis. Prav tako Zbornica do izdaje odločbe ne posreduje informacij o poteku izbirnega postopka.

7. Izdaja odločbe

V skladu z Zakonom o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06-UPB2, 105/06 in 126/07; v nadaljevanju: ZUP) prejmejo eno odločbo vsi kandidati, ki so se prijavi na razpis za eno specializacijo v eni regiji. Pritožbo na odločbo je možno vložiti v roku 15 dni po prejemu odločbe na Zdravniško zbornico Slovenije. O njej odloča Ministrstvo za zdravje Republike Slovenije. Za postopek pritožbe se uporabljajo določbe ZUP.

Odločba Zdravniške zbornice Slovenije vsebuje tudi določilo, da pritožba ne zadrži izvršitve odločbe. To pomeni, da lahko vsi kandidati, ki jim je bila specializacija odobrena, pričnejo s kroženjem oziroma pričnejo opravljati specializacijo. V primeru vložene pritožbe pa se lahko odločijo, da bodo počakali do pravnomočnosti odločitve o pritožbi. V kolikor bi bilo namreč pritožbi s pravnomočno odločbo ali sodbo ugodeno ter bi se izrek odločbe spremenil tako, da jim specializacija ne bi bila odobrena, bi jim bila omenjena specializacija prekinjena.

Odločba o specializaciji vsebuje osebne podatke vseh kandidatov, izdana je izključno z namenom odločitve v upravni zadevi odobritve specializacije. V skladu z navedenim opozarjamo, da lahko kandidati omenjeno odločbo in v njej vsebovane osebne podatke uporabijo izključno za namen, zaradi katerega so jim bili posredovani. V kolikor bi z vsebino navedene odločbe oziroma osebnimi podatki v njej seznanili osebe, ki niso bile stranke v tem postopku oziroma niso njihovi pravni svetovalci, bi s tem kršili določila Zakona o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 86/04, 113/05 in 67/07).

V kolikor je kandidat že specializant (neke druge specializacije), bo Zbornica v primeru odobritve nove specializacije, z odločbo o odobritvi le-te, odločila tudi o prenehanju prej odobrene specializacije.

8. Izdaja sklepa o začetku opravljanja specializacije

Ko bodo odločbo prejeli vsi kandidati oziroma ko jo bo prejel zadnji kandidat, bo Zbornica vsakemu posameznemu kandidatu, ki mu bo specializacija odobrena, izdala sklep, v katerem bo določen datum začetka opravljanja specializacije in glavni mentor.

9. Priprava individualnega programa kroženja

Individualni program opravljanja specializacije specializantu pripravi glavni mentor (v sodelovanju s specializantom, pregleda ga koordinator specializacije) in ga predlaga Zbornici. Zbornica preveri zasedenost specializantskih delovnih mest in specializantu pripravi potek specializacije. Specializant kroži pri pooblaščenih izvajalcih v regiji, za katero je kandidiral, če le-ti obstajajo.

10. Kroženje v pooblaščenih ustanovah

Specializanti so zaposleni pri pooblaščenih zdravstvenih zavodih in zasebnih ordinacijah na specializantskih delovnih mestih v skladu s programom specializacije.

Pripravile: Tina Šapec, Petra Kocjančič in Mojca Vrečar

Zdravniška zbornica Slovenije (v nadaljevanju: Zbornica) na podlagi 18. člena Zakona o zdravniški službi (Uradni list RS, št. 72/06-UPB3, 15/08 in 58/08), Zakona o upravnih taksah (Uradni list RS, št. 42/07-UPB3, 126/07) ter na podlagi prvega odstavka 11. člena Pravilnika o vrstah, vsebini in poteku specializacij zdravnikov (Uradni list RS, št. 59/03, 51/04, 15/05, 20/07 in 102/07)

objavlja

JAVNI RAZPIS SPECIALIZACIJ ZDRAVNIKOV

za posamezna specialistična področja
za potrebe javne zdravstvene mreže

Z izrazom zdravniki so v tem razpisu mišljeni doktorji medicine, razen v primerih, ko je pri posamezni specializaciji navedeno drugače.

I. Vrste, število specializacij in regije: ◆

Specializacija/regija	CE	KP	KR	KK	LJ	MB	MS	NG	NM	RK	SLO
1. Abdominalna kirurgija	1				1	1					3
2. Anesteziologija, reanimatologija in perioperativna intenzivna medicina		2	1	2	4	1	2	2	2		16
3. Dermatovenerologija	1								1		2
4. Družinska medicina	1		2	2	3	4	2	1	2	2	19
5. Družinska medicina – za zdravnike z licenco za splošno medicino	1		1	1	1	1	1	1	1	1	9
6. Fizikalna in rehabilitacijska medicina	1			1	2	1		1			6
7. Gastroenterologija					1						1
8. Ginekologija in porodništvo	1				1		1			2	5
9. Infektologija	1						1			1	3
10. Intenzivna medicina***	1				2	1			1	1	6
11. Interna medicina	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	12
12. Internistična onkologija	1				1	1					3
13. Javno zdravje*	1				1		1	1	1	1	6
14. Klinična genetika						1					1
15. Klinična mikrobiologija					1			1		1	3
16. Maksilofacialna kirurgija					1						1
17. Nefrologija					2	2				1	5
18. Nevrologija		1					1		1	1	4
19. Nuklearna medicina						1				1	2
20. Oftalmologija					1			1			2
21. Onkologija z radioterapijo					2	2					4
22. Ortopedska kirurgija							1			1	2
23. Otorinolaringologija	1					1	1	2		1	6
24. Otroška in mladostniška psihiatrija						1	1			1	3
25. Otroška nevrologija**		1			3	1		1			6
26. Patologija	1		1			2		1	1		6

Specializacija/regija	CE	KP	KR	KK	LJ	MB	MS	NG	NM	RK	SLO
27. Pediatrija		2	1	1			3			3	10
28. Pnevmonologija		1			1	2	1		1		6
29. Psihiatrija	1	1	1		3	4	2		1	1	14
30. Radiologija				1							1
31. Revmatologija										1	1
32. Sodna medicina*	1										1
33. Splošna kirurgija	1	1		2	4				2	2	12
34. Transfuzijska medicina						2					2
35. Travmatologija	1										1
36. Urgentna medicina	1		1		1	1	1		1	1	7
37. Urologija		1					1			1	3
SKUPAJ	18	11	9	11	37	31	21	14	17	25	194

* Na specializaciji iz sodne medicine in javnega zdravja se lahko prijavijo doktorji medicine ali doktorji dentalne medicine.

** Na specializacijo iz otroške nevrologije se lahko prijavijo kandidati s končano specializacijo iz pediatrije ali kandidati s končanimi vsaj štirimi leti specializacije iz nevrologije + eno leto dodatne specializacije iz pediatrije (skupno deblo).

***Na specializacijo iz intenzivne medicine se lahko prijavijo kandidati z zaključeno katerokoli izmed specializacij, vendar praviloma tisto, navedeno pod točkami a, b, c:

- anestezijologija, reanimatologija in perioperativna intenzivna medicina;
- internistične specializacije;
- pediatrija;
- kirurške specializacije;
- ostale specializacije konzervativnih strok (nevrologija, infekcijske bolezni).

II. Splošna določila

Kandidat se lahko na enem razpisu prijavi le na eno upravno zadevo (ena specializacija v eni regiji). Na razpis se lahko prijavijo le kandidati, ki še nimajo odločbe za specializacijo in regijo, za katero se prijavljajo. Specializantu lahko Zbornica po odobritvi ene specializacije (šteje se od junija 2006) odobri le še eno specializacijo.

Vsa dokazila morajo biti v slovenskem ali angleškem jeziku oziroma uradno prevedena v slovenski jezik, v nasprotnem primeru ne bodo upoštevana.

Vsa dokazila morajo biti predložena v izvorniku ali ustrezno overjeni kopiji. Izjema je kopija izvlečka iz zbornika srečanja, ki je dokazilo o aktivni udeležbi na seminarju (kriterij 3, merilo e), če je možno le-to preveriti na spletni strani Cobissa, ter kopija prve strani članka (ki vsebuje naslov, izdajatelja in navedbo avtorjev) kot dokazilo za objavo članka (kriterij 3, merila i, j, k), če je možno le-to preveriti na spletni strani Cobissa.

NAVADNIH (NEOVERJENIH) KOPIJ ALI PO IZTEKU RAZPISNEGA ROKA POSREDOVANIH DOKAZIL NE BOMO UPOŠTEVALI IN BOMO ŠTELI, KOT DA TA DOKAZILA NISO BILA VLOŽENA! Za potrebe tega javnega razpisa je veljavna kopija, če je overjena s strani delodajalca kandidata, Zbornice, notarja ali upravne enote.

III. Pogoji za prijavo na razpis

Prijava na razpis (v nadaljevanju: vloga) mora vsebovati izvornik ali ustrezno overjeno kopijo:

- dokazila o zaključenem študiju** na medicinski fakulteti (smer medicina) v Sloveniji ali **potrdila o nostrifikaciji diplome** tuje medicinske fakultete ali **odločbe o enakovrednosti v tujini pridobljenega naslova** s slovenskim strokovnim naslovom doktor medicine ali doktor dentalne medicine (samo za specializacije iz maksilofacialne kirurgije, sodne medicine in javnega zdravja), pridobljene v postopku priznavanja po zakonu, ki ureja priznavanje in vrednotenje izobraževanja,*

- dokazila o strokovnem izpitu, opravljenem v Republiki Sloveniji** (opravljenem do razpisnega roka); *

* Kandidati ali kandidatke iz držav članic Evropske unije namesto dokazil iz 1. in 2. točke vloži priložilo odločbo o priznanju kvalifikacij za opravljanje poklica v Republiki Sloveniji, pridobljeno v postopku priznavanja kvalifikacij po posebnem zakonu.

- izjave**, da bo po končani specializaciji za prvo zaposlitev kot specialist sprejel ponudbo s strani izvajalca javne zdravstvene službe v regiji, za katero kandidira, in sicer za enkratno časovno obdobje trajanja specializacije; če ponudbe iz regije ne prejme, je dolžan biti zaposlen v javni zdravstveni službi za enkratno časovno obdobje trajanja specializacije;
- a) ob vložitvi vloge mora biti v skladu z določili Zakona o upravnih taksah (Uradni list RS, št. 42/07-UPB3, 126/07) plačana upravna taksa v vrednosti 250 točk (50 točk (tarifna št. 1) za vložitev vloge in 200 točk (tarifna št. 3) za izdajo odločbe), kar na dan razpisa znaša skupaj 17,73 EUR;
- b) za kandidiranje na razpis pod zaporedno številko 5: dokazilo o veljavni licenci za področje splošne medicine;
- c) življenjepis.

Prijava na razpis (vloga) in izjava iz 3. točke sta prilogi tega razpisa. V svoji vlogi lahko kandidat navede glavnega mentorja, pri katerem želi opravljati specializacijo.

IV. Dokazila za ocenjevanje izbirnih meril

Vlogi lahko priložite tudi dokazila za ocenjevanje izbirnih meril, ki niso obvezna priloga k vlogi in se vloga brez njih ne šteje za nepopolno, zato Zbornica kandidatov NE BO POZIVALA za dopolnitve vloge s temi dokazili. V kolikor kandidat vloži ne bo priložil dokazil za katero izmed izbirnih meril, bo pri tem izbirnem merilu prejel 0 točk.

Za dokazilo o povprečni oceni dodiplomskega študija je treba predložiti izvorno potrdilo ali overjeno kopijo potrdila o povprečni oceni, ki ga izda Medicinska fakulteta v Ljubljani. V kolikor je kandidat

diplomiral na medicinski fakulteti v tujini, je treba predložiti overjen prevod potrdila o povprečni oceni in potrdilo te medicinske fakultete o razponu pozitivnih ocen (se pravi, katere ocene se na tej fakulteti štejejo za pozitivne; v RS so to ocene od vključno 6 do 10).

Če so kandidati katera od dokazil že predložili Zbornici (npr. ob prijavi na opravljanje sekundarijata, v postopku za pridobitev licence, ob prejšnji prijavi na javni razpis specializacij), jim jih ni treba prilagati ponovno. V svoji vlogi morajo **TOČNO** navesti, **KATERA POSAMEZNA DOKAZILA (treba je poimensko naštetih posamezna dokazila) so že predložili in KJE**. Zbornica bo v izbirnem postopku upoštevala izključno in samo tista dokazila, ki bodo priložena vlogi oziroma **bo v vlogi navedeno**, da kandidat izrecno želi, da se upoštevajo. **Tudi za ta dokazila velja določilo, da morajo biti v slovenskem ali angleškem jeziku oziroma uradno prevedena v slovenski jezik, v nasprotnem primeru ne bodo upoštevana.**

V. Merila za izbiro

Izbirni postopek za vse ustrezne vloge opravi Zbornica.

Izbirna merila, sorazmerni delež možnega števila doseženih točk in načini vrednotenja so:

1. Merila za izbirni kriterij: povprečna ocena dodiplomskega študija (največje možno število točk: 30)

Število točk se določi tako, da se povprečna ocena pomnoži s tri in zaokroži na eno decimalko.

2. Merila za izbirni kriterij: mnenja dosedanjih mentorjev in priporočila kandidata (največje možno število točk: 20) – največ skupno do pet mnenj in priporočil, ki morajo biti opisna (napisana). Upošteva se le mnenje, ki je napisano za specializacijo, za katero kandidirate, ali pa je napisano na splošno. V primeru, da boste svojo vlogo prenesli na drugo vrsto specializacije, lahko pisci priporočil v roku petih dni od prenosa pošljejo Zbornici nova priporočila. Pisci naj svoja mnenja in priporočila pošljejo po pošti na Zbornico najkasneje do izteka razpisnega roka. Prepozno prispela priporočila in priporočila, ki bodo poslana skupaj z vlogo, se ne bodo upoštevala.

A.	Mnenje mentorja ali priporočilo, ki vsebinsko izkazuje nadpovprečne (odlične) strokovne in osebne kvalitete kandidata ter opisuje poznavanje kandidata iz neposrednega strokovnega sodelovanja s kandidatom in je napisano s strani strokovnjaka s področja specializacije*	4 točke
B.	Mnenje mentorja ali priporočilo, ki vsebinsko izkazuje dobre strokovne in osebne kvalitete kandidata ter opisuje poznavanje kandidata iz neposrednega strokovnega sodelovanja s kandidatom in je napisano s strani strokovnjaka s področja specializacije*	3 točke
C.	Mnenje mentorja ali priporočilo, ki vsebinsko izkazuje nadpovprečne (odlične) strokovne in osebne kvalitete kandidata ter opisuje poznavanje kandidata iz neposrednega strokovnega sodelovanja s kandidatom in je napisano s strani strokovnjaka z drugega medicinskega področja	2,5 točke
D.	Mnenje mentorja ali priporočilo, ki vsebinsko izkazuje dobre strokovne in osebne kvalitete kandidata ter opisuje poznavanje kandidata iz neposrednega strokovnega sodelovanja s kandidatom in je napisano s strani strokovnjaka z drugega medicinskega področja	2 točki
E.	Mnenje ali priporočilo, ki vsebinsko izkazuje nadpovprečne (odlične) strokovne in osebne kvalitete kandidata, ne izkazuje pa neposrednega strokovnega sodelovanja s kandidatom in je napisano s strani strokovnjaka s področja specializacije*	1,5 točke

F.	Mnenje ali priporočilo, ki vsebinsko izkazuje nadpovprečne (odlične) strokovne in osebne kvalitete kandidata, ne izkazuje pa neposrednega strokovnega sodelovanja s kandidatom in je napisano s strani strokovnjaka z drugega medicinskega področja	1 točka
G.	Mnenje ali priporočilo, ki vsebinsko izkazuje dobre strokovne in osebne kvalitete kandidata, ne izkazuje pa neposrednega strokovnega sodelovanja s kandidatom in je napisano s strani strokovnjaka s področja specializacije*	0,5 točke
H.	Mnenje ali priporočilo, ki vsebinsko izkazuje dobre strokovne in osebne kvalitete kandidata, ne izkazuje pa neposrednega strokovnega sodelovanja s kandidatom in je napisano s strani strokovnjaka z drugega medicinskega področja	0,25 točke

* za specializacijo iz otroške nevrologije se za mnenje s področja specializacije šteje mnenje, ki je napisano s strani strokovnjaka s področja pediatrije ali nevrologije

Opomba: Vrednoti se največ pet opisnih (napisanih) mnenj in priporočil, ki se nanašajo na čas kandidatovega študija, pripravništva, sekundarijata ali drugega dosejanega kliničnega dela. Ocenjuje se le eno mnenje oz. priporočilo posamezne osebe in do dve mnenji oz. priporočili iz istega oddelka (za zdravstveni dom se šteje isti oddelk, ista ambulanta), in sicer eno od neposrednega mentorja in eno od predstojnika/vodje oddelka. V kolikor bo kandidat predložil več kot pet mnenj oz. priporočil, bo komisija upoštevala mnenja oz. priporočila po vrstnem redu, kot ga predlaga kandidat. Ne upoštevajo se mnenja oz. priporočila, ki so napisana kot ocena kandidatovega obveznega dela dodiplomskega študija (ocena iz vaj dodiplomskega študija). Za mnenja oz. priporočila iz tujine je treba priložiti potrdilo pristojne zbornice ali organizacije o piscu mnenja oz. priporočila (o tem, da je registriran zdravnik, specialist določenega področja), v nasprotnem primeru se dokazila ne bodo upoštevala.

3. Merila za izbirni kriterij: kandidatovi dosedANJI dosežki in reference (največje možno število točk: 30)

Kandidat mora priložiti seznam dokazil, ki jih uveljavlja pri tem izbirnem kriteriju, tudi tistih, ki jih je že predložil v prejšnjih postopkih. Upoštevala se bodo le dokazila, ki bodo s strani kandidata uvrščena k temu izbirnemu kriteriju, in ne tudi opisi dosežkov, ki bodo navedeni pri mnenjih dosedanjih mentorjev oziroma pri priporočilih. Dosežki, ki so del obveznega dodiplomskega študija na medicinski fakulteti, se ne upoštevajo. Kandidat lahko en dosežek (eno temo) uveljavlja le enkrat znotraj 3. točke V. poglavja razpisa (Merila za izbiro).

a)	vodenje medicinskega tečaja (avtogeni trening, akupunktura, prva pomoč, reanimacija in podobno) za medicinsko osebe opomba: kandidat lahko tu doseže največ 2 točki; tečaj mora obsegati najmanj 10 ur, kar mora biti razvidno iz dokazila; vodenje ene vrste tečaja se upošteva le enkrat	1 točka
b)	vodenje medicinskega tečaja (avtogeni trening, akupunktura, prva pomoč, reanimacija in podobno) za laike opomba: kandidat lahko tu doseže največ 2 točki; tečaj mora obsegati najmanj 10 ur, kar mora biti razvidno iz dokazila; vodenje ene vrste tečaja se upošteva le enkrat	0,5 točke
c)	med študijem: izmenjava študentov, odprave in podobno ter opravljanje prostovoljne medicinske prakse opomba: kandidat lahko tu doseže največ 5 točk, potrdilo lahko izda predstojnik oddelka ali mentor; dosežek, ki je trajal manj, kot je določeno (0,5 meseca), se točkuje z 0 točkami; šteje se, da je dosežek trajal 0,5 meseca, če je trajal strijeno 10 delovnih dni	0,5 točke/0,5 meseca
d)	po zaključenem študiju: opravljanje prostovoljne zdravniške prakse opomba: kandidat lahko tu doseže največ 5 točk, potrdilo lahko izda predstojnik oddelka ali njegov namestnik, en mesec je enakovreden strijenemu ali občasnemu - razdrobljenemu delu kandidata v skupnem trajanju 130 ur; dosežek, ki je trajal manj, kot je določeno (1 mesec oziroma 130 ur), se točkuje z 0 točkami	1 točka/mesec

e)	aktivne udeležbe na medicinskih seminarjih, kongresih, delavnicah, tečajih opomba: če je avtorjev prispevka, posterja ali predavanja več, se število točk deli s številom avtorjev; avtorju, ki je naveden na prvem mestu, se število točk množi z 2; kandidat mora obvezno priložiti dokazilo o aktivni udeležbi (program srečanja, izvleček iz zbornika srečanja ali potrdilo o aktivni udeležbi, iz katerega je razvidno število avtorjev); v kolikor se kandidat prizna aktivna udeležba, se mu za isto srečanje ne prizna pasivna udeležba; kandidat lahko en dosežek (eno temo) uveljavlja le enkrat	2 točki
f)	priprava seminarja, klinične konference ali prikaza primera med usposabljanjem na kliničnem oddelku opomba: kandidat lahko tu doseže največ 3 točke; kandidat lahko en dosežek (eno temo) uveljavlja le enkrat	0,5 točke
g)	opravljen medicinski tečaj s preizkusom znanja opomba: kandidat lahko tu doseže največ 3 točke; za dokazilo o udeležbi na medicinskem tečaju je treba priložiti izvirno potrdilo o udeležbi, iz katerega je razvidno, da je opravljen preizkus znanja; kandidatove evidence kreditnih točk za udeležbe na SPI, ki jih Zbornici pošiljajo organizatorji srečanj, ne zadoščajo; tečaj, ki je obvezni del dodiplomskega ali podiplomskega usposabljanja, se ne točkuje	0,5 točke
h)	pasivne udeležbe na medicinskih seminarjih, kongresih, delavnicah, tečajih opomba: kandidat lahko tu doseže največ 3 točke; za dokazilo o udeležbi je treba priložiti izvirno potrdilo o udeležbi; kandidatove evidence kreditnih točk za udeležbe na SPI, ki jih Zbornici pošiljajo organizatorji srečanj, ne zadoščajo; tečaj, ki je obvezni del dodiplomskega ali podiplomskega usposabljanja, se ne točkuje	0,3 točke
i)	objava strokovnega članka s področja medicine ali biomedicine v medicinski strokovni reviji, ki jo citira Science Citation Index (SCI) opomba: če je avtorjev članka več, se število točk deli s številom avtorjev; avtorju, ki je naveden na prvem mestu, se število točk množi z 2; kandidat, ki uveljavlja tovrstni dosežek, mora predložiti potrdilo o citiranju revije v SCI, ki ga izda inštitut za biomedicinsko informatiko ali CMK ali IZUM; kandidat lahko en dosežek (eno temo) uveljavlja le enkrat	5 točk
j)	objava strokovnega članka s področja medicine ali biomedicine v medicinski strokovni reviji ali avtorstvo poglavja v strokovni knjigi opomba: če je avtorjev članka/poglavja več, se število točk deli s številom avtorjev; avtorju, ki je naveden na prvem mestu, se število točk množi z 2; kandidat lahko en dosežek (eno temo) uveljavlja le enkrat	3 točke
k)	objava članka s področja medicine ali biomedicine v poljudni reviji opomba: kandidat lahko tu doseže največ 3 točke; če je avtorjev članka več, se število točk deli s številom avtorjev; avtorju, ki je naveden na prvem mestu, se število točk množi z 2; kandidat lahko en dosežek (eno temo) uveljavlja le enkrat	0,5 točke
l)	Krkina nagrada za raziskovalno nalogo opomba: kandidat lahko en dosežek (eno temo) uveljavlja le enkrat; če je avtorjev več, se število točk deli s številom avtorjev	1 točka
m)	Prešernova nagrada Univerze v Ljubljani/Mariboru opomba: kandidat lahko en dosežek (eno temo) uveljavlja le enkrat; če je avtorjev več, se število točk deli s številom avtorjev	5 točk
n)	Prešernova nagrada medicinske fakultete opomba: kandidat lahko en dosežek (eno temo) uveljavlja le enkrat; če je avtorjev več, se število točk deli s številom avtorjev	2 točki
o)	Prešernovo priznanje opomba: kandidat lahko en dosežek (eno temo) uveljavlja le enkrat; če je avtorjev več, se število točk deli s številom avtorjev	1 točka
p)	uredništvo pri strokovni periodični publikaciji z medicinskega področja opomba: kandidat lahko tu doseže največ 3 točke; tehnično uredništvo se ne upošteva; dosežek, ki je trajal manj, kot je določeno (1 leto), se točkuje z 0 točkami; glavnemu in odgovornemu uredniku se število točk podvoji	0,5 točke/1 leto

q)	uredništvo monografij, zbornikov, priročnikov in podobno opomba: kandidat lahko tu doseže največ 3 točke; tehnično uredništvo se ne upošteva; če je urednikov več, se število točk deli s številom urednikov	2 točki
r)	izkazano najmanj enoletno delo na področju vzgoje za zdravje prebivalstva in/ali promocije zdravja (delo mora potekati najmanj 1 uro na mesec), opravljanje demonstratorstva tekom študija opomba: kandidat lahko tu doseže največ 3 točke; dosežek, ki je trajal manj, kot je določeno (najmanj 1 uro na mesec in najmanj 1 leto), se točkuje z 0 točkami	0,5 točke/1 leto
s)	dokončan podiplomski študij z zaključno nalogo – s področja specializacije* opomba: kandidat lahko en dosežek (eno temo) uveljavlja le enkrat	5 točk
t)	dokončan podiplomski študij z zaključno nalogo – z drugega medicinskega področja opomba: kandidat lahko en dosežek (eno temo) uveljavlja le enkrat	2 točki
u)	dokončan magistrski študij ali dokončan doktorski študij opomba: kandidat lahko en dosežek (eno temo) uveljavlja le enkrat	2 točki
v)	zaključni pregledni preizkus po sekundarijatu s pohvalo	1 točka
w)	podeljena veljavna licenca	2 točki
x)	za specializacijo iz otroške nevrologije: končana predhodna specializacija z odliko (cum laude)	10 točk
y)	pravnomočna odločba o odobritvi specializacije za potrebe javne zdravstvene mreže za drugo regijo, a isto specialistično področje, za katero se kandidat ponovno prijavlja	-15 točk od skupnega seštevka točk vseh izbirnih kriterijev
z)	nagrade z rep. tekmovanj, ki nimajo neposredne zveze z medicino (kemija, logika, fizika; Vegova priznanja, Razvedrilna matematika, tuji jeziki - srednja šola), različna občinska priznanja, prvo mesto na sprejemnih izpitih na MF, seminar »Šola za mladinske animatorje« (in podobno), diploma Teološko-pastoralne šole (in podobno), glasbena šola/udejstvovanje, športni dosežki na državni ali mednarodni ravni, licenca za sodnika na domačih/mednarodnih športnih prireditvah, licenca za športnega pilota/potapljača, VSE	0 točk
aa)	potrdilo o sodelovanju pri organizaciji seminarjev ne pomeni aktivne ali pasivne udeležbe na seminarju; to se dokazuje z drugimi ustreznimi dokazili	0 točk
bb)	v primeru specializacije iz maksilofacialne kirurgije se kandidatu, ki ima hkrati diplomu splošne medicine in diplomu stomatologije, prizna za ta dosežek dodatnih 10 točk; v kolikor ima kandidat diplomu ene od smeri in ima status absolventa druge smeri, se mu za ta dosežek prizna dodatnih 5 točk pri tem izbirnem kriteriju	

* za specializacijo iz otroške nevrologije se za področje specializacije šteje področje pediatrije ali nevrologije

4. Merila za izbirni kriterij: osebni razgovor s kandidatom – po presoji izbirne komisije (največje možno število točk: 20)

Če se kandidat osebnega razgovora ne udeleži in za to ne navede opravičljivega razloga, se pri tem kriteriju oceni z 0 točkami.

V odločbi ne bo dobesednega zapisa vprašanj in odgovorov iz osebnega razgovora, temveč bo zapisan le povzetek osebnega razgovora kandidatov s komisijo, ki služi izključno za obrazložitev in utemeljitev diskrecijske pravice Zbornice pri dodeljevanju točk pri tem izbirnem merilu.

Uradna oseba bo predlagala predsednici Zbornice odobritev specia-

lizacije za tiste kandidate, ki bodo pri posamezni specializaciji/upravni zadevi dosegli največje število točk, ter za toliko kandidatov, kolikor je bilo pri posamezni specializaciji razpisanih specializantskih mest.

VI. Roki in način oddaje vloge ◆

Pisne vloge z oznako »NE ODPIRAJ! - ZA JAVNI RAZPIS SPECIALIZACIJ« in dokazila o izpolnjevanju razpisnih pogojev pošljite na naslov Zdravniška zbornica Slovenije, Dalmatinova 10, Ljubljana, **do vključno 30. oktobra 2008 (razpisni rok)**.

Vlogo pošljite **IZKLJUČNO** priporočeno po pošti na naslov Zbornice. Na kuverti mora biti jasna oznaka: »NE ODPIRAJ! - ZA JAVNI RAZPIS SPECIALIZACIJ«.

Če na ovojnici ni jasne oznake »Ne odpiraj! - Za javni razpis specializacij«, se šteje, da vloga sploh ni bila vložena. Vloga je pravočasna, če je oddana priporočeno na pošto zadnji dan razpisnega roka.

Vloga je popolna, če vsebuje vse sestavine, ki so zahtevane v tem razpisu. Izpolnjevanje pogojev se ugotavlja na osnovi obveznih dokazil.

Po poteku razpisnega roka komisija za odpiranje vlog hkrati odpre vse vloge, ki so prispele do tedaj (datum odpiranja: 4. november 2008 ob 10. uri).

Odpiranju vlog sme prisostvovati vsakdo, ki kandidira na razpisu, oziroma njegov pooblaščenec. Če komisija za odpiranje vlog ugotovi, da manjka katero izmed obveznih dokazil in je treba vlogo dopolniti, ker ne vsebuje vseh zahtevanih podatkov, obvesti kandidata o pomanjkljivostih, ga povabi, da jih odpravi v roku treh dni, in ga opozori na posledice, če jih ne bo pravočasno odpravil. Če pomanjkljivosti niso odpravljene, se vloga s sklepom zavrže. Če kandidat, v razpisnem roku, ne predloži katerega izmed dokazil za ocenjevanje izbirnih meril, bo pri tem izbirnem merilu prejel nič (0) točk.

Dokazila za ocenjevanje izbirnih meril lahko kandidati (oz. pisci priporočil) pošiljajo izključno priporočeno po pošti na naslov Zbornice najpozneje do izteka razpisnega roka, to je do 31. oktobra 2008. Dokazil, oddanih na pošto po tem datumu, Zbornica ne bo upoštevala, ne glede na to, ali je kandidat v vlogi navedel, da jih bo priložil pozneje (razen v primeru prenosa vloge, ko lahko pisci priporočil priporočila pošljejo še do 12. novembra 2008).

V postopku za odobritev specializacij se obravnavajo vloge, ki vsebujejo vse z razpisom zahtevane podatke in dokazila ter prispejo na Zbornico v predpisanem roku.

Podatki o številu prijavljenih kandidatov za posamezno razpisano mesto bodo na voljo pri Zbornici in na njeni spletni strani (<http://www.zdravniskazbornica.si>) od 6. novembra 2008 dalje.

Kandidati, ki se bodo v predpisanem roku prijavi na razpis, vendar se bodo želeli preusmeriti, lahko prenesejo svojo prijavo na katerokoli drugo razpisano specializacijo do 7. novembra 2008.

Prenos prijave je možen z izpolnitvijo obrazca »Prenos vloge za odobritev specializacije«, ki ga lahko dobite na Zbornici ali njenih spletnih straneh (<http://www.zdravniskazbornica.si>). Šteje se, da je vloga za preusmeritev oddana v roku, če je oddana priporočeno po pošti ali poslana po faksu št. 01 30 72 169 do vključno 7. novembra 2008.

VII. Rok, v katerem bo Zbornica odločila o vlogah ◆

Izbirni postopek za vse prijavljene kandidate opravi Zbornica, ki odloči o vlogi v dveh mesecih po preteku razpisnega roka. Odločbo o specializaciji izda Zbornica v upravnem postopku.

V primeru, ko je za posamezno razpisano specializacijo v eni regiji s popolno vlogo prijavljenih enako ali manjše število kandidatov, kot je razpisanih prostih specializantskih mest, se izbirni postopek za te kandidate ne opravi.

Če za eno specializantsko mesto kandidira več kandidatov, ki so na podlagi izbirnih meril dosegli enako število točk, izbirna komisija določi dopolnilno merilo. Dopolnilno merilo je ocena na dodiplomskem študiju ali ocena mentorjev na sekundarijatu iz predmeta oziroma področja, ki se vsebinsko nanaša na specializacijo, za katero kandidat kandidira. Izbirna komisija lahko določi, da se uporabita obe dopolnilni merili hkrati. Če ni mogoče uporabiti nobenega od navedenih dopolnilnih meril, lahko izbirna komisija soglasno določi novo dopolnilno merilo.

VIII. Ostalo ◆

Razpisna dokumentacija (razpis specializacij, prijava na razpis in izjava iz tretje točke drugega poglavja) je vsem zainteresiranim dosegljiva tudi na Zbornici, Oddelek za usposabljanje in strokovni nadzor, Dalmatinova 10 (prtiličje), Ljubljana, v času uradnih ur. Prav tako imajo možnost vpogleda v Pravilnik o vrstah, vsebini in poteku specializacij zdravnikov (Uradni list RS, št. 59/03, 51/04, 15/05, 20/07 in 102/07).

ZDRAVNIŠKA ZBORNICA SLOVENIJE
 Dalmatinova 10, p. p. 1630, 1001 Ljubljana, Slovenija
 tel.: **386/1/30-72-165, faks: **386/1/30-72-169
 E: stasa.favai@zzs-mcs.si

Prijava na javni razpis specializacij zdravnikov

za posamezna specialistična področja za potrebe javne zdravstvene mreže

Ime in priimek kandidata: _____

Datum in kraj rojstva: _____

Stalni naslov: _____

Naslov za vročanje poštnih pošiljk: _____

Telefon (na katerem je kandidat dosegljiv): _____

E-naslov: _____

Datum in fakulteta diplome: _____

Datum in kraj opravljanja strokovnega izpita: _____

Vrsta specializacije: _____

Regija, za katero kandidat kandidira: _____

Za glavnega mentorja predlagam: _____

(Izpolnjevati mora pogoje 29. člena Pravilnika o vrstah, vsebini in poteku specializacij zdravnikov). V kolikor kandidat glavnega mentorja ne predlaga oziroma je predlagani glavni mentor že zaseden, mu glavnega mentorja določi Zbornica. Zbornica bo pri določitvi mentorjev upoštevala njihovo enakomerno zasedenost.

Datum: _____

Podpis: _____

Obvezne priloge vloži (v kolikor niso bile že posredovane Zbornici) v slovenskem ali angleškem jeziku oziroma uradno prevedene v slovenski jezik:

- izvornik (ali ustrezno overjena kopija) dokazila o zaključenem študiju na medicinski fakulteti (smer medicina) v Sloveniji ali potrdila o nostrifikaciji diplome tuje medicinske fakultete ali odločbe o priznanju izobraževanja in enakovrednosti tujega naslova s slovenskim strokovnim naslovom doktor medicine ali doktor dentalne medicine (samo za specializacije iz maksilofacialne kirurgije, sodne medicine in javnega zdravja);
- izvornik (ali ustrezno overjena kopija) dokazila o strokovnem izpitu, opravljenem v Republiki Sloveniji do razpisnega roka
- ali izvornik (ali ustrezno overjena kopija) odločbe o priznanju kvalifikacij za opravljanje poklica v Republiki Sloveniji, pridobljene v postopku za priznavanje kvalifikacij po posebnem zakonu;
- izjava, da bo po končani specializaciji za prvo zaposlitev kot specialist sprejel ponudbo s strani izvajalca javne zdravstvene službe v regiji, za katero kandidira, in sicer za enkratno časovno obdobje trajanja specializacije; če ponudbe iz regije ne prejme, je dolžan biti zaposlen v javni zdravstveni službi za enkratno časovno obdobje trajanja specializacije;
- plačilo upravne takse;
- življenjepis.

Dokazila za ocenjevanje izbirnih meril:

- izvornik (ali ustrezno overjena kopija) dokazila o povprečni oceni dodiplomskega študija;
- izvornik (ali ustrezno overjena kopija) skupno največ petih mnenj oziroma priporočil kandidata;
- izvornik (ali ustrezno overjena kopija) dokazil o kandidatovih dosedanjih dosežkih s seznamom dokazil.

Dokazila za ocenjevanje izbirnih meril niso obvezna priloga k vloži in se vloga brez njih ne šteje za nepopolno, zato Zbornica kandidatov NE BO POZIVALA za dopolnitve vloge s temi dokazili. V kolikor kandidat vloži katerega izmed omenjenih dokazil ne bo priložil, bo pri tem izbirnem merilu prejel 0 točk! Vsa dokazila morajo biti predložena v izvorniku ali ustrezno overjeni kopiji. NAVADNIH (NEOVERJENIH) KOPIJ ALI PO IZTEKU RAZPISNEGA ROKA POSREDOVANIH DOKAZIL NE BOMO UPOŠTEVALI IN BOMO ŠTELI, KOT DA TA DOKAZILA NISO BILA VLOŽENA!

ZDRAVNIŠKA ZBORNICA SLOVENIJE
 Dalmatinova 10, p. p. 1630, 1001 Ljubljana, Slovenija
 tel.: **386/1/30-72-165, faks: **386/1/30-72-169
 E: stasa.favai@zzs-mcs.si

IZJAVA

(ime in priimek)

(datum in kraj rojstva)

se na podlagi 25. člena Zakona o zdravniški službi (Uradni list RS, št. 72/06-UPB3, 15/08 in 58/08) in 13. člena Pravilnika o vrstah, vsebini in poteku specializacij zdravnikov (Uradni list RS, št. 59/03, 51/04, 15/05, 20/07 in 102/07)

zaveujem,

da bom za prvo zaposlitev kot specialist/-ka, po končani specializaciji s področja

_____ sprejel/-a ponudbo s strani izvajalca javne zdravstvene službe v _____ regiji, za katero sem kandidiral/-a, in sicer za enkratno časovno obdobje trajanja specializacije.

Če ponudbe iz regije ne prejmem, sem dolžan/dolžna sprejeti zaposlitev v javni zdravstveni službi za enkratno časovno obdobje trajanja specializacije.

Poznam določilo Zakona o zdravniški službi, ki pravi:

»Specializant, ki po končani specializaciji odkloni sklenitev delovnega razmerja pri izvajalcu zdravstvenih storitev v mreži javne zdravstvene službe v okviru regije, za katero je opravljal specializacijo, za enkratno časovno obdobje trajanja specializacije in specializant, ki mu je bila v skladu s tretjim odstavkom 18. člena tega zakona izdana odločba o trajnem prenehanju specializacije, mora zavodu povrniti vse stroške, nastale v zvezi s specializacijo, razen plače in drugih prejemkov iz delovnega razmerja.«

Datum: _____

Podpis: _____

Obrazec za dokazila za ocenjevanje izbirnih kriterijev

1. Povprečna ocena dodiplomskega študija

dokazilo:	datum dokazila:

2. Mnenja in priporočila

pisci, ki so bili zaproseni za mnenja:	datum dokazila:
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

3. Kandidatovi dosedanji dosežki in reference

dosežek:	datum dokazila:

Zdravniška zbornica Slovenije (v nadaljevanju Zbornica) na podlagi 18. člena Zakona o zdravniški službi (Uradni list RS, št. 72/06-UPB3, 15/08 in 58/08), Zakona o upravnih taksah (Uradni list RS, št. 42/07-UPB3, 126/07) ter na podlagi prvega odstavka 11. člena Pravilnika o vrstah, vsebini in poteku specializacij zdravnikov (Uradni list RS, št. 59/03, 51/04, 15/05, 20/07 in 102/07)

objavlja

JAVNI RAZPIS SPECIALIZACIJ ZDRAVNIKOV

za posamezna specialistična področja
z znanim plačnikom

I. Vrste, število specializacij

Kandidati se lahko prijavijo na vse specializacije s področja medicine, ki veljajo v Republiki Sloveniji. Specializacije bodo odobrene za specialistična področja glede na razpoložljivost prostih specializantskih delovnih mest pri pooblaščenih izvajalcih, v skladu s predvideno dinamiko zapolnjevanja teh mest za potrebe javne zdravstvene mreže. Če se na razpis prijavi več kandidatov, kot je razpoložljivih specializantskih delovnih mest, se med njimi izvede izbirni postopek na enak način kot pri razpisu specializacij za potrebe javne zdravstvene službe. Izbirna komisija je sestavljena iz predstavnika Zbornice, koordinatorja specializacije in predstavnika regije, ki jo (izmed vseh regij) izžreba Zbornica.

II. Pogoji za prijavo na razpis

Prijava na razpis (v nadaljevanju: vloga) mora vsebovati izvirnik ali ustrezno overjeno kopijo:

1. **dokazila o zaključenem študiju** na medicinski fakulteti v Sloveniji (smer medicina) ali **potrdila o nostrifikaciji diplome** tuje medicinske fakultete ali **odločbe o enakovrednosti v tujini pridobljenega naslova** s slovenskim strokovnim naslovom doktor medicine ali doktor dentalne medicine (samo za specializacije iz maksilofacialne kirurgije, sodne medicine in javnega zdravja), pridobljene v postopku priznavanja po zakonu, ki ureja priznavanje in vrednotenje izobraževanja;*

---
2. dokazila o strokovnem izpitu, opravljenem v Republiki Sloveniji (opravljenem do razpisnega roka);*

* Kandidati ali kandidatke iz držav članic Evropske unije namesto dokazil iz 1. in 2. točke vlogi priložijo odločbo o priznanju kvalifikacij za opravljanje poklica v Republiki Sloveniji, pridobljeno v postopku za priznavanje kvalifikacij po posebnem zakonu.

3. ob vložitvi vloge mora biti v skladu s določili Zakona o upravnih taksah (Uradni list RS, št. 42/07-UPB3, 126/07) plačana upravna taksa v vrednosti 250 točk (50 točk (tarifna št. 1) za vložitev vloge

in 200 točk (tarifna št. 3) za izdajo odločbe), kar na dan razpisa znaša skupaj 17,73 EUR;

4. a) izjave plačnika o plačilu vseh stroškov specializacije;
4. b) življenjepis.

Prijava na razpis (vloga) je priloga tega razpisa.

V svoji vlogi lahko kandidat navede glavnega mentorja, pri katerem želi opravljati specializacijo.

III. Dokazila za ocenjevanje izbirnih meril

Vlogi lahko priložite tudi dokazila za ocenjevanje izbirnih meril, ki niso obvezna priloga k vlogi in se vloga brez njih ne šteje za nepopolno, zato Zbornica kandidatov NE BO POZIVALA k dopolnitvi vloge. V kolikor kandidat vlogi katerega izmed omenjenih dokazil ne priloži, bo pri tem izbirnem merilu prejel 0 točk! Vsa dokazila morajo biti predložena v izvirniku ali ustrezno overjeni kopiji. Vsa dokazila morajo biti v slovenskem ali angleškem jeziku oziroma uradno prevedena v slovenski jezik. NAVADNIH (NEOVERJENIH) KOPIJ ALI PO IZTEKU RAZPISNEGA ROKA POSREDOVANIH DOKAZIL NE BOMO UPOŠTEVALI IN BOMO ŠTELI, KOT DA TA DOKAZILA NISO BILA VLOŽENA!

Za potrebe tega javnega razpisa je veljavna kopija, ki jo overi delodajalec kandidata, Zbornica, notar ali upravna enota.

V kolikor so kandidati katera od zgoraj navedenih dokazil že predložili Zbornici (npr. ob prijavi na opravljanje sekundarijata, v postopku za pridobitev licence, ob prejšnji prijavi na javni razpis specializacij), jim jih ni treba prilagati ponovno. V svoji vlogi morajo navesti, **katera dokazila so že predložili in kje**. Zbornica bo v izbirnem postopku upoštevala izključno in samo tista dokazila, ki bodo priložena vlogi oziroma **bo v vlogi navedeno**, da kandidat izrecno želi, da se upoštevajo. **Tudi za ta dokazila velja določilo, da morajo biti v slovenskem ali angleškem jeziku oziroma uradno prevedena v slovenski jezik, v nasprotnem primeru ne bodo upoštevana.**

IV. Merila za izbiro ◆

Merila za izbiro so enaka kot v javnem razpisu specializacij za posamezna specialistična področja za potrebe javne zdravstvene mreže, objavljena na 19. in 20. strani Izide (glej razpis za potrebe javne zdravstvene službe). Uradna oseba bo predlagala predsednici Zbornice odobritev specializacije za tiste kandidate, ki bodo pri posamezni specializaciji dosegli največje število točk.

V. Roki in način oddaje vloge ◆

Pisne vloge z oznako »**NE ODPIRAJ! - ZA JAVNI RAZPIS SPECIALIZACIJ**« in dokazila o izpolnjevanju razpisnih pogojev sprejema Zbornica na naslov: Zdravniška zbornica Slovenije, Dalmatinova 10, Ljubljana, **do 30. oktobra 2008 (razpisni rok)**. Vloga se pošlje **IZKLJUČNO priporočeno po pošti** na naslov Zbornice. Na kuverti **mora biti** jasna oznaka: »**NE ODPIRAJ! - ZA JAVNI RAZPIS SPECIALIZACIJ**«.

V kolikor na ovojnici ni jasne oznake »Ne odpiraj! - Za javni razpis specializacij«, se šteje, da vloga sploh ni bila vložena.

Vloga je pravočasna, če je oddana priporočeno na pošto zadnji dan razpisnega roka.

Vloga je popolna, če vsebuje vse sestavine, ki so zahtevane v tem razpisu. Izpolnjevanje pogojev se ugotavlja na osnovi obveznih dokazil.

Po poteku razpisnega roka komisija za odpiranje vlog hkrati odpre vse vloge, ki so do tedaj prispele (datum odpiranja: 4. november 2008 ob 10. uri).

Odpiranju vlog sme prisostvovati vsaka oseba, ki kandidira na razpisu. Če komisija za odpiranje vlog ugotovi, da manjka katero izmed **obveznih dokazil** in je treba **vlogo dopolniti**, ker ne vsebuje vseh zahtevanih podatkov, obvesti kandidata o pomanjkljivostih, ga pozove, da jih odpravi v roku **treh dni**, in ga opozori na posledice, če jih ne bo pravočasno odpravil. Če **pomanjkljivosti niso odpravljene, se vloga s sklepom zavrže**. V kolikor kandidat **ne predloži** katerega izmed **dokazil za ocenjevanje**

izbirnih meril, bo pri tem izbirnem merilu prejel **0 točk**.

Dokazila za ocenjevanje izbirnih meril lahko, **kot dopolnitev vloge, kandidati pošiljajo izključno priporočeno po pošti** na naslov Zbornice najkasneje do izteka razpisnega roka, to je **do 31. oktobra 2008. Dokazil, oddanih na pošto po tem datumu, Zbornica ne bo upoštevala, ne glede na to, ali je kandidat v vlogi navedel, da jih bo priložil kasneje**.

V postopku za odobritev specializacij se obravnavajo vloge, ki vsebujejo vse z razpisom zahtevane podatke in dokazila ter prispejo na Zbornico v predpisanem roku.

VI. Rok, v katerem bo Zbornica odločila o vlogah ◆

Izbirni postopek za vse prijavljene kandidate opravi Zbornica, ki odloči o vlogi v dveh mesecih po preteku razpisnega roka. Odločbo o specializaciji izda Zbornica v upravnem postopku.

VII. Sklenitev pogodbe ◆

Pred začetkom opravljanja specializacije skleneta specializant in plačnik z Zbornico pogodbo, s katero se uredijo medsebojne obveznosti v zvezi s specializacijo. Specializant lahko prične s specializacijo šele po podpisu te pogodbe.

VIII. Ostalo ◆

Razpisna dokumentacija (razpis specializacij, prijava na razpis in izjava iz 4. točke drugega poglavja) je vsem zainteresiranim dosegljiva tudi na **Zbornici, Oddelek za usposabljanje in strokovni nadzor, Dalmatinova 10 (pritličje), Ljubljana**, v času uradni ur. Prav tako imajo možnost vpogleda v Pravilnik o vrstah, vsebini in poteku specializacij (Uradni list RS, št. 59/03, 51/04, 15/05, 20/07 in 102/07). ■

ZDRAVNIŠKA ZBORNICA SLOVENIJE
 Dalmatinova 10, p. p. 1630, 1001 Ljubljana, Slovenija
 tel.: **386/1/30-72-165, faks: **386/1/30-72-169
 E: stasa.favai@zzs-mcs.si

Prijava na javni razpis specializacij zdravnikov

za posamezna specialistična področja z znanim plačnikom

Ime in priimek kandidata: _____
 Datum in kraj rojstva: _____
 Stalni naslov: _____
 Naslov za vročanje poštinih pošilk: _____
 E-naslov: _____
 Telefon (na katerem je kandidat dosegljiv): _____
 Datum in fakulteta diplome: _____
 Datum in kraj opravljanja strokovnega izpita: _____
 Vrsta specializacije: _____
 Za glavnega mentorja predlagam: _____
(Izpolnjevati mora pogoje 29. člena Pravilnika o vrstah, vsebini in poteku specializacij zdravnikov, Ur. list RS, št. 59/03, 51/04 in 15/05). V kolikor kandidat glavnega mentorja ne predlaga oziroma je predlagani glavni mentor že zaseden, mu glavnega mentorja določi Zbornica. Zbornica bo pri določitvi mentorjev upoštevala njihovo enakomerno zasedenost.

Datum: _____

Podpis: _____

IZPOLNI PLAČNIK:

Plačnik specializacije:

(izvajalec javne zdravstvene službe ali druga pravna ali fizična oseba, ki je plačnik)

(naziv, naslov, kontaktna oseba)

Izjavljam, da bom za zgoraj navedenega specializanta kril vse stroške specializacije ter se zavežem, da bom pred začetkom opravljanja specializacije s specializantom in Zdravniško zbornico Slovenije sklenil pogodbo, s katero bomo uredili medsebojne obveznosti v zvezi s specializacijo.

Datum: _____

Ime in priimek: _____

Podpis in žig: _____

Obvezne priloge vlogi (v kolikor niso bile že posredovane Zbornici) v slovenskem ali angleškem jeziku oziroma uradno prevedene v slovenski jezik:

- izvornik (ali ustrezno overjena kopija) dokazila o zaključenem študiju na medicinski fakulteti v Sloveniji (smer medicina) ali potrdila o nostrifikaciji diplome tuje medicinske fakultete ali odločbe o priznanju izobraževanja in enakovrednosti tujega naslova s slovenskim strokovnim naslovom doktor medicine ali doktor dentalne medicine (samo za specializacije iz maksilofacialne kirurgije, sodne medicine in javnega zdravja);
- izvornik (ali ustrezno overjena kopija) dokazila o strokovnem izpitu, opravljenem v Republiki Sloveniji do razpisnega roka
- ali izvornik (ali ustrezno overjena kopija) odločbe o priznanju kvalifikacij za opravljanje poklica v Republiki Sloveniji, pridobljene v postopku za priznavanje kvalifikacij po posebnem zakonu;
- izjava plačnika o plačilu vseh stroškov specializacije;
- plačilo upravne takse;
- življenjepis.

Dokazila za ocenjevanje izbirnih meril:

- izvornik (ali ustrezno overjena kopija) dokazila o povprečni oceni dodiplomskega študija;
- izvornik (ali ustrezno overjena kopija) skupno največ petih mnenj oziroma priporočil kandidata;
- izvornik (ali ustrezno overjena kopija) dokazil o kandidatovih dosedanjih dosežkih.

Dokazila za ocenjevanje izbirnih meril niso obvezna priloga k vlogi in se vloga brez njih ne šteje za nepopolno, zato Zbornica kandidatov NE BO POZIVALA za dopolnitve vloge s temi dokazili. V kolikor kandidat vlogi katerega izmed omenjenih dokazil ne bo priložil, bo pri tem izbirnem merilu prejel 0 točk! NAVADNIH (NEOVERJENIH) KOPIJ ALI PO IZTEKU RAZPISNEGA ROKA POSREDOVANIH DOKAZIL NE BOMO UPOŠTEVALI IN BOMO ŠTELI, KOT DA TA DOKAZILA NISO BILA VLOŽENA!

V petek, 10. oktobra 2008, ob 10. uri bosta v Cankarjevem domu simpozij in slavnostna prireditev ob 50-letnici slovenske srčne kirurgije. Na simpoziju, ki ga pripravlja Klinični oddetek za kirurgijo srca in ožilja Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana, predstavljamo dosedANJI napredek na področju srčne kirurgije in smernice za prihodnost; sledila mu bosta slovesnost in naše skupno druženje.

10.00 –14.30 Simpozij v Kosovelovi dvorani

PROGRAM

10.00 –10.20 50 years of Cardiac Surgery in Slovenia - Borut Geršak, Slovenija

10.20 –10.40 Cardiac Transplantation - Tone Gabrijelčič, Slovenija

10.40 –11.00 Biological Cardiac Valves - Željko Sutlič, Hrvaška

11.00 –11.20 Treatment of Children with ECMO - Janez Primožič, Slovenija

11:20 –11:35 odmor

11.35 –11.55 Mechanical Support for the Failing Heart - Igor Gregorič, ZDA

11.55 –12.15 Minimally Invasive Cardiac Surgery - Jacob Bergsland, Norveška / BiH

12.15 –12.35 Off-Pump Surgical Coronary Revascularization - Ricardo Lima, Brazilija

12.35 –12.55 Complete Arterial Coronary Revascularization - Sotirios Prapas, Grčija

12.55 –13.10 odmor

13.10 –13.30 Different Concepts of Mitral Valve Repair - Bojan Biočina, Hrvaška

13.30 –13.50 Left Ventricle Remodeling Options in Mitral Valve Replacement - Otoni Gomes, Brazilija

13.50 –14.10 Surgical Treatment of Atrial Fibrillation - Chrishna Kargi, Nizozemska

14.10 –14.30 Future of Cardiac Surgery - Stephan Schueler, Velika Britanija

14.30 Kosilo in zaključek simpozija

20.00 Slavnostna prireditev s podelitvijo priznanj
zaslužnim za razvoj srčne kirurgije v Sloveniji, v Linhartovi dvorani

22.00 Sprejem v Klubu CD

Vstop prost. Glede na prostorske zmogljivosti Kosovelove dvorane vas prosimo, da čim prej potrdite svojo udeležbo.

Dodatne informacije: Dušica Todorovič, Cankarjev dom, T 01 24 17 124, E dusica.todorovic@ed-cc.si

Zdravnica Ljubica Gašparac je dobila občinsko priznanje

Zdravnikov trud in požrtvovalno delo za bolnike vse prepagosto ostajata neopažena in zdravniški, ki vsa svoja aktivna leta posvetijo bolnikom, se običajno tiho umaknejo v pokoj, ne da bi se jim kdo zahvalil za njihovo znanje, skrb in predanost bolnikom. Vedno pa le ni tako. V septembru je Občina Križevci podelila občinsko priznanje s plaketo in listino zdravnici Ljubica Gašparac, dr. med., ki se je upokojila po 31 letih delovanja v Zdravstvenem domu Križevci. V obrazložitvi je med drugim zapisano: »Vse svoje delovne sposobnosti in znanje je v polni meri posve-

tila za izboljšanje zdravstvenega stanja naših občanov, ter deloma tudi prebivalcem sosednjih občin. Svojo aktivno življenjsko dobo je preživela v delu na področju zdravstva. Poleg svoje osnovne dejavnosti je organizirala in delala v raznih organiziranih društvih, kjer je s svojimi organizacijskimi sposobnostmi in znanjem združevala prebivalce, da so svoje življenjske navade obvladovali preventivno – preden je prišlo do resnih obolenj.« O tem, kako intenzivno si je prizadevala za izboljšanje življenjskega sloga ljudi, priča več kot 8000 ur prostovoljnega dela v društvu Visoki tlak. ■

Ljubica Gašparac, dr. med. (Foto: Občina Križevci)

Evropski sestanek klinične in raziskovalne oftalmologije

Obisk evropskega komisarja za znanost in razvoj

Od 1. do 4. oktobra 2008 bo v kongresnem centru Bernardin v Portorožu 11. kongres združenja za klinično in raziskovalno oftalmologijo, European Association for Vision and Eye Research (EVER).

Gre za enega najhitreje rastočih evropskih združenj, ki se mu vsako leto priključi okrog 200 novih članov.

Kot pravi v nagovoru na spletni strani (www.ever.be) predsednik združenja EVER, prof. dr. Harminder Dua iz Nottinghama, je letošnji program najbogatejši doslej in bo imel preko 40 tematskih simpozijev, preko 250 vabljenih predavateljev in več kot deset tečajev in plenarnih predavanj najvidnejših svetovnih strokovnjakov. EVER bo gostil tudi predstavnike mednarodnih združenj, kot so American Association for Vision Research (ARVO), Ophthalmic Oncology Group (OOG), International Society for Clinical Electrophysiology of Vision (ISCEV), European Vision Institute (EVI), in drugih. Združenje EVER organizira kongres v sodelovanju z Združenjem oftalmologov Slovenije ob pomoči kongresne agencije Cankarjev dom. Letos pričakujemo prek 1000 udeležencev.

Poseben dogodek v letošnjem letu bo obisk in nagovor evropskega komisarja za razvoj in raziskave, dr. Janeza Potočnika. Evropski komisar s svojim obiskom, ki za združenje EVER pomeni posebno priznanje, posveča pozornost naporom za zmanjševanje slepote in je v svojem napovedniku orisal možnosti, ki bi področju raziskav bolezni oči v prihodnje omogočile skupni nastop in s tem več evropskih sredstev.

Združenje EVER, ki je imelo doslej svoje kongrese v Franciji, Španiji in na Portugalskem, že drugič organizira kongres v Sloveniji. Združenje EVER se seli na novo lokacijo kongresa vsaka tri leta in tako bo tretji in zadnji kongres prvi nas v letu 2009.

V okviru kongresa bosta organizirana tudi tečaja European Board of Ophthalmology (EBO) iz nevro-oftalmologije in iz očesne onkologije za specializante, ki se pripravljajo na evropski specialistični izpit v Parizu maja 2009.

Pred kongresom bosta organizirana še dva posebna dogodka: prvi bo tečaj za zasnovo in vodenje kliničnih študij, ki ga organizira American Association for Research of Vision and Ophthalmology (ARVO), drugi pa bo dvo-dnevni tečaj za učenje učiteljev, ki ga družno

organizirajo vse mednarodne izobraževalne organizacije na področju oftalmologije (International Council of Ophthalmology, European Society of Ophthalmology, European Board of Ophthalmology in European Professors in Ophthalmology).

Vsekakor se z omenjenimi dogodki povečuje tudi veljava slovenske oftalmologije, ki bo predstavljena z več kot desetimi aktivnimi prispevki, pa tudi s plenarnim predavanjem, v katerem bo orisana življenjska pot in pomen najpomembnejšega slovenskega izumitelja na področju oftalmoloških operativnih tehnik, inž. Antona Banka, ki je deloval v ZDA. Inž. Banko je zaslužen za vrsto patentov, ki so pomenili začetek modernih operativnih tehnik z malo incizijo. Že v šestdesetih letih je skupaj z dr. Charlesom Kelmanom izumil in patentiral prvi aparat za ultrazvočno odstranitev sive mreže, malo kasneje pa, med drugimi, tudi aparat za najpomembnejšo operacijo zadnjega segmenta očesa, vitrektomijo. Po njegovi zaslugi smo po donaciji takrat najmodernejšega aparata slovenski oftalmologi že pred 19 leti začeli z ultrazvočnim operiranjem sive mreže. ■

Marko Hawlina

Rdeči noski v pomoč osebju v bolnišnici

Rdeči noski, društvo za pomoč trpečim in bolnim, je v preteklem tednu gostilo 43 gostov članov mreže mednarodne organizacije Red Noses International. Na šestdnevni delavnici so se po mnenju klovnov zdravnikov zelo dobro usposobili za še bolj profesionalno delo v bolnišnicah. Slovenija je tako prvič gostila 40 profesionalnih klovnov, ki so se v Cerknem zelo dobro počutili, saj je ponudilo vse, kar

so potrebovali za nemoteno delo. V zahvalo organizatorjem in Cerknemu so vsi klovni zdravniki pripravili veliko parado po ulicah Cerknega.

Društvo za pomoč trpečim in bolnim – Rdeči noski – je bilo ustanovljeno leta 2004 na pobudo zdajšnje umetniške vodje Eve Škofič Maurer. Društvo je nevladna, neprofitna in humanitarna organizacija, ki počasi raste v smislu zagotavljanja več rednih tedenskih programov in v številu klovnov ter postaja še bolj prepoznavna v mednarodni mreži. Eva Škofič Maurer je poudarila pomen šestdnevnega usposabljanja, izmenjave izkušenj in kakovostnega druženja na mednarodnih delavnicah, ki so organizirane enkrat na leto, letos pa je to odgovornost in čast dobila Slovenija. Za lokacijo so izbrali Cerkno, kjer so lahko mentorji te največje organizacije klovnov zdravnikov v Evropi nemoteno izvedli svoj program.

Monica Culen, predsednica mednarodne organizacije Red Noses International, je ob

zaključku delavnice v Cerknem povedala, da je zelo vesela, da je v Cerknem, in verjame, da še nikoli v zgodovini Slovenije ni bilo skupaj 40 profesionalnih klovnov iz sedmih držav. V mednarodni organizaciji, ki jo je tudi ustanovila, sedaj deluje 150 klovnov zdravnikov iz šestih držav, ki redno obiskujejo 81 bolnišnic, nekatere celo petkrat na teden.

Livija Rojc Štremfelj

Uspešen prvi mesec izvajanja programa Svit

V prizadevanjih, da bi zmanjšali zbolevnost za rakom na debelem črevesu in danki, predvsem pa zmanjšali število ljudi, ki v Sloveniji vsako leto umrejo zaradi te zahrbtne bolezni, smo dobili močno orodje: program Svit. Ta državni program presejanja in zgodnjega odkrivanja predrakavih sprememb in raka na debelem črevesu in danki je namenjen moškim in ženskam med 50. in 69. letom starosti. S testiranjem na prikrito krvavitev v blatu je mogoče v okviru programa odkriti že predrakave spremembe na črevesni sluznici, raka pa v zgodnji fazi, ko je še ozdravljiv. Izvajanje programa Svit se je začelo 18. junija. V zagonski fazi izvajanja, ki bo trajala do jeseni, pošiljajo iz centra Svit vabila v program zaenkrat v treh zdravstvenih regijah: celjski, ljubljanski in kranjski. Čeprav je čas počitnic, so sodelavci programa Svit zadovoljni s potekom začetne faze programa.

»Potrudili smo se, da je program Svit zasnovan v skladu z najvišjimi merili kakovosti

in strokovnosti in v skladu z evropskimi priporočili za izvajanje presejalnih programov za raka na debelem črevesu in danki. Vendar pa lahko Svit svojo pomembno nalogo opravi le, če se bodo povabljeni v program vanj tudi dejavno vključili. Po prvih tednih, ko je program šele stekel, smo kar zadovoljni: v prvem mesecu smo odposlali 3001 vabilo in dobili 1162 izjav o prostovoljnem sodelovanju v programu. To je malo manj kot 39 odstotkov, kar je čisto na začetku izvajanja programa, pa še sredi počitnic, vsekakor zelo spodbudno!« je povedala Jožica Maučec Zakotnik, dr. med., spec., vodja programa.

»Naš cilj je vsaj 75-odstotna odzivnost, kar verjamemo, da bomo jeseni, ko bo program stekel na državni ravni, tudi dosegli. S skupnimi močmi bomo tako s programom Svit okoli 200 ljudem na leto rešili življenje, 300 manj pa jih bo zbolelo za to boleznijo, ker v programu odkrivamo in odstranjujemo že predrakave spremembe (polipe) – to pa je velika stvar! Pomemben je tudi finančni prihranek, saj se tako izognemo dragemu zdravljenju.«

Prvi udeleženci programa Svit so na dom že dobili testne komplete in prav v teh dneh v laboratoriju že analizirajo prve vzorce.

»Prikrita krvavitev v blatu seveda še ne pomeni, da gre za raka. Na srečo še zdaleč ne! Pomeni pa, da se v črevesu nekaj dogaja in treba je vsekakor ugotoviti, za kaj gre. Čim prej težavo odkrijemo – tem lažje jo je zdraviti. Tudi če gre za rakave spremembe, je zdravljenje v zgodnji fazi razvoja bolezni zelo uspešno.« Pričakujejo, da bodo prve specialistične preglede debelega črevesa pri ljudeh, pri katerih bodo odkrili prikrito krvavitev v blatu, v programu Svit opravili konec avgusta.

Odvzem vzorčkov blata je s testnim kompletom, kakršnega dobijo na dom udeleženci v programu Svit, zelo enostaven. Le nekaj minut časa si je treba vzeti, se držati navodil in vse skupaj v priloženi kuverti oddati v najbližji poštni nabiralnik – pa si s tem morda človek reši življenje.

CINDI Slovenija

Zdravniški tek na Rožnik

**XXVII. zdravniški tek po Rožniku bo v soboto,
11. oktobra 2008, s startom ob 11. uri v Tivoliju.**

Po teku bomo nadaljevali s predavanjem v pivovarni Union, kjer bosta predavala prof. dr. Alojz Ihan in doc. dr. Štefan Grosek o vplivu telesne vadbe na imunski sistem.

Vljudno vabljeni!

Vabilo na srečanje ob 30-letnici vpisa na Medicinsko fakulteto

Vsi, ki ste se v 1. letnik Medicinske fakultete vpisali jeseni 1978, ste prisrčno vabljeni na srečanje, ki bo v **petek, 7. novembra 2008, od 19. ure dalje nekje v Ljubljani** ali bližnji okolici. Lokacija je odvisna od števila prijavljenih in bo javljena naknadno.

Prijavite se lahko do 20. oktobra na naslednja e-naslova:
marjana.hribernik@mf.uni-lj.si (T: 041 541 287) ali
lucija.perharic@ivz-rs.si (T: 040 628 361).

Predlogi in prispevki za program so dobrodošli, sicer bomo improvizirali glede na razpoloženje.

Obvestite tudi kolegice in kolege, s katerimi ste v stiku.

DELO IN ZDRAVJE

Na pragu 21. stoletja, ko je družba prepletana (in zapletena) bolj kot kdajkoli poprej, predstavlja poklicna dejavnost pomemben dejavnik ne le v preprečevanju bolezni, motenj in poškodb, marveč tudi pri njihovem lažšanju in zdravljenju. Zdravnik mora pri izbiri diagnostičnih pristopov, metod in postopkov upoštevati tudi bolnikovo strokovno in poklicno komponento. Osebnih in družinskih zdravnikov bi morali svojim »varovancem« pomagati spoznati in čim bolj spretno izkoristiti kompleksnost poklica, ki ga opravljajo, oziroma njihovega posla in kariere. Jim povedati in jih prepričati, da v službo ne hodijo samo zato, da zaslužijo denar za preživetje (sebe in svojih najbližjih), marveč delo in služba pomembno zaznamujeta tudi njihovo zasebno in družabno življenje. Zdravnik, ki dovolj dobro pozna svojega pacienta, mu lahko svetuje, kako lahko na delovnem mestu maksimalno poskrbi za svojo telesno, psihično in socialno odpornost, vzdržljivost in vitalnost. V službi si človek lahko pridobi in okrepi fizično, psihično in socialno kondici-

jo – mimogrede postane maksimalno »fit«, ali pa vse naštetu oslabi in izgubi. Zato delovna anamneza ni pomembna le, ko gre za zadeve, ki sodijo v okvir medicine dela, marveč sodi med nepogrešljive elemente vseh medicinskih in psiholoških obravnav. Poklicno udejstvovanje v sebi namreč skriva še ogromno neizkoriščenih priložnosti. O tem pričajo tudi rezultati najnovejše raziskave med splošnimi in družinskimi zdravniki v londonskem okolju, ki kažejo, da kar 87 odstotkov tamkajšnjih zdravnikov poklicni plati življenja svojih bolnikov ne posveča pozornosti. Celih 93 odstotkov jih je v anonimni anketi namreč priznalo, da sploh ne vedo, kje so zaposleni njihovi pacienti oziroma s čim se ukvarjajo in preživljajo. Podobne razmere po ocenah strokovnjakov SZO veljajo tudi v EU in ZDA. ■

Viri: Forbes, BBC, CNN Science

Nina Mazi

RDEČA LUČ ZA TVEGANJE

Številne zaplete in tveganja pri zdravljenju v bolnišnicah je mogoče učinkovito preprečiti brez (pretiranih) naporov in stroškov. Britanski in ameriški zdravniki in medicinski strokovnjaki so na seznam sedmih tveganj in zapletov, ki se jim je moč učinkovito izogniti, uvrstili: kirurško tveganje in napake (rešitev: kratek, a izčrpen posvet medicinske ekipe pred posegom in budno sodelovanje med posegom), okužba pri inciziji (predoperativna antibiotična terapija), pretirana krvavitev (aktivno, načrtno uvajanje zdravil), pljučnica (skrb za optimalno ventilacijo), okužba po uvedbi katetra (maksimalna higiena in asepsa), napačna zdravila (predpisovanje zdravil s pomočjo računalnika). ■

Vira: *Forbes, Contemporary Health*

Nina Mazi

NAJVIŠJA STOPNJA

MEDIKALIZACIJE ZDRAVJA

Na nasprotni strani Atlantika beležijo najvišjo stopnjo medikalizacije zdravja na modrem planetu, kar v praksi pomeni, da prebivalci ZDA namenijo ogromno sredstev zdravilom v prosti prodaji, preparatom in prehranskim dodatkom. Poleg vsega naštetega pri preverjanju stopnje medikalizacije v sodobnem svetu upoštevajo tudi zdravila na zdravniški recept.

Visoko porabo zdravil Američani povezujejo predvsem z nezdravim življenjskim slogom – stresom, utrujenostjo in debelostjo – v državah z visokim deležem preobremenjenega in debelega prebivalstva je tudi poraba zdravil višja. Zdravniki in farmacevti jo povezujejo z višjo stopnjo zdravstvenih težav (zlasti subakutne in kronične narave) pri debelih, s stresom obremenjenih prebivalcih. ■

Vira: *Forbes, Harvard Medical Journal*

Nina Mazi

DRUGO MNENJE

Številne napake in spodrsrljaje, pa tudi nepotrebne diagnostične in terapevtske postopke, bi lahko učinkovito preprečili in se jim izognili s pomočjo drugega mnenja. Po izsledkih raziskav Gallupovega inštituta več kot polovica prebivalstva na visoko razviti zahodni polobli te možnosti žal nikoli ne izkoristi. S pomočjo drugega mnenja je mogoče zagotoviti boljšo diagnostiko in optimalno zdravljenje, pomembno pa je tudi, ko gre za preventivo in rehabilitacijo. Kljub temu ga po ugotovitvah strokovnjakov SZO in WB več kot polovica odraslih nikoli ne izkoristi. Klasičnemu, realnemu načinu pridobivanja drugega mnenja se je nedavno priključil še virtualni. Vrhunske zdravstvene inštitucije, katerim se je nedavno pridružila Cleveland Clinic and Partners' Center for Connected Health, ki tesno sodeluje s Harvard Medical School, danes že ponujajo storitve drugega mnenja preko interneta. Vrhunsko drugo mnenje oblikujejo na podlagi podatkov iz medicinske dokumentacije in ostalih testiranj oziroma preiskav. Čeprav je analiza dela v letu 2007 pokazala, da so v letu dni strokovnjaki za drugo mnenje spremenili le slabih 5 odstotkov diagnoz, pa se je njihovo priporočilo za nadaljnjo terapijo oziroma obravnavo kar v 90 odstotkih razlikovala od terapije oziroma obravnave, za katero se je odločil njihov lečeči zdravnik oziroma specialist. Drugo mnenje temu primerno vpliva predvsem na spremembo vrste terapije – načina in metode, pa tudi na stroške, učinke in posledice zdravljenja. Upoštevajoč dejstvo, da lahko drugo mnenje znatno pripomore k boljšemu in hitrejšemu zagotavljanju zdravja in splošnega blagostanja sodobnega prebivalstva, bi morali zdravniki in zdravstveni delavci bolnike redno opozarjati na možnost pridobivanja in uporabe drugega mnenja, zdravniki v osnovnem zdravstvenem varstvu pa bi jim jo morali v primeru dvoma in nejasnosti tudi priporočiti. Seveda je drugo mnenje mogoče uporabiti tudi pri lažjih zapletih in težavah. ■

Viri: SZO, WB, *Health Today*

Nina Mazi

Avstrija: Pohvala s strani pacientov

Zdravniški protest je bil uspešen. Nesprejemljivi načrti za reformo so (zaenkrat) ustavljeni. Zaradi odpora je zdravstvena tematika prišla v središče zanimanja javnosti. Pri volitvah 28. septembra bo šlo tudi za to, da se bodo stranke jasno izrekle o zdravstveni politiki.

Da zdravniki lahko to zahtevajo, potrjuje anketa, ki jo je opravil inštitut *Integral* (1000 anketirancev).

Po tej anketi so trije od štirih Avstrijcev, starih nad 14 let, v zadnjih šestih mesecih vsaj enkrat obiskali zdravnika splošne medicine. Kar 86 odstotkov anketirancev je izjavilo, da je bila zdravniška obravnava »zelo dobra« ali »dobra«. Skupna končna ocena je bila 1,6 (najvišja ocena je 1; *op. prev.*). Vrh tega je bilo v anketi poudarjeno, da si je zdravnik za pregled vzel dovolj časa.

»Tudi to kaže, da smo zdravniki pravi odvetniki pacientov,« je poudaril dr. Walter Dorner, predsednik Avstrijske zdravniške zbornice. Osebnega zdravnika, ki je pacientovo prvo pribežališče, je vsekakor treba okrepiti. ■

Vir: *Kärntner Ärztezeitung* št. 7/8, julij/avgust 2008

Marjan Kordaš

NOVA SPLETNA STRAN ZDRAVNIŠKE ZBORNICE SLOVENIJE

www.zdravniskazbornica.si

Avstrija: Ministrica Kdolsky: Pomanjkljiva komunikacija z zdravniki

Ministrica za zdravje Andrea Kdolsky je priznala napake pri zdravstveni reformi. Vsebinsko jo je v intervjuju za časopis *Kurier* ocenila kot »... pravi korak, na čustveni ter komunikacijski ravni pa je neuspeh«. Dalje: »Ne drži, da sem vse povozila z aroganco. Očitno pa mi ni uspelo dovolj komunicirati, predvsem z zdravniki. Posipam se s pepelom in rade volje prevzamem svoj del krivde na sebe» ■

Vir: *Österreichische Ärztezeitung* št. 12, 30. junij 2008

Marjan Kordaš

Nemčija: Pijanost do nezavesti postaja problem

Pijanost otrok in mladostnikov do nezavesti postaja zdaj v Nemčiji tudi finančno vse večji problem. Zdravstvene blagajne, ki imajo na voljo natančne podatke o hospitalizacijah mladostnikov zaradi akutne alkoholiziranosti, stanje označujejo kot »strah vzbujajoče«. V letu 2007 je bilo v nemških bolnišnicah hospitaliziranih kar 1822 zavarovanih mladoletnikov (starih manj kot 20 let). Hospitalizacija je v povprečju trajala 1,2 dneva in je povprečno vsakokrat stala 540 EUR. Zdravstvena obravnava je v celoti zahtevala za 980.000 EUR stroškov. V letu 2003 je bilo oskrbljenih 962 alkoholiziranih mladostnikov, kar je zahtevalo 552.000 EUR. Ti podatki pa zajemajo le primere z zanesljivo diagnozo »akutni alkoholni opoj«. Zdravljenje bolj dolgoročnih posledic v te številke ni zajeto. Tako je videti, da je stanje še precej slabše, kot je prikazano zgoraj. ■

Vir: *Österreichische Ärztezeitung* št. 12, 30. junij 2008

Marjan Kordaš

Nemčija: Trgovanje s ponarejenimi zdravili

Po podatkih Nemske lekarniške zbornice je trgovanje s ponarejenimi zdravili za kriminalce bolj donosno kot trgovanje z mamili. En kilogram nezakonito proizvedenih tablet viagra prinese približno 90.000 EUR, medtem ko se ocenjuje, da 1 kg kokaina prinese 65.000 EUR, 1 kg heroina 50.000 EUR, 1 kg marihuane 8.000 EUR ter 1 kg ekstazija 1.300 EUR. V celoti se ilegalno trgovanje nenehno povečuje. Lani ga je bilo za 51 odstotkov več kot leto prej. ■

Vir: *Österreichische Ärztezeitung* št. 12, 30. junij 2008

Marjan Kordaš

ZDA: Prva obsodba v škandalu ob manipulacijah s trupli

Zaradi odvzema organov pri več kot 1.000 truplih je sodišče v New Yorku enega od obtoženih obsodilo na 27 let zapora. Obtoženi naj bi skupaj z nekim zobozdravnikom, zobozdravniško pomočnico ter pogrebnim zavodom s kostmi, organi in tkivi pokojnih zaslužil več milijonov dolarjev. Obtoženi so se več kot pet let »oskrbovali« pri teh truplih na temelju ponarejenih mrliških listov ter izkaznic o darovanju organov. Svojo kriminalno dejavnost so obtoženi skrivali tako, da so dokazno gradivo, npr. operacijske rokavice in predpasnike, preprosto zašili v trupa. Odvzete kosti so nadomestili s cevmi iz plastike ter tako dosegli, da so bila trupla ob pokopu videti normalna. ■

Vir: *Österreichische Ärztezeitung* št. 13/14, 15. julij 2008

Marjan Kordaš

ZDA: Zdravnik nujne medicinske pomoči ima ob sebi tim za odvzem organov

VNew Yorku je začel delovati modelni projekt, ki zbuja nelagodje: do ponesrečena se – hkrati z zdravnikom nujne medicinske pomoči – pripelje vozilo s timom za odvzem organov. Slednji se seveda aktivira le, če ponesrečenec umre. Ozadje tega nenavadnega projekta, za katerim stoji zdravstveni sistem Združenih držav, je, da v ZDA vsak dan umre 18 oseb, ki bi jih lahko rešili, če bi bili na voljo darovalci organov. Anketa, ki jo je izvedla *Initiative Donate Life*, je pokazala, da je 90 odstotkov ameriških državljanov – v primeru smrti – pripravljen biti darovalec organov, vendar je le 30 odstotkov takšnih, ki so pred tem opravili nujne priprave. Kritiki menijo, da je projekt neokusen. Profesor Michael Grodin, bioetik na Albert Einstein Collegeu v New Yorku, je projekt označil takole: »Nekateri bodo to občutili tako, kot da bi po mestu križarilo ambulantlyno vozilo ter po mestu iskalo organe.« ■

Vir: *Österreichische Ärztezeitung* št. 13/14, 15. julij 2008

Marjan Kordaš

Italija: Nepotrebne operacije v zasebni kliniki

Pri več kot 90 pacientih neke zasebne klinike v Milanu naj bi opravili nepotrebne operacije. Šlo naj bi za izmišljene tumorje ter nepotrebne amputacije dojk oziroma pljučnega krila. S tem naj bi bolnišnica od nacionalnega zdravstvenega sistema zaslužila 2,5 milijona EUR. Pri 90 pacientih naj bi tako nastale hude poškodbe, ki bi lahko povzročile celo smrt operiranega. Preiskovalci so storilcem prišli na sled prek prisluškovanja. Državno tožilstvo je izdalo zaporni nalog za vodjo klinike ter 13 zdravnikov. ■

Vir: *Österreichische Ärztezeitung* št. 13/14, 15. julij 2008

Marjan Kordaš

Avstrija: Zdravstvena valuta: Sveži denar za sistem

Kaj so komplementarne valute? Komplementarne valute delujejo kot običajni denarni sistem – le da gre tu namesto denarja za izdelke ali storitve.

Ta alternativna valuta je najpogosteje neodvisna od inflacije, kot npr. japonska valuta za oskrbo (nego) *Fureai Kippu*: valutna enota je ena ura dela za starejšega človeka. To uro ali njeno denarno vrednost lahko negovalec pozneje »unovči« za sebe ali svoje sorodnike.

Nekateri hočejo za zdravstveni sistem manj denarja, drugi več, tretji pa predlagajo novo valuto: zdravstvena valuta – ki se uporablja vzporedno z običajnim denarnim sistemom – naj bi spodbujala zdravje in zmanjšala stroške.

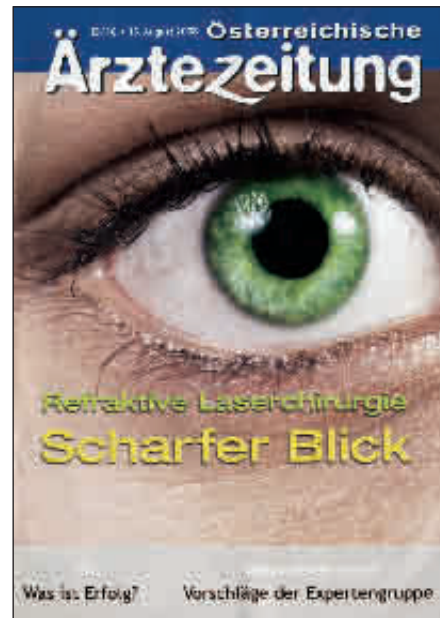
K 26 milijardam evrov, ki se vsako leto porabijo za avstrijsko zdravstvo, se bo v prihodnjih letih prištelo še nekaj milijonov. Da pa je možno varčevanje kljub prenapolnjenim domovom za ostarele, kljub izvajanju vrhunske medicine, pa zagotavlja nemški psihiater in sociolog (*Wissenschaftssoziologe*) Stefan Brunnhuber. Skupaj s svojimi kolegi iz Evropske akademije znanosti in umetnosti je razvil zdravstveno valuto, ki obstaja vzporedno z običajnim denarjem in je kljub temu vpeta v regionalno gospodarstvo.

Na začetku so državne ali zasebne zdravstvene zavarovalnice, ki lahko ustanovijo spodbude v dveh območjih: *Zasebna domača oskrba kroničnih bolnikov in starostnikov* ter *Dodatni preventivni ukrepi*. Brunnhuber meni, da bosta obe področji v prihodnjih letih postali največji strošek, hkrati pa največji potencial za varčevanje.

Če torej zavarovanci oskrbujejo svoje sorodnike, če redno hodijo na preventivne preglede itn., od zavarovalnice prejmejo zdravstveno valuto, ki jo lahko porabijo za

- zmanjšanje zavarovalniške premije,
- za nakup dodatnih storitev (npr. akupunktura, homeopatija ...),
- na regionalnem zdravstvenem tržišču za nakupovanje le pri ponudnikih s certifikatom.

Certifikat podeljuje regionalna politika prek javnega razpisa podjetjem, ki proizvajajo dokazljivo »psihosocialno zdravstveno

kakovost«. To niso le masaže in svetovanje o prehrani, temveč tudi ergonomski stoli.

V Avstriji pa le zmajujejo z glavo. Področna zdravstvena zavarovalnica za Zgornjo Avstrijo meni, da je temeljno izhodišče napačno. Tudi zato, ker je pri različnih socialnih plasteh zdravstveno tveganje različno veliko. »Cinizem je, če le tovarniški delavki (ne pa tudi tovarnarju; op. prev.) naložimo odgovornost za njeno zdravje.«

Margit Kennedy, nemška arhitektka, ekologinja in borka za komplementarne denarne sisteme meni, da so komplementarne valute socialne in ekonomsko smiselne. »S komplementarnimi valutami se na začetku ne zasluži nič denarja. Traja približno pet let, da se sistem te vrste vzdržuje sam. Vrh tega zahteva spremembo razmišljanja, in to je nekoliko neudobno.«

Komplementarne valute po svetu: Japonska (*Fureai Kippu*); Avstrija (*Tiroler Stunde*); Brazilija (*Saber*); Nemčija (*Kannwas*); Južna Afrika (*Ora*); Švica (*Wir*). ■

Vir: *Österreichische Ärztezeitung* št. 15/16, 15. avgust 2008

Marjan Kordaš

Avstrija: Če ordinira dr. Google

Pacienti si informacije priskrbijo prek svetovnega spleta ter poskusijo sami s svojo diagnozo. Pacient je preveč, napačno ali pomanjkljivo informiran, zdravnikovo delo pa tako ne postane nič lažje.

Nekateri medicinci že kar stokajo: vedno več časa se porabi za popravo napak s svetovnega spleta. Z možnostmi, ki jih ponuja splet, se oblikuje nova zvrst pacienta: vse, kar mora vedeti, si priskrbi sam, ter diagnozo postavlja skupaj z zdravnikom.

Raziskovanje simptomov postaja vse bolj aktualno, vendar ni mogoče oceniti, kako obsežno je. Tudi ni mogoče ugotoviti, katera skupina pacientov največ uporablja ta pristop.

Standardni stavek, ki ga pacienti vse več uporabljajo, je: »Potrebujem en CT in eno MR.« Peter Eckhard, zdravnik splošne medicine v Mödlingu, opisuje: »Nekateri sploh več ne opisujejo svojih simptomov, saj so v spletu že sami našli, kaj potrebujejo. To so reči, proti katerim se zbijem!«

Seveda pa tudi zdravniki cenijo svetovni splet. Zdravnik Peter Nöhammer se ne boji priznati, da je zaradi neznanega specialističnega izraza »hitro malo pogooglal«, da se je orientiral. Spet drugi zdravniki pa svetovni splet uporabljajo za nadaljnje izobraževanje.

Vir: *Österreichische Ärztezeitung št. 15/16, 15. avgust 2008*

Marjan Kordaš

Ministrska konferenca o zdravstvenih sistemih v Talinu

Zdravje pogojujejo številni dejavniki, vključno z dednostjo, življenjskim slogom, okoljem, prihodki in socialnim statusom, izobrazbo in spolom.

Vse večji pomen za zdravstveno stanje pripisujemo tudi zdravstvenim sistemom.

Zdravstveni sistemi naj bi bili učinkoviti, odzivni in pravični (z ozirom na potrebe in pričakovanja ljudi ter glede na finančno breme, ki ga prinašajo).

Zavedajoč se novih izzivov, ki jih sodoben čas postavlja pred zdravstvene sisteme, so se države članice Evropske regije Svetovne zdravstvene organizacije (SZO) odločile, da se še posebej posvetijo problematiki zdravstvenih sistemov. Na podlagi resolucije, sprejete na 55. zasedanju Regionalnega komiteja SZO (2005), je v Talinu, Estonija, med 25. in 27. junijem 2008 potekala ministrska konferenca *Zdravstveni*

sistemi, zdravje in blagostanje.

Zaključni dokument ministrske konference predstavlja Talinska listina. Ta temelji na najnovejših dognanjih o pomenu in vlogi zdravstvenih sistemov za vzpostavlanje, ohranjanje in izboljšanje zdravja, s tem pa tudi za doseganje splošnega blagostanja.

Pripravljalni proces za konferenco je bil dolg. Ena od pripravljalnih konferenc je potekala tudi v Sloveniji (Bled, 19. in 20. november 2007) in je bila posvečena izboljššanemu nujenju zdravstvenih storitev. Republika Slovenija je tudi sicer dejavno sodelovala pri pripravi zaključnega dokumenta – Talinske listine.

53 držav članic je v zadnjih letih izboljšalo poznavanje vpliva zdravstvenih sistemov na zdravje ljudi in s tem na gospodarsko rast. Hkrati so pridobile nove dokaze o učinkovitih strategijah za izboljšanje zdravstvenih sistemov, pri čemer ima zagotavljanje trajnostnega delovanja in solidarnosti poseben pomen.

Ključno vlogo pri pridobivanju, oblikovanju in pretoku novih znanj sta imeli Svetovna zdravstvena organizacija in European Observatory on Health Systems and Policies.

Talinska listina:

- promovira skupne vrednote solidarnosti, enakosti in udeležnosti ter posebej opozarja na potrebe revnih in drugih ranljivih skupin,
- izpostavlja pomen vlaganja v zdravstvene sisteme in v druge sektorje,
- promovira transparentnost, odgovornost in odzivnost sistemov,
- spodbuja sodelovanje med državami,
- izpostavlja pomen odzivnosti zdravstvenih sistemov na krize.

Talinska listina, ki sta jo simbolično podpisala estonska ministrica za socialne zadeve, gospa Maret Maripu, in direktor Regionalnega urada SZO za Evropo, dr. Marc Danzon, predstavlja strateški okvir za krepitev zdravstvenih sistemov v vsej Evropski regiji.

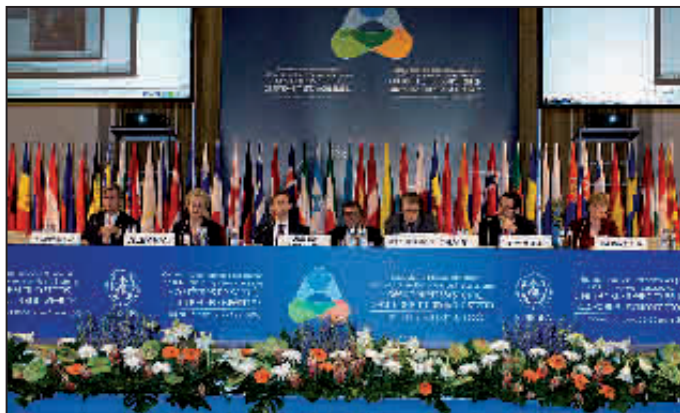

Foto: WHO/Europe

Marijan Ivanuš

Talinska listina: zdravstveni sistemi za zdravje in blaginjo

Preambula

1. S to listino se države članice Svetovne zdravstvene organizacije (SZO) v Evropski regiji zavezujemo, da bomo, ob upoštevanju družbenih, kulturnih in ekonomskih raznolikosti, s krepitvijo zdravstvenih sistemov izboljšale zdravje prebivalcev v regiji. Talinska listina potrjuje in sprejema vrednote, vključene v prejšnje listine, konvencije in deklaracije (1).
2. Zdravstveni sistem je sklop javnih in zasebnih organizacij, institucij in virov, ki znotraj političnih in institucionalnih okvirov posamezne države služijo izboljšanju, ohranjanju ali ponovnemu vzpostavljanju zdravja. Zdravstveni sistemi zajemajo tako osebne kot populacijske storitve, pa tudi dejavnosti, s katerimi vplivamo na politike in dejavnosti drugih sektorjev, ki naslavljajo socialne, okoljske in ekonomske determinante zdravja.
3. Vse države Evropske regije SZO se v kontekstu demografskih in epidemioloških sprememb, rastočih družbenoekonomskih razlik, omejenih virov, tehnološkega razvoja in rastočih pričakovanih soočajo z velikimi zdravstvenimi izzivi.
4. Izboljšano zdravje ima svojo vrednost samo po sebi, hkrati pa preko vpliva na ekonomski razvoj, konkurenčnost in produktivnost prispeva k socialni blaginji. Dobro delujoč zdravstveni sistem prispeva k ekonomskemu razvoju in blagostanju.
5. Zato smo države članice in partnerji prepričani (2), da:
  - vlaganje v zdravje je investiranje v človeški razvoj, družbeno blaginjo in blagostanje;
  - nedopustno je, da ljudje danes še zmeraj obubožajo zaradi slabega zdravja;
  - zdravstveni sistemi so več kot le zdravstvena oskrba in vključujejo preprečevanje bolezni, promocijo zdravja in napore za vplivanje na druge sektorje z namenom, da bi učinkovali na zdravstvene zadeve v njihovih politikah;
  - dobro delujoči zdravstveni sistemi so ključni za izboljšanje zdravja: okrepljeni zdravstveni sistemi ohranjajo življenje, zato
  - zdravstveni sistemi morajo izkazati dobro delovanje.

Zaveza k delovanju

6. Me, države članice, se zavezujemo, da bomo:
  - z zdravstvenimi politikami, dodeljevanjem virov in drugimi dejavnostmi poudarjale skupne vrednote solidarnosti, enakosti in sodelovanja ter tako zagotovile ustrezno pozornost za potrebe revnih in drugih ranljivih skupin;
  - na temelju dokazov o povezavah med družbenoekonomskim razvojem in zdravjem vlagale v zdravstvene sisteme in pospeševale vlaganje v sektorjih, ki vplivajo na zdravje;
  - poudarjale preglednost in odgovornost za delovanje zdravstvenih sistemov in njihove merljive rezultate;
  - naredile zdravstvene sisteme bolj odzivne za potrebe, izbire in pričakovanja ljudi, pri tem pa se bomo zavedale njihovih pravic in odgovornosti za lastno zdravje;
  - vključile tiste, ki sodelujejo pri razvoju politik in njihovem izvajanju;
  - spodbudile medsebojno učenje in sodelovanje med državami, ki zajemata oblikovanje in izvedbo reform zdravstvenih sistemov na nacionalni in regionalni ravni;
  - zagotovile, da so zdravstveni sistemi pripravljeni in sposobni odgovoriti na krize in da bomo medsebojno sodelovale in uveljavile

Mednarodni zdravstveni pravilnik.

7. SZO bo podpirala evropske države članice pri razvoju njihovih zdravstvenih sistemov in bo zagotavljala meddržavno usklajevanje in izvajanje te listine, vključno z merjenjem delovanja in izmenjavo izkušenj o navedenih zvezah.
8. Mi, SZO, Svetovna banka, UNICEF, Mednarodna organizacija za migracije, Globalni sklad za boj proti AIDS-u, tuberkulozi in malariji se zavezujemo, da bomo v skladu z našimi statuti in pooblastili sodelovali z državami članicami pri izvajanju te listine in tako pomagali izboljšati delovanje zdravstvenih sistemov. Vabimo Svet Evrope in Evropsko komisijo ter povezane inštitucije, da pri razvoju lastnih dejavnosti v zvezi z zdravstvenimi sistemi upoštevajo cilje te listine. Da bi podprla izvajanje te listine, si bo Evropska investicijska banka prizadevala za skupno delo z državami članicami ter bo sodelovala z vključenimi inštitucijami, v skladu in znotraj omejitev, ki jih določajo pooblastila in statutarne odločbe. Me, države članice, vabimo vse prostovoljne partnerje, da se pridružijo tej listini.

Krepitev zdravstvenih sistemov:

Od vrednot k akciji

9. Vse države članice Evropske regije SZO imamo skupno vrednoto – najvišje dosegljivo zdravje je temeljna človekova pravica. Vsaka država naj bi si prizadevala za izboljšanje delovanja svojega zdravstvenega sistema, da bi dosegli izboljšanje zdravja na temelju pravičnosti, zlasti še z ozirom na zdravstvene potrebe, pogojene s spolom, starostjo, etnično pripadnostjo in prihodki.
10. Vsaka država naj si tudi prizadeva za doseg socialne blaginje in kohezije tako, da z zdravstvenim sistemom zagotavlja:
  - pravično razporeditev finančnega bremena glede na plačilno sposobnost prebivalcev, tako da posamezniki in družine ne obubožajo zaradi slabega zdravja ali uporabe zdravstvenih storitev,
  - ustrezno odzivnost na potrebe in izbire prebivalcev ter jih obravnava dostojanstveno in s spoštovanjem, ko pridejo v stik z zdravstvenim sistemom.
11. Države naj v največji možni meri sledijo tem obsežnim ciljem. To je zahteva učinkovitosti: uporabiti razpoložljive vire na najboljši možen način.
12. Praktična uporaba teh širokih ciljev zahteva v vsaki državi ugotavljanje usmeritev, ki so povezane s cilji in so uresničljive s politikom. Hkrati naj bodo relevantne v kontekstu socialnopolitičnih prioritet, ekonomije in proračuna. Izboljšanje dostopnosti do visokokakovostne zdravstvene oskrbe in krepitev znanja ljudi, kako lahko izboljšajo svoje lastno zdravje, sta primera, ki zadevata vse države. Za nedvoumno spremljanje napredka morajo biti cilji jasno določeni in merljivi. Tovrsten pristop določa, kako oblikovati, izvesti in ocenjevati reformo zdravstvenega sistema.
13. Zdravstveni sistemi so različni in vendar imajo skupne osnovne funkcije, na podlagi katerih lahko ugotovimo namene in aktivnosti, navedene v nadaljevanju.
  - **Nudenje zdravstvenih storitev** posameznikom in prebivalstvom.
    - Tvorci politik v celotni regiji cenijo in si prizadevajo za zagotovitev kakovostnih storitev za vse, še zlasti za ranljive skupine, kot odgovor na njihove potrebe in da bi zagotovili ljudem izbiro zdravega načina življenja.
    - Bolniki hočejo dostop do kakovostne oskrbe: želijo biti prepričani, da se izvajalci opirajo na najboljše dosegljiva medicinska dognanja ter uporabljajo najustreznejše tehnologije, da bi izboljšali učinkovitost in varnost za bolnike.

- Bolniki tudi hočejo tak odnos z izvajalci zdravstvene oskrbe, ki temelji na spoštovanju zasebnosti, dostojanstva in zaupnosti.
- Učinkovita primarna zdravstvena nega je ključna za podporo navedenih ciljev, saj predstavlja ključno stično točko zdravstvenih storitev s skupnostjo ter družinami, pa tudi temelj za medsektorsko in medstanovsko sodelovanje in promocijo zdravja.
- Za doseg boljših in trajnostnih izidov naj zdravstveni sistemi povežejo ciljne programe za posamezne bolezni v obstoječe strukture in storitve.
- Zdravstveni sistemi morajo zagotoviti celostni pristop do storitev, vključujoč promocijo zdravja, preprečevanje bolezni in integrirane obravnave za posamezne bolezni, kakor tudi usklajevanje niza izvajalcev, inštitucij in okolij, ne glede na to, ali so le-ti v javnem ali zasebnem sektorju; med drugim morajo vključiti osnovno varstvo, ustanove za akutno in neakutno oskrbo in domove.
- **Financiranje sistema**
  - Ne obstaja en sam najboljši pristop k financiranju zdravstva. Razlike med posameznimi modeli so zamegljene, saj države razvijajo nove načine in kombinacije zbiranja prispevkov, skladov in plačevanja glede na njihove potrebe, zgodovinske, proračunske in demografske okoliščine, njihove socialne prioritete in preference.
  - Finančne ureditve naj podpirajo prerazporeditev virov na način, ki je proračunsko odziven in trajosten, tako da bi zadovoljili zdravstvene potrebe, zmanjšali finančne ovire za uporabo potrebnih storitev in da bi zagotovili zaščito pred finančnimi tveganji zaradi uporabe zdravstvene oskrbe.
  - Finančna ureditev naj zagotovi ustrezno nagrajevanje za učinkovito organizacijo in izvajanje zdravstvenih storitev, poveže razporeditev virov z izvajalci na podlagi njihovega učinka in potreb prebivalstva, hkrati pa spodbuja odgovornost in preglednost pri uporabi sredstev.
  - Celotna razporeditev virov naj bo uravnotežena razporejena med zdravstvenim varstvom, preventivo in promocijo zdravja, da bi tako odgovorila na trenutne in prihodnje zdravstvene potrebe.
- **Ustvarjanje virov**
  - Da bi v svetu, ki se hitro globalizira, odgovorili na spreminjajoče se potrebe zdravstvenega varstva in modele nujenja storitev, je za ustvarjanje znanja, infrastrukture, tehnologij in še zlasti človeških virov z ustreznimi veščinami in pristojnostmi potrebno dolgoročno načrtovanje in vlaganje.
  - Vlaganje v delovno silo na področju zdravstva je ključno, saj je pomembno za državo, kjer izobraževanje poteka, zaradi mobilnosti zdravstvenih delavcev pa tudi za druge države. Zaposlovanje tuje delovne sile na področju zdravstva bi moralo temeljiti na etičnih načelih in na meddržavni solidarnosti ter bi moralo biti urejeno z ustreznimi predpisi (3).
  - Za vse države je pomembno spodbujanje raziskav na področju zdravstvenih politik in zdravstvenih sistemov ter zagotavljanje etične in učinkovite rabe inovacij na področju zdravstvene tehnologije in zdravil. Analiza zdravstvene tehnologije naj bo v podporo na informacijah temelječemu odločanju.
- **Upravljanje**
  - Vsaka država članica ima svoj lastni način upravljanja zdra-

vstvenega sistema; ministrstva za zdravje pripravijo smernice za razvoj zdravstvenega sistema in so pooblaščenca in odgovorna za zakonodajo, pravilnike in uveljavitev zdravstvenih politik, kot tudi za poročevalsko dejavnost na področju zdravja in njegovih družbenih, ekonomskih in okoljskih determinant.

- Ministrstva za zdravje naj podpirajo vključevanje zdravstvenih razmislekov v vse politike in zagovarjajo njihovo učinkovito izvrševanje v različnih sektorjih, da bi povečali zdravstvene koristi.

- Nadzorovanje in vrednotenje delovanja zdravstvenega sistema ter uravnoteženo sodelovanje med subjekti na vseh ravneh upravljanja so ključni za spodbujanje preglednosti in odgovornosti.

14. Funkcije zdravstvenega sistema so medsebojno povezane, zato izboljšanje delovanja zahteva skladen pristop, ki vključuje usklajene aktivnosti na različnih funkcijah sistema. Izkušnje kažejo, da ukrep na področju ene same dejavnosti ali programa le malo verjetno pripelje do pomembnega napredka ali do zelenega rezultata.

15. Me, države članice SZO v Evropski regiji, se zavezujemo k uporabi te listine, ki predstavlja temelj za preoblikovanje naših skupnih vrednot v aktiven proces. Kot taka predstavlja mejnik za izvedbo prej navedenih zavez h krepitvi zdravstvenih sistemov.

(1) Evropsko ministrsko konferenco SZO o zdravstvenih sistemih smo izpeljali v letu, ki obeležuje trideseto obletnico Deklaracije o primarni zdravstveni oskrbi iz Alma-Ate. Priporočilo te deklaracije, naj bodo zdravstveni sistemi osredotočeni na prebivalce, skupnosti in osnovno zdravstveno oskrbo, je danes enako utemeljeno kot pred tridesetimi leti. Listina prav tako priznava pomen drugih listin in deklaracij o promociji zdravja (Ottawa – 1986, Džakarta – 1997, Bangkok – 2005), Ljubljansko konferenco o reformiranju zdravstvene oskrbe (1996), Mehiško izjavo o zdravstvenih raziskavah (2004) in obnovljen politični okvir Evropske regije SZO Zdravje za vse (2005). Pravica do uživanja najboljšega dosegljivega zdravja je izrecno navedena v ustanovni listini SZO, Splošni deklaraciji človekovih pravic, Konvenciji o otrokovih pravicah in v Razvojnih ciljih tisočletja pod pokroviteljstvom Organizacije združenih narodov.

(2) Prepričanje temelji na dokazih, še zlasti na temeljnih gradivih, ki jih je pripravila SZO za Evropsko ministrsko konferenco o zdravstvenih sistemih.

(3) V skladu z resolucijo Generalne skupščine SZO o mednarodnih migracijah zdravstvenega osebja: izziv za zdravstvene sisteme v državah v razvoju (WHA57.19) in v skladu z resolucijo Regionalnega komiteja SZO za Evropo o politikah zdravstvenih delavcev v Evropski regiji (EUR/RC57/R1).

Talin, Estonija, 27. junij 2008

ga. Maret Maripu
ministrica za socialne zadeve
Republika Estonija

dr. Marc Danzon
direktor
Regionalni urad SZO za Evropo

Prof. dr. Rudi Pavlin, dr. med.

Eldar M. Gadžijev

Prof. dr. Rudi Pavlin, dr. med., je bil učitelj številnih generacij zdravnikov, ki danes opravljajo svoj poklic, in tudi današnje generacije učiteljev Medicinske fakultete. Bil je tudi eden redkih učiteljev predkliničnega predmeta, ki je nekaj časa delal tudi kot zdravnik v praksi. To je bilo med drugim tisto, kar smo tako jaz sam kot tudi številni kolegi pri njem še posebej cenili. Čutili smo namreč tisto za klinično usmerjenega študenta pomembno vez med znanostjo in prakso.

Rojen je bil 29. marca 1922 v Ljubljani, kjer je tudi dokončal Medicinsko fakulteto leta 1949. Od tedaj je bil v službi na Patofiziološkem inštitutu in postal leta 1950 asistent in nato leta 1966 docent, potem ko je leto prej zagovoril doktorsko disertacijo z naslovom »Načini delovanja nekaterih psihotropnih snovi«. V letih 1960 in 61 se je izpopolnjeval v Angliji, na Švedskem in v Švici, leta 1966 je postal član International society for neurochemistry in International brain research organisation – UNESCO. Leta 1971 je bil izvoljen v izrednega profesorja in v istem letu prevzel vodstvo katedre za patološko fiziologijo. Redni profesor je postal leta 1974 in istega leta tudi predstojnik Inštituta za patološko fiziologijo, potem ko se je upokojil prof. Andrej O. Župančič (AOŽ). Bil je predstojnik do svoje upokojitve leta 1992. Na MF je bil v študijskem letu 1975/76 prodekan.

O vaših otroških letih nisem našel nobenih podatkov. Pa vendar me zanima, ali je bilo v vašem otroštvu kaj takega, kar je vplivalo na vašo odločitev za študij medicine in na vaše veselje do raziskovalnega dela, saj je za slednje potrebna radovednost, za medicino pa nekako prirojen občutek empatije.

Za medicino tako za prakso kot za raziskovanje, nisem imel kot otrok nobenih nagibov. Vpisal sem se po navdušujočem nasvetu šahovskega tovariša Petra Štritofa (sina opernega mojstra Nik Štritofa), ki je bil takrat študent prvega letnika (pa medicine ni dokončal).

Danes so motivi za študij medicine pri prihodnjih študentih sila različni in jih žal tudi ne poznamo, saj ni razgovora s kandidati in so odločitve za sprejem kandidata osnovane na doseženih točkah. Kako menite, da bi lahko bolj smotrno organizirali vpis za študente medicine, da bi lahko študirali tisti, ki imajo poleg dovolj visokih ocen iz srednje šole tudi smisel in človeške lastnosti za zdravnika.

Menim, da je nagnjenost kakega prihodnjega študenta za medicino nemožne zanesljivo ugotoviti. Ne obstajajo merila, ki bi nam bila v pomoč. Žal je najbrž edina pot: zmanjšati kriterij točk, pa se bo več mladih vpisalo na medicino in najbrž bo med njimi več fantov kot doslej. Iz izkušenj tudi vem, da npr. odlični študentje dostikrat niso najboljši zdravniki in nasprotno, da so komaj pozitivni študentje velikokrat odlični zdravniki. (Pa tudi to: da število znanstvenoraziskovalnih člankov nič ne pove o pedagoški sposobnosti učitelja.) Potem pa pride prvi letnik s predmeti, ki so precej oddaljeni od bolnika: fizika, kemija, biologija. Za presojo vsekakor nove težave. Tudi na obremenitev učiteljev z navalom študentov prvega letnika moramo pomisliti. Pri tem se spomnimo na poskus reševanja tega problema nekako v letih 1960: biti že v prvem letniku ob postelji bolnika. V čem bi bila korist za naš namen? Kaj lahko bolnik npr. s pljučnico koristi študentu ob tem, ko

ta vse svoje sile poganja v študij teoretskih predmetov in nasprotno? Zato je ta poskus propadel.

V zapiskih sem prebral, da vas je mikala specializacija iz interne medicine. Kako je bilo s tem in ali ste kasneje kdaj obžalovali, da niste postali klinik in recimo učitelj interne medicine?

Res me je mikala specializacija iz interne medicine. Ko smo morali v anketi navesti tri zaželene predmete za specializacijo, sem napisal: interna medicina, patološka fiziologija, farmakologija. Zakaj interna medicina? Zato, ker sem navdušeno poslušal predavanja internista prof. I. Tavčarja, ki nam sicer ni niti enkrat predaval npr. o pljučnici ali dekompenzaciji srca ali podobno, pač pa neprestano o mehanizmih razvoja interne bolezni. Za mene sila zapleteno pa tudi privlačno, in to vse leto. Izpit pa sem napravil z odliko in sta me prof. Tavčar in Merčun povabila v službo na interno medicino. Pa se nisem upal. Slišal sem govoriti, da se mladi asistenti zapletajo med sabo, pa sem se ustrašil. Nisem bojevite narave. Ostala mi je patološka fiziologija. Za mojo izbiro je zvedel AOŽ in mi telefoniral: Pridete? Prišel sem takoj, to je 1.9.1949, in ostal do upokojitve 1.9.1992. Spominjam se prihoda:

Okoli 8. ure sem se s kolesom pripeljal na inštitut. AOŽ in Francelj (glavni, nadvse sposoben laborant) sta čepela na tleh v tedanji operacijski sobi med električnimi žicami in dvema akvarijema z ribami. Delala sta slike za prvo knjigo AOŽ, in sicer anestezija rib z električnim tokom.

AOŽ me bežno pogleda in reče: »Postavite se v sredo kroga, spolnjenega z žicami«. In tam sem stal skoraj vse dopoldne. Začetek vzgoje! Vse me je bolelo, pa sem hotel kaj pomagati, poprijeti. »Ne,« je bil odgovor.

Znanstvenemu, predvsem bazičnemu raziskovanju, ki je tradicija na inštitutu za patofiziologijo, ste posvetili ogromno svojega časa in dela. Sloves prek meja takratne domovine ste si pridobili s svojimi poskusi na izoliranih živčnih celicah. Ali bi lahko kaj več povedali o tem in tudi to, kako gledate na tiste poskuse danes. In kako gledate danes na vlogo in pomen vašega »ljubljenega proučevanega encima« MAO (monoaminooksidaze)?

Glavno inštitutsko raziskovalno delo prvih desetletij je bilo posvečeno acetilholinu in njegovi esterazi, vsi raziskovalci so imeli temu postavljene teme, meni pa je bilo posvečeno proučevanje monoaminooksidaze (MAO), encima, ki razgrajuje drugo pomembno transmitsorsko snov v živčevju – noradrenalin. Serotonin se nam je pridružil šele kasneje. Prav v začetnih letih pa sem tudi jaz proučeval acetilholin: morebitno sproščanje acetilholina na vpad svetlobe v žabjo očesno mrežnico in njegovo ugotavljanje na bitje žabjega srca. Vsakodneven, dolgotrajen in utrudljiv poskus, izveden v popolni temi. Po nekaj letih mi je uspelo.

Značilnost poskusov iz te dobe. Spričo pomanjkanja denarja (Skład Borisa Kidriča je šele od začetka 1962) smo si sami pripravljali razne steklene pripomočke. Butanska in kisikova bomba sta bili kar v laboratoriju. V njem sta bili v dveh letih dve eksploziji. Obe je zakuhal AOŽ. Kako je počilo! Šipe razbite, steklovina potrta, nekaj polic zrušenih, AOŽ pa je za čuda ostal nepoškodovan, le rahlo zbehan. Kakšna sreča! Primer za škripce in štednje z denarjem: šele l.1957 sem se kot prvi asistent smel z referatom udeležiti simpozija o psihotropnih snoveh v Milanu. Po drugi strani sem vsakodnevne poskuse delal z veliko vnemo. Nekaj let nisem hotel niti iti na dopust! Nagona po denarju v tistih časih ni bilo. Vsak, ki se je odločil za službo na patološki fiziologiji, je vedel, da bo imel kar dolgo časa le majhno plačo. Pa tudi v ambulantah so zdravniki sprejemali le majhen dohodek. Pa kar brez ugovaranja. Jaz sem celo menil, da bi v skladu s Hipokratom bil večji dohodek neke vrste moralni greh. (In to mislim še danes, ko je umazani lov za denarjem tako splošen med zdravniki.) Takrat je bil poklic zdravnika poplačan s častjo biti zdravnik.

Poskusi z MAO. Sprva sem meril njeno aktivnost z grobim Warburgovim aparatom (darilo UNRRA-e), pozneje s ponirki. Osamil sem zaželeno možgansko živčno celico, jo prenesel v ponirek (v drobno stekleno cevčico) v njej ustreznih medij, ga zamašil obojestransko

in ponirek je plaval v Ringerjevi raztopini. Če se je pri kaki reakciji plin sproščal, se je ponirek dvigoval, in nasprotno. Hitrost in velikost gibanja sem izmeril in s tem spoznaval aktivnost kake dodane snovi. Prve poskuse s ponirki sem naredil v laboratoriju prof. H. Hydéna v Göteborgu, z njimi pa nadaljeval doma z novim, t.i. elektromagnetnim ponirkom, ki je delo prof. M. Brzina. Ta pristop pa je navdušil prof. D. Sketa, s katerim imava nekaj skupnih objav. S to tehniko sem delal do upokojitve. Na mojo veliko žalost pa nobeden od mladih z njo ni hotel nadaljevati. Pa ga kar razumem: zdaj so na voljo modernizirane bolj avtomatizirane aparature in se ti ni treba ves dan ukvarjati s ponirkom. Tudi po svetu nihče več ne uporablja ponirka. Velika prednost metode s ponirkom pa je, da lahko izoliraš posamezno živčno celico iz katerega koli dela možganov in meriš v njej aktivnost nekaterih encimov, tako fiziološko kot ob dodatku tega ali onega zdravila, ali pri bolezni. Ta prednost ostaja raziskovalcu na voljo kljub sodobnim veličastnim merilnim napravam na gumb.

Nekaj časa ste delali z bolniki v ambulanti. Kdaj in kje ste delali v praksi in ali ste s tem prenehali, ker je tako želel za svoje sodelavce prof. AOŽ?

AOŽ je vpeljal kot zakon t.i. full time, kar pomeni, da se je vsakdo od učnega osebja lahko spopolnjeval le v patološki fiziologiji, nikar pa da bi se odločil za kako klinično specializacijo. Naša stroka se je silno in hitro širila in postati čim boljši patofiziolog je bil smoter tega. S to odločitvijo AOŽ sem nadaljeval tudi jaz kot predstojnik in v mojih predstojniških letih se ni nihče specializiral. Kaj pa bi specializacija iz kake klinične stroke koristila razvoju patofiziološkega inštituta?

Kaj pa moje ambulatno delo? Večino sem zatajil: ambulanto splošne medicine za železniške delavce in kasneje laboratorij (kakih 20 let) sem opravljal v poznih popoldanskih urah, kot zdravnik za gojence Mladinskega doma Malči Belič pa sem bil itak na voljo tako čez dan kot tudi ponoči (1966–1990), drugih neinštitutskih poslov pa nisem imel. Le kot stanujoči na Viču sem ob pomanjkanju višje ambulante zdravniško pomagal neštetim nujno bolnim v tem okolju in dostikrat so me ponoči s trkanjem na okno zbudili in sem se odpeljal s kolesom na obisk.

Moram povedati, da sem kot asistent na patološki fiziologiji imel že obilo praktičnih izkušenj z bolnikom. V moji študentski dobi smo se pridni medicinci prostovoljno pridruževali raznim bolniškim oddelkom (klinik takrat še ni bilo). Jaz sem se sprva internemu, nato kirurškemu in infekcijskemu. Sledili smo dejanjem sobnega zdravnika, delali v laboratorijih in se pri tem učili. Primer iz internega oddelka: v nedeljo zjutraj me je že čakala sestra (nuna) z vozičkom, polnim že pripravljenih brizgalk. Potem sem injiciral vsem določenim bolnikom vsega internega oddelka in se ob dvanajstih ves preznojen (zavoljo strahu, da bi pri intramuskularni injekciji zašel v žilo) oddahnil. Primer s kirurgije: na dan bombardiranja Ljubljane sem v večernih urah v ambulanti oskrbel vsaj 10 lažje poškodovanih meščanov, sicer pa smo tam medicinci redno dajali narkozo z etrom ali kloretilom pri operacijah. (Dostikrat se spominjam: ko je kirurg operater rekel: Pavlin, nekam črna kri teče, pa sem zmanjšal odmerek etra, pa je bilo vse v redu). Na bivšem infekcijskem oddelku (zdaj je to Mikrobiološki inštitut) sem po nalogu predstojnika moral vsem bolnikom zjutraj prešteti in vpisati frekvenco pulza.

Sledeč zgoraj napisanim načelom in kar velikim izkušnjam, ki sem jih imel z zdravljenjem bolnikov, sem kjerkoli sem mogel v svoja predavanja, vodenja seminarjev in vaj in dajanja navodil vpletal praktični vidik, se pravi, neposredno povezavo patofiziološkega dogajanja s prakso, to je z boleznijo. S tem sem izpolnjeval svoj ukoreninjen pogled in gotovo pomagal tudi študentu. Da nisem o tem mogel prepričati svojih kolegov, mi je jasno, saj so bili brez pomembne zdravniške prakse. Zato sem ostal sam.

V današnjem času subspecializiranja je zagotovo »full time« princip postal na takem inštitutu, kot je »Pafi«, edina smiselna možnost, saj se tam vendarle dogaja prepotrebno bazično raziskovalno delo. Morda bi se danes prej moralo dogajati to, da bi zdravniki, ki bi hoteli raziskovat, nekaj časa prebili na takem inštitutu ali tam opravili del svojega raziskovanja.

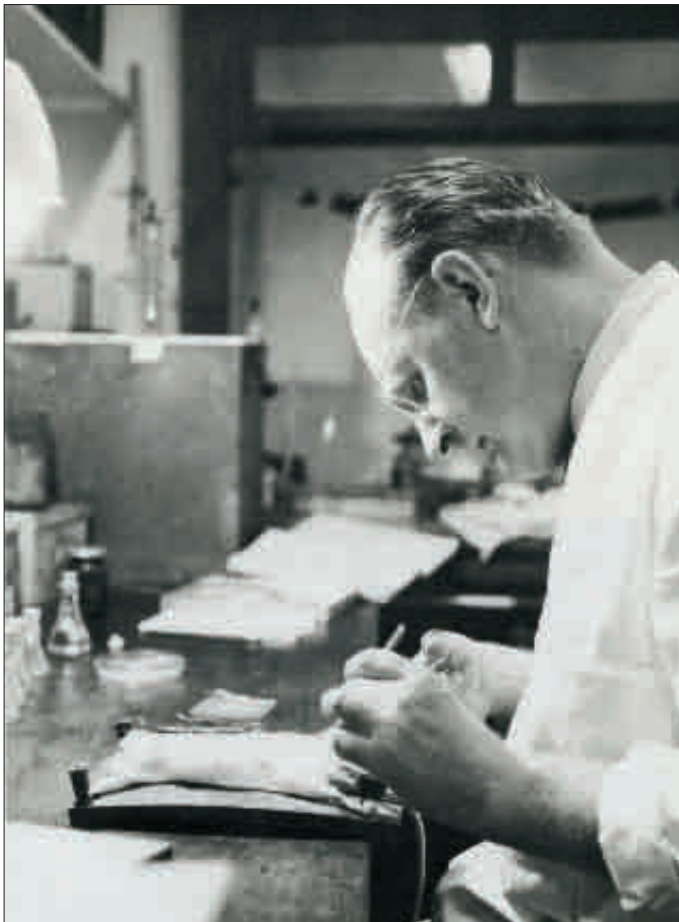
Ko ste postali predstojnik inštituta, so bile vaše zamisli o vodenju inštituta:

- predstojnik ne odloči sam o nobenem za inštitut pomembnem sklepu,
- vsi ukrepi se najprej prediskutirajo na strokovnem kolegiju,
- sklep je sprejet večinsko, ob ravnotežju odloči predstojnik.

Te zamisli so lahko tudi danes vodilo za uspešno vodenje. Mnogo strokovnih vodilnih delavcev v inštitutih in v zdravstvenih ustanovah, predvsem mnogi predstojniki in vodje oddelkov ali klinik, imajo danes težave pri vodenju verjetno prav zato, ker ne kaže, da bi imeli takšno politiko vodenja, kot ste jo imeli vi. Kakšen je vaš komentar?

AOŽ je vpeljal lepo navado: vsi učni delavci smo se vsak ponedeljek ob 13. uri zbrali v knjižnici in tam po navadi do večernih ur razpravljali o pedagoških, raziskovalnih in organizacijskih problemih inštituta. Vsak članek vsakega od nas, namenjen za objavo, smo prediskutirali tako strokovno kot jezikovno in šele tak je bil poslan v objavo. Lepa navada! Kasneje smo jo opustili.

Kot predstojnik sem te ponedeljkarske sestanke obdržal do konca svojih dni. Moj način vodenja, ki ste ga opisali v vprašanju, se mi je (vsaj menim tako) obnesel. V vseh letih vodenja inštituta zato nisem

imel nikakršnih problemov. Menim, da bi bil primeren na oddelkih, kjer imajo učni kadri vsaj občasne sestanke z neučnimi. Problemi se lažje rešujejo in odgovornost je skupna.

V začetku sedemdesetih let je prišlo do »spora« med MF in vašim inštitutom. Ali bi lahko kaj več povedali o tem in kako na vse to gledate danes.

Kar zadeva »spor« med fakulteto in našim inštitutom, mi nikdar ni bil popolnoma jasen. Priznam, da je za študenta študij patološke fiziologije težka zadeva in da je opravljen izpit za študenta veliko zadoščenje. Patološka fiziologija je most, ki pelje iz čiste fiziologije ali biokemije v področje patološkega procesa. Nešteto dejavnikov je v igri. Da jih čim več spoznaš, moraš temeljito obvladati normalno fiziologijo in biokemijo. V tem je ključ uspeha in neuspeha. Številni neuspehi so posledica pomanjkljivega temeljnega znanja. V takem primeru patološka fiziologija obvisi v zraku. To preprosto spoznanje sem ob raznih priložnostih študentom povedal in ponavljal tudi na sejah fakultetnih komisij.

Dostikrat je bil problem tudi ostrina izpita nekaterih mojih kolegov. Ti moji kolegi so na izpiti radi spraševali študenta o ostrih in zapletenih mehanizmih kakega procesa, lahko pa bi šli bolj v širino. Zato je tudi bilo nekaj padcev in nekaj ugovorov, ki sem jih moral reševati, čeprav sem študente dostikrat razumel. Ko sem zaprosil svoje kolege učitelje za več prijaznosti in strpnosti do študentov, mi ni uspelo. Zato: negotovanje študentov in posledično fakultete.

Če povzamem: glavno vodilo, ki mora spremljati pouk medicina od prvega dne pouka pa do diplome, je: vzgojiti mladega človeka v zdravnika, torej v osebo, ki bo znala pomagati bolnemu sočloveku. Temu motu bi moral biti posvečen pouk tako v teoretskih predmetih kot v kliničnih. Pri teoretskem delu pouka pomeni to: teorija naj rabi boljšemu poznavanju in razumevanju bolezni in s tem baze za njeno zdravljenje. Spričo velikega gradiva je nujno iz pouka izluščiti in izpustiti čisto teoretične spoznave, poudariti pa tiste, ki lahko imajo prej ali slej svoj odziv v klinični medicini. Isti moto, apliciran v klinične predmete: medicina priučiti praktičnemu delu zdravnika, poglavje, ki je že desetletja pri nas sila revno. Tako ni čudno, da kak mladi zdravnik ne zna ali si ne upa dati intravenske injekcije in še in še, obenem pa vztrajno stremi k učiteljskemu nazivu. Take so dandanašnje izkušnje.

Veliko je bilo razprav o sami patofiziologiji tako med študenti kot tudi med kolegi zdravniki. Kljub temu, da je kot tako imenovane marsikje nimajo v programu medicinskih fakultet, pa se je v našem okolju izkazala tako na pedagoškem kot tudi znanstvenoraziskovalnem področju. Morda bi bilo prav, če bi nam o tem povedali nekaj več. In morda kakšen napotek za kolege, ki bi hoteli raziskovati!?

Res je, da nekatere države nimajo patofiziologije v svojih učnih programih za medicino. Pa jo vendarle imajo: skrito pod različnimi imeni, npr. eksperimentalna medicina ali kot posebna poglavja v splošni patologiji. Saj brez nje ne morejo razložiti razvoja tega ali onega procesa. Tu se z veliko žlico vpleta biokemija, v zadnjem času pa zlasti pri malignomih genska biologija. Kakšen imeniten šopek, ki se bo gotovo bogatil z novimi pristopi, ki jih bodo dale nove, danes še nepoznane tehnike. In človek bo malo bliže skrivnosti, ki ji tako preprosto rečemo: razvoj patološkega procesa. Zadaj pa tiči naša stalna želja: pomagati. In uspehov je že kar nekaj, pa naj pogledamo katerikoli bolezenski proces. Še celo nekatera temna poglavja pri malignomu so vsaj delno osvetljena. Spričo težkega eksperimentalnega pristopa smo še vedno nekoliko oddaljeni pri človekovih možganih, pa tudi tu elektrofiziologija že pristavlja svoje obete.

Za mladega človeka, ki ga je med študijem medicine zasvojil kak poseben patofiziološki problem in ki bi ga rad razrešil, je to sijajno

torišče za življenjsko delo. In uspeh v vsakem primeru. Tudi najmanjše odkritje pomeni zlat prispevek k odkrivanju spoznavanja bolezni. Tu pa dostikrat tiči že začetek zdravilnega pristopa.

Kaj pa še hočemo! Kolega, ki bi hotel raziskovati, pa čakajo trije problemi: službeno mesto, razmeroma majhna plača in popolna časovna posvetitev.

Tudi še po upokojitvi ste pisali članke in v njih v prijetnem stilu pojasnjevali skrivnosti delovanja predvsem encimov in drugih dejavnikov, ki vplivajo na delovanje našega organizma tako v normalnih kot v bolezenskih razmerah. Veliko ste objavljali v Zdravniškem vestniku in tako omogočili, da so se naši zdravniki seznanjali z izsledki delovanja različnih dejavnikov in tako pomagali pri razumevanju kliničnih slik različnih obolenj. Kaj vas je vzpodbujalo k pisanju in katero področje je tisto, ki vas tudi danes še najbolj zanima?

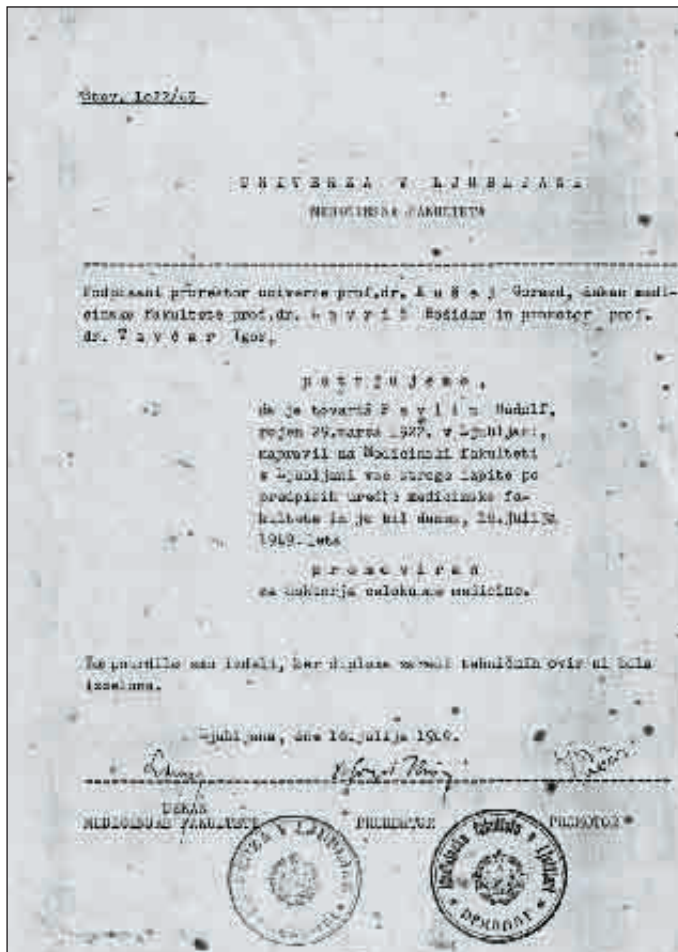
Ateroskleroza je praktično najbolj razširjen pogubonosni bolezenski pojav. Poznati čim več dejavnikov njenega razvoja in se jim izogniti, bi mnogo pomenilo. Tudi meni. Zato sem v 90. letih v nekaj prispevkih v Zdravniškem vestniku obdelal nekatere danes poznane dejavnike in jih skušal predstaviti slovenskemu zdravniku. Mogoče bodo temu ali onemu v korist. Zavedam pa se, do so le delček velikega mehanizma.

Danes, ko ne raziskujem več, sem razcepljen. Včasih sem bral le prispevke, ki so bili blizu moji tedanji raziskovalni temi, danes pa bi bral kar vse. To ni mogoče. Zato se bom, odvisno od let, ki mi počasi izginjajo,

moral vrniti na svoje stare raziskovalne teme: MAO, psihofarmaki in serotoninški derivati. Obvezno pa berem prispevke o presnovkih pri mojih zdajšnjih boleznih: kromogranin A, hipotalamični stabilizatorji, antihipertoniki.

Že kmalu v vaši poklicni karieri ste se začeli zanimati za slovensko pravilni medicinski jezik. Najbrž nistem edini, ki si je prizadeval pri pisanju slediti vašim napotkom oziroma upošteval vaše jezikovne pripombe. Povejte, kako je prišlo do tega, da ste začeli z lektoriranjem in kaj vas je vodilo pri tem delu.

Prve začetke sem že omenil: branje prispevkov kolegov za objavo. Naš glavni učitelj je bil AOŽ. Primer: rekel je: Oton (oče, pesnik) besede »običajno« nima rad, dajmo kaj drugega. Potem je okoli l. 1963 tovarna Lek začela izdajati mesečnik Pro medico. Bil sem v prvem uredniškem odboru in me je prof. Kornhauser izbral za lektorja. Živa groza! Koliko napak sem takrat napravil, pa še v poznejših letih, ko sem lektoriral kirurške zbornike. Dobil pa sem veselje za lektoriranje, ki ga čutim še zdaj, ko hitim proti devetdesetim. Moje sveto pismo je bilo in je še danes: Slovenski pravopis iz l. 1962. Pri lektoriranju sem bolj pazil na čistočo pravopisa kot na obvezno slovenjenje tujk. Tako delam tudi zdaj. Tudi zdajšnji Slovenski medicinski slovar ni, kot vidim, ozkosrčen s tujkami. Lektoriranje še vedno opravljam s pravim veseljem. Nameravam napisati prispevek za Zdravniški vestnik o tujkah in pravopisnih napakah, ki so pogoste pri slovenskih medicinskih piscih v dandanašnjih dneh. ■

Neenakosti v zdravju otrok in mladih – najnovejše poročilo o raziskavi v 41 državah

Helena Jeriček, Mojca Gruntar Činč

17. junija 2008 je izšlo pomembno mednarodno poročilo raziskave Z zdravjem povezano vedenje v šolskem obdobju 2005/2006 (Health Behavior In School-Aged Children – HBSC), in sicer v okviru serije publikacij Svetovne zdravstvene organizacije Health policy for Children and Adolescents. Poročilo ima naslov Health Inequalities in Young People Health in je prvo poročilo HBSC-študije, ki se osredotoča na neenakosti v zdravju mladih. Glavna ugotovitev študije je, da **mladi iz družin z nižjim družbenoekonomskim statusom poročajo o slabšem zdravju, so bolj pogosto predebeli in manj fizično dejavni kot otroci iz družin z višjim družbenoekonomskim statusom.**

Nekaj o raziskavi HBSC

Raziskava HBSC je bila prvič izvedena leta 1982 v treh državah, danes pa je vanjo vključenih že 41 držav Evropske regije in Severne Amerike ter tudi Slovenija. Raziskava se pod okriljem Svetovne zdravstvene organizacije izvaja na štiri leta, in sicer na reprezentativnem vzorcu učencev in dijakov, starih 11, 13 in 15 let. V vzorec je bilo leta 2006 zajetih več kot 204.000 otrok in mladih, v Sloveniji 5.130. Izpolnjevali so standardizirani anketni vprašalnik, ki poleg obveznega dela vsebuje še določen nabor vnaprej določenih izbirnih vprašanj.

V mednarodnem merilu je to ena redkih longitudinalnih študij med mladimi, ki je ne zanimajo samo klasične, ampak tudi vedno bolj pomembne oddaljene determinante zdravja. Namen raziskave je dobiti vpogled v:

- zdravju koristne in zdravju škodljive oblike obnašanja in življenjske navade, kot so prehrana, gibanje, uporaba tobaka, alkohola, marihuane, oralno zdravje, poškodbe, nasilje in druge;
- osebnostne lastnosti otrok, kot sta na primer zadovoljstvo s svojim življenjem in telesno samopodobo;
- zaznane okoljske, tako fizične kot socialne pogoje, na primer družinske razmere, odnosi s starši in vrstniki ter pomen šole;
- in zaznavo lastnega zdravja pri otrocih in mladostnikih.

Raziskave je bila zasnovana z željo povečati razumevanje vedenja, zdravja, dobrega počutja, življenjskega stila, družbenega konteksta otrok in mladostnikov v različnih državah.

V izvedbo raziskave, ki jo podpira in financira Ministrstvo za zdravje, izvaja pa Inštitut za varovanje zdravja, je Slovenija tokrat vključena drugič. Otroci so ena ranljivih skupin prebivalstva, zato mora biti javnozdravstvena skrb zanje skrbno načrtovana in strokovno vodena. Študije, kot je HBSC, nam omogočajo, da sledimo spremembam v življenjskem slogu otrok in mladostnikov in odkrijemo dejavnike, ki vplivajo na posamezno navado ali vedenje.

Neenakosti v zdravju glede na družbenoekonomski status – podobnosti in razlike med državami

Poročilo se osredotoča na neenakosti v zdravju mladih glede na spol, starost, predvsem pa na družbenoekonomski status. Za večino držav je značilno, da mladi iz družin z nižjim družbenoekonomskim statusom poročajo o slabšem zdravju, so manj zadovoljni z življenjem, bolj pogosto predebeli, imajo slabšo telesno samopodobo in so manj fizično dejavni kot otroci iz družin z višjim družbenoekonomskim statusom. Poleg tega je za dekleta in fante iz revnejših družin značilno, da redkeje jedo zajtrk in sadje ter si redkeje umivajo zobe, se manj gibljejo in več gledajo televizijo. Pri nas se manj gibljejo le fantje iz manj premožnih družin, televizijo pa več gledajo dekleta iz manj premožnih družin.

Glede pitja sladkanih pijač in tveganih vedenj so med državami razlike. Za večino zahodnih in severnih držav (Kanada, Danska, Anglija, Irska, Škotska, ZDA, Belgija, Francija, Nemčija) je značilna višja stopnja pitja sladkanih pijač (soft drinks) med otroci iz družin z nižjim družbenoekonomskim statusom. Nasprotno pa je v nekaterih vzhodnih in baltskih državah (npr. Makedonija, Bolgarija, Romunija, Rusija, Ukrajina), kjer je pitje sladkanih pijač bolj značilno za otroke iz družin z višjim družbenoekonomskim statusom. Pri nas ni statistično značilnih razlik med otroci iz družin z različnim družbenoekonomskim statusom.

Zgodnji začetki uživanja alkoholnih pijač in kajenja so v nekaterih državah – v Kanadi, ZDA, Švici, Islandiji – značilni za otroke iz družin z nižjim družbenoekonomskim statusom. V Angliji, na Irskem, v Islandiji, na Škotskem, v ZDA, Belgiji, na Madžarskem ti otroci tudi pogosteje kadijo. Pri nas ni statistično značilnih razlik glede uživanja alkoholnih pijač in kajenja med mladimi, ki prihajajo iz družin z različnim družbenoekonomskim statusom. Podobno pri nas tudi ni razlik med mladimi glede spolnih odnosov, medtem ko so v Litvi, Avstriji, na Hrvaškem, v Španiji, v Bolgariji, na Češkem, Madžarskem spolni odnosi bolj značilni za fante iz premožnejših družin, v Grčiji, Izraelu, Španiji, Bolgariji, Kanadi, Islandiji, Luksemburgu pa za dekleta iz manj premožnih družin.

Glede trpinčenja je za slovenska in tudi dekleta iz Danske, Litve, Norveške, Škotske, Švedske, ZDA, Nemčije, Belgije, Portugalske, Turčije značilno, da so bila pogosteje trpinčena tista iz manj premožnih družin.

Neenakosti v zdravju po spolu in starosti

Dekleta slabše ocenjujejo svoje zdravje in zadovoljstvo z življenjem in imajo več psihosomatskih težav kot fantje. Fantje so pogosteje poročali o poškodbah, ki so potrebovale zdravniško oskrbo. **Ključni problem, ki se kaže v vseh sodelujočih državah, je pre malo telesne dejavnosti, debelost in povečana telesna teža.** Slednji problem je opazen predvsem pri fantih, v vseh starostnih skupinah, predvsem pa pri 15-letnikih. Kljub

temu dekleta pogosteje kot fantje poročajo o nezadovoljstvu s svojim telesom, občutkih, da morajo izgubiti nekaj kilogramov, in so pogosteje na kakršnikoli dieti. Skoraj v vseh državah in starostnih skupinah se vedejo fantje bolj tvegano. V večini držav gre za uživanje alkohola in kanabisa, zgodnjega spolnega življenja, trpinčenja in pretepanja. Mlajši pogosteje poročajo o pozitivnih vedenjih, povezanih z zdravjem, ki s starostjo padajo. Tako 15-letniki pogosteje posegajo po sladkanih pijačah in pojedjo manj sadja in zelenjave, so tudi manj telesno dejavni in več gledajo televizijo. 15-letniki tudi pogosteje izpustijo zajtrk.

Slovenija se lahko pohvali, da večina vprašanih ocenjuje svoje zdravje kot dobro oziroma odlično in da smo pod povprečjem v številu tistih, ki svoje zdravje ocenjujejo kot »slabo« ali »še kar«. Slovenski otroci in mladostniki so se uvrstili na 17. mesto (od 41 sodelujočih držav), kar pomeni, da so nad povprečjem glede zadovoljstva s svojim življenjem. Zadovoljni smo lahko tudi glede števila tistih, ki več kot enkrat na teden poročajo o psihosomatskih simptomih – glavobolih, bolečinah v križu, želodcu itd., saj smo po številu le-teh na repu vseh 41 sodelujočih držav. Prav tako smo pod HBSC-povprečjem glede števila poškodb. Žal smo kar visoko uvrščeni (na 17. mesto pri 11-letnikih, na 12. pri 13-letnikih in 10. pri 15-letnikih) pri vprašanju o debelosti. Predvsem fantje v vseh starostnih kategorijah so na podlagi višine in teže, ki so ju sami navedli, pogosteje ocenjeni kot predebeli. Poleg tega so med vsemi vključenimi državami slovenski 11-letniki v najvišjem deležu prepričani, da so predebeli, in sicer je takšnih kar 39 odstotkov deklet in 30 odstotkov fantov, pri čemer je povprečje HBSC za dekleta 28 odstotkov, za fante pa 22 odstotkov, medtem ko so 13- in 15-letniki na 3. mestu, torej tudi precej nad HBSC-povprečjem, kar kaže na veliko obremenjenost mladih s telesno podobo. Izstopamo tudi po odstotkih glede zajtrkovanja med tednom, saj smo glede tega na samem dnu lestvice, kar pa lahko razložimo z organizirano malico v šoli, česar večina držav nima.

Prehranske navade med vprašanimi

Uživanje sadja in zelenjave je najvišje med 11-letniki in se s starostjo zmanjšuje. Pri 15 letih je takih, ki dnevno uživajo sadje, med 10 in 47 odstotkov pri dekletih (pri nas 40 odstotkov) in od 12 do 40 odstotkov pri fantih (pri nas 26 odstotkov). Uživanje sadja je manjše med fanti v primerjavi z dekleti (tudi v Sloveniji).

Pri 15 letih kar 41 odstotkov deklet in 21 odstotkov fantov poroča, da se doživljajo kot predebeli, pri čemer je večina iz družin z nižjim družbenoekonomskim statusom. Samo v štirih državah (Turčija, Makdonija, Slovaška, Rusija) se manj kot 30 odstotkov 15-letnih deklet doživlja kot predebele. Na drugem koncu lestvice pa so Nemčija, Slovenija, Luksemburg, Belgija, Nizozemska in Poljska, kjer več kot 50 odstotkov 15-letnih deklet misli, da so predebele. Čeprav je odstotek deklet, ki se doživljajo kot predebele, v Sloveniji od leta 2002 padel, smo očitno še vedno kultura, ki zelo obremenjuje mlada dekleta z zunanjim videzom. Posebej značilno je to za dekleta iz višjih družbenoekonomskih slojev.

Glede na izračunani indeks telesne mase so predebeli predvsem fantje in tisti vprašani iz družin z nižjim družbenoekonomskim statusom. Tako je Slovenija z 20 odstotki predebelih fantov na 17. mestu med 11-letniki, 12. mestu med 13-letniki in 10. mestu med 15-letniki. Najvišji odstotki so v Kanadi, na Grenlandiji, Malti, v ZDA – med 32 in 35 odstotkov predebelih.

Skupna značilnost življenjskega sloga 13- in 15-letnih deklet, posebej v severnih in zahodnih državah, je, da so na dieti. Tako je na takšni ali drugačni dieti več kot 30 odstotkov 15-letnih deklet na Islandiji, v Italiji, na Madžarskem, Danskem in v francosko govoreči Belgiji. V Sloveniji je takšnih 22 odstotkov deklet.

Slovenija je glede vsakodnevnega uživanja sladkanih pijač pri 11- in

15-letnikih na 22. mestu, pri 13-letnikih pa na 27. mestu; razveseljivo je, da je v primerjavi z letom 2002 upadel delež tistih, ki vsakodnevno pijejo sladkane pijače.

Telesna dejavnost in tvegana vedenja

Podatki kažejo, da so najmanj telesno dejavni 15-letniki, posebno dekleta. Manj kot polovica vprašanih v večini držav dosega priporočila o vsaj eni uri zmerne telesne dejavnosti na dan, pri nas manj kot tretjina. Najmanj dejavni so dekleta in fantje na Slovaškem, Slovenija je pri 11-letnikih na 23. mestu, pri 13-letnikih na 34. mestu in pri 15-letnikih na 24. mestu.

Obdobje adolescence je tudi čas večje ranljivosti za oblikovanje navad, ki lahko zaznamujejo zdravje otrok in mladostnikov za vse življenje. Poročilo kaže, da je med 15-letniki od 7 do 37 odstotkov fantov – pri nas 20 odstotkov, in od 7 do 48 odstotkov deklet – pri nas 16 odstotkov, tedenskih kadilcev, večina jih kadi vsak dan. V nekaterih državah je do 34 odstotkov 15-letnikov že kadilo marihuano, pri nas 14 odstotkov deklet in 21 odstotkov fantov.

Povprečno 13 odstotkov deklet (v Sloveniji 10 odstotkov) in 17 odstotkov fantov (v Sloveniji 19 odstotkov) je bilo prvič pijanih pri 13 letih oziroma prej. Med 15-letniki pri nas 21 odstotkov deklet in 36 odstotkov fantov pije alkohol tedensko, kar nas uvršča na 17. mesto. Najpogosteje so bili večkrat pijani mladi iz Danske, Anglije in baltskih držav, najmanjkrat pa tisti iz južne Evrope, Slovenija je na 15. mestu pri 15- in 13-letnikih in na 14. mestu pri 11-letnikih.

Zaključek

Raziskava kaže, da so otroci in mladostniki heterogena skupina, v kateri se že pojavljajo neenakosti v zdravju, podobne kot pri odraslih prebivalcih. Gre za neenakosti, povezane s spolom, starostjo in družbenoekonomskim statusom. Ne glede na vse razlage teh neenakosti pa je gotovo, da so otroci in mladostniki iz družin z nižjim družbenoekonomskim statusom skupina s tveganjem, pri kateri lahko z veliko verjetnostjo napovemo poslabšanje zdravja v naslednjih letih.

Nacionalno poročilo je na voljo v vseh večjih knjižnicah in na strani Inštituta za varovanje zdravja: <http://www.ivz.si/index.php?akcija=novica&n=1461>, mednarodno pa na strani SZO:

http://www.euro.who.int/InformationSources/Publications/Catalogue/20080616_1

Proučevanja strategij za optimalno zdravljenje kroničnega hepatitisa C

Povzetek zadnjih raziskav, ki so bile predstavljene na 43. konferenci Evropskega združenja za bolezni jeter (EASL) aprila letos v Milanu, ki se je je udeležila tudi skupina slovenskih strokovnjakov

Gorazd Lešničar

Hepatitis C je bolezen jeter, ki jo povzroči virus hepatitisa C. Kaže se predvsem v obliki vnetja; od 60 do 80 odstotkov ljudi, ki se okužijo, ostane okuženih vse življenje. Ocenjujejo, da je na svetu okuženih vsaj 170 milijonov ljudi ali 3 odstotke svetovnega prebivalstva. Najbrž je okuženih še veliko več, saj okužba dolgo časa ni opazna in veliko bolnikov sploh ne ve, da so okuženi. V Sloveniji ocenjujejo, da je okuženih vsaj 5000 ljudi. Prevalenca protiteles proti virusu hepatitisa C (anti HCV) pri nas znaša približno 0,2 do 0,5 odstotka. Nezdravljeni kronični hepatitis C po 20 do 30 letih bolezni pri petini okuženih povzroči nastanek jetrne ciroze in posledično odpoved delovanja jeter, pri 1 do 4 odstotkih pa tudi raka na jetrih. V teh primerih je odrešilna samo presaditev jeter. Žal napredujočega kroničnega poteka bolezni danes še ni mogoče predvideti.

Zelo drago in le relativno uspešno zdravljenje bolnikov s kroničnim hepatitisom C terja nenehne napore pri proučevanju najučinkovitejših, najvarnejših in seveda tudi najracionalnejših pristopov k zdravljenju te zahrbtnje in nepredvidljive kronične okužbe.

Ker novih zdravil in cepljenja proti hepatitisu C vsaj še nekaj let ne moremo pričakovati, so projekti in raziskovalni programi toliko bolj usmerjeni predvsem v iskanje »notranjih rezerv« pri dosedanjem, običajno kombiniranem zdravljenju s pegiliranim interferonom alfa in ribavirinom. Le-to predstavlja sodobni zlati standard, doktrino in najboljše prakso današnjega subspecialističnega zdravljenja bolnikov s kroničnim hepatitisom C. Proučevanja tečejo predvsem v smeri iskanja najprimernejših odmerkov omenjenih zdravil, njihove farmakokinetike, trajanja zdravljenja, običajno od 0,5 do 1,5 leta, in razlik v uspešnosti delovanja med obema vrstama pegiliranega interferona, ki sta na voljo na našem trgu (tip 2a in tip 2b), predvsem glede na trajni virusni odgovor, ki zagotavlja končno ozdravitev. Obstajajo namreč velike individualne razlike pri odzivnosti bolnikov na zdravljenje (od oseb z zelo hitrim virusnim odgovorom, ki se odzovejo na zdravljenje že v nekaj tednih, do »neodzivnikov«, t. i. »nonresponderjev«, ki na zdravljenje ne reagirajo. Seveda med obema omenjenima skrajnima skupinama bolnikov obstajajo številne vmesne stopnje odzivnosti na zdravljenje. To so: zgodnji, počasni, popolni, delni ali pa le prehodni odzivniki. Slednji, t. i. »relapsarji«, so pomembna skupina bolnikov, o kateri še marsičesa ne vemo. Pomemben delež teh bolnikov se šele pri ponovnem zdravljenju odzove s trajnim virusnim odgovorom ob višjih odmerkih zdravil in podaljšanem času zdravljenja.

V splošnem se zavedamo, da z današnjimi zdravili pozdravimo le okoli petino okuženih, še zlasti če upoštevamo, da zdravila revnejšim državam niso dostopna v zadostni meri. Danes še vedno ne moremo

zdraviti otrok do 18. leta starosti, starostnikov, nosečnic, alkoholikov, bolnikov z resnimi duševnimi motnjami in bolnikov z zelo napredovalo jetrno cirozo, ogrožajočo citopenijo, ledvičnim in srčno-pljučnim odpovedovanjem ter težko nadzorovano avtoimunsko boleznijo. Žal ne moremo zdraviti tudi večine narkomanov, ki so sicer med najbolj ogroženimi, saj jih ni mogoče ozaveščati in motivirati za zdravljenje. Pri okrog 5 do 10 odstotkih bolnikov moramo zdravljenje prekiniti zaradi resnejših stranskih učinkov kombinirane terapije, pri mnogih pa ozdravitve ne dosežemo oziroma je le prehodna. »Neodzivniki« in »relapsarji« pa žal še vedno predstavljajo skoraj polovico vseh bolnikov, okuženih z virusom hepatitisa C. Razlike pri odzivu na zdravljenje med bolniki z različnimi genotipi nihajo od 46 (genotip 1 ali 4) do 82 odstotkov (genotip 2 ali 3).

Zadnje velike mednarodne raziskave, ki želijo optimirati zdravljenje različnih kategorij bolnikov s kroničnim HC, vse bolj težijo k individualizaciji zdravljenja. Neuspešnost zdravljenja pri neodzivnikih proučuje večcentrična in randomizirana raziskava »REPEAT«, ki se je osredotočila na odmerjanje in farmakodinamiko zdravil ter na podaljševanje zdravljenja. Prospektivna, randomizirana raziskava »EPIC3« je proučevala varnost in učinkovitost ponovnega zdravljenja. Vključevala je okoli 2000 bolnikov z različnimi stopnjami fibroze jeter, ki niso odgovorili na predhodno zdravljenje hepatitisa C (»nonresponderji«) oziroma se je pri njih bolezen ponovila (»relapsarji«). Trajni virusni odgovor je doseglo 22 odstotkov vseh bolnikov. Uspešnost zdravljenja je bila zelo odvisna od značilnosti bolnikov pred začetkom ponovnega zdravljenja. Na splošno so »relapsarji« odgovorili boljše kot »nonresponderji«. Trajni virološki odziv je doseglo 38 odstotkov »relapsarjev« in 14 odstotkov »nonresponderjev«. Za pomembne dejavnike pri napovedi trajnega virusnega odgovora so se poleg virusnega odgovora v 12. tednu pokazali tudi genotip virusa, stopnja fibroze jeter in vrsta predhodnega zdravljenja. Na podlagi teh rezultatov je bila za pegiliran interferon alfa 2b tudi uradno odobrena nova indikacija za ponovno zdravljenje bolnikov, pri katerih je bila prejšnja kombinirana terapija oziroma monoterapija neuspešna.

Večcentrični raziskavi »APRICOT« in »PRESCO« sta proučevali uspešnost zdravljenja s pegiliranim interferonom alfa 2a in 2b ter ribavirinom pri bolnikih s kroničnim hepatitisom C, sočasno okuženih z virusom HIV. Uspeh zdravljenja pri bolnikih z genotipoma 2 in 3 je bil še enkrat učinkovitejši kot pri bolnikih z genotipoma 1 in 4.

Raziskava »PROPHESYS«, ki poteka v 19 državah in v katero je vključenih preko 2500 bolnikov, proučuje odzivni čas, v katerem je dosežen trajni virusni odgovor, tj. izginotje virusa iz krvi pri bolnikih, ki so prvič zdravljeni s kombinacijo pegiliranega interferona alfa 2a in

ribavirina, prilagojeno telesni teži bolnika. Raziskava je še v teku in do sedaj je vanjo vključenih tudi okoli 50 slovenskih bolnikov.

Na letošnji 43. konferenci evropskega združenja za boleznijeter (EASL) v Milanu so bila velika pričakovanja usmerjena na eno zadnjih velikih randomiziranih in večcentričnih raziskav pri bolnikih s kroničnim hepatitisom C z različico (genotip) virusa 1, ki doslej še niso bili zdravljeni (»naivni« bolniki). Bolniki z genotipom 1 predstavljajo skoraj dve tretjini vseh evropskih bolnikov s kroničnim hepatitisom C, ta skupina pa se tudi najslabše odziva na zdravljenje. Raziskava, ki je v fazi 3b, proučuje preko 3000 bolnikov, ki so razvrščeni v tri skupine. Namen raziskave z nazivom »IDEAL« (Individualized Dosing Efficacy to Assess optimal pegylated interferon therapy) je zagotovitev optimalnega zdravljenja z individualnim odmerjanjem pegiliranega interferona v kombinaciji z ribavirinom. V treh randomiziranih skupinah z okoli 1000 bolniki so proučevali učinkovitost pegiliranega interferona alfa 2a (180 µg na teden) in pegiliranega interferona alfa 2b v dveh različnih odmerkih (1,0 µg na kg na teden in 1,5 µg na kg na teden) ter ribavirina, prilagojenega telesni teži bolnikov (od 800 do 1200 mg na dan).

Raziskovalci so preverjali pomen testiranja navzočnosti virusa hepatitis C v krvi (HCV RNA) skozi celoten potek zdravljenja in možnost napovedovanja viroloških rezultatov ter terapevtske možnosti za zmanjševanje števila ponovitev bolezni (relapsov). Preliminarni rezultati kažejo, da je trajni virusni odgovor doseglo od 38 do 41 odstotkov bolnikov, od ponovitve bolezni pa je prišlo pri 24 do 32 odstotkih bolnikov. Nekaj večje razlike v učinkovitosti delovanja med obema vrstama pegiliranih interferonov bo treba še osvetliti v širši luči vseh drugih dejavnikov. Glede na hitrost in trajnost virološkega odgovora bo pri okrog 20 odstotkih bolnikov s kroničnim hepatitisom C z genotipom 1 morda v prihodnosti možno zdravljenje skrajšati na pol leta, ob upoštevanju dejavnikov, za katere vemo, da pomembno vplivajo na končni rezultat. To so predvsem virusno breme, večje kot 600.000 IU/ml, stopnja jetrne fibroze, telesna teža, starost, spol in sočasne bolezni. V raziskavi niso zaznali pomembnih razlik pri ugotavljanju stranskih učinkov zdravljenja med obema oblikama pegiliranega interferona, ki so bili izraženi pri 10 do 13 odstotkih bolnikov. Zavedamo se, da obstajajo še številne notranje rezerve pri zmanjševanju epidemiološkega rezervoarja virusa hepatitis C:

- čim širše osveščanje o bolezni preko vseh medijev;
- nadaljevanje intenzivnega iskanja okuženih, zlasti med narkomani in drugimi ogroženimi skupinami, tudi z nacionalnimi akcijami brezplačnega in anonimnega testiranja zainteresiranih;
- izpopolnjevanje nacionalnega programa odkrivanja okužb z virusom hepatitis C;
- še intenzivnejše motiviranje in spodbujanje bolnikov za vključevanje

v zdravljenje in zdravstveno svetovanje, da bi dosegli čim večjo predačnost bolnikov med zdravljenjem, ki je pogoj za njegov čim uspešnejši zaključek;

- zdravljenje sočasnih bolezni, npr. diabetesa, hepatitis B, aidsa, in spodbujanje k bolj zdravemu življenju (zmanjševanje prekomerne telesne teže, vzdržnost od alkoholnih pijač, uživanje hrane, pripravljene na rastlinskih maščobah);
- preprečevanje in zgodnje zdravljenje zapletov pri kombinirani terapiji (anemija, nevtropenija, depresija, hormonske motnje ščitnice itd.).

Kljub napredkom pri zdravljenju kaže, da bosta zboleznost in smrtnost, povezani s kroničnim hepatitisom C, v prihodnjih letih še naraščali, predvsem zaradi naraščanja deleža pacientov, ki se na kombinirano terapijo ne odzovejo. Za bolnike, ki jih danes ne moremo zdraviti oziroma je zdravljenje premalo uspešno ali neuspešno, si dosti obetamo od novih zdravil, saj jih je preko osemdeset v različnih fazah kliničnih raziskav. Največ obetajo zdravila, ki bi zavirala encime virusnega pomnoževanja, tj. polimerazo in proteazo (proteazni in polimerazni inhibitorji), ter novi gensko spremenjeni oziroma z albuminom modificirani interferoni z daljšim in potentnejšim imunostimulativnim in protifibrotičnim delovanjem (albuferon). Med polimeraznimi inhibitorji so nukleozidni in nenukleozidni analogi (boceprevir, telaprevir, medivir AB-tibotec). Raziskave tečejo tudi na področju novejših ribavirinov (levovirin, viramidin, merimepodib), interlevkina, ciklofilina, kolhicina, glukozidaznega inhibitorja 1, nitazoksanida itd.

Strategija zdravljenja pa bo šla v smeri, ki je podobna zdravljenju aidsa, pa tudi kroničnega hepatitis B, kjer uporabljamo kombinacijo (koktajl) več različnih zdravil. Tudi zaradi možnosti razvoja odpornosti na nove majhne molekule se napoveduje t.i. tarčno specifično zdravljenje kroničnega hepatitis C, kar pomeni kombinacijo interferona z drugimi (enim ali več) protivirusnimi zdravili.

Zaključek

Najpomembnejša v prihodnosti bo torej individualizacija zdravljenja kroničnega hepatitis C, pri čemer bo treba upoštevati napovedni dejavnik uspešnosti zdravljenja, tj. genotip virusa in koncentracijo hepatitis C v krvi. Spremljati bo treba hitrost odziva bolnika na zdravljenje z ugotavljanjem odzivnega časa, v katerem bo virus hepatitis C izginil iz telesa. Če se bo to zgodilo že mesec dni po pričetku zdravljenja, bo to lahko narekovalo skrajšanje zdravljenja in dobro napoved izida. Če po šestih mesecih zdravljenja ne bomo dosegli vsaj pomembnega znižanja koncentracije virusa v krvi, bo treba zdravljenje podaljšati na leto in pol ter po potrebi zvišati odmerke zdravil. Dokončni konsenz pa žal še ni sprejet tudi za »relapsarje« in »neodzivnike«.

Obvestilo uredništva

Elektronska pošta

Zaradi nezanesljivega elektronskega omrežja obveščamo avtorje, da bomo vsa sporočila, ki jih bomo prejeli, potrdili s povratno pošto. V kolikor od nas ne prejmete potrdila o prejeti elektronski pošti, vljudno prosimo, da nas pokličete ali ponovno pošljete prispevek.

Uredništvo

Hipokratov odgovor

Andrej Žmitek

Spoštovana gospa Roškar!

Prebral sem vaše pismo, ki ste ga objavili v reviji Isis, avgust - september 2008. Sklepam sicer, da ste ga naslovili name iz retoričnih razlogov in da je v resnici namenjeno učencem mojih učencev, ki opravljajo medicinsko umetnost v vašem času in vaši deželi. Res ni v navadi, da bi se mi, ki bivamo v večnosti, vmešavali v razmerja med živimi na Zemlji; ste se pa lotili teme, ki se mi zdi zelo pomembna in ki tudi meni ne da miru. Zato sem se potrudil dobiti dovoljenje merodajnih (kar sploh ni bilo lahko in mi je uspelo zgolj zato, ker sem jim bil večkrat doslej lajšal take in drugačne težave s pomočjo svoje medicinske umetnosti), da vzpostavim stik z vami. Ne bom vas mučil s tehnološkimi podrobnostmi prenašanja sporočil iz vašega sveta v svet večnosti in nazaj, tembolj, ker jih tudi sam ne poznam dobro. Naj vam zadošča, da tu lahko spremljamo dogajanje v vašem svetu do najmanjših podrobnosti. Zato vse odtlej, ko sem zapustil vaš svet, spremljam razvoj medicinske umetnosti in z njo povezanih okoliščin; res pa sem si v tisočih let pridobil določeno distanco, zato ne bodite hudi, če se vam bo moj odgovor zdel premalo odločen. Pojasnim naj še, da vam pišem preko učenca mojih učencev, ki je del vašega sveta, zato pa je od mene sociokulturno (kot bi rekli vi) precej oddaljen. Še prevod iz enega v drugi jezik v vašem svetu lahko spremeni pomen besedila, zato ne jemljite vsega zapisanega povsem dobesedno.

Zdaj pa k stvari. Najprej naj povem, da se z vsebino vašega pisma skoraj povsem strinjam. V vašem svetu je odnos zdravnika do bolnika (oprostite mi, da ne uporabljam besede pacient, ki izvira iz jezika neukih Latincev; ti bi se še vedno ukvarjali le z agrikulturo, če jih ne bi bil obiskal Enej, begunec iz porušene Troje) pogosto res neprimeren in skupaj z vami bom skušal razmišljati, zakaj je tako.

Preden pa to storim, mi dovolite pripombo v zvezi z mojo prisego. Žal je tako, da v vašem času številne generacije študentov medicine sploh niso prisegle pod mojim imenom; za tiste, ki so, pa je bil (in je vedno bolj) to prej del medicinske folklore kot kaj drugega. S tem popravkom nikakor ne želim zmanjševati tehtnosti vašega razmišljanja, še manj odvezati učence mojih učencev dolžnosti primernega obnašanja do bolnikov. Zelo pomemben se mi zdi razlog, zakaj priseganje na Apolona Zdravnika in Asklepija in Higiejo in Panakejo in na vse bogove in boginje nima več nekdanjega pomena. Skoraj bi si upal trditi, da zato, ker so se, odkar sem bil sestavil prisego, stvari v vašem svetu zelo spremenile. Učenci mojih učencev, tudi tisti brez slehernega madeža na svojem poklicnem udejstvovanju, bi se je zato danes ne mogli več držati. Naj spomnim, da sem v prisegi med drugim zapisal: »... ne bom nobeni ženski dal pripomočka za uničenje telesnega plodu ... ne bom rezal ljudi, ki trpe za kamni ... da bom strokovna navodila in predavanja in sploh vso učno snov preoddajal samo svojim sinovom, sinovom svojega učitelja in učencem, ki so po pogodbi zavezani in zapriseženi na zdravniški zakon, drugemu pa nikomur ...«. Če bi se učenci mojih učencev vedli tako, vam gotovo ne bi bilo prav. Kot vam ni bilo prav, da je zdravnik na ultrazvočni preiskavi medicinske ugotovitve o vaših organih »preoddajal« svojim učencem, vam pa ne – pa je ravnal pravzaprav v skladu z mojo zaprisego.

Ampak, kot bi rekli neuki Latinci: Tempora mutantur et nos mutamur

in illis. Časi se spreminjajo, mi pa z njimi. V vašem času ima povprečen laik lahko več znanja v medicinski stroki, kot ga je imel povprečen zdravnik v mojem času. Hkrati je v mojem času zdravnik predstavljal avtoriteto na področju zdravljenja in ni bilo v navadi, da je bolnik ne bi upošteval. V vašem času avtoritete v tem smislu ne obstajajo več. Postalo je običajno, da pričakujete izčrpno pojasnilo o vašem zdravstvenem stanju in se na podlagi tega sami odločite o načinu zdravljenja tako, da predlagano zdravljenje sprejmete ali odklonite. Temu pravite privolitev po pojasnilu ali informed consent (kot bi dejali potomci neukih Anglov in Sasov, ki bi se še danes ukvarjali le z rejo ovac, če jih ne bi bili svojčas obiskali Latinci). Avtonomija bolnika je prodrla celo med osnovna načela zdravniške etike in temu ne nasprotujem, čeprav je bilo v mojem času drugače. Težavo pri vašem pristopu vidim v dejstvu, da se bolnikovo zaupanje v zdravnika nadomešča z bolnikovo avtonomijo. Za kompetentno odločitev pa je potrebno veliko znanja in izkušenj (pa včasih še nekaj šestega čuta, saj je medicina tudi v vašem času umetnost, čeravno marsikdo tega noče slišati). Ker že tako velik obseg znanja v medicini hitro narašča, zdravnik vedno težje izpolni svojo pojasnilno dolžnost, hkrati pa so zahteve glede obsega informacij vedno večje (npr. »Zdravnik je dolžan bolnika obvestiti o vseh stranskih učinkih ...«). Tako se zgodi, da bolnik dobi pred neproblematičnim kirurškim posegom v podpis obrazec, ki navaja obilico možnih zapletov, zdravnik pa nima časa, da bi bolnikove skrbi pomiril, ker pač operira drugega bolnika; bolnik se v svoji stiski odloči proti načrtovanemu posegu. Oblast, ki v skladu s sodobnim razmišljanjem zahteva vedno več zdravnikovega pojasnjevanja bolniku, hkrati ne poskrbi, da bi to pojasnjevanje omogočila tako, da bi odpravila pomanjkanje zdravnikov; ne vpraša se, ali so njene zahteve dejansko izvedljive. Obenem so tudi posamezni zdravniki v tej situaciji negotovi: bolniku ponudijo nekaj možnosti zdravljenja in pričakujejo, da bo sam izbral najbolj ustrezno. Po drugi strani pa drži, da niso vsi zdravniki enako sposobni podajati kompleksne materije na poljuden način in da nimajo vsi pred očmi dejstva, da ustrezno izobraženi bolnik bolje sodeluje pri zdravljenju in je verjetnost ugodnega izida zato večja. Če povzamem, se povsem strinjam z vami, da naj bo bolnik čim bolj (ne čim bolj obsežno) obveščen o svoji bolezni. Hkrati pa bi kazalo krepiti zaupanje v zdravnika; žal imam vtis, da oblast preko novejših zakonskih predpisov (npr. Zakon o bolnikovih pravicah) nehoti počne ravno obratno.

Današnji zdravniki se, kot pravite, res vse bolj odmikajo od bolnikov – s tem pa se odmikajo tudi bolniki. V mojih časih je bil ta stik zelo neposreden. Danes pa se med zdravnika in bolnika poleg že omenjene države zelo odločno vrivajo še drugi: zavodi za pokojninsko, socialno in zdravstveno zavarovanje, sodišče, informacijski pooblaščenec, varuh človekovih pravic, varuh bolnikovih pravic, center za socialno delo, sindikati, politika, javna občila, zdravstvene ustanove, raziskovalne in izobraževalne ustanove ... Zdravnik ni več tisti, ki naj »vstopi v sleherno hišo, kamor ga bodo klicali, samo zaradi koristi bolnikov ...«, ampak je na primer v vlogi sodnega izvedenca, člana invalidske komisije, zdravnika pri zavarovalnici, raziskovalca ali učitelja dolžan skrbeti za druge koristi. Odnosi so se zelo zapletli. Ni čudno, da zdravniki ob svojih tako različnih vlogah morda ne uspejo vedno ohraniti osnovnega terapevt-

skega odnosa neokrnjenega.

Druga posledica vstopanja zunanjih dejavnikov in odnos med zdravnikom in bolnikom je zmanjševanje avtonomije medicine kot stroke. Prepričan sem, da zaradi tega slabi notranja struktura medicine in njena strokovna hierarhija izgublja svojo učinkovitost. Podobno kot če bi po poškodbi vratu predolgo nosili opornico in bi vratne mišice oslabele. Bistveno bolje je, če npr. očitno kršitev zdravniške molčečnosti hitro in odločno obsodi zdravniška organizacija, kot če jo kaznuje informacijski pooblaščenec. Žal pa se dogaja ravno obratno – informacijski pooblaščenec je hiter in odločen, zdravniška organizacija pa počasna in medla. Težko je soditi, kaj je vzrok in kaj posledica, saj je npr. pred leti v nekem odmevnem primeru država preprečila odločno reakcijo zdravniške organizacije na kršitev zdravniške molčečnosti. Ni pa nobenega dvoma, da mora zadeve urejati država, če jih ne uredijo zdravniki sami.

Morda se sliši čudno, da v odnos med zdravnikom in bolnikom vstopa tudi zdravstvena organizacija. V mojem času tega ni bilo, saj so bolnike organizirano zdravili le v posameznih templjih (ne vem, ali bi v danes to imenovali zdravljence). Organiziranost je po eni strani prednost, saj izrazito poveča možnosti zdravljenja, po drugi strani pa so organizacije organizmi (oboje ima isti koren, ki izhaja iz jezika nas Grkov, ki smo izvor sodobne civilizacije), ki živijo svoje življenje in imajo svoje potrebe. Zato postavljajo določene zahteve v zvezi z zdravljenjem, ki niso vedno v skladu s pravili medicinske stroke in umetnosti, zdravniki pa so jih dolžni upoštevati. Hkrati naj bi organizacije skrbele za strokovno in etično delovanje svojih zdravnikov. Ker pa so njihova vodstva preobremenjena z drugimi zadolžitvami, ki jih določa država in z njo drugi dejavniki, ki vstopajo v medicino, kar praviloma ne zmorejo vložiti ustreznega časa in truda v svoje osnovno poslanstvo. Nimajo časa za razmislek, ali so res vse dolžnosti, ki jih naložijo zdravnikom, v korist bolnikov. Obrazci za najrazličnejše evidence se kar kopičijo. Tako ni čudno, da se zlasti tisti zdravniki, ki imajo več bolnikov, pogovarjajo z njimi, medtem ko izpolnjujejo papirje – čeprav vedo, da to ni primerno.

Zanimivo je, da me tisti, ki v vaši deželi odločajo o medicinski stroki in umetnosti, nimajo prav pogosto v mislih. Bistveno bolj cenijo – in tudi plačujejo za nasvete – tiste, ki se spoznajo na finančna vprašanja v medicini, in tiste, ki so prenesli v medicino (menda iz avtomobilske

industrije) koncept kakovosti. Hkrati je v zdravstvenih organizacijah odnos do zdravnikov pogosto neprijazen in vzvišen, predvsem s strani nadrejenih nezdravnikov; dajo jim vedeti, da niso nič drugega kot »delavci v javnem sektorju«. Noblesse oblige – plemenitost nalaga dolžnost – bi rekli potomci neukih Galcev (ki bi še danes lovili divje prašiče po gozdovih, če jih ne bi bili svojčas obiskali Latinci). Če zdravnikom vtepeš v glavo, da niso nič posebnega, se bodo tako tudi obnašali: npr. stavkali bodo kot proletarci po tovarnah. Razumem jih sicer, saj v vašem času žal nimajo druge možnosti, da dosežejo primerno plačilo za svoje delo; vendar pa to nikakor ni dobro za odnos z bolniki in je pravzaprav obžalovanja vredno.

Povsem se strinjam z vami, da bi kazalo zdravnike naučiti boljše komunikacije z bolniki. To bi koristilo tudi zdravnikom samim, saj pritožbeni organi zdravniške organizacije ugotavljajo, da so zapleti v komunikaciji glavni razlog za pritožbe bolnikov in njihovih bližnjih. Kolikor vem, je precej tega izobraževanja vključenega v program specializacije iz družinske medicine, ostali specialisti pa kot da tega ne rabijo. Na fakulteti se učenju komunikacije res ne posveča dovolj pozornosti. Glede na to, da je že sedaj študij medicine daljši kot na večini drugih fakultet, pa ne vem, kako bi ta problem rešili, saj predstavniki vseh medicinskih vej ob stalnem naraščanju znanja v medicini zatrjujejo, da imajo premalo pedagoških ur. Kako se bo to končalo, ne vem, pride mi pa na misel rek potomcev neukih Anglov in Sasov: More and more is less and less. Ob nezmanjšanih obremenitvah zdravnikov pa je le težko pričakovati, da se bodo tudi tisti manj talentirani čustveno življali v prav vsakega bolnika. Še zlasti zato, ker je čustvena distanca tudi obrambni mehanizem, ki zdravnika varuje pred čustvenim (in posledično psihofizičnim) izčrpanjem, ali kot pravite danes, izgorelostjo. Mi pa ni težko razumeti, da je za bolnika zelo hudo, če dobi vtis, ki je največkrat sicer napačen, da je zdravniku zanj vseeno.

Če povzamem: le strinjam se lahko z vami, da so med zdravniki taki, ki so naravnost izbrani za ta poklic, in taki, ki niso. Ampak, veste, tudi v mojem času je bilo tako. Niso se vsi obnašali prav zgledno. Nekateri so celo, ko so jih poklicali k bolniku na dom, izkoristili obisk za to, da so spolno občevali z ženskimi ali moškimi osebami, svobodnimi in sužnji – zato sem moral v svoji prisegi tako obnašanje izrecno prepovedati. Ampak tudi v bodoče se bodo na medicino vpisovali bolj in manj primerni kandidati. Kaj torej storiti? Treba je napraviti zdravniški poklic bolj privlačen (tu ne gre le za denar) in potem pač izbrati primernejše kandidate. Na fakulteti potegniti črto in zmanjšati količino podatkov, ki se preoddajajo učencem, uvesti pa izobraževanje o komunikaciji z bolniki – pa tudi s kolegi zdravniki. Povečati avtonomnost medicine kot stroke in umetnosti, obenem pa okrepiti in napraviti učinkovitejšo njeno notranjo strokovno hierarhijo. Verjetno pa čutite, da tukaj ne govorim iz srca – moram priznati, da sem pesimist: občutek imam, da se medicina v vašem času ob vsem svojem nespornem napredku vedno bolj lovi za svoj lastni rep; tako kot vaša civilizacija v celoti.

Tako mi ne ostane drugega, kot da vam zaželim srečo – da prihodnjic naletite na prijaznega in kompetentnega zdravnika. Ali, še bolje, kot je imel navado reči učenec mojih učencev, pokojni profesor Lev Milčinski: »Bodite zdravi!«

Vaš vdani Hipokrates

Pripomba zapisovalca: Čeprav kot izredno čast sprejemam dejstvo, da me je Hipokrates izbral za prenos svojih misli na strani revije Isis, se čutim dolžnega poudariti, da so to izključno njegove misli. Posebej se ograjujem od njegovega neprimernega odnosa do negriških narodov, si pa iz spoštovanja do njega nisem dovolil cenzure. Tudi njegova kritika zdravništva, države in celo naše civilizacije je vse prej kot primerna. Naj zaključim z Voltairom, predstavnikom bleščeče francoske kulturne tradicije, ki je Panglossu v Kandidu položil na usta tudi za naš trenutek in za naše zdravstvo zelo primerne besede: »Živimo v svetu, ki je najboljši vseh možnih svetov!«

Izobraževanje iz ginekološke onkologije

Dejan Ognjenovik

Po predhodnih dogovorih z direktorjem ginekološke klinike HSK (Dr. Horst Schmidt Klinik) prof. du Boisom sem tri mesece – od 1. oktobra do 24. decembra 2007 – preživel na izobraževanju v Wiesbadnu v Nemčiji. Wiesbaden je glavno mesto pokrajine Hessen. Skupaj z Mainzem in Frankfurtom tvori »Rein Main Area«, ki šteje približno pet milijonov prebivalcev. Mesto Wiesbaden šteje 340.000 prebivalcev in je od leta 1971 pobrateno z Ljubljano. Moje izobraževanje je potekalo v kliniki HSK, ki ima približno 2100 zaposlenih, od tega 384 zdravnikov ter 1114 medicinskih sester. V letu 2007 je bilo iz proračuna za kliniko namenjenih 465 milijonov evrov. Klinika ima okrog 1300 postelj ter 41.000 obravnav. Povprečna ležalna doba je 7,2 dni. Na kliniki so bili zastopani vsi oddelki, razen radioterapije. Ta je bila oddaljena tri kilometre. Klinika za ginekologijo in ginekološko onkologijo je bila nameščena v 6. nadstropju in je bila sestavljena iz dveh oddelkov, in sicer A62 – oddelek za konservativno ginekologijo in kemoterapijo, in A64 – oddelek za operativno ginekologijo.

Klinika za ginekologijo in ginekološko onkologijo ima 50 bolnišničnih postelj in 16 postelj za pacientke, ki prejemajo ambulantno kemoterapijo. Na dan opravijo 25 kemoterapij. Del klinike, kjer izvajajo diagnostiko

dojke, imenujejo »Breast unit center« in je priznan s strani EUSOME (European Society of Breast Cancer Specialists) od leta 2005. Udeleženi so na področju številnih študij raka dojke, jajčnika in materničnega vratu. Za to imajo zaposlene štiri študijske sestre in administratorja, ki vnaša izvide v računalnik. Med številnimi študijami, ki potekajo na kliniki HSK, so tudi naslednje: AGO-Zervix-1, AGO-OVAR-11, Hector, PELICAN, ATHENA, BIBW-2992, RADAR, SOFT, TEXT. 75 odstotkov dela na kliniki predstavlja ginekološka onkologija in 25 odstotkov benigna ginekološka patologija. V pritličju klinike za ginekologijo in ginekološko onkologijo je nameščenih šest ambulant za različne obravnave. Predstojnik klinike za ginekologijo in ginekološko onkologijo, prof. Andreas du Bois, je eden najbolj priznanih ginekoloških onkologov, ne samo v Nemčiji, ampak tudi v svetovnem merilu. Razen predstojnika je bilo na kliniki zaposlenih tudi šest nadzornih specialistov (Oberarzt), dva specialista (Facharzt) ter sedem specializantov (Asistentarzt). Na kliniki HSK letno zdravijo približno 300 primerov raka dojke, 100 primerov raka jajčnika, 70 primerov raka maternične sluznice, 35 primerov raka materničnega vratu ter 20 primerov raka zunanlega spolovila. Ob ponedeljkih se je delovnik pričel ob 8. uri s skupnim sestankom s porodničarji, saj kliniki nista bili združeni. Od torika do petka se je delovni dan začel ob 7.45 z jutranjim sestankom. Vsak torek ob 15.30 so imeli tako imenovano »Mamma Konferenz«, kjer so se pogovarjali o pred- in po operativnem zdravljenju raka dojke skupaj z radiologom, nato pa je za specializante sledil sestanek s predstojnikom, ki se je imenoval »How to write a paper« in je trajal približno do 20. ure. Ob ponedeljkih je bila tudi glavna vizita s predstojnikom klinike. Operativnemu delu sta bili v sklopu centralnega operativnega sistema namenjeni dve operacijski dvorani, poleg tega pa še mala operacijska dvorana, predvidena za male posege. Na moj prvi delovni dan me je predstojnik predstavil celotnemu kolektivu. Sledil je daljši pogovor s predstojnikom glede mojih želja za izobraževanje. Štiri dni na teden sem bil v operacijski dvorani, saj je predstojnik klinike menil, da je to minimum za učenje obsežne ginekološko-onkološke kirurgije. Prvi mesec sem začel kot drugi asistent, v drugem mesecu sem delal kot prvi asistent, v tretjem mesecu pa sem začel samostojno operirati. Udeležen sem bil pri vseh laparoskopskih operacijah, kjer sem se naučil retroperitonealnega pristopa za odstranitev parakavalnih in paraaortnih bezgavk. Prav tako mi je bila omogočena udeležba pri vseh velikih operacijah, predvsem pri operacijah raka jajčnikov. V času mojega bivanja na kliniki sem bil pri 52 operacijah, ki so trajale povprečno po šest ur. Spoznal sem delo v onkološki ambulanti, kakor tudi pri njih veljavna priporočila o sledenju teh pacientk. Udeležil sem se tudi dveh državnih srečanj in bil kot prvi avtor vključen v študijo, ki bo v kratkem objavljena v »International Journal of Gynecological Cancer«. Izobraževanje v Nemčiji je bilo zelo koristno tako zame kot tudi za naš klinični oddelek, saj bo moje znanje lahko koristno uporabljeno pri zdravljenju naših pacientk. Upam, da bomo v najkrajšem možnem času uredili vse za pridobitev potrebne opreme, da bi tudi na našem oddelku lahko že začeli s tovrstnimi operacijami. V zaključku se za vso podporo in omogočeno strokovno izpopolnjevanje na tej vrhunski ginekološko-onkološki ustanovi zahvaljujem direktorju UKC Maribor, vodji Klinike za ginekologijo in perinatologijo ter predstojnici Kliničnega oddelka za ginekološko onkologijo in onkologijo dojk UKC Maribor. ■

Mladi zdravnik v obljubljeni deželi

Luka Lipar

Vse se je začelo spomladi leta 2006, ko se je žena (bolj za šalo kot zares) prijavila za Fulbrightovo štipendijo. Leto kasneje, ko je izvedela, da je štipendijo dobila, mi je rekla: »Jaz grem za deset mesecev v Phoenix, v Arizono. Kaj pa ti?«

Jeseni 2006 sem ravno diplomiral, tako da bi bilo škoda vseh deset mesecev preždeti v Grand Canyonu. V Googla sem torej vpisal iskalni niz »Phoenix hospital« in prvi zadetek me je odpeljal na domačo stran klinike Mayo, ki ima svojo glavno izpostavo v Rochestru, Minnesota, eno manjšo bolnišnico pa še v Jacksonvillu na Floridi in eno v Phoenixu, Arizona. To se pa dobro sliši ... Samo kaj naj povsem neizkušen zdravnik iz »Vzhodne Evrope« brez USMLE (United States Medical Licensing Examination) sploh počne v ZDA?

Še isti teden sem jim poslal elektronsko pošto, in sicer na oddelek za podiplomsko izobraževanje: mlad zdravnik sem, rad bi se česa naučil pri vas. Pripel sem še svoj življenjepis. Čez dva tedna sem dobil avtomatski odgovor: »Your email has been deleted without being read.« Zelo spodbudno.

Pobrskal sem še za drugimi bolnišnicami v Phoenixu in vsem poslal enako elektronsko pošto. Z ene od njih sem dobil enak avtomatski odgovor kot s klinike Mayo, z drugih pa mi še tega niso privoščili. Nič.

Na ženino prigovarjanje sem požrl svoj ponos in še enkrat poskusil na kliniki Mayo. Ves mesec ni bilo nikakršnega odgovora. Nato pa vendarle – »Dr. Lipar, kaj bi želeli doseči v tem času pri nas?« In tako se je začelo! Po več mesecih birokratske odisejade (od prevoda diplome prek potrdil mentorjev do titrov protiteles proti rdečkam in vize) smo se le zmenili – na oddelku za kardiologijo so me vzeli kot gostujočega specializanta (»visiting resident«). Sprva sicer le za en mesec ...

Tako sem po strokovnem izpitu in kolobocijah okoli viz konec oktobra 2007 le odletel v obljubljeno deželo, kjer me je že mesec dni (nestrpno) pričakovala žena. V tem mesecu je opravila herojski boj z ameriško birokracijo in opremila prazno stanovanje ter uredila vse ostale dobrine, ki se nam zdijo doma same po sebi umevne (elektrika, kabelska TV, internet, bančni račun ...).

Devetindvajsetega oktobra sem se tako v najetem avtu in v grozoviti jutranji gneči poln pričakovanja prvič odpeljal do štirideset kilometrov oddaljene bolnišnice klinike Mayo. Za začetek spet malo birokracije, nato pa končno – Cardiology 1 tim. Gre za ekipo petih specializantov (štirje »residenti« in en »fellow«), ki jih nadzoruje en specialist, ukvarjajo pa se s splošnimi kardiološkimi bolniki. Specialist se tedensko menja, tako da se lahko v tistem tednu posveti le temu (»hospital service«). Zelo prijazno so me sprejeli medse in mi razložili osnovna načela delovanja tima in me uvedli v njihov izjemen informacijski sistem.

Dan se je začel ob osmih z natančnim jutranjim raportom. Skupaj smo opravili vizito (v povprečju smo imeli štirinajst do osemnajst bolni-

kov) in konziliarne preglede. Za vsakega smo naredili načrt zdravljenja, si razdelili bolnike in se lotili izvrševanja načrtov. Opoldne je bilo ob brezplačnem kosilu vsak dan organizirano strokovno predavanje za specializante. Sledil je še popoldanski raport in dan se je okoli šeste ure lahko zaključil. Vzdušje v ekipi je bilo kljub peklenskemu ritmu vsak dan odlično.

V tem mesecu me je najbolj navdušil bolniški standard – vsak bolnik je imel svojo sobo s kopalnico in televizijo. In vsakemu bolniku smo podrobno razložili in narisali njegovo težavo in potek zdravljenja. Neverjetno, s kakšno prijaznostjo in potrpežljivostjo so se zdravniki pogovarjali s še tako neznosnim bolnikom! Še posebej navdušen pa sem bil nad njihovim informacijskim sistemom. Poleg vseh osnovnih funkcij (anamneze, statusi, odpustnice ...) omogoča tudi elektronsko naročanje in podpisovanje preiskav, zdravil in drugih priporočil. Na voljo je tudi oddaljen dostop, tako da lahko zdravnik doma s svojega računalnika kadarkoli preveri stanje svojega bolnika. Vse sofisticirane preiskave (npr. MRI, RT-angio, sesta-MIBI ...) so bile izvedene še v istem dnevu. In to brez moledovanja ... Gre torej za odlično naoljeno kolesje, kjer vsak ve, zakaj je tam in kaj se od njega pričakuje.

Zavedati pa se moramo, da si takšen standard lahko privoščijo le najbogatejši, ki plačujejo posebna zavarovanja. V ZDA ne poznajo načela solidarnosti in vzajemnosti. Tam si zdravje pač kupiš, če imaš zanj denar. Kolikor denarja, toliko muzike. In na kliniki Mayo je veliko muzike za veliko denarja.

Vprašal sem se tudi, kaj bi se zgodilo, če bi zmanjkalo elektrike. Ker je praktično vsak bolnik deležen takšnih in drugačnih sofisticiranih diagnostičnih prijemov, osnovno klinično znanje specializantov ni ravno bleščeče. Malce karikirano: stetoskopa in tistega med olivama ne znajo uporabljati najbolje ... V glavnem se vse odvija le po algoritmih, ki pa se ne razlikujejo bistveno od tistih, ki jih uporabljamo pri nas.

Tako sem preživel prvi mesec. Uspel sem toliko razširiti svojo socialno mrežo, da sem se brez težav dogovoril še za naslednji mesec. Ker me najbolj zanima elektrofiziologija, sem se dogovoril, da bom en mesec gostujoči specializant še na oddelku za elektrofiziologijo.

December sem tako preživel v najsodobneje opremljenem elektrofiziološkem laboratoriju v družbi treh elektrofiziologov in enega specializanta elektrofiziologije. Opazoval sem elektrofiziološke študije, ablacije na tisoč in en način, vsaditve srčnih spodbujevalnikov in defibrilatorjev ter sodeloval pri konziliarnih in ambulantnih pregledih aritmoloških bolnikov. Ker sem imel še iz študentskih časov nekaj izkušenj iz raziskovalnega dela (s področja srčnih spodbujevalnikov), so me vključili tudi v svoje raziskovalno delo. To pa je tlakovalo mojo pot še za naslednjih šest mesecev ... Z elektrofiziologiji sem se namreč tako dobro ujel, da sem se s predstojnikom dogovoril za podaljšanje mojega izobraževanja do konca junija in tako dobil status mladega raziskovalca (»research trainee«).

Sodeloval sem pri njihovih tekočih projektih, ki jih praviloma predstavljajo na velikih mednarodnih kongresih, obenem pa izdeloval tudi bazo podatkov, iz katerih trenutno nastaja članek. Še поблиže sem spoznal prednosti njihovega informacijskega sistema: dostop do elektronskih kartotek vseh bolnikov močno olajša izdelavo baze podatkov, brezplačen dostop do praktično vseh svetovnih medicinskih publikacij pa pisanje člankov.

In tako je minil strokovni del moje ameriške izkušnje. Kljub natrpanemu urniku sva našla čas tudi za nestrokovno spoznavanje ZDA. Arizona je zibelka pristnega Divjega zahoda z največ indijanskega prebivalstva v ZDA ter z rdečimi skalami in Grand Canyonom na čelu. Las Vegas je za ameriške razdalje le streljaj oddaljen od Phoenixa, v Utahu sva si ogledala celo vrsto čudovitih naravnih parkov (Bryce, Arches, Zion). Preskusila sva ameriški sneg v Park Cityju, se potapljala na Havajih in s prijatelji prevozila Kalifornijo in Oregon.

Kako torej oceniti teh deset ameriških mesecev? Bila je izredno pozitivna izkušnja, vrnila sva se obogatena, z razširjenim obzorjem in neprecenljivimi strokovnimi in prijateljskimi vezmi. A vendar z zavestjo, da v ZDA ne bi želela živeti (čeprav so ženi na univerzi ponudili možnost podoktorskega študija, meni pa naj bi na poti do zaposlitve na kliniki Mayo stal le USMLE). Teh nekaj mesecev je bilo ravno prav za pokušino ameriškega sna. Kakovost življenja se za naju ne meri v višini zasluženih dolarjev, sploh če človek nima niti časa, da bi jih zapravlil. Ali kot je zapisal prof. dr. Ihan – Ameriko si lahko naredimo tudi pri nas; samo delati bi morali po dvanajst ur na dan ... ■

Kanadski paberki

Boris Klun

Če si preživel zimo, je Ottawa poleti prav prijetno mesto. Ne sledu ne spomina ni na zimo, ko je zapadlo skoraj pet metrov snega (menda pa je bila res nekaj izjemnega in najhujša v zadnjih petdesetih letih) in je bilo težko verjeti, da bo kdaj topleje. Kadar padejo temperature pod -30°C in ob stalnem vetru, je težko ostati zunaj več kot pol ure. Toliko časa je približno potrebno, da postane nos povsem bel, čeprav nisem preizkušal, kdaj kasneje odpade.

Menda je Ottawa najhladnejša prestolnica na svetu, čeprav nekateri nevoščljivci menijo, da bi bil to lahko Ulan Bator. Pravijo, da ima mesto le dva letna časa, zimo in priprave za prihodnjo zimo.

In ko si izgubil vsako upanje, pomlad kar izbruhne in vse, kar je zeleno, z njo, saj mora izkoristiti teh nekaj kratkih mesecev.

Sicer pa je mesto urejeno, čisto, skoraj brez industrije in kriminala, z rahlim pridihom stalne manjvrednosti, saj so nekatera mesta po velikosti in finančni moči daleč spredaj, toda z vso administracijo velikanske države. Mesto je uradno dvojezično in vsi napisi (spet uradni) so v angleščini in francoščini, vendar bi samo s francoščino težko prišel dlje kot preko napisov. Čim pa prestopiš reko (do sredine Ottawa River in preko sredine Rivière des Outaouais), si že v Québecu in skoraj ne slišiš več angleščine. Sicer pa se piše multikulturalizem z velikimi črkami, kajti pravih Kanadčanov je vse manj. Na zahodu, v okolici Vancouvra, so Kitajci v nekaterih skupnostih že dosegli tretjino prebivalstva.

Mesto ima sijajne in vzorno urejene možnosti za rekreacijo. Ljudje so zvečine prijazni in ustrežljivi. Najbrž se ne zgodi pogosto, da vprašáš avtobusnega voznika, kje moraš izstopiti v diplomatski četrti, kamor avtobus seveda ne pelje. (Ottawa ima zelo učinkovit mestni promet, toda najbolj zapleten na svetu; dokler se ne navadiš, skoraj ne moreš brez računalnika do tiste zelene točke B.) Voznik reče »*don't worry*, vaju bom zapeljal tja«. Na predzadnji postaji pove ostalim potnikom, kakih šest ali sedem jih je bilo: »*Folks*, izstopite, tale dva bom odpeljal do slovenske rezidence«. Neverjetno, nihče ni protestiral in vsi so disciplinirano izstopili, nakar smo se vozili po ulicah diplomatske četrti, kjer še nikoli niso videli mestnega avtobusa. Rezidence sicer nismo uspeli najti, pač pa afganistanskega veleposlanika, ki je prišel pred svojo rezidenco opazovat uvajanje nove proge. On naju je nato potegnil do točke B.

Razdalja od Kanade do Evrope je mnogo večja kot v nasprotni smeri. Ko odgovarjaš na stalno vprašanje, da prihajaš iz Evrope, sledi *Which country? Slovenia*. Tu je navadno tudi konec pogovora.

Pravzaprav sem hotel napisati še nekaj obrobnega o medicini za poletno branje.

Zdravstvo je osrednji predmet, o katerem se tu govori nenehoma: v parlamentu, časopisih, odborih, društvih in v družinskem krogu. Le hokej je še bolj pomemben in zaseda brez konkurence vodilno mesto.

Vzameš v roke uradne podatke in izveš, da ima Kanada najvišjo preživelost na svetu in najnižjo umrljivost dojenčkov ter obenem najboljši medicinski sistem na svetu. In napišeš članek.

Kasneje poslušáš razprave v parlamentu, bereš pisma bralcev in na televiziji poročila o kakšni zdravniški napaki (te so za medije nekoliko manj pomembne kot pri nas, ampak vseeno) in pričneš razmišljati, zakaj je medicina vse boljša, problemov pa je vse več.

Prva in splošna ugotovitev: zdravnikov je premalo. To se ponavlja povsod, celo avtobusi mestnega prometa imajo napise »*We need more doctors*«. In ti res prihajajo. Domače medicinske šole ne dajejo dovolj diplomantov, od zunaj pa se ponujajo Indijci, Pakistanci, menda tudi Rusi in zdravniki iz podsaharske Afrike, ne vedno z zadostnimi kvalifikacijami.

Študij medicine je drag in dolgotrajen in z vidika zaslužka ne vzdrži konkurence s prihajajočimi novimi poklici.

Poučen je pogled v telefonski imenik Ottawe, rubrika »*Physicians*«. Ocenil bi, da vsebuje kakih 800 naslovov. Za mesto, ki šteje kakih 1,2 milijona prebivalcev, kar primerno. Ni mogoče reči, koliko zdravnikov, ki so zaposleni v bolnišnicah in nimajo svojih ordinacij, bi bilo treba še dodati.

Na začetku naslova v imeniku so vsaj četrt strani veliki, večinoma barvni oglasi zdravnikov ali klinik izključno za kozmetično medicino, estetsko medicino, lasersko medicino, botox, pomladitveno medicino (*rejuvenating and anti-aging medicine*) in klinik za zdravljenje venskih sprememb. Navadno so v oglasu naštetje tudi vse storitve, lahko zelo podrobno, na primer »*Endoskopska pomladitvena terapija obraza (minimalna incizija)*« ali pa bolj skrivnostne »*Fotodinamična terapija*«. Oglas je včasih opremljen s fotografijo zdravnika in pristavkom »*20 let izkušenj*«. Več kot 25-letne izkušnje ni najti nikjer, pač mlada stroka.

Ob tem se rojevajo nove subspecializacije, na primer *okuloplastični kirurg*, ali manj jasne, »*aesthetician*«. Vsak oglas je opremljen s telefonsko številko, spletnim naslovom in skoraj vedno z navedbo kreditnih kartic, ki jih sprejemajo.

Klasične zdravniške usmeritve, začenši z družinsko medicino, uto-nejo v anonimnosti drobnega tiska. Če tako bežno preletim naslove, imam vtis, da je nekaterih specialnosti, na primer internistov, zelo malo. Morda so poskriti v subspecialnostih. Pač pa vidim, da je razmeroma veliko psihiatrov in psihoterapevtov. Tudi pediatrov je vse manj, tistih, ki se ukvarjajo na kakšen način s starostjo, vendar ne s tem, kar pri nas imenujemo geriatrija, pa vse več.

Neredko imajo oglasi dodatek »Sprejemamo nove bolnike« – nekaj, kar ni samo po sebi umevno. Te posebnosti v Evropi (še) ne poznamo. Nekateri zdravniki, ki dosežejo določeno starost, imajo svoje število bolnikov, za katero menijo, da je zadostno tako finančno kot za obseg dela, in nihče jih ne more prisiliti, da bi prevzeli nove. Nov bolnik mora pač iskati pomoč kje drugje. Starost zdravnikov se zelo hitro povečuje in podatek za leto 2005 pove, da je povprečna starost 51,7 let, po projekciji pa naj bi čez 10 let dosegla 60 let. Zato se število tistih, ki ne sprejemajo novih bolnikov, naglo povečuje in leta 2005 je odstotek zdravnikov v družinski medicini, ki so še bili pripravljene sprejeti novega bolnika, zdrknil na skromnih 11,4 odstotka. Ontarijska zdravniška zbornica (*Chamber of Physicians and Surgeons of Ontario*) na svoji spletni strani bolnikom sporoča, da si morajo poiskati zdravnika, ki še sprejema nove bolnike, pač nekeje drugje kot v njihovi skupnosti (*community*).

Tu in tam se pojavi ob telefonski številki tudi pripomba »*referrals only*«, kar pomeni, da sprejema samo bolnike, ki so napoteni od drugega zdravnika. Zavarovanci namreč ne morejo naravnost do specialista, temveč le preko svojega zdravnika družinske medicine.

To je le eden od vzrokov za čakalne dobe, sicer znosne, toda brez njih ne gre, celo v zasebni medicini ne, tu in tam pa so lahko nerazumljivo dolge. Video *A Course in Brain Surgery*, ki so ga javno predvajali, govori o bolniku z možganskim tumorjem, ki bi moral čakati na magnetno resonanco štiri mesece in nato še štiri za morebitni operativni poseg. Odšel je v ZDA in opravil vse skupaj v tednu dni. Račun 28.000 dolarjev je moral plačati sam, zavarovalnica ga ni hotela priznati. Preglednost čakalnih dob je zelo dobro urejena. Iščeš okulista za operacijo sive mrežnice, na spletu poiščeš najbližjo bolnišnico in na seznamu okulistov so čakalne dobe. Za največjo bolnišnico v Ottawi najdem seznam kakih 20 okulistov s čakalnimi dobami od 28 do 232 dni, v povprečju nekako dva meseca. Način je uspešen tam, kjer je izbira velika, sicer pa moraš pač počakati in takrat lahko pride do skrajnih primerov.

Sam imam skromno zobozdravstveno izkušnjo, ko sem poleg ustnega izpita polagal še pisnega. Preden prideš do zdravnika, te receptor, po telefonu seveda, temeljito izpraša. Izpolniti sem moral formular, dolg kot Leporellov katalog, v katerem so bile navedene skoraj vse bolezni sveta. Ne vem, kaj bi počel zobozdravnik z menoj, če bi napisal, da imam ali nimam leishmanioze. Ga je pa res prebral. Formular spremlja druga tiskovina (dve strani), kjer zgoraj omenjeni in spodaj podpisani zdravnik izjavlja, da bodo vsi podatki uporabljeni izključno za itd. itd.

Zato je povsem razumljivo, zakaj poleg Zdravniške zbornice obstaja še CMPA (*Canadian Medical Protective Association*), društvo, ki zastopa zdravnike na odškodninskih ali (zelo redko) kazenskih tožbah in ki je sočasno zavarovalnica, ki razpolaga z velikanskimi sredstvi, okrog dve

milijardi dolarjev. Najemajo najboljše pravnike, tožbe pa se neredko vlečejo leta in leta. Odškodnine, izplačane za izgubljene tožbe, so znašale (2005) 115 milijonov dolarjev, honorarji odvetnikov pa 116 milijonov dolarjev. Zavarovanih je več kot 90 odstotkov zdravnikov, kljub temu, da letna zavarovalnina ni nizka, približno takšna kot za spodoben avtomobil, odvisna pa seveda od specialnosti. Na vrhu tistih, ki morajo najgloblje seči v žep, so nevrokirurgi in porodničarji. Toda večji del zavarovanja plača provinca, v Ontariu do 70 odstotkov, v Britanski Kolumbiji v nekaterih primerih menda celo 100 odstotkov. Pred dvema letoma je ontarijska vlada ugotovila, da znašajo te podpore 52 milijonov dolarjev in naznanila, da jih bo ukinila, pa se je morala ob viharju, ki je nastal, naglo umakniti.

CMPA se bori tudi v primerih, ko gre za odvzem licence. Če je verjeti očitkom, je šlo v nekaj primerih, ki sem jih imel priložnost spoznati, za zelo resne in ponavljajoče se strokovne napake. Postopki pa se vlečejo leta in izid je vprašljiv. Bolniki, tudi tisti, kjer gre za jasne primere, se sami težko odločijo za tožbo, ki bo stala vsaj 40.000 dolarjev in se bo vlekla skoraj zanesljivo več let, z nepredvidljivim koncem.

Ob neprestanih reformah zdravstvenih sistemov po vsem svetu so v Kanadi morda naredili korak pred ostalimi. Ugotovili so, da je nesmiselno prevzemati tuje modele v celoti, ker družbeni sistemi niso enaki, in skovali so slogan »*Steal the best and invent the rest*« (Poberi najboljše in pogruntaj nekaj novega).

Čudno. Medicina je vse boljša, potrošniki (ne bolniki) pa vse manj zadovoljni. ■

Strokovnjaki priporočajo cepljenje proti rotavirusu za vse dojenčke v Evropi

Cepljenje proti rotavirusom se priporoča za vse zdrave dojenčke v Evropi. To priporočilo strokovnjakov Evropskega združenja za otroške infekcijske bolezni (ESPID – European Society for Paediatric Infectious Diseases) in Evropskega združenja za pediatrično gastroenterologijo, hepatologijo in prehrano (ESPGHAN – European Society for Paediatric Gastroenterology, Hepatology and Nutrition) je bilo objavljeno v reviji *Journal of Paediatric Gastroenterology and Nutrition* (1). Po ocenah se v Evropski uniji vsako leto pojavi približno 3,6 milijonov novih primerov rotavirusnega gastroenteritisa (RVGE) med 23,6 milijona otrok v starosti manj kot pet let (2). Kljub temu cepljenje zagotavlja močno zaščito proti vsem hudim oblikam RVGE (3).

Prof. dr. Timo Vesikari z Univerze v Tampereju na Finskem, vodilni pobudnik evropskih priporočil, je ob tem pripomnil: »Rotavirus predstavlja resen problem v Evropi, ki ga je možno preprečiti s cepljenjem. Ekspertna delovna skupina za rotavirus ESPID-ESPGHAN je ta priporočila objavila, da bi spodbudila široko uporabo cepiva in zmanjšala umrljivost ter s tem povezano težko gospodarsko breme zaradi bolezni, povezane z RV. Rotavirus prizadene skoraj vse otroke in lahko povzroči hudo drisko in bruhanje, ki v najhujših primerih lahko celo pripeljeta do hospitalizacije. To za bolnišnice predstavlja veliko breme, saj se lahko hitro razširi na vse pediatrične oddelke. Razpoložljiva cepiva so učinkovita, njihova varnost je zagotovljena in lahko se umestijo v obstoječe nacionalne sheme cepljenja.«

Sistematično oblikovana priporočila na podlagi dokazov so namenjena temu, da jih izvajajo zdravniki na področju otroške zdravstvene nege in da nosilci politike zagotovijo okvir za cepljenje proti rotavirusu na nacionalni ravni. Delovna skupina, v katero so vključeni strokovnjaki za pediatrijo, infekcijske bolezni, virologijo, epidemiologijo, gastroenterologijo in javno zdravje, je sprejela naslednje sklepe:

- Cepljenje proti rotavirusu se priporoča za vse zdrave dojenčke v Evropi.
- Dve cepivi proti rotavirusu z licenco sta zelo učinkoviti, varni in ju otroci dobro prenašajo, zato se ju lahko uporablja za obvladovanje in preprečevanje RVGE, hude oblike RVGE in hospitalizacije (1).
- Cepljenje proti rotavirusu se lahko vključi v večino evropskih shem za cepljenje in se lahko izvaja bodisi ločeno ali skupaj z drugimi vrstami cepljenja otrok (1).
- »Prvi odmerek cepiva proti rotavirusu je treba dati dojenčkom v starosti od 6 do 12 tednov, celotno shemo pa je treba zaključiti do takrat, ko dosežejo starost 6 mesecev.« (1)

»Priporočilo teh evropskih strokovnjakov je dobra novica. Splošno množično cepljenje v Sloveniji bi pomagalo zmanjšati veliko breme, s katerim se vsako zimo spopadamo zaradi rotavirusnega gastroenteritisa, in preprečiti, da bi dojenčki trpeli zaradi te mučne bolezni,« je pripomnila prim. mag. Breda Zakotnik s Klinike za infekcijske bolezni in vročinska stanja v Ljubljani.

Rotarix® je zelo učinkovit in nedavni klinični podatki, objavljeni v reviji *Lancet*, nakazujejo, da zagotavlja zgodnjo in neprekinjeno zaščito otrok proti RVGE do starosti dveh let (3, 4). Cepivo je izdelano v dveh preprostih oralnih odmerkih in je prvo cepivo, ki lahko zagotovi mo-

žnost hitre zaščite otrok že od starosti 10. tedna dalje (4, 5). Cepljenje velja kot najboljši pristop pri preprečevanju hudih oblik RVGE (6) in ga je treba ponoviti, preden dojenčki dosežejo starost šest mesecev (1), saj so mlajši dojenčki bolj izpostavljeni nevarnosti te hude bolezni (7). Rotarix® zagotavlja 90-odstotno zaščito proti hudim oblikam RVGE in 96-odstotno učinkovitost proti hospitalizaciji zaradi rotavirusa v dveh sezonah izpostavljenosti rotavirusu. Rotarix® ščiti proti petim sevom rotavirusa, ki najpogosteje krožijo: G1, G2, G3, G4 in G9 (3).

Rotavirus je primarni vzrok akutnega gastroenteritisa (driska in bruhanje), ki lahko pripelje do hospitalizacije dojenčkov in majhnih otrok. V študiji, ki so jo opravili v francoskih, nemških, italijanskih, španskih in britanskih bolnišnicah, so proučili obremenjenost z RVGE pri otrocih, mlajših od pet let, v obdobju 19 mesecev. Rezultati kažejo, da je rotavirus odgovoren za 56,2 odstotka primerov hospitalizacije in 32,8 odstotka obiskov oddelka za nujno pomoč zaradi akutnega gastroenteritisa. RVGE je bolj običajen pri majhnih otrocih, v največ primerih pa se pojavi pri otrocih, mlajših od dveh let, v 18 odstotkih primerov pa pri dojenčkih, mlajših od šest mesecev (8). Pri tem je treba poudariti dejstvo, da je 53 odstotkov otrok, sprejetih v bolnišnico zaradi RVGE, starih šest mesecev ali manj (9). Prejšnje študije so pokazale, da je trajanje bolnišnične oskrbe najdaljše pri najmanjših dojenčkih, zlasti tistih, ki so stari manj kot štiri mesece (10).

O cepivu rotarix®

Cepivo rotarix® je razvijalo podjetje GlaxoSmithKline Biologicals od leta 1997. Cepivo rotarix® vsebuje sev RIX4414, ki ga je prvotno razvil dr. Richard Ward iz otroške bolnišnice Children's Hospital of Cincinnati. Dovoljenje za promet je najprej pridobilo podjetje AVANT Immunotherapeutics. Je prvo atenuirano humano peroralno cepivo proti rotavirusom, ki je pridobilo dovoljenje za promet. Zagotavlja zaščito proti hudi rotavirusni driski, podatki pa kažejo tudi učinkovitost proti pojavljajočim se sevom. Cepivo je zelo imunogeno in se ga lahko uporablja skupaj z drugimi cepivi (8).

Evropska komisija je uporabo cepiva rotarix® za aktivno cepljenje otrok, starejših od šest tednov, v Evropski uniji odobrila februarja 2006. Cepivo rotarix® je prvo cepivo, ki je bilo na voljo za preprečevanje rotavirusnega gastroenteritisa pri otrocih v Evropi. Cepivo rotarix® je pridobilo dovoljenje za promet v 97 državah, vključno s trgi Evropske unije, in je na trgih skupno 61 držav. Od prihoda na prvo tržišče v Mehiki v letu 2005 je bilo uporabljenih že več kot 11 milijonov odmerkov cepiva. V ostalih državah so bile vložene vloge za pridobitev dovoljenja za promet s cepivom rotarix®. Podjetje GSK namerava vlogo za pridobitev dovoljenja za promet s cepivom rotarix® v Združenih državah Amerike vložiti na Urad za živila in zdravila (FDA) v prvi polovici leta 2007. V Belgiji in Avstriji stroške cepljenja s cepivom rotarix® plača zavarovalnica.

Cepiva proti rotavirusom so vključena v nacionalne programe cepljenja v Braziliji, El Salvadorju, Mehiki, Panami, Venezueli, Luksemburgu, Avstraliji in Združenih državah Amerike.

Septembra 2006 je cepivo rotarix® v Veliki Britaniji osvojilo prestižno nagrado za inovacijo na farmacevtskem področju – Prix Galien. Študija cepiva rotarix® je takrat prejela nagrado *Lancet Paper of the Year 2006*.

Podatki iz dveh največjih preskušanj cepiva, ki so bila kdaj izvedena pri otrocih, so bili januarja 2006 objavljeni v reviji *New England Journal of Medicine*.

V februarju 2007 je Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) cepivo rotarix® vpisala na prednostni seznam. Za vpis na prednostni seznam SZO mora cepivo zadostiti pogojem glede kakovosti, varnosti in učinkovitosti ter izpolniti razpisne pogoje. Cepivo proti rotavirusnemu gastroenteritisu je tako prvič prejelo takšno priznanje.

GlaxoSmithKline Biologicals

Podjetje GlaxoSmithKline Biologicals (GSK Biologicals) je eden vodilnih proizvajalcev cepiv na svetu. Podjetje je v Rixensartu (Belgija) in je center vseh dejavnosti, ki jih podjetje GlaxoSmithKline izvaja na področju raziskav, razvoja in proizvodnje cepiv. Podjetje GSK Biologicals ima v Belgiji več kot 5000 zaposlenih (8000 po vsem svetu). Več kot 1500 zaposlenih je znanstvenikov, ki so povsem predani odkrivanju inovativnih cepiv in razvoju stroškovno učinkovitih in primernih kombiniranih zdravil, ki lahko pomagajo do zdravja in dobrega počutja milijardam ljudi vseh generacij po vsem svetu.

V letu 2006 je podjetje GSK Bio razposlalo več kot 1,1 milijardo odmerkov cepiv v 169 držav, tako razvitega kot nerazvitega sveta – v povprečju 3 milijone odmerkov na dan. Od tega je bilo približno 136 milijonov odmerkov kombiniranih cepiv za otroke. Eno takšno cepivo otroke po vsem svetu ščiti pred do šestimi boleznimi.

GlaxoSmithKline je eno vodilnih razvojno usmerjenih farmacevtskih podjetij in proizvajalcev izdelkov za osebno zdravstveno nego na svetu.

Zavezano je izboljševanju kakovosti človeškega življenja, da bi ljudje lahko naredili več, se bolje počutili in dlje živeli. Za podatke o podjetju obiščite spletno stran: www.gsk.com.

Literatura:

1. Vesikari T, et al. *European Society for Paediatric Infectious Diseases/European Society for Paediatric Gastroenterology, Hepatology, and Nutrition Evidence-Based Recommendations for Rotavirus Vaccination in Europe: Executive Summary*. *J Pediatr Gastro Nutr* 2008; 46(5): 615-618.
2. Soriano-Gabarro M, et al. *Burden of rotavirus disease in European Union countries*. *Paed Infect Dis J* 2006; 25(1): S7-S11.
3. Vesikari T, et al. *Efficacy of human rotavirus vaccine against rotavirus gastroenteritis during the first 2 years of life in European infants: randomized, double-blind controlled study*. *Lancet* 2007; 370: 1757-1763.
4. *Rotarix™ Summary of Product Characteristics*. December 2006.
5. *Rotateq Summary of Product Characteristics*. June 2006.
6. Van Damme, et al. *Rotavirus: considerations for successful implementation in Europe*. *Lancet* 2006; 6: 805-812.
7. Albano F, et al. *Rotavirus and not age determines gastroenteritis severity in children: a hospital-based study*. *Eur J Pediatr* 2007; 166(3): 241-7. Epub 2006 Aug 9.
8. Forster J, et al. *Hospital-based surveillance to Estimate the Burden of Rotavirus Gastroenteritis among European Children Aged < 5 Years*. Abstract, ESPID annual meeting, May 2007.
9. Moulin F, et al. *Hospitalisations pour gastroentérites aiguës communautaires à rotavirus: une enquête de quatre ans*. *Arch Pédiatr* 2002 ; 9 : 255-61.
10. Berner R, et al. *Occurrence and impact of community acquired and nosocomial rotavirus infections – a hospital-based study over 10 years*. *Acta Paediatr* 1999; 88 (Suppl 426): 48-52

Komentar uredništva

V Evropi sta za preprečevanje okužb z rotavirusom registrirani dve oralni cepivi: rotarix in rotateq. Rotarix je v Sloveniji že v uporabi, rotateq bo predvidoma na voljo jeseni.

Obe cepivi učinkovito preprečujeta okužbe z rotavirusi, pri cepljenih otrocih je v primerjavi z necepljenimi za 85 odstotkov manj hospitalizacij zaradi težke rotavirusne okužbe in za 42 odstotkov manj hospitalizacij zaradi črevesne okužbe nasploh.

To niso prva cepiva proti rotavirusnim okužbam. Pred 10 leti je na tržišče prišlo cepivo rotashield, ki so ga po dobrem letu dni umaknili iz uporabe, ker je pri cepljenih otrocih v primerjavi z necepljenimi v 14 dneh po cepljenju pogosteje prišlo do intususceprije. Prve pomarketiške raziskave novih rotavirusnih cepiv pogostejših tovrstnih zapletov po uporabi teh cepiv niso zasledile.

Cena enega odmerka cepiva rotarix v Sloveniji je 65 EUR, za učinkovito zaščito sta potrebna dva odmerka. Skupno torej cepljenje za enega otroka stane 130 EUR. Do sedaj objavljene farmakoekonomske raziskave novih rotavirusnih cepiv so pokazale, da s cepljenjem ne bi dosegli prihrankov ne za plačnika zdravstvenih storitev ne za družbo kot celoto.

Vseeno menim, da je zmanjšanje zbolewnosti in hospitalizacij zaradi rotavirusnih okužb s cepljenjem vredno več kot le finančni učinek tovrstnih ukrepov. Rotavirusno cepivo najbrž ne sodi v program obveznega cepljenja, mislim pa, da bi Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije lahko plačal cepljenje, če bi se starši zanj odločili. Starši bi bili tako

dejavno vključeni v odločitev o cepljenju, katerega korist je nedvomna in učinek hitro viden. Seveda pa bi za takšno odločitev o plačevanju cepljenja zeleno luč moral prižgati Zdravstveni svet.

Marko Pokorn

Zapisniki IO ZZS

Zapisnik 9. seje izvršilnega odbora Zdravniške zbornice Slovenije, ki je potekala 5. junija 2008

Prisotni člani izvršilnega odbora: prim. asist. dr. Mateja Bulc, dr. med., prof. dr. Matija Horvat, dr. med., prim. asist. Gordana Kalan Živčec, dr. med., prof. dr. Andreja Kocijančič, dr. med., Sabina Markoli, dr. dent. med., Tatjana Puc Kous, dr. med.

Prisotni vabljeni: Elizabeta Bobnar Najzer, prof., prof. dr. Eldar Gadžijev, dr. med., Diana Terlevič Dabič, dr. dent. med.

Prim. asist. Gordana Kalan Živčec, dr. med., je pozdravila prisotne ter predlagala v sprejem naslednji dnevni red.

Sklep št. 123/9/2008:

1. **Potrditev zapisnika 8. seje izvršilnega odbora z dne 22. maja 2008 in poročilo o izvršitvi sklepov**
2. **Domus Medica Maribor – sprememba finančne rekapitulacije in obvestilo o razdelitvi prostorov**
3. **Pravilnik o financiranju stalnega izobraževanja**
4. **Imenovanje namestnika nacionalne koordinatorke za specializacijo iz intenzivne medicine**
5. **Izredno imenovanje glavnega mentorja za specializacijo iz nevrologije**
6. **Povečanje cene ambulantno-modularnih del specializacij družinske medicine**
7. **Korektivni ukrepi za zmanjšanje čakalnih dob in čakalnih vrst v bolnišnicah – dopis MZ**
8. **Imenovanje glavnih mentorjev za specializacijo iz parodontologije in za specializacijo iz otroškega in preventivnega zobozdravstva**
9. **Razno**

Sklep je bil soglasno sprejet.

K 1. točki dnevnega reda: Potrditev zapisnika 8. seje izvršilnega odbora z dne 22. maja 2008 in poročilo o izvršitvi sklepov

Gordana Kalan Živčec je predlagala v sprejem zapisnik prejšnje seje izvršilnega odbora.

Sklep št. 124/9/2008:

Izvršilni odbor je potrdil zapisnik 8. seje izvršilnega odbora z dne 22. maja 2008.

Sklep je bil soglasno sprejet.

K 2. točki dnevnega reda: Domus Medica Maribor – sprememba finančne rekapitulacije in obvestilo o razdelitvi prostorov

Gordana Kalan Živčec je povedala, da je prof. dr. Zmago Turk, dr. med., posredoval dodatno dokumentacijo o potrebnih dodatnih delih, kvadraturi prostorov ter finančnem ovrednotenju. Spomnila je na že sprejete sklepe, na skupščini in izvršilnem odboru, na temo Domus Medica Maribor. V predstavljeni dokumentaciji je znesek dosti večji, kot je bilo predlagano in kot je bil sprejet sklep na skupščini. Predlagala je, da komisija, ki je bila imenovana za projekt Domus Medica Maribor, preveri in zaključi zadevo. Kar zadeva Domus Medica Slovenija, je omenila, da je že dogovorjen sestanek z županom na to temo, dogovori so že potekali na oddelku za urbanizem, kjer so pokazali interes za projekt. Domus Medica Slovenija naj bi bila novo zgrajena zdravniška hiša, ki bo financirana izključno iz članarine, sestavljali naj bi jo trije deli: hotelski, pisarniški in klubski prostori; vrtec, dom za starejše zdravnike.

Nad idejo so bili na MOL navdušeni, v interesu občine je tudi dvigniti zdravništvo in zdravstvo na višjo raven.

Tatjana Puc Kous je predlagala, da se upošteva sprejeti sklep skupščine, da se Domus Medica Maribor financira v višini 50 mio SIT (cca 200.000 EUR), presežek sredstev naj bi pokrili sami. V skladu z vloženimi finančnimi sredstvi naj bi se tudi porazdelilo lastništvo hiše.

Prisotni so se strinjali, da se točka poda v razpravo in odločitev na sejo skupščine.

Tatjana Puc Kous je predlagala, da imenovana komisija za projekt Domus Medica Maribor dokonča zadevo in oblikuje predlog.

Eldar Gadžijev je omenil, da bi bilo pravilno in korak naprej, da bi se vse tri zdravniške organizacije združile. Pobuda za skupno organizacijsko hišo bi bila lahko objavljena v glasilu Isis.

Gordana Kalan Živčec je povedala, da je ena od programskih rešitev tudi skupna hiša ter da so vse tri organizacije zainteresirane za omenjeni projekt.

Sklep št. 125/9/2008:

Imenovana komisija za nakup prostorov Domus Medica Maribor, bo dokončala delo ter zaključke podala na sejo skupščine.

Sklep je bil soglasno sprejet.

K 3. točki dnevnega reda: Pravilnik o financiranju stalnega izobraževanja

Matija Horvat je pojasnil, da vir izdelave pravilnika ni znan in da je verjetno prevod. Gre za dokaj široko besedilo, ki pazi, da se ne bi našle povezave med reklamiranjem raznih farmacevtskih izdelkov ter izobraževanjem. Omenjenim povezavam se je težko izogniti, saj se na večini strokovnih srečanj omenjajo različni preparati, tako da gre za področje možnih očitkov zdravnikom in zdravniškim organizacijam. Predlagal je, da se omenjeno besedilo najprej predela, predvsem s pravnega stališča. Jasno je treba opredeliti, da je potreben določen obseg izobraževanja za vsakega zdravnika, za obnovo licence, da je izobraževanje obvezno. Treba bi bilo definirati posamezne zadolžitve (delodajalca, ZZS), pustiti prostor za sponzorstvo itd. Predlagal je, da se imenuje ožja skupina (zastopniki Zbornice in SZD ter pravniki), ki bi predelala besedilo.

Prisotni so se strinjali, da je sponzorstvo pogoj za izobraževanje zdravnikov. Javnost bi bilo treba obvestiti, da po kolektivni pogodbi zdravnikom pripada določen del izobraževanja ter za kakšna finančna sredstva gre.

Sklep št. 126/9/2008:

Izvršilni odbor potrdi ustanovitev skupine za predelavo pravilnika o financiranju stalnega izobraževanja, ki bo sestavljena iz predstavnikov Slovenskega zdravniškega društva in Zdravniške zbornice Slovenije. Vodja skupine bo prof. dr. Matija Horvat, dr. med., ki bo tudi sestavil skupino. Strokovna služba Zbornice bo pripravila obvestilo za javnost o stroških izobraževanja po zdravnikih. Izven pravilnika bo pravna služba Zbornice opozorila na nedorečenosti davčne zakonodaje.

Sklep je bil soglasno sprejet.

Mateja Bulc se je javila v omenjeno skupino, saj ima zbranega veliko materiala o tej temi.

K 4. točki dnevnega reda: Imenovanje namestnika nacionalne koordinatorke za specializacijo iz intenzivne medicine

Matija Horvat je pojasnil, da je svet za izobraževanje potrdil imenovanje namestnika nacionalne koordinatorke za specializacijo iz intenzivne medicine prof. dr. Lidijo Kompan, dr. med., ki je že podala soglasje.

Sklep št. 127/9/2008:

Izvršilni odbor potrди prof. dr. Lidijo Kompan, dr. med., za namestnico nacionalne koordinatorke za specializacijo iz intenzivne medicine
Sklep je bil soglasno sprejet.

K 5. točki dnevnega reda: Izredno imenovanje glavnega mentorja za specializacijo iz nevrologije

Matija Horvat je povedal, da je svet za izobraževanje potrdil glavnega mentorja za specializacijo iz nevrologije Gorazda Klanjščka, dr. med. Za potrditev glavnega mentorja izven rednega protokola imenovanja glavnih mentorjev se je svet za izobraževanje odločil zaradi izjemnosti situacije, zaradi upokojitve do sedaj edine glavne mentorice iz nevrologije za novogoriško regijo.

Sklep št. 128/9/2008:

Izvršilni odbor potrđi glavnega mentorja za specializacijo iz nevrologije, Gorazda Klanjščka, dr. med.

Sklep je bil soglasno sprejet.

K 6. točki dnevnega reda: Povečanje cene ambulantno-modularnih del specializacij družinske medicine

Matija Horvat je pojasnil, da se zaradi nove vrednosti točke (Pravilnik o zdravniški tarifi) uskladi tudi realna vrednost cene modula, ki jih ima Zbornica z organizacijo in ostalimi stroški.

CENA MODULA	PREDLOG ob upoštevanju nove vrednosti točke 0,63 od 13. 2. 2008 dalje
Cena 1 modula 175,26 EUR Neto 146,05 EUR (PO TOČKI 0,56 EUR oz. 135,00 SIT)	Cena 1 modula 195,00 EUR Neto 162,50 EUR
(22 ur po 170 točk x 0,56 EUR)	(22 ur po 170 točk x 0,63 EUR)
Stroški:	Stroški:
- hon. predevelteljem 2.106,90 EUR	- hon. predevelteljem 2.356,20 EUR
- hon. indiv. del 394,76 EUR	- hon. indiv. del 444,00 EUR
- najem prostora 751,12 EUR	- najem prostora 751,12 EUR
- strokovno vodenje 101,23 EUR	- strokovno vodenje 114,00 EUR
- kilometrina 116,84 EUR	- kilometrina 130,98 EUR
- delno pokrivanje stroškov dela Zbornice 326,48 EUR	- pokrivanje stroškov dela Zbornice 428,70 EUR

Sklep št. 129/9/2008:

Izvršilni odbor je potrđil novo ceno modula.

Sklep je bil soglasno sprejet.

K 7. točki dnevnega reda: Korektivni ukrepi za zmanjšanje čakalnih dob in čakalnih vrst v bolnišnicah – dopis MZ

Gordana Kalan Živčec je povedala, da je prim. Jože Ferik, dr. med., imenovan v skupino s strani UKC Maribor in ne s strani Zbornice. Predlagal je, da poda pisno poročilo za eno od naslednjih sej izvršilnega odbora, da Zbornica ne sodeluje aktivno pri omenjenem projektu.

Tatjana Puc Kous je predlagala, da bi Zbornica posredovala obvestilo, da bi se v projekt zajelo tudi zunanje specialiste na sekundarni ravni.

Prisotni so se strinjali, da Zbornica nima nikakršnega interesa za sodelovanje pri omenjenem projektu.

Sklep št. 129/9/2008:

Izvršilni odbor se je seznanil z zaključki sestanka med Ministrstvom za zdravje in vodstvu bolnišnic. Zdravniška zbornica o tem ni sprejela nobenega sklepa, saj ne sodeluje pri projektu kot aktivna članica.

Sklep je bil sprejet z 1 glasom proti.

K 8. točki dnevnega reda: Imenovanje glavnih mentorjev za specializacijo iz parodontologije in za specializacijo iz otroškega in preventivnega zobozdravstva

Sabina Markoli je povedala, da je odbor za zobozdravstvo potrdil imenovanje dveh novih mentorjev. Oba navedena izpolnjujeta pogoje za glavne mentorje, kot jih določa 29. člen Pravilnika o vrstah, vsebini in poteku specializacij. Informativno je omenila nezanimanje za specializacijo iz otroškega in preventivnega zobozdravstva, kar bo v prihodnosti verjetno privedlo do težav.

Sklep št. 130/9/2008:

Izvršilni odbor potrđi asist. dr. Alenko Pavlič, dr. dent. med., za glavno mentorico za področje specializacije iz otroškega in preventivnega zobozdravstva.

Izvršilni odbor potrđi asist. mag. Borisa Gašpirca, dr. dent. med., za glavnega mentorja za specializacijo iz parodontologije.

Ministrstvo za zdravje se obvesti o problemu pomanjkanja zainteresiranosti za program specializacije iz otroškega in preventivnega zobozdravstva.

Sklep je bil soglasno sprejet.

K 9. točki dnevnega reda: Razno

- izbris iz registra

Gordana Kalan Živčec je povedala, da je odbor za socialno-ekonomsko vprašanja sprejel sklep, da se za članico Zbornice in člana Zbornice, ki ne živita v RS in ne opravljata zdravniške službe v Sloveniji, opravi izbris iz registra Zbornice.

Sklep št. 132/9/2008:

Izvršilni odbor na svoji seji 5. junija 2008 sprejme sklep, da se članico in člana izbriše iz evidence v zdravniškem registru.

Sklep je bil soglasno sprejet.

Gordana Kalan Živčec je omenila, da bo naslednja seja izvršilnega odbora po potrebi, ko se bo nabralo gradivo.

Opomba uredništva: Zapisnik je objavljen v skladu z določili zakona, ki ureja varovanje osebnih podatkov. ■

Zapisnik 10. seje izvršilnega odbora Zdravniške zbornice Slovenije, ki je potekala 18. junija 2008

Prisotni člani izvršilnega odbora: prof. dr. Matija Horvat, dr. med., prim. asist. Gordana Kalan Živčec, dr. med., prof. dr. Andreja Kocijančič, dr. med., Mirjam Kovačič Čadež, dr. dent. med., Vesna Plevnik Vodušek, dr. med.

Prisotni vabljeni: Brane Dobnikar, univ. dipl. prav., dr. Zlatko Fras, dr. med., prof. dr. Eldar Gadžijev, dr. med.

Gordana Kalan Živčec je pozdravila prisotne ter predlagala v sprejem naslednji dnevni red.

Sklep št. 133/10/2008:

1. **Potrđitev zapisnika 9. seje izvršilnega odbora z dne 5. junij 2008 in poročilo o izvršitvi sklepov**
2. **Imenovanje slovenskih predstavnikov v sekcijah UEMS**

3. **Imenovanje predsednikov in članov izpitnih komisij za specialistične izpite nacionalnih koordinatorjev za posamezna specialistična področja**
  4. **Dodatni razpis specializacij za specialistična področja dentalne medicine**
  5. **Odgovor na načelno mnenje Komisije za preprečevanje korupcije**
  6. **Predlog za imenovanje člana Zdravstvenega sveta**
  7. **Razno**
- Sklep je bil soglasno sprejet.

K 1. točki dnevnega reda: Potrditev zapisnika 9. seje izvršilnega odbora z dne 5. junija 2008 in poročilo o izvršitvi sklepov

Brane Dobnikar je podal poročilo o izvršitvi sklepov.
Gordana Kalan Živčec je predlagala v sprejem zapisnik prejšnje seje izvršilnega odbora.

Sklep št. 134/10/2008:

Izvršilni odbor je potrdil zapisnik 9. seje izvršilnega odbora z dne 5. junija 2008.
Sklep je bil soglasno sprejet.

K 2. točki dnevnega reda: Imenovanje slovenskih predstavnikov v sekcijah UEMS

Matija Horvat je predstavil seznam slovenskih predstavnikov v sekcijah UEMS, predlagan s strani Slovenskega zdravniškega društva. Omenil je, da je tudi Zbornica pristojna za imenovanje predstavnika.

Zlatko Fras je pojasnil, da Zbornica imenuje enega člana, Slovensko zdravniško društvo pa drugega, kljub temu, da se kongresov ponavadi udeleži ena oseba. Zbornica lahko odobri omenjeni seznam, lahko pa predlaga menjavo določenih članov.

Andreja Kocijančič je predlagala, da se seznam prevetri, saj gre za delovno in ne častno funkcijo, zato je potreben izbor aktivnih predstavnikov. Svet za izobraževanje bo izdelal dokončen predlog seznama ter ga podal na eno od naslednjih sej izvršilnega odbora v potrditev.

Sklep št. 135/10/2008:

Izvršilni odbor se je seznanil s predlaganim seznamom. Svet za izobraževanje bo izdelal dokončen predlog seznama ter ga podal na eno od naslednjih sej izvršilnega odbora v potrditev.

Sklep je bil soglasno sprejet.

K 3. točki dnevnega reda: Imenovanje predsednikov in članov izpitnih komisij za specialistične izpite za posamezna specialistična področja, ki so jih predlagali nacionalni koordinatorji

Mirjam Kovačič Čadež je predstavila predlog imenovanja predsednikov in članov izpitnih komisij za specialistične izpite za posamezna specialistična področja.

Sklep št. 136/10/2008:

Izvršilni odbor je potrdil imenovanje predsednikov in članov izpitnih komisij za posamezna specialistična področja.

Sklep je bil soglasno sprejet.

K 4. točki dnevnega reda: Dodatni razpis specializacij za specialistična področja dentalne medicine

Mirjam Kovačič Čadež je povedala, da je Zbornica po zaključenem razpisu specializacij, ki je bil objavljen v marcu 2008, prejela prošnjo za čimprejšnji dodatni razpis specializacij za zobne bolezni in endodontijo ter za čeljustno in zobno ortopedijo.

Gordana Kalan Živčec je omenila na prejšnji seji izpostavljen primanjkljaj na področju otroškega zobozdravstva ter predlagala, da odbor za zobozdravstvo pripravi strategijo za to, da do primanjkljaja

ne bi prišlo. Omenila je še problem specializantskih delovnih mest ter predlagala, da odbor za zobozdravstvo vzpostavi dodatna specializantska delovna mesta znotraj EU.

Zlatko Fras je predlagal, da odbor za zobozdravstvo najprej naveže stike z evropskimi zbornicami glede usposabljanja zobozdravnikov v tujini.

Sklep št. 137/10/2008:

Izvršilni odbor je potrdil razpis specializacij za zobne bolezni in endodontijo, z znanim plačnikom MF (1 mesto), za čeljustno in zobno ortopedijo (1 mesto za LJ in 1 mesto za NM) in za otroško in preventivno zobozdravstvo (nezasedena mesta z zadnjega razpisa: 1 mesto za LJ in 1 mesto za MS).

Izvršilni odbor je potrdil razpisno besedilo za razpis specializacij 03-08 DENT-MED.

Sklep je bil soglasno sprejet.

K 5. točki dnevnega reda: Odgovor na načelno mnenje Komisije za preprečevanje korupcije

Gordana Kalan Živčec je pojasnila, da je Ministrstvo za zdravje pozvalo Zbornico, da poda mnenje na načelno mnenje korupcijske komisije. Zunanji sodelavec Zbornice je pripravil odgovor, saj ima izkušnje tako s področja komunikacije z mediji kot s korupcijsko komisijo. Predlagala je, da se pripravljeno mnenje posreduje ministrstvu.

Andreja Kocijančič je omenila, da je odgovor korekten in se ga lahko posreduje.

Sklep št. 138/10/2008:

Izvršilni odbor je prejel mnenje na načelno mnenje korupcijske komisije ter pripravil strokovno mnenje, ki se ga posreduje Ministrstvu za zdravje.

Sklep je bil soglasno sprejet.

K 6. točki dnevnega reda: Predlog za imenovanje člana Zdravstvenega sveta

Brane Dobnikar je pojasnil, da prof. dr. Vladislav Pegan, dr. med., odstopa s funkcije člana Zdravstvenega sveta, ter predlagal, da se za novo članico imenuje predsednica Zbornice.

Sklep št. 139/10/2008:

Izvršilni odbor ugotavlja, da je s funkcije člana Zdravstvenega sveta odstopil prof. dr. Vladislav Pegan, dr. med. Zbornica predlaga za imenovanje novega člana Zdravstvenega sveta predsednico Zbornice prim. asist. Gordano Kalan Živčec, dr. med.

Sklep je bil soglasno sprejet.

K 7. točki dnevnega reda: Razno

- ekspertni nadzor z mnenjem za razrešitev primera bolnika

Andreja Kocijančič je povedala, da je odbor za strokovno-medicinska vprašanja proučil zahtevo za zunanji strokovni nadzor, prejeto 13. maja 2008, za razjasnitev operacijskega posega in zapletov, ki so sledili.

Sklep št. 141/10/2008:

Za razrešitev primera se izvede ekspertni nadzor z mnenjem pri zdravniku.

Ekspertni nadzor z mnenjem bo opravila komisija: predsednik:izr. prof. dr. Alojz Pleskovič, dr. med., spec. splošne kirurgije,

član: doc. dr. Franc Jelenc, dr. med., spec. splošne kirurgije.

Ker predlagani član doc. dr. Franc Jelenc, dr. med., spec. splošne kirurgije, ni potrjen kot nadzorni zdravnik, ga izvršilni odbor za konkretni primer potrdi za nadzornega zdravnika.

Sklep je bil soglasno sprejet.

- ekspertni nadzor z mnenjem za razrešitev primera bolnika

Andreja Kocijančič je pojasnila, da je odbor za strokovno-medicinska vprašanja proučil pritožbo, ki se nanaša na postopke zdravljenja. Dne 7. maja 2008 je bila posredovana pobuda za izvedbo ekspertnega nadzora z mnenjem.

Sklep št. 142/10/2008:

Za razrešitev primera bolnika se izvede ekspertni nadzor z mnenjem.

Ekspertni nadzor z mnenjem bo opravila komisija:

predsednik: prof. dr. Ciril Kržišnik, dr. med., višji svetnik, spec. pediatrije,

član: prof. dr. Metka Derganc, dr. med., višja svetnica, spec. pediatrije.

Ker predlagana predsednik komisija prof. dr. Ciril Kržišnik, dr. med., višji svetnik, spec. pediatrije, in članica prof. dr. Metka Derganc, dr. med., višja svetnica, spec. pediatrije, nista potrjena kot nadzorna zdravnik, ju izvršilni odbor za konkretni primer potrdi za nadzorna zdravnik.

Sklep je bil soglasno sprejet.

- **preklic rednega strokovnega nadzora pri zdravnici**

Andreja Kocijančič je pojasnila, da komisija ni mogla izvesti rednega strokovnega nadzora s svetovanjem pri zdravnici, ker se je upokojila.

Sklep št. 143/10/2008:

Prekliče se redni strokovni nadzor s svetovanjem pri zdravnici.

Sklep je bil soglasno sprejet.

- **razrešitev članice nadzorne komisije prim. Mojce Kos Golja, dr. med., spec. interne medicine, in imenovanje novega člana**

Andreja Kocijančič je povedala, da je prim. Mojca Kos Golja, dr. med., imenovana za članico v komisijo za izvedbo rednega strokovnega nadzora, seznanila odbor za strokovno-medicinska vprašanja, da

bo veliko odsotna in se namerava upokojiti, zato je predlagala, da se imenuje novega člana.

Sklep št. 144/10/2008:

1. Razreši se članico prim. Mojco Kos Golja, dr. med., spec. interne medicine, ki je bila imenovana v komisijo za izvedbo strokovnega nadzora.

2. Za izvedbo nadzora je odbor imenoval za člana prim. asist. mag. Ivana Žurana, dr. med., spec. interne medicine.

Ker predlagani član prim. asist. mag. Ivan Žuran, dr. med., spec. interne medicine, ni potrjen kot nadzorni zdravnik, ga izvršilni odbor potrdi za nadzornega zdravnik.

Sklep je bil soglasno sprejet.

- **razrešitev članice nadzorne komisije prim. doc. dr. Maje Ravnik Oblak, dr. med., spec. interne medicine, in imenovanje nove članice**

Andreja Kocijančič je predlagala, da se zaradi daljše bolniške odsotnosti prim. doc. dr. Maje Ravnik Oblak, dr. med., imenuje novega člana nadzorne komisije.

Sklep št. 145/10/2008:

1. Razreši se članico prim. doc. dr. Majo Ravnik Oblak, dr. med., spec. interne medicine, ki je bila imenovana za izvedbo nadzora.

2. Za izvedbo nadzora je odbor imenoval za članico prim. doc. dr. Vilmo Urbančič Rovana, dr. med., spec. interne medicine.

Ker predlagana članica prim. doc. dr. Vilma Urbančič Rovana dr. med., spec. interne medicine, ni potrjena kot nadzorna zdravnica, jo izvršilni odbor za konkretni primer potrdi za nadzorno zdravnico.

Sklep je bil soglasno sprejet.

Opomba uredništva: Zapisnik je objavljen v skladu z določili zakona, ki ureja varovanje osebnih podatkov.

Aktualne teme, ki jih je obravnaval izvršilni odbor v zadnjih dveh mesecih, ter delo strokovne službe

Zdravniške specializacije

Drugi razpis specializacij v letu 2008 bo prinesel s 1. oktobrom 194 odprtih specializacij, ki so seštevek do sedaj nezasedenih specializacij, trajno prekinjenih specializacij ter predlogov izvajalcev, ob upoštevanju statističnih podatkov - primerjav števila specialistov s številom specialistov v državah EU-15 ter preskrbljenosti s specialisti v posameznih regijah.

Posebej aktualno je bilo tudi vprašanje vrnitve stroškov specializacije, če je specializant po končani specializaciji odklonil sklenitev pogodbe o zaposlitvi v okviru regije, za katero je opravljal specializacijo. Sprejeto je bilo stališče, ki nalaga vračilo vseh stroškov, ki so nastali v zvezi s specializacijo, razen plače in drugih prejemkov iz delovnega razmerja. Specializant je, skladno z zakonom, dolžan te stroške vrniti ZZS. Trend kršenja narašča, kar povzroča resnejše motnje v načrtovanju za celotno Slovenijo in prizadevanju za sorazmerno pokritost.

Zdravniška borza dela

Skladno s programom dela novega vodstva Zbornice je bilo predlagano, da se na Zdravniški zbornici vzpostavi sistem pomoči pri zago-

tavljanju nadomeščanja med zdravniki v primeru bolniške odsotnosti, dopustov, dežurstev ali iz drugih vzrokov. Sistem bi uporabljali tako zasebniki, koncesionarji kot javni zavodi oz. drugi izvajalci zdravstvene dejavnosti. V sistem, ki bo operativno tekel preko spletne strani Zbornice, bi sporočali svoje možnosti za nadomeščanje vsi, ki bi nadomeščanje lahko nudili, in vsi, ki bi nadomeščanje potrebovali. Pripravljena sta tudi dva obrazca, eden za iskanje nadomeščanja in drugi za ponudbo nadomeščanja. Dodana je bila priporočena cena za nadomeščanje.

Članarina

Izvršilni odbor se je odločil, da med letom kljub dvigu izhodiščne vrednosti plače za negospodarstvo ne uskladi višine članarine z rastjo. Tako do konca leta članarina ostaja, kljub inflaciji in rasti v negospodarstvu, nominalno enaka, torej tudi realno pada.

Podoba glasila Isis

Izvršilni odbor je tehtal možnosti razvoja glasila v uredniškem, oblikovnem in vsebinskem smislu. Glasilo Zbornice je njen medij, s

katerim obvešča zdravnike (poleg spleta in neposrednih pošt). Glasilo potrebuje hitre spremembe tudi zato, ker trenutno ne sledi v celoti politiki Zbornice. Vsa glasila so namenjena podpori organizacije, ki jo izdaja. Treba je voditi močno uredniško politiko in objavljati vsebine, ki koristijo članstvu Zbornice. Zadeve, ki so v temeljnem nasprotju s prizadevanji Zbornice, ne sodijo v glasilo. Podprto je bilo mnenje, da se obseg zmanjša, ne pa vsebina in kakovost sporočil, ki so prednostnega značaja. Uredniško politiko oblikuje izvršilni odbor, ki potrjuje smernice – program dela uredništva. Predlagane so bile tudi nekatere nove rubrike, vsebine. Izpostavljen je bil tudi oblikovni vidik glasila.

Imenovanja

Izvršilni odbor je imenoval predstavnika v svet za informatiko Ministrstva za zdravje in v projektni svet prenove kartice (projekt On-line ZZZS). Za podpredsednika Zbornice je bil imenovan prof. dr. Mitja Košnik, za generalnega sekretarja Brane Dobnikar, za odgovornega in glavnega urednika pa prof. dr. Eldar M. Gadžijev.

Domus Medica Maribor in Domus Medica Slovenije

Domus Medica Maribor je bil zastavljen projekt, potrjen na skupščini Zbornice z vložkom dobrih 200.000 EUR, kot projekt vseh treh zdravniških organizacij (zbornice, zdravniškega sindikata in zdravniškega društva). Ker po štirih letih še ni prišlo do realizacije (iskanje lokacije ...), ga bo treba, glede na to, da nimajo več vse organizacije interesa pristopiti k projektu, revidirati. Pripravljeni so bili izračuni za objekt v centru Maribora, ki pa so finančno dovoljena sredstva Zbornice znatno presegle, zato se bo na skupščini ponovno odločalo o projektu.

Izvršilni odbor je razpravljal tudi o idejni zasnovi Domus Medica Slovenije (DMS), ki je želja Zbornice že več kot desetletje. Idejo in projekt skupščina v celoti podpira. Cilj DMS je, da se vse tri organizacije lokacijsko združijo, ostanejo še vedno polno funkcionalne vsaka s svojimi nalogami, da pa izkoristijo skupne potenciale za boljše delovanje. DMS naj bi dal zdravništvu tudi nove storitve, vsebine. V idejni zasnovi je predviden segment za delovanje organizacij (pisarniški del), kongresni del, namestitveni in hotelski del ter tudi dom specializantov, vrtec za otroke zdravnikov ter dom za starejše zdravnike. Dodatna ponudba bi bila seveda posebej plačljiva. Izgradnja in funkcionalna vključitev naj bi potekala v več fazah, tudi v sodelovanju z zunanjimi strateškimi partnerji – vlagatelji.

Zdravniki in prihajajoča nova kartica zdravstvenega zavarovanja ter postavitev (zavarovalniške) komunikacijske infrastrukture

Zbornica načrtuje povezavo s strateškim partnerjem za sodelovanje pri tej, stroškovno in logistično zahtevni nalogi. V prvi vrsti gre za projekt, ki bo zadovoljeval potrebe ZZZS, zato Zbornica pazi, da se projekt ne odvíja na (finančnih) plečih izvajalcev. Ker pa morajo velik del bremena vpeljave projekta nositi izvajalci zdravstvenih storitev, bo Zbornica v kratkem predstavila načrt in vsebino sodelovanja z zunanjim partnerjem, ki bo ponudil vse storitve za realizacijo po sistemu na ključ, posamezne komponente projekta ali celoto (strojna računalniška oprema, povezave in komunikacijska oprema, programska oprema za potrebe fakturiranja storitev ter statistike, 24/7 servisni odziv, v nadaljevanju pa tudi aplikacije t.i. medicinske oz. strokovne narave za lažje, preglednejše in hitreje delo v ambulantnih dejavnostih, zanesljivo hrambo podatkov za primer odpovedi opreme, poplav, požara ipd). Več o tem bomo poročali kasneje v glasilu in na spletni strani Zbornice.

Sodelovanje z Ministrstvom za zdravje

Sodelovanje v zadnjem letu zelo peša. Ministrstvo še vedno »ni uspelo« kljub nesporni vsebini novo sprejetega statuta konec lanskega

leta poslati v soglasje vladi v segmentu, ki se nanaša na javna pooblastila. Šele 24. septembra je ministrica podpisala pogodbo z ZZS za izvajanje javnih pooblastil za leto 2008, odprtih pa je še cela vrsta drugih zadev, ki onemogočajo normalno in ažurno delo Zbornice, pa tudi zadev, ki neposredno zadevajo zdravnike, zlasti kandidate za zasebno dejavnost (neizdajanje dovoljenj za opravljanje zdravstvene dejavnosti ipd).

Mednarodno sodelovanje

Izvršilni odbor je pregledal dosedanje sodelovanje v mednarodnih zdravniških organizacijah in se odločil, da opusti sodelovanja v nekaterih od njih. Seveda bo Zbornica še vedno sodelovala v vseh ključnih in pomembnih organizacijah, kot so CPME, CED, UEMO, UEMS, CEOM po potrebi, GIPEF.

Forum laične javnosti

Zdravniška zbornica Slovenije bo v kratkem vzpostavila aktivno delovanje foruma laične javnosti, znotraj katerega bodo potekale javne razprave o položaju in prihodnosti delovanja zdravstvenega sistema in kakovostni oskrbi bolnikov. Posameznike, ki bi, združeni v forumu laične javnosti, želeli prispevati h konstruktivni javni razpravi o položaju in prihodnosti slovenskega zdravstva, Zbornica vabi, da svojo namero za sodelovanje sporočijo na naslov: forum.javnosti@zss-mcs.si oz. na naslov: Zdravniška zbornica Slovenije, Dalmatinova 10, 1000 Ljubljana (za forum laične javnosti). Za stalno članstvo v forumu laične javnosti lahko kandidirajo posamezniki, ki niso aktivno vključeni v politično delovanje oz. društveno dogajanje. Zbornica si namreč prizadeva zagotoviti neodvisno telo, ki bo s tehtnimi argumenti usmerjalo javne razprave, vezane na kakovostno oskrbo bolnikov in zdravstveni sistem.

Strokovna služba

Zaključili smo nekaj projektov, med njimi tudi vzpostavitev celostne varnostne informacijske politike poslovanja Zbornice, to je krovne politike, politike za zaposlene ter politike za informatike. Izvajanje varnostne politike zagotavlja nemoteno delovanje Zbornice kot upravljavca podatkov v elektronski obliki in preprečevanje varnostnih incidentov.

Projekt prenove internega zborničnega informacijskega sistema se prav tako bliža zaključni fazi, ki je predvidena okoli novega leta. Zaključek tega projekta bo osnova za vzpostavitev interaktivnega portala za zdravnike, ki bo omogočal neposredno elektronsko komunikacijo za večino opravil, ki jih Zbornica opravlja kot servisno dejavnost, med drugim tudi osebno spletno stran vsakega člana Zbornice ter možnost neposrednega (varnostno zaščitenega) vpogleda v svoje podatke na Zbornici. Vzpostavljen bo intranet, zaprti del za člane in še kaj. Tudi o tem več v eni prihodnjih številkk glasila.

Brane Dobnikar

Errata Corrige

K članku Konstitutivna seja poslancev novega sklica skupščine Zdravniške zbornice Slovenije v mandatu 2008–2012 (Isis 8-9/2008, str. 77) objavljamo popravek v sestavi Komisije za volitve in imenovanja.

Predsednica komisije je Petra Žohar, dr. med., SB Celje.
Matej Javh, dr. med., Osnovno zdravstvo Gorenjske, Zobna poliklinika, je član komisije.

Uredništvo

Razsodišče pri Zdravniški zbornici Slovenije je v senatu na I. stopnji (v nadaljnjem besedilu: Razsodišče) pod predsedstvom prim. mag. Braneta Mežnarja, dr. med., in članoma Alenko Kafol Šušteršič, dr. med., ter prof. dr. Mirom Denišličem, dr. med., v zadevi opr. št. RI-4/2008, zoper zdravnika v postopku Toma Šiblija, dr. med., spec. spl. kirurgije, zaradi kršitve 1. točke 39. člena Pravilnika o organizaciji in delu razsodišča, po obtožnici tožilca Zdravniške zbornice Slovenije prof. dr. Jožeta Balažica, dr. med., z dne 16. 1. 2008 v prisotnosti zdravnika v postopku in tožilca Zbornice opravilo sejo senata dne 2. 4. 2008 ter na podlagi 27. člena Pravilnika o organizaciji in delu Razsodišča (v nadaljevanju: Pravilnik)

I. sklenilo

Tomo ŠIBLI, dr. med., spec. spl. kirurgije, stanujoč Gosposka ulica 11, 3000 Celje, je odgovoren,

da je kot zdravnik – spec. spl. kirurgije, pri opravljanju svojega dela operiral bolnico in pri operativnem posegu na ščitnici, ki je trajal dobri dve uri, z neprimerno tehniko odstranjevanja ščitnice povzročil posledični zaplet pretrganja požiralnika. Zdravnik v postopku je pri operaciji uporabil prevelik instrument, zaradi česar je prekinil požiralnik spodaj in zgoraj, ne da bi se tega zavedal.

S svojim ravnanjem je Tomo Šibli, dr. med., spec. spl. kirurgije, kršil 1. točko 39. člena Pravilnika, zato mu Razsodišče na podlagi 40. člena Pravilnika izreka disciplinski ukrep JAVNI OPOMIN.

II. Obrazložitev

Dne 1. 2. 2007 je zdravnik v postopku splošni kirurg z oddelka za žilno kirurgijo Splošne bolnice Celje opravil elektivni operativni poseg na vratu bolnice, in sicer odstranitev benigne golše. Istega dne je bolnica kazala znake subjektivnega poslabšanja stanja, zaradi kliničnih znakov emfizema na vratu pa je isti operater opravil ponovni operativni poseg, med katerim je ugotovil, da je pri odstranitvi golše prišlo do popolne prekinitve požiralnika. Bolnica je bila po kirurški oskrbi prepeljana v UKC Ljubljana, kjer naj bi kasneje opravili rekonstrukcijo požiralnika s širokim črevesom.

Tričlanska komisija predstojnikov operativnih oddelkov celjske bolnišnice je na zahtevo strokovne direktorice opravila interni strokovni nadzor in dogodek opredelila kot strokovno napako. Poročilo zelo podrobno opisuje potek operativnega posega in ravnanje zdravnika v postopku po ugotovljeni napaki. Bistvena je ugotovitev komisije, da je kirurška ekipa ter zdravnik v postopku kot operater zmotno ocenil naravo tkiva za zadnjim delom levega režnja ščitnice, zaradi česar je opravil resekcijo dela požiralnika v prepričanju, da odstranjuje tkivo ščitnice. Poročilo je prejel tudi odbor za strokovno-medicinska vprašanja ZZS, ki je dne 3. 4. 2007 sklenil, da se izvede izredni ekspertni

nadzor z mnenjem za razjasnitev tega primera. Nadzor je bil opravljen dne 30. 5. 2007. Iz zaključnega mnenja je poleg že zgoraj navedenega razvidno, da je operater uporabil prevelik instrument, s katerim ni mogoče natančno preparirati tkiv ob ščitnični ovojnici in je identificirati. Zato tudi ni opazil, da je prekinil požiralnik. Poročilo pritrjuje mnenju komisije SB Celje, da je spremenjena oblika golše lahko prispevala k tej napaki, vendar so možni tovrstni zapleti tesno povezani z izkušnjami in znanjem kirurga, česar pa v konkretnem primeru zdravnik v postopku ni dovolj upošteval.

Zadevo je prejel tožilec ZZS, ki je po opravljenem pripravljalnem postopku vložil obtožnico zaradi kršitve 1. točke 39. člena Pravilnika o organizaciji in delu razsodišča. Zdravnik v postopku je sicer na seji senata oporekal očitku, da je neizkušen, saj je pred obravnavano operacijo opravil v Izoli približno 15 enakih posegov ter v SB Celje še pet, res pa je, da se je uporabljeni instrument pri konkretni bolnici pokazal kot neustrezen.

Senat Razsodišča I. stopnje je dne 2. 4. 2008 opravil sejo v prisotnosti tožilca in zdravnika v postopku. Le-ta je pojasnil okoliščine v zvezi z nasprotovanjem predstojnika, ki se ni strinjal z uvedbo nove metode, za katero se je zavzemal zdravnik v postopku. Sicer je priznal napako in se že kmalu po dogodku odločil, da operacij ščitnice ne bo več opravljal. Senat se je glede na vsa zgoraj navedena dejstva odločil, da je zdravnik v postopku odgovoren za očitano napako in mu na podlagi 40. člena Pravilnika izrekel javni opomin. Pri izbiri sankcije je upošteval okoliščine, v katerih je bila opravljena operacija, dejstvo, da nihče v kirurški ekipi ni opazil napake, ter očitno prizadetost in veliko skrb, ki jo je zdravnik v postopku pokazal po premestitvi oškodovane bolnice v UKC Ljubljana.

Pravni pouk:

Zoper ta sklep imata zdravnik v postopku in tožilec Zbornice pravico do pritožbe v roku 8 dni po prejemu pisnega odpravka tega sklepa. Pritožbo je potrebno vložiti pisno na Razsodišče Zdravniške zbornice II. stopnje.

Naš znak: RI-4/2008 – RI-13/2008

Datum: 30. 4. 2008

Predsednik senata:
prim. mag. Brane Mežnar, dr. med.

Novosti o vitaminu D in kalciju v zdravljenju osteoporoze

Janez Preželj, Marija Pfeifer, Tomaž Kocjan, Antonela Sabati Rajić, Urška Gantar Rott, Mojca Jensterle, Katica Bajuk Studen

Pomen vitamina D in kalcija za normalno kostno presnovo je že dolgo znan (1). Pri ljudeh z optimalnimi zalogami vitamina D je pojavnost padcev (ugodni učinki vitamina D na mišice) in zlomov manjša (2). V zadnjem času odkrivajo tudi številne ugodne učinke vitamina D na druge organske sisteme, kar vodi k manjši zbolečnosti zaradi nekaterih kroničnih in rakastih bolezni (3).

Že nekaj let je znano, da je pomanjkanje vitamina D v splošni populaciji, še zlasti pa med bolniki z osteoporozo (vključno s slovenskimi), zelo razširjeno (4). Vitamin D in kalcij sta bila vključena v vse študije o učinkovitosti zdravil proti osteoporozi, ki se danes uporabljajo v zdravljenju. Zato lahko podatke o učinkovitosti teh zdravil vrednotimo le v luči zadostnega sočasnega nadomeščanja vitamina D in kalcija. Tudi slovenske smernice (5) vključujejo dodatek vitamina D in kalcija kot obvezno komponento pri zdravljenju osteoporoze. Kljub temu je študija v Sloveniji pokazala, da so zdravniki pri bolnikih z osteoporozo ob zdravljenju predpisali kalcijev preparat v manj kot 50 odstotkih, kateri koli pripravek vitamina D pa v manj kot 60 odstotkih (6). Ker je znano, da aderenza pri zdravljenju kroničnih boleznih s časom upada, lahko domnevamo, da se ta delež bolnikov še postopno dodatno znižuje.

Pomen vitamina D pri preprečevanju osteoporoznih zlomov oziroma pri zdravljenju osteoporoze torej ni sporen in se še povečuje. Enako velja tudi za vedenje o razširjenosti pomanjkanja tega vitamina pri bolnikih z osteoporozo. Žal poučenost nekaterih zdravnikov in bolnikov o pomembnosti nadomeščanja vitamina D še vedno ni optimalna, kar nas je v skladu s svetovnimi trendi navedlo, da oblikujemo nova priporočila o vlogi vitamina D in tudi kalcija pri bolnikih z osteoporozo.

Pri nadomeščanju kalcija je namreč v zadnjem času prišlo do ostre razprave (7), ki jo je sprožil članek novozelandskih avtorjev o možnih negativnih učinkih večjih odmerkov kalcija na srčno-žilne dogodke (8). Čeprav v ostalih velikih študijah te povezave niso našli (9) ali pa je bila celo obratna (10), imamo tudi podatke, da velike količine zaužitega kalcija

ne prispevajo k dodatnemu znižanju tveganja za zlome, pač pa ga lahko celo povečajo (11). Če ustrezno zapolnimo zaloge vitamina D, se poveča tudi absorpcija kalcija iz črevesja (12), kar dodatno zniža potrebo po kalcijevih nadomestkih. National Osteoporosis Foundation (13) je tako že znižala priporočila za dnevni vnos kalcija po 50. letu starosti na 1200 mg. Temu sledijo tudi priporočila Evropske zveze za klinične in ekonomske aspekte osteoporoze in osteoartritis (ESCEO) (14), medtem ko v nedavno izdanih evropskih smernicah za obravnavo osteoporoze zaenkrat navajajo le spodnjo mejo vnosa kalcija, ki naj bi znašal vsaj 1000 mg na dan (15).

Na osnovi teh podatkov smo na Kliničnem oddelku za endokrinologijo, diabetes in presnovne bolezni Univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani pripravili osnutek priporočil za nadomeščanje vitamina D in kalcija v sklopu obravnave osteoporoze.

Osnutek priporočil o nadomeščanju vitamina D in kalcija pri zdravljenju osteoporoze

Vitamin D

1. Ob začetku zdravljenja osteoporoze pri bolniku **zapolnimo zaloge** z odmerkom vitamina D3 (holekalciferol) 2000 E (50 µg) dnevno ali 14.000 E tedensko (*plivit D3 10 kapljic dnevno ali 70 kapljic enkrat tedensko*) **3 tedne**. Ena steklenička plivita D3 vsebuje 40.000 E holekalciferola v 10 ml raztopine.
2. **Vzdrževalni odmerek** holekalciferola je od 800 do 1000 E dnevno ali od 5600 do 7000 E tedensko. Enkrat tedensko jemanje holekalciferola je povsem enakovredno vsakodnevni jemanju.

Opomba: predoziranje holekalciferola se ni treba bati, saj hiperkalcemijo povzročajo šele odmerki nad 10.000 E dnevno.

Kalcij (Ca)

1. **Dnevne potrebe** po kalciju pri odraslih so od 600 do 1000 mg (cca 10 mg/kg TT). Bolnikom z osteoporozo priporočamo od 1000 do 1200 mg Ca dnevno (hrana in nadomestki).

2. **S hrano** prejmemo:
  - a) mleko in drugi napitki: 120 mg Ca v 1 dcl
  - b) siri: 100 mg Ca v 1 dag
  - c) v ostali hrani zaužije ženska cca 250 mg Ca, moški pa 350 mg.
3. **Kalcijevi nadomestki:** kalcijev karbonat tbl a 1 g (vsebuje 400 mg elementarne-ga Ca); tableto priporočamo raztopiti v pomarančnem soku ali vodi z dodatkom limone ipd.

Priporočljivo je, da bolnik naenkrat ne zaužije več kot 500 mg elementarne-ga Ca. ■

Literatura:

1. Bassett CE, Harris LE, Wilke CF. Effect of various levels of calcium, phosphorus and vitamin D intake on bone growth. *J Nutr.* 1951; 44: 433–42.
2. Bischoff Ferrari HA, Dawson Hughes B, Willett WC, et al. Effect of vitamin D on falls. *JAMA* 2004; 291: 1999–2006.
3. Bischoff Ferrari HA, Giovannucci E, Willett WC, et al. Estimation of optimal serum concentrations of 25-hydroxy vitamin D for multiple health outcomes. *Am J Clin Nutr* 2006; 84: 18–28.
4. Lips P, Duong T, Oleksik A, et al. A global study of vitamin D status and parathyroid function in postmenopausal women with osteoporosis: baseline data from the multiple outcomes of raloxifene evaluation clinical trial. *J Clin Endocrinol Metab.* 2001; 86: 1212–21.
5. Kocijančič A. Smernice za odkrivanje in zdravljenje osteoporoze. *Zdrav Vestn* 2002; 71: 571–573.
6. Živčec Kalan G, Petek D, Švab L. Kako zdravimo osteoporozo v Sloveniji in kako bolnice pri tem sodelujejo. 48. Tavčarjevi dnevi, zbornik prispevkov 2006: 335–345.
7. Andrews NA. Calcium supplementation and vascular disease: a legitimate new worry? *IBMS BoneKey* 2008; 5: 124–129.
8. Bolland MJ, Barber PA, Doughty RN, et al. Vascular events in healthy older women receiving calcium supplementation: randomised controlled trial. *BMJ* 2008; 336: 262–266.
9. Hsia J, Heiss G, Ren H, et al. Calcium/vitamin D supplementation and cardiovascular events. *Circulation.* 2007; 115: 846–854.
10. Liu S, Song Y, Ford ES, et al. Dietary calcium, vitamin D, and the prevalence of metabolic syndrome in middle-aged and older U.S. women. *Diabetes Care.*; 28: 2926–2932.
11. Bischoff-Ferrari HA, Dawson-Hughes B, Baron JA, et al. Calcium intake and hip fracture risk in men and women: a meta-analysis of prospective cohort studies and randomized controlled trials. *Am J Clin Nutr* 2007; 86: 1780–1790.
12. Heaney RP, Dowell MS, Hale CA, et al. Calcium absorption varies with the reference range for serum 25-hydroxyvitamin D. *J Am Coll Nutr* 2003; 22: 142–146.
13. National Osteoporosis Foundation: Clinician's Guide to Prevention and Treatment of Osteoporosis Dostopno na: http://www.nof.org/professionals/Clinicians_Guide.htm <8.7.2008>
14. Rizzoli R, Boonen S, Brandi ML, et al. Calcium and Vitamin D in the Management of Osteoporosis. Dostopno na: www.ececo8.org/mailling/esceo/esceo_calvitd.html <8.7.2008>
15. Kamis JA, Burell N, Cooper C, et al. European guidance for the diagnosis and management of osteoporosis in postmenopausal women. *Osteoporos Int.* 2008 Apr; 19 (4): 399–428.

PRIJAVNICA

ENOTNA PRIJAVNICA ZA UDELEŽBO NA ZDRAVNIŠKIH SREČANJIH, OBJAVLJENIH V IZIDI (velja tudi fotokopirana prijavnica)

prijavljam se za udeležbo
(ustrezno obkrožite oziroma dopišite)

prosim, pošljite informacije

drugo _____

srečanje

udeleženec/udeleženka

ime in priimek

naslov stalnega bivališča

Izjava - davčni zavezanec (obkroži)

da

ne

davčna številka: _____

IZPOLNITI, ČE UDELEŽENEC NI PLAČNIK

PLAČNIK JE BOLNIŠNICA, ZAVOD ALI KDO DRUG

Plačnik udeležbe - kotizacije

Naziv plačnika

Točen naslov sedeža plačnika

Telefon

Faks

E-pošta

Kontaktna oseba

Izjava - davčni zavezanec (obkroži)

da

ne

davčna številka: _____

IZPOLNITI SAMO ZA TISTA STROKOVNA SREČANJA, KI JIH ŽELITE UVELJAVLJATI ZA PODALJŠANJE LICENCE

Kraj rojstva

Datum rojstva

Naziv delovne organizacije

Delovno mesto

Želim sodelovati:

kot predavatelj (predavanje, poster, drugo)

kot udeleženec

na praktičnem usposabljanju

Prosim informacije o možnostih nočitve

da

ne

Kotizacijo za srečanje bom poravnal/a

s položnico

ob prijavi

datum

podpis

OKTOBER 2008

TEMA

VSEBINA

1.–4.		št. kandidatov	
PORTOROŽ Kongresni center, Hotel St. Bernardin	EVROPSKI KONGRES RAZISKOVALNE IN KLINIČNE OFTALMOLOGIJE (EVER)	1100	mednarodno strokovno srečanje s področja raziskovalne in klinične oftalmologije za oftalmologe in raziskovalce na področju oči in vidnega sistema
1.–4.			
BLED Festivalna dvorana	2. SLOVENSKI GASTROENTEROLOŠKI KONGRES Z MEDNARODNO UDELEŽBO podroben program • Isis 8-9/2008	ni omejeno	kongres je namenjen specialistom gastroenterologom internistom in kirurgom, patologom, rentgenologom, zdravnikom družinske medicine, specializantom, sekundarijem in medicinskim sestram (ZT)
2.–5. ob 14.00			
ROGAŠKA SLATINA Grand hotel Rogaška	11. BREGANTOVI DNEVI – MORALNOST	ni omejeno	bienale – strokovno srečanje je namenjeno psihoterapevtom, psihiatrom, psihologom
3.			
BRDO PRI KRANJU Kongresni center	ESTETIKA V PRAKSI – V ŽIVO: »SPOSOBNOSTI KOMPOZITOV« podroben program • Isis 8-9/2008	150–250	seminar je namenjen zobozdravnikom in zobozdravstvenemu timu
3. ob 9.30			
PTUJ Grand hotel Primus	JESENSKI STROKOVNI SESTANEK ZDRUŽENJA ZA PEDIATRIJO	ni omejeno	strokovni sestanek je namenjen pediatrom in ostalim zdravnikom
3. ob 9.00			
LJUBLJANA Univerzitetni klinični center Ljubljana, predavalnica IV, I. nadstropje	DELAVNICA O TORAKALNI PUNKCIJI IN DRENAŽI podroben program • Isis 7/2008	30	učna delavnica je namenjena kirurgom, internistom, splošnim zdravnikom, anesteziologom, med. sestram, reševalcem
3.–4. ob 9.00			
CERKNO Hotel Cerčno, Sedejev trg 8, 5282 Cerčno	OSKRBA DIABETIČNEGA STOPALA	do 40	učna delavnica je namenjena zdravnikom in medicinskim sestram v osnovnem zdravstvu, diabetoloških in kirurških ambulantah
3.–4.			
KRANJSKA GORA Hotel Larix	STROKOVNI SESTANEK ZDRUŽENJA ZA TRANSFUZIJSKO MEDICINO SLOVENSKEGA ZDRAVNIŠKEGA DRUŠTVA IN ZDRUŽENJA HEMATOLOGOV SLOVENIJE podroben program • Isis 7/2008	***	strokovni sestanek
3.–4. ob 8.30			
LJUBLJANA Univerzitetni klinični center, predavalnica 1	UROGINEKOLOGIJA: OD ZNANOSTI K PRAKSI podroben program • Isis 6/2008	150	simpozij je namenjen zdravnikom specialistom in specializantom ginekologije in porodništva, urologom in kirurgom

ORGANIZATOR

NASLOV

K. TOČKE

za prijave, kontaktne osebe, tel., faks

kotizacija

EURopean Association for Vision and Eye Research (EVER), Cankarjev dom, prof. dr. Marko Hawlina	prijave: www.ever.be , za namestitev: alenska.kregar@cd-cc.si , informacije: prof. dr. Marko Hawlina, Očesna klinika UKC, Grablovičeva 46, Ljubljana, T: 01 522 19 04, F: 01 522 19 60, E: marko.hawlina@mf.uni-lj.si	glej www.ever.be	***
Slovensko združenje za gastroenterologijo in hepatologijo, predsednik doc. dr. Franc Jelenc, dr. med., predsednik strokovnega odbora, prof. dr. Borut Štabuc, dr. med., predsednik organizacijskega odbora, prim. dr. Borut Kocijančič, dr. med.	prijave: tajništvo Kliničnega oddelka za gastroenterologijo, UKC Ljubljana, Japljeva ulica 2, 1000 Ljubljana, E: melita.susmelj@kclj.si	do 1. 5. 2008 170 EUR, do 1. 8. 2008 190 EUR, kasneje 220 EUR, sekundariji in specializanti 90 EUR, dnevna kotizacija 90 EUR, endoskopska delavnica 120 EUR, medicinske sestre in zdravstveni tehniki 100 EUR	***
Združenje psihoterapevtov Slovenije, Borut Škodlar	prijave in informacije: Združenje psihoterapevtov Slovenije, Zaloška 29, 1000 Ljubljana, ga. Fani Zorec, T: 01 587 49 00, E: fani.zorec@psih-klinika.si	300 EUR člani, 350 EUR nečlani, 200 EUR študenti	20
Stomatološka sekcija SZD, Aleksander Velkov, dr. dent. med.	prijave: Stomatološka sekcija SZD, Dalmatinova 10, Ljubljana, informacije: Aleksander Velkov, T: 01 434 25 82, F: 01 434 25 82	***	v postopku
SZD – Združenje za pediatrijo, Andrej Levanič, dr. med.	informacije: ga. Nevenka Lepin, KO za otroško kirurgijo in IT, UKC Ljubljana, E: nevenka.lepin@kclj.si	kotizacije ni	***
UKC Ljubljana, KO za torakalno kirurgijo, prof. dr. Mihael Sok, dr. med.	informacije in prijave: UKC Ljubljana, KOTK, tajništvo, Zaloška 7, 1000 Ljubljana, Ksenija Potočnik, T: 01 522 39 68, F: 01 522 24 85, E: ksenija.potocnik@kclj.si	70 EUR	***
SZD – Združenje endokrinologov Slovenije, predsednik doc. dr. Marko Medvešček – Delovna skupina za diabetično nogo, vodja dr. Vilma Urbančič, dr. med.	prijave: doc. dr. Vilma Urbančič, dr. med., Klinični center – KO za endokrinologijo, diabetes in presnovne bolezni, Zaloška 7, 1525 Ljubljana, informacije: doc. dr. Vilma Urbančič, dr. med., gospa Marija Novak, T/F: 01 522 27 38, E: vilma.urbancic@kclj.si	175 EUR + DDV, naslov in številka žiro računa: plačilo na podlagi računa, ki ga pošljemo po predhodni prijavi	***
Združenje za transfuzijsko medicino Slovenije SZD in Združenje hematologov Slovenije SZD	***	***	***
International Urogynecological Association – IUGA, Univerzitetni klinični center Ljubljana, Ginekološka klinika in Društvo za uroginekologijo, doc. dr. Adolf Lukanovič, dr. med.	prijave: http://www.iuga.org , informacije: Elektra McDermott, E: elektra@iuga.org , T: +1 954 659 6209, F: +1 954 659 5587, G: +954 465 4343	od 50 do 170 EUR	12

OKTOBER 2008

TEMA

VSEBINA

3.–4.		št. kandidatov	
RADENCI Hotel Radin, Terme Radenci, d.o.o.	26. RADENSKI DNEVI podroben program • Isis 10/2008	120–150	redno letno srečanje Združenja kardiologov, glavne teme: slikovne tehnike v kardiologiji, rehabilitacija srčno-žilnega bolnika srečanje je namenjeno kardiologom, internistom, zdravnikom splošne/družinske medicine, ostalim specialistom
3.–4. ob 9.00			
POSTOJNA Hotel Jama	MEDNARODNI SIMPOZIJ »OKUŽBA RAN« podroben program • Isis 8-9/2008	***	mednarodni simpozij z učnimi delavnicami
9.–10.			
PRESTAVLJENO NA POMLAD 2009	MEDNARODNA ŠOLA DERMOSKOPIJE – ZAČETNI TEČAJ	50	podiplomski seminar je namenjen dermatologom, onkologom, kirurgom plastikom
9.–11. ob 8.00			
ROGAŠKA SLATINA Grand hotel Sava	TEČAJ PEDIATRIČNEGA OŽIVLJANJA APLS	24	tečaj z izpitom je namenjen pediatrom, anesteziologom, urgentnim zdravnikom
10. ob 9.00			
LJUBLJANA predavalnica Pediatrične klinike, Ul. stare pravde 4	VEDENJSKI VZORCI NOVOROJENČKA V LUČI ZGODNJEGA RAZVOJA podroben program • Isis 10/2008	40	mednarodni simpozij je namenjen pediatrom neonatologom, splošnim in razvojnim pediatrom, psihologom, medicinskim in patronažnim sestram, fizioterapevtom in delovnim terapevtom
10. ob 10.00			
LJUBLJANA Cankarjev dom, Kosovelova dvorana	50-LETNICA SLOVENSKE SRČNE KIRURGIJE podroben program • Isis 10/2008	150	simpozij, na katerem bodo predstavljeni dosedanja napredki na področju srčne kirurgije in smernice za prihodnost, je namenjen zdravstvenemu osebju, ki je posredno in neposredno povezano s kirurgijo srca in ožilja ter kardiologijo
10.–11.			
PRESTAVLJENO NA POMLAD 2009	MEDNARODNA ŠOLA DERMOSKOPIJE – NADALJEVALNI TEČAJ	50	podiplomski seminar je namenjen dermatologom, onkologom, kirurgom plastikom
10.–11. ob 9.30			
LJUBLJANA Inštitut za rehabilitacijo, predavalnica v 4. nadstropju	DELAVNICA O KOGNITIVNI REHABILITACIJI podroben program • Isis 10/2008	60	udeležbo priporočamo strokovnjakom s področja zdravstva in šolstva oz. izobraževanja, ki pri svojem delu obravnavajo osebe z motnjami na kognitivno-vedenjskem področju

ORGANIZATOR

NASLOV

K. TOČKE

	za prijave, kontaktne osebe, tel., faks	kotizacija	
Združenje kardiologov Slovenije, prof. dr. Miran F. Kenda, dr. med.	prijave: Združenje kardiologov Slovenije, Ul. stare pravde 6, 1000 Ljubljana, ga. Saša Radelj, T: 01 434 21 00, F: 01 434 21 01, nastanitev: Hotel Radin, Terme Radenci, d.o.o., Zdraviliško nas. 12, 9252 Radenci, T: 02 520 27 20, 02 520 27 22, F: 02 520 27 23, E: info@terme-radenci.si	300 EUR, za sekundarije, medicinske sestre, zdravstvene tehnike 150 EUR, na srečanju 350 EUR oz. 200 EUR, za upokojene člane Združenja kardiologov in študente kotizacije ni	v postopku
Društvo za oskrbo ran Slovenije – DORS	prijave: do 30. 9. 2008, E: bajecmojca@gmail.com ali na naslov društva: Društvo za oskrbo ran Slovenije, Cigaletova ulica 9, 1000 Ljubljana	150 EUR za člane DORS-a, 180 EUR za nečlane (DDV vključen)	***
Dermatološki center Parmova – DCP, d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, mag. Metka Adamič, dr. med., spec. dermatovenerologije	prijave: DCP, d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, informacije: T: 01 436 63 30, F: 01 436 48 66	500 EUR, 250 EUR za upokojene zdravnike in študente, 600 EUR za udeležence, ki se bodo udeležili v navedenem terminu (od 9. 10. do 11. 10. 2008) začetnega in nadaljevalnega tečaja, 300 EUR za upokojene zdravnike, študente in sekundarije	***
SZUM in ALSG in KO za otroško kirurgijo in IT, UKC Ljubljana, prim. Ivan Vidmar, dr. med.	prijave: ga. Nevenka Lepin, KOOKIT, Zaloška c. 7, 1525 Ljubljana, E: nevenka.lepin@kclj.si, T: 01 522 29 69, F: 01 430 17 14	840 EUR	***
Služba za neonatologijo, Pediatrična klinika, UKC Ljubljana, doc. dr. Darja Paro Panjan, dr. med.	informacije in prijave: ga. Adisa Halilagić, Služba za neonatologijo, Vrazov trg 1, 1525 Ljubljana, doc. dr. Darja Paro Panjan, dr. med., T: 01 522 92 74, F: 01 522 93 57, E: darja.paro@kclj.si	100 (DDV ni vključen), kotizacija vključuje udeležbo na srečanju, zbornik, kavo s prigrizki	6
Klinični oddelek za kirurgijo srca in ožilja, Univerzitetni klinični center Ljubljana, prof. dr. Borut Geršak, dr. med., višji svetnik, FECTS	prijave: E: registration@cd-cc.si, informacije: Cankarjev dom, Kulturni in kongresni center, Prešernova cesta 10, SI-1000 Ljubljana, ga. Dušica Todorovič, E: dušica.todorovic@cd-cc.si, T: +386 1 24 17 124, F: +386 1 24 17 296	***	***
Dermatološki center Parmova – DCP, d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, mag. Metka Adamič, dr. med., spec. dermatovenerologije	prijave: DCP, d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, informacije: T: 01 436 63 30, F: 01 436 48 66	300 EUR, 175 EUR za upokojene zdravnike in študente, 600 EUR za udeležence, ki se bodo udeležili v navedenem terminu (od 9. 10. do 11. 10. 2008) začetnega in nadaljevalnega tečaja, 300 EUR za upokojene zdravnike, študente in sekundarije	***
Združenje za fizikalno in rehabilitacijsko medicino pri SZD	prijave: ga. Vesna Grabljevec, IRSR, Linhartova 51, 1000 Ljubljana, F: 01 43 72 070, E: vesna.grabljevec@ir-rs.si, informacije o strokovnih temah: ga. Urša Čizman, dipl. psih., E: urs.a.cizman@ir-rs.si	250 EUR (vklj. DDV, materiale, osvežitve med odmori in kosila). Člani ZFRM s poravnano članarino za leto 2008 plačajo znižano kotizacijo 120 EUR	v postopku

OKTOBER 2008

TEMA

VSEBINA

10.–11. ob 9.00

št. kandidatov

DEBELI RTIČ

Zdravilišče Debeli rtič

ASTMA ŠOLA S SPECIALIZIRANIMI UČNIMI DELAVNICAMI ZA ZDRAVNIKE IN MEDICINSKE SESTRE[podroben program](#) • Isis 10/200840 zdravnikov,
50
medicinskih
sester

šola s specializiranimi učnimi delavnicami je namenjena specialistom in specializantom pediatrije in družinske medicine, medicinskim sestram, zdravstvenim tehnikom

11. ob 10.00

LJUBLJANAMedicinska fakulteta,
Korytkova, srednja
predavalnica, pritličje**OKROGLA MIZA »UGOVOR VESTI V MEDICINI«**

120

okrogla miza je namenjena zdravnikom vseh specialnosti, farmacevtom, pravnikom in ostalim zdravstvenim delavcem

11. ob 8.30

LJUBLJANAKongresni center Hotela
Mons, dvorana Šubic**IMPLANTOLOŠKI TEČAJ - UPORABA IMPLANTOLOŠKEGA SISTEMA ANKYLOS Z NOVOSTMI**[podroben program](#) • Isis 10/2008

30

že tradicionalni implantološki tečaj, ki je bil v letu 2007 trikrat ponovljen. Letos drugič: v osveženi obliki in s pogledom v prihodnost

13.–14

GOLNIKBolnišnica Golnik – klinični
oddelek za pljučne bolezni
in alergijo**GOLNIŠKI SIMPOZIJ 2008**

40

simpozij za zdravnike specialiste/specializante pulmologije, interne medicine, delavnice: Kako pljuča in srce vplivajo drug na drugega, Genetika, Slikovna diagnostika, Klinična farmacija

15.–23.

LJUBLJANAseminarski prostor stare
travmatologije, Zaloška 2**6. PODIPLOMSKI TEČAJ IZ DIABETOLOGIJE ZA SPECIALIZANTE IN SEKUNDARIJE**[podroben program](#) • Isis 7/2008

20

učne delavnice za specializante, sekundarije

16.–19. ob 8.30

LJUBLJANA**UZ ŠOLA 2008 - ULTRAZVOČNI PREGLED V DRUGEM TRIMESEČJU NOSEČNOSTI**[podroben program](#) • Isis 10/2008

omejeno

ultrazvočna šola je namenjena specialistom in specializantom ginekologije in porodništva

18. ob 8.30

LJUBLJANA

Hotel Lev

10. EVROPSKI DAN DAROVANJA[podroben program](#) • Isis 5/2008

ni omejeno

strokovno srečanje je namenjeno vsem zdravnikom

18.

PODČETRTEK

Kongresni center Olimje

NAČIN DELA IN IZBIRA MATERIALOV V STOMATOLOŠKI PRAKSI[podroben program](#) • Isis 10/2008

150–250

strokovno srečanje je namenjeno zobozdravnikom in zobozdravstvenemu timu

ORGANIZATOR	NASLOV	kotizacija	K. TOČKE
	za prijave, kontaktne osebe, tel., faks		
Služba za pljučne bolezni, Pediatrična klinika Ljubljana, asist. mag. Andreja Borinc Beden dr. med., Majda Oštir, dipl. m. s.	prijave: Pediatrična klinika Ljubljana, tajništvo, Vrazov trg 1, Mihaela Jurčec, T: 01 522 92 24, F: 01 522 93 57	180 EUR	v postopku
Slovensko katoliško zdravstveno združenje - SKZZ, Majda Klinar, dr. med., Alenka Kušar, dr. med.	informacije: Alenka Vojska Kušar, dr. med., E: alenka@gmx.net, T: 041 457 370	kotizacije ni	***
Združenje za maksilofacialno in oralno kirurgijo Slovenije (ZMOKS), Implantološki inštitut	prijave in informacije: ga. Milena Žajdela, T: 041 573 791, E: zajdelam@volja.net	glej program	v postopku
Bolnišnica Golnik - Klinični oddelek za pljučne bolezni in alergijo	informacije in prijave: Irena Dolhar, Bolnišnica Golnik - Klinični oddelek za pljučne bolezni in alergijo, 4204 Golnik, T: 04 256 91 11, F: 04 256 91 17, E: irena.dolhar@klinika-golnik.si, W: www.klinika-golnik.si	200 EUR (skupaj s 4. pnevmološkim in alergološkim kongresom 300 EUR)	v postopku
KC, Klinični oddelek za endokrinologijo, diabetes in presnovne bolezni, ga. Jelka Zaletel Vrtovec	informacije: ga. Jelka Zaletel Vrtovec, T: 01 522 39 90, F: 01 522 27 38, prijave: izključno po e-pošti: jelka.zaletel@kclj.si od 1. septembra 2008 dalje	kotizacije ni	20
SZD – Združenje za perinatalno medicino, Ultrazvočno društvo Ljubljana, UKC Ljubljana, Ginekološka klinika, KO za perinatologijo in UKC Ljubljana, Pediatrična klinika, Center za fetalno kardiologijo, doc. dr. Nataša Tul Mandić, dr. med.	prijave: Martina Pečlin, E: martina.peclin@obgyn.mf.uni-lj.si, informacije: Martina Pečlin, E: martina.peclin@obgyn.mf.uni-lj.si, Nataša Tul Mandić, E: natasa.tul@guest.arnes.si, T/F: 01 439 75 90, T: 01 522 60 20	bo sporočena naknadno	v postopku
Slovenija-transplant, prim. Danica Avsec Letonja, dr. med., svetnica	prijave: Slovenija-transplant, Zaloška c. 7, 1000 Ljubljana, informacije: Jasna Vončina, Lea Lampret, T: 01 300 68 60, F: 01 300 68 66	kotizacije ni	***
Stomatološka sekcija SZD, Aleksander Velkov, dr. dent. med.	prijave: Stomatološka sekcija SZD, Dalmatinova 10, Ljubljana, F: 01 434 25 84, informacije: Aleksander Velkov, T: 01 434 25 82, F: 01 434 25 84	150 EUR + DDV za zobozdravnike, 90 EUR + DDV za tehnike in medicinske sestre	v postopku

OKTOBER 2008

TEMA

VSEBINA

20. ob 16.00

št. kandidatov

LJUBLJANA

Fakulteta za šport
(sejna soba)

MEDNARODNA ŠOLA AKUPUNKTURE

15

seminar (šest učnih modulov) je namenjen vsem zdravnikom

22.–25. ob 14.00

BLED

Golf hotel

4. SLOVENSKI NEFROLOŠKI KONGRES Z
MEDNARODNO UDELEŽBO

150

kongres je namenjen nefrologom, internistom, pediatrom,
kirurgom, radiologom, patologom

23. ob 9.30

LJUBLJANA

Farmacevtska družba Lek,
d.d., Verovškova ul. 57XVI. »IN MEMORIAM DR. DUŠANA REJE«: RAK
RODIL

130

seminar je namenjen vsem zdravnikom, medicinskim sestram in
drugim zdravstvenim delavcem[podroben program](#) • Isis 8-9/2008

23.–24. ob 9.00

LJUBLJANA

Univerzitetni klinični center,
Zaloška 7, predavalnica 1KIRURŠKA DELAVNICA »ILEUS – STANDARDI
IN NOVOSTI«

ni omejeno

podiplomsko izobraževanje, namenjeno kirurgom specialistom,
specializantom internistom gastroenterologom, splošnim
zdravnikom

24.–25.

KRANJSKA GORA

Hotel Kompas,
Borovška 100

X. FAJDIGOVI DNEVI

200

strokovno izobraževanje za zdravnike, medicinske sestre,
zdravstvene tehnike, patronažne sestre in fizioterapevte[podroben program](#) • Isis 8-9/2008

24.–25. ob 15.00

LJUBLJANA

Univerzitetni klinični center

OSNOVNE VEŠČINE KIRURGIJE ROKE

30

učna delavnica z vajami na človeških preparatih

[podroben program](#) • Isis 10/2008

24.–25. ob 9.00

RADOVLJICA

baročna dvorana Graščine,
Linhartov trg 1PALIATIVNA OSKRBA V PRAKSI -
KOMUNIKACIJA JE ODNOS

***

seminar in učne delavnice za strokovne delavce s področja
zdravstva, socialnega varstva in druge, ki se pri svojem delu
srečujejo s hudo bolnimi, umirajočimi in žalujočimi[podroben program](#) • Isis 10/2008

25.

LJUBLJANA,

Krka, d.d., predavalnica,
Dunajska 65

SREČANJE MLADIH ZDRAVNIKOV

120

strokovno srečanje je namenjeno vsem zdravnikom

[podroben program](#) • Isis 10/2008

26.–28. ob 8.00

MARIBOR

Univerzitetni klinični center

MARIBOR SPINE, PRVI MEDNARODNI
SIMPOZIJ IN DELAVNICA O INSTRUMENTACIJI
PRI POSEGIH NA LUMBALNI HRBTENICIza simpozij
ni omejeno,
za delavnico
omejeno

mednarodno srečanje in delavnica sta namenjena kirurgom

ORGANIZATOR

NASLOV

K. TOČKE

	za prijave, kontaktne osebe, tel., faks	kotizacija	
Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, doc. dr. Edvin Dervišević, dr. med.	prijave in informacije: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, Gortanova 22, 1000 Ljubljana, Miha Kürner, T: 01 520 77 51, F: 01 520 77 50, E: miha.kurner@fsp.uni-lj.si	1500 EUR, možnost plačila v šestih mesečnih obrokih. Plačilo posameznega obroka tri dni pred začetkom vsakega tedenskega predavanja. Seminarско delo, individualne konzultacije ter praktični del pouka ni vračunan v ceno šolnine.	***
SZD – Slovensko nefrološko društvo, prof. dr. Rafael Ponikvar, dr. med., predsednik kongresa in nefrološke sekcije	prijave: ga. Mida Kandus, tajništvo KO za nefrologijo, UKC, Zaloška 7, 1000 Ljubljana, T: +386 1 522 31 21, F: +386 1 522 22 82, E: mida.kandus@kclj.si, informacije: asist. dr. Andreja Marn Pernat, T: +386 1 522 33 28, E: andreja.marn@kclj.si	250 EUR udeleženci, 70 EUR spremljevalci	
Zveza slovenskih društev za boj proti raku, prof. dr. Borut Štabuc, dr. med.	prijave: Zveza slovenskih društev za boj proti raku, Zaloška 2, 1000 Ljubljana, informacije: ga. Mira Klemenčič, T: 01 430 97 80, F: 01 430 97 85, E: zdbpr@onko-i.si	50 EUR	5
UKC Ljubljana, Klinični oddelek za abdominalno kirurgijo, asist. mag. Robert Juvan, dr. med., in prof. dr. Stane Repše, dr. med.	prijave: UKC Ljubljana, Klinični oddelek za abdominalno kirurgijo, Zaloška 7, 1525 Ljubljana, informacije: tajništvo, ga. Saša Rus, T: 01 522 47 88, F: 01 522 22 09, E: sasa.rus@kclj.si	200 EUR	17
Združenje zdravnikov družinske medicine pri SZD, asist. Aleksander Stepanovič, dr. med., prof. dr. Janko Kersnik, dr. med.	prijave: Jožica Krevh, Uprava OZG, Gosposvetska 9, 4000 Kranj, F: 04 202 67 18, T: 04 208 25 23, E: jozica.krevh@ozg-kranj.si	180 EUR	13
Klinični oddelek za plastično kirurgijo Univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani in Inštitut za anatomijo Medicinske fakultete v Ljubljani, Peter Zorman, dr. med.	prijave: Mateja Kovač, E: mateja.kovac@kclj.si, informacije: Mateja Kovač, E: mateja.kovac@kclj.si, Peter Zorman, dr. med., T: 01 522 48 96, 041 340 280, E: peter.zorman@kclj.si	300	10
Slovensko društvo hospic	prijave: do 20. 10. 2008: Ustanova Sklad hospic, Dolenjska c. 22, 1000 Ljubljana, E: hospic@siol.net ali F: 01 420 52 66, informacije o seminarju in rezervaciji prenočišč na T: 05 994 77 66, Franci Dagarin, dodatne informacije na T: 02 252 55 70, Vesna Žigon, vsak delovni dan med 9. in 13. uro ali E: hospic.mb@siol.net	190 EUR	v postopku
Sekcija mladih zdravnikov, Jurij Bednarik, dr. med., Andraž Perhavec, dr. med., Irena Šarc, dr. med., prijave: ga. Alenka Seliškar, Krka, d.d., Dunajska 65, 1000 Ljubljana, T: 01 475 12 28, E: alenka.seliskar@krka.biz	stroške srečanje in kotizacije krije Krka d.d. Novo mesto	***	***
UKC Maribor, oddelek za nevrokirurgijo in oddelek za ortopedijo, asist. Matjaž Voršič, dr. med.	prijave: www.mariborspine/registration, informacije: UKC Maribor, Oddelek za nevrokirurgijo, Ljubljanska 5, 2000 Maribor, asist. Matjaž Voršič, dr. med., Frančka Merkuš, Mira Mali, T: +386 (0)2 32 11 457, F: +386 (0)2 33 12 393, E: mariborspine@gmail.com	350 vključno z delavnico, samo simpozij 200	***

NOVEMBER 2008

TEMA

VSEBINA

***

št. kandidatov

LJUBLJANA

Klinični oddelek za
mentalno zdravje, Zaloška
29

9. UVODNI ŠTUDIJ IZ SKUPINSKE ANALITIČNE
PSIHOTERAPIJE8 ali več
kandidatov

študij obsega predavanja o teoretičnih, kliničnih in organizacijskih vidikih skupine, seminarje in izkustvene skupine. Uvodni študij traja dva semestra. Potekal bo ob sredah popoldan s pričetkom po 14. uri in bo izpeljan v primeru, če bo prijavljenih 8 ali več kandidatov

6.–7. ob 9.00

LJUBLJANA

Grand hotel Union

SPREMENIMO DIABETES

ni omejeno

mednarodna konferenca in razstava je namenjena zdravnikom, medicinskim sestram, farmacevtom in ostalim, ki se srečujejo s problematiko diabetesa

podroben program • Isis 10/2008

6.–8.

ROGAŠKA SLATINA

XXII. REPUBLIŠKI STROKOVNI SEMINAR
DRUŠTVA ZOBOZDRAVSTVENIH DELAVCEV
SLOVENIJE

***

strokovni seminar

podroben program • Isis 10/2008

6.–8. ob 15.30

PORTOROŽ

Grand hotel Bernardin,
Kongresni center
St. Bernardin

50. TAVČARJEVI DNEVI

***

strokovno srečanje za zdravnike

podroben program • Isis 10/2008

7. ob 9.00

MARIBOR

UKC, kirurška stolpnica, 16.
nadstropje

4. MARIBORSKO ORTOPEDSKO SREČANJE:
KOLENO V ORTOPEDIJI

ni omejeno

podiplomsko usposabljanje + učne delavnice so namenjeni specialistom in specializantom družinske medicine, specializantom ortopedije, kirurgije, sekundarijem in študentom ter fizioterapevtom

podroben program • Isis 7/2008

7.–8. ob 9.00

LJUBLJANA

Onkološki inštitut Ljubljana,
Zaloška 2, City Hotel
Ljubljana, Dalmatinova
ulica 15

KONFERENCA O MELANOMU: OD
PREVENTIVE DO ZDRAVLJENJA

100

konferenca z delavnicami je namenjena specialistom in specializantom dermatologije, plastične in splošne kirurgije, internistične onkologije, radioterapije in splošne medicine

podroben program • Isis 10/2008

8. ob 8.00

LJUBLJANA

Univerzitetni klinični center,
Dermatovenerološka
klinika, predavalnica

FLEBOLOŠKA ŠOLA – 2. STOPNJA

***

šola

podroben program • Isis 10/2008

13.–14.

BRDO PRI KRANJU

VIII. MEDNARODNA ZNANSTVENA
KONFERENCA »GLOBALNA VARNOST 2008«

***

konferenca je namenjena strokovnjakom tehničnega varstva v delovnem okolju (varnostnim inženirjem, organizatorjem dela), specialistom medicine dela, prometa in športa, strokovnjakom invalidskih in zdravniških komisij, inšpektorjem za delo, okolje, promet, družinskim zdravnikom, drugim javnozdravstvenim delavcem ter ostali zainteresirani javnosti.

podroben program • Isis 5/2008

ORGANIZATOR

NASLOV

K. TOČKE

	za prijave, kontaktne osebe, tel., faks	kotizacija	
Slovensko društvo za skupinsko analizo, Inštitut za skupinsko analizo Ljubljana, Psihiatrična klinika Ljubljana, Evropska mreža za izobraževanje iz skupinske analize (EGATIN), Inštitut za skupinsko analizo London (IGA)	prijave: Klinični oddelek za mentalno zdravje, ga. Andreja Grom, Zaloška 29, 1000 Ljubljana, T: 01 58 74 900, E: andreja.grom@psih-klinika.si. Prijave sprejemamo do 20. 10. 2008. Po pošti boste prejeli vabilo na razgovor.	šolnina znaša 1720 EUR (DDV vključen), plačana v štirih obrokih, v enkratnem znesku pa 1510 EUR (DDV vključen)	***
Zavod za izobraževanje o diabetesu, Vlasta Gjura Kaloper, dr. med.	prijave in informacije: Zavod za izobraževanje o diabetesu, T: 01 542 50 04 (tajništvo), E: diabetes.institute@siol.net, W: www.diabetes.si	glej program	11
Društvo zobozdravstvenih delavcev Slovenije	informacije: ga. Martina Kajzer, T: 01 300 21 10	200,00 EUR za zobozdravnike, 150,00 EUR za ostale zdravstvene delavce (zobotehniko, med. sestre, rtg. in ustne higienike)	***
Univerza v Ljubljani, Medicinska fakulteta – Katedra za interno medicino	prijava: Katedra za interno medicino, Medicinska fakulteta v Ljubljani, Zaloška 7, 1000 Ljubljana. Prijava bo možna tudi na recepciji srečanja v hotelu Bernardin	glej program	***
UKC Maribor, Ortopedski oddelek, asist. Matjaž Vogrin, dr. med.	prijave: ga. Alenka Pintarič, tajništvo Ortopedskega oddelka, UKC Maribor, informacije: ga. Alenka Pintarič, T: 02 321 14 32, Gregor Rečnik, dr. med., E: gregorrecknik@yahoo.com	100 EUR, za specializante in fizioterapevte 50 EUR	5,5
Onkološki inštitut Ljubljana, dr. Janja Ocvirk, dr. med.	prijave: Auditoria, Tržaška 286 D, W: www.melanoma-slovenia.org/prevention-treatment/, informacije: Maša Pentek, T: 01 244 56 78	200 EUR	v postopku
Dermatovenerološka klinika, Klinični center Ljubljana	Informacije in prijave: ga. Verica Petrovič, tajnica Dermatovenerološke klinike KC, Zaloška 2, 1000 Ljubljana, T: +386 1 522 42 80, F: +386 1 522 43 33, E: verica.petrovic@kclj.si	glej program	v postopku
ZVD Zavod za varstvo pri delu, d.d., Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu RS in Planet GV ob sodelovanju Zbornice varnosti in zdravja pri delu in Zveze društev varnostnih inženirjev ter Združenja medicine dela, prometa in športa	informacije in prijave: Planet GV, Einspielerjeva ulica 6, Ljubljana, T: 01 309 44 46, 01 309 44 44, F: 01 309 44 45, E: izobrazevanje@planetgv.si ali preko spletnega naslova: www.planetgv.si oziroma ZVD Zavod za varstvo pri delu, T: 01 585 51 02, E: info@zvd.si	***	***

NOVEMBER 2008

TEMA

VSEBINA

13.–15. ob 8.00, 15.–17. januar 2009, 12.–14. marec 2009

št. kandidatov

DOBRNA

Terme Dobrna

90-URNI TEČAJ V TREH DELIH: TEČAJ IZ LAKTACIJE ZA OPRAVLJANJE IZPITA MEDNARODNI POOBLAŠČENI SVETOVALEC ZA LAKTACIJO IBCLC (INTERNATIONAL BOARD CERTIFIED LACTATION CONSULTANT)

podroben program • Isis 10/2008

50

tečaj in učna delavnica sta namenjena zdravnikom in medicinskim sestram, ki spodbujajo, podpirajo in promovirajo dojenje

13.–15. ob 13.00

VERŽEJ (BANOVC)

24. UČNE DELAVNICE ZA MENTORJE DRUŽINSKE MEDICINE: SAMOZDRAVLJENJE

35

strokovno izobraževanje za zdravnike družinske medicine, specializante družinske medicine, druge zdravnike v osnovnem zdravstvu in mentorje družinske medicine

14.–15.

BRDO PRI KRANJU

Kongresni center

OKUŽBE DIHAL

200

strokovno srečanje, namenjeno vsem zdravnikom, mikrobiologom, zdravstvenim in laboratorijskim tehnikom

podroben program • Isis 10/2008

14.–15. ob 9.00

PTUJ

Hotel Primus

KONSENZ O SLOVENSKI MENOPAVALNI MEDICINI

ni omejeno

simpozij je namenjen specialistom, specializantom ginekologije in porodništva, družinske medicine, interne medicine, endokrinologije, urologije, psihiatrije

podroben program • Isis 5/2008

14.–15. ob 16.00

MARIBOR

Hotel Habakuk

V. DERMATOLOŠKI DNEVI V MARIBORU

100

strokovno srečanje je namenjeno dermatologom in drugim zdravnikom

14.–15.

LJUBLJANA

Onkološki inštitut,
predavalnica v stavbi C

4. DAN INTERNISTIČNE ONKOLOGIJE Z MEDNARODNO UDELEŽBO: TARČNA ZDRAVILA V ONKOLOGIJI

100

strokovno izobraževanje za specializante internistične onkologije, specializante interne medicine in vse zdravnike, ki se pri svojem delu srečujejo z bolniki z malignomi

podroben program • Isis 10/2008

14.–15. ob 8.00

XII. IZOBRAŽEVALNI SEMINAR ZA ZDRAVNIKE »KRITIČNO BOLAN IN POŠKODOVAN OTROK - RAZPOZNAVNA, ZDRAVLJENJE IN PREVOZ« S TEČAJEM PEDIATRIČNE REANIMACIJE PO NAČELIH EVROPSKEGA SVETA ZA REANIMACIJO

***

izobraževalni seminar za zdravnike

podroben program • Isis 8-9/2008

20.–22.

KRANJSKA GORA

Hotel Lek

OSNOVE KLINIČNE ALERGOLOGIJE IN ASTME, POUK BOLNIKA Z ASTMO, VODENJE BOLNIKA S KOPB

25

namen delavnice je sinhronizacija osebnega zdravnika in specialista pri obravnavi bolnika z alergijsko boleznijo in astmo. Delavnica je namenjena predvsem zdravnikom splošne/družinske medicine, vabljeni tudi specializanti in sekundarji ter specialisti drugih strok (dermatologi, otorinolaringologi, internisti, pediatri)

ORGANIZATOR

NASLOV

K. TOČKE

	za prijave, kontaktne osebe, tel., faks	kotizacija	
Društvo svetovalcev za laktacijo in dojenje Slovenije in Nacionalni odbor za spodbujanje dojenja UNICEF Slovenija, Cvetka Skale, dipl. med. sestra, IBCLC	prijave: Društvo svetovalcev za laktacijo in dojenje Slovenije, Slomškov trg 4, 3000 Celje, informacije: ga. Cvetka Skale, T: 051 317 878, E: cveta.skale@email.si	390 EUR (DDV vključen)	v postopku
Združenje zdravnikov družinske medicine – SZD, asist. Irena Vatovec Progar, dr. med., prof. Janko Kersnik, dr. med., vodje delavnic: doc.dr. Marija Petek Šter, dr. med., asist. dr. Mateja Bulc, dr. med., asist. mag. Davorina Petek, asist. dr. Danica Rotar Pavlič Lokalna organizatorica: Erika Zelko, dr. med.	prijave: Ana Artnak, Medicinska fakulteta, Katedra za družinsko medicino, Poljanski nasip 58, p.p. 2218, 1104 Ljubljana, T: 01 438 69 15, F: 01 438 69 10, E: kdrmed@mf.uni-lj.si, W: http://www.drmed.org/novica.php?id=9506	kotizacije ni	***
Sekcija za klinično mikrobiologijo in bolnišnične okužbe SZD, ZZZV Kranj in Bolnišnica Golnik, KO za pljučne bolezni in alergijo	informacije: ga. Irena Dolhar, KO za pljučne bolezni in alergijo, Golnik 36, 4204 Golnik, T: 04 256 91 11, F: 04 256 91 17, E: irena.dolhar@klinika-golnik.si, W: www.klinika-golnik.si	120 EUR	6
Slovensko menopavzno društvo, prof. dr. Helena Meden Vrtovec	prijave: E: kompas.bonami@siol.net , damir.franic@guest.arnes.si , informacije: ga. Erna Marinc Gobec, asist. dr. Damir Franič, dr. med., T: 03 819 02 21, F: 03 819 02 22	150 EUR, za upokojene zdravnike in študente medicine kotizacije ni	***
Oddelek za kožne in spolne bolezni UKC Maribor in Zdr. derm., doc. dr. Jovan Miljković	prijave: Oddelek za kožne in spolne bolezni UKC Maribor, Ljubljanska 5, Maribor, ga. Brigita Giber, T: 02 321 27 05	kotizacije ni	v postopku
Sekcija za internistično onkologijo SZD in sektor za internistično onkologijo, Onkološki inštitut Ljubljana, asist. mag. Erika Matos, dr. med., E: ematos@onko-i.si	prijave: F: 01 587 93 05, informacije: E: asodnik@onko-i.si	***	***
Klinični oddelek za otroško kirurgijo in intenzivno terapijo, Kirurška klinika, Univerzitetni klinični center Ljubljana	prijave: Klinični oddelek za otroško kirurgijo in intenzivno terapijo, Tajništvo, Kirurška klinika, Univerzitetni klinični center Ljubljana, Zaloška 7, 1525 Ljubljana, T: 01 522 81 97, 522 33 49, 522 48 29, F: 01 430 17 14, E: karmen.boh@kclj.si , informacije: doc. dr. Janez Primožič, dr. med., svetnik, tajnica Karmen Boh, viš. upr. del., Klinični oddelek za otroško kirurgijo in intenzivno terapijo, Univerzitetni klinični center Ljubljana, Zaloška 7, 1525 Ljubljana, T: 01 522 81 97, 522 33 49, 522 48 29, E: karmen.boh@kclj.si	***	***
Klinični oddelek za pljučne bolezni in alergijo, Golnik	informacije in prijave: ga. Irena Dolhar, Bolnišnica Golnik – Klinični oddelek za pljučne bolezni in alergijo, 4204 Golnik, T: 04 25 69 111, F: 04 25 69 117, E: irena.dolhar@klinika-golnik.si	250 EUR (vključuje zbornik, potrdilo o udeležbi, opravljanje zaključnega izpita, prehrano, animacijo)	***

NOVEMBER 2008

TEMA

VSEBINA

20.–22.

št. kandidatov

SLOVENJ GRADEC

SIMPOZIJ IN DELAVNICE »KILE 2008«

***

simpozij in delavnice s satelitskim tečajem hernioplastike po metodi Shouldice

[podroben program](#) • Isis 10/2008

21. ob 9.00

MARIBOR

Hotel Betnava

METASTATSKI KOLOREKTALNI RAK:
STANDARDI IN NOVOSTI

120

učna delavnica je namenjena specializantom in specialistom družinske medicine, onkologije, splošne kirurgije, specializantom in specialistom internistom gastroenterologom, študentom medicine, študentom fakultete za zdravstvene vede

[podroben program](#) • Isis 7/2008

21.–22.

LJUBLJANA

Univerzitetni klinični center

XXVI. PODIPLOMSKA ŠOLA SLADKORNA
BOLEZEN TIPA 2

30

podiplomska šola je namenjena zdravnikom družinske medicine, sekundarijem, specializantom interne medicine

[podroben program](#) • Isis 10/2008

22. ob 9.00

LJUBLJANA

dvorana KRKE, d.d.,
Dunajska cesta 54–5619. OBČNI ZBOR ZDRUŽENJA ZASEBNIH
ZDRAVNIKOV IN ZOBOZDRAVNIKOV
SLOVENIJE

od 100 do 120

občni zbor za člane Strokovnega združenja zasebnih zdravnikov in zobozdravnikov Slovenije

25.–29. ob 9.00

MARIBOR

Oddelek za reproduktivno
medicino in ginekološko
endokrinologijo, Klinika
za ginekologijo in
perinatologijo, UKC MariborOSNOVNI PODIPLOMSKI TEČAJ IZ
ASISTIRANE HUMANE REPRODUKCIJE,
KLINIČNI IN LABORATORIJSKI VIDIKI

25

učna delavnica je namenjena zdravnikom ginekologom, biologom embriologom, področje reproduktivne medicine

[podroben program](#) • Isis 10/2008

27.–28.

PORTOROŽ

Hotel Bernardin

XVII. STROKOVNI SESTANEK SEKCIJE ZA
ARTERIJSKO HIPERTENZIJO

ni omejeno

novosti pri obravnavi in zdravljenju arterijske hipertenzije, sestanek je namenjen specializantom in specialistom družinske medicine, interne medicine in nevrologije, sekundarijem in študentom medicine

27.–29.

LJUBLJANA

Hotel Mons

7. SLOVENSKI OFTALMOLOŠKI KONGRES Z
MEDNARODNO UDELEŽBO, 30. SIMPOZIJ
OFTALMOLOGOV SLOVENIJE IN HRVAŠKE,
31. MEDNARODNI KONGRES OFTALMOLOGOV
ZDRUŽENJA ALPE-JADRAN

***

kongres z mednarodno udeležbo

27.–30. ob 15.00

NOVO MESTO

Hotel Krka, Novi trg 1,
Novo mesto

ŠOLA INTENZIVNE MEDICINE - 4. LETNIK

45

podiplomska šola je namenjena zdravnikom, ki delajo na intenzivnih oddelkih

ORGANIZATOR

NASLOV

K. TOČKE

	za prijave, kontaktne osebe, tel., faks	kotizacija	
Herniološko združenje Slovenije in Splošna bolnišnica Slovenj Gradec	informacije: W: www.kile.si	***	***
UKC Maribor, Kirurška klinika, Onkološki inštitut Ljubljana, prim. doc. dr. Stojan Potrč, dr. med., in dr. Janja Ocvirk, dr. med.	informacije in prijave: ga. Silva Škrlec, viš. uprav. del., tajništvo Oddelka za abdominalno kirurgijo, Kirurška klinika, UKC Maribor, Ljubljanska 5, 2000 Maribor, E: abdom.kir@ukc-mb.si, T: +386 2 321 13 01, F: +386 2 321 12 57	50 (vključuje DDV), za študente kotizacije ni	***
Klinični oddelek za endokrinologijo, diabetes in bolezni presnove, Interna klinika, Univerzitetni klinični center Ljubljana, prim. Franc Mrevlje, dr. med.	informacije: prim. Franc Mrevlje, dr. med., T: 01 522 31 36, E: franc.mrevlje@kclj.si	kotizacije ni	16
Strokovno združenje zasebnih zdravnikov in zobozdravnikov Slovenije, predsednik združenja asist. Dean Klančič, dr. med.	prijave niso potrebne, informacije: tajništvo Združenja, T: 01 433 85 35, F: 01 439 76 00	kotizacije ni	***
Slovensko društvo za reproduktivno medicino in Oddelek za reproduktivno medicino in ginekološko endokrinologijo Klinike za ginekologijo in perinatologijo, UKC Maribor, prof. dr. Veljko Vlaisavljevič, dr. med.	prijave: UKC Maribor, Oddelek za reproduktivno medicino – Pisarna OBMP, Ljubljanska ul. 5, 2000 Maribor, informacije: Suzana Knuplež, T: +386 2 321 24 60, F: +386 2 331 23 93, E: suzana.knuplez@ukc-mb.si	200 EUR (DDV zajet v ceno)	***
Sekcija za arterijsko hipertenzijo SZD, asist. mag. Jana Brguljan Hitij, dr. med.	prijave: REZA, d.o.o., Ljubljanska 24, Domžale, T: 041 696 446, E: reza@reza.si, informacije: Alenka Strnad, T: 041 696 446, asist. mag. Jana Brguljan Hitij, dr. med., T: 01 522 54 95	80 EUR + DDV, za študente in upokoence kotizacije ni	***
Združenje oftalmologov Slovenije, Očesna klinika, Univerzitetni klinični center Ljubljana	informacije in prijava: W: www.zos2008.si, prof. dr. Marko Hawlina, Očesna klinika UKC Ljubljana, E: marko.hawlina@mf.uni-lj.si	***	***
doc. dr. Andrej Pernat, dr. med., predsednik organizacijskega odbora	prijave in informacije: ga. Simona Rojs, Klinika za infektivne bolezni in vročinska stanja, UKC Ljubljana, Japljeva 2, 1525 Ljubljana, W: www.szim.si, T: 01 522 21 10, F: 01 522 24 56, E: simona.rojs@kclj.si, E: andrej.pernat@mf.uni-lj.si	370 EUR	***

NOVEMBER 2008

TEMA

VSEBINA

28. ob 9.00

št. kandidatov

MARIBOR

Kongresni center Habakuk

NAŠIH PRVIH 3000 OTROK[podroben program](#) • Isis 10/2008

***

strokovno srečanje ob jubilejih: 25 let Laboratorija za reproduktivno biologijo v Mariboru, 20 let od prvega poroda otroka, spočetega z metodo OBMP v Mariboru. Srečanje je namenjeno zdravnikom, ginekologom, biologom, embriologom, medicinskim sestram, področje reproduktivne medicine

28.–29. ob 9.00

MARIBORKongresni center Habakuk,
Pohorska ul. 59**5. MARIBORSKI KONGRES DRUŽINSKE
MEDICINE**[podroben program](#) • Isis 10/2008

250

kongres za zdravnike splošne/družinske medicine, zdravnike MDPŠ, zaposlene v ZK in IK, ter medicinske sestre

28.–29. ob 8.00

CELJEpredavalnica Splošne
bolnišnice Celje**CELJSKO SREČANJE 2008 Z MEDNARODNO
UDELEŽBO**[podroben program](#) • Isis 10/2008

100

učna delavnica iz ginekološke citologije in kolposkopije in učenje medicine je namenjena ginekologom, citologom in zdravnikom, ki se ukvarjajo s poučevanjem medicine

29.

LJUBLJANA**10. STROKOVNI SEMINAR IN XIII.
ČELEŠNIKOVI DNEVI: SODOBNI
DIAGNOSTIČNI POSTOPKI IN TEHNIKE**

600

strokovni izobraževalni seminar za zobozdravnike in zdravnike z mednarodno udeležbo

DECEMBER 2008

4. ob 10.00

LAŠKO

Kulturni center

NASPROTUJOČA SI MNENJA O DOJENJU

ni omejeno

mednarodno strokovno srečanje je namenjeno pediatrom

4.–5. ob 8.30

LJUBLJANAMedicinska fakulteta
Univerze v Ljubljani,
Korytkova 2, 1000
Ljubljana**XXXIX. MEMORIALNI SESTANEK PROFESORJA
JANEZA PLEČNIKA Z MEDNARODNIM
SIMPOZIJEM »TUMORJI DEBELEGA ČREVEŠA
IN DANKE«**[podroben program](#) • Isis 10/2008

400

Cilj simpozija je prikazati sodobne poglede na patogenezo, diagnostiko, terapijo in zgodnje odkrivanje tumorjev debelega črevesa in danke, ki so v Sloveniji zaradi naraščajoče incidence velik zdravstveni problem. Simpozij je namenjen zdravnikom splošne prakse, klinikom, patologom, onkologom, študentom medicine

5. ob 9.00

LJUBLJANAGrand hotel Union,
Srebrni salon**NEVRODEGENERATIVNE BOLEZNI**

ni omejeno

redno strokovno srečanje Sekcije za otroško nevrologijo SZD je namenjeno pediatrom, otroškim nevrologom, psihologom

[podroben program](#) • Isis 10/2008

5.–6. ob 13.00

LJUBLJANA

Cankarjev dom

**STROKOVNI SIMPOZIJ OB 30-LETNICI
DELOVANJA SPLOŠNE NUJNE MEDICINSKE
POMOČI V LJUBLJANI**[podroben program](#) • Isis 10/2008simpozij 600,
učne delavnice
160

simpozij je namenjen zdravnikom, medicinskim sestram in zdravstvenim tehnikom, ki se pri svojem delu srečujejo z nujnimi stanji

ORGANIZATOR

NASLOV

K. TOČKE

	za prijave, kontaktne osebe, tel., faks	kotizacija	
Oddelek za reproduktivno medicino in ginekološko endokrinologijo Klinike za ginekologijo in perinatologijo UKC Maribor, prof. dr. Veljko Vlaisavljevič, dr. med.	prijave: UKC Maribor, Oddelek za reproduktivno medicino (pisarna OBMP), Ljubljanska ul. 5, 2000 Maribor, informacije: ga. Suzana Knuplež, T: 00 386 2 321 24 60, F: 00 386 2 331 23 93, E: suzana.knuplez@ukc-mb.si	kotizacije ni	***
Združenje zdravnikov družinske medicine Slovenskega zdravniškega društva, Katedra za družinsko medicino Medicinske fakultete v Ljubljani, Katedra za družinsko medicino Medicinske fakultete v Mariboru, Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca Maribor, Zavod za razvoj družinske medicine, prim. asist. Ksenija Tušek Bunc, dr. med., prof. dr. Janko Kersnik, dr. med., asist. Suzana Kert, dr. med., Majda Masten, dr. med., Jerica Furek, admin. teh.	prijave in informacije: ga. Jerica Furek, Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca Maribor, Ul. talcev 5, 2000 Maribor, T: 02 22 86 364, E: jerica.furek@zd-mb.si	200 EUR (DDV ni vključen)	v postopku
Splošna bolnišnica Celje, prim. asist. dr. Alenka Repše Fokter	prijave: Suzana Prezelj, Splošna bolnišnica Celje, Oblakova 5, 3000 Celje, informacije: Suzana Prezelj, prim. asist. dr. Alenka Repše Fokter, E: suzna.prezelj@guest.arnes.si, E: alenka.repse-fokter@guest.arnes.si, T: 03 423 30 12, F: 03 423 36 66	150 EUR	11
Združenje za maksilofacialno in oralno kirurgijo Slovenije, doc. dr. Andrej Kansky, dr. dent. med., Združenje za maksilofacialno in oralno kirurgijo Slovenije	***	***	***
Nacionalni odbor za spodbujanje dojenja, UNICEF Slovenija, Vesna Savnik, dipl. org. del.	prijave: Vesna Savnik, UNICEF Slovenija, Pavšičeva 1, 1000 Ljubljana, informacije: Vesna Savnik, Zlata Felc, Borut Bratanič, T: 01 583 80 79, 01 522 83 58, E: vesna.savnik@unicef.si	50 EUR	***
Univerza v Ljubljani, Medicinska fakulteta, Inštitut za patologijo, prof. dr. Nina Gale, dr. med., prof. dr. Anton Cerar, dr. med.	prijave: Medicinska fakulteta, Inštitut za patologijo, Korytkova 2, 1000 Ljubljana, informacije: prof. dr. Anton Cerar, dr. med., T: 543 71 26, F: 543 71 04, E: anton.cerar@mf.uni-lj.si, E: vlasta.krfogec@mf.uni-lj.si	kotizacije ni	***
Sekcija za otroško nevrologijo SZD, prof. dr. David Neubauer, dr. med.	prijave: UKC, Pediatrična klinika, Vrazov trg 1, 1525 Ljubljana (Sekcija), prof. dr. David Neubauer, dr. med.	kotizacije ni	***
Zdravstveni dom Ljubljana, Splošna nujna medicinska pomoč, Renata Rajapakse, dr. med.	prijave: E: snmp@zd-lj.si, informacije: Silva Mahnič, dms, Renata Rajapakse, dr. med., T: 01 522 43 13, F: 01 433 20 85	zdravniki 130 EUR, medicinske sestre 110 EUR, člani SZUM 110 EUR, sekundariji 60 EUR, učne delavnice 60 EUR	***

DECEMBER 2008

TEMA

VSEBINA

5.–6. ob 15.00

št. kandidatov

**ŠMARJEŠKE
TOPLICE****UČNA DELAVNICA MIGRENE IN
NEVROPATSKE BOLEČINE**

45

učna delavnica

[podroben program](#) • Isis 10/2008

6. ob 9.00

LJUBLJANAPredavalnica Kliničnega
inštituta za antomijo,
Korytkova 2**SODOBNA PARODONTOLOGIJA ZA
ZOBOZDRAVNIKE – enodnevna delavnica na
modelih**

***

delavnica je namenjena vsem zobozdravnikom, ki želijo razširiti
svoje strokovno znanje in veščine s področja parodontološke
terapije glede na nekirurški pristop

12.

VELENJE

Hotel Paka

**ZGODOVINA MEDICINE - 10. PINTARJEVI
DNEVI**

***

strokovno srečanje s področja zgodovine medicine

12.–13. ob 9.00

LJUBLJANAPoslovna stavba Smelt,
Dunajska c. 160**KRONIČNI GLAVOBOL**

do 300

strokovno srečanje je namenjeno zdravnikom družinske in splošne
medicine, nevrologom, psihiatrom, algologom, psihologom,
farmacevtom in vsem, ki želijo izpopolniti svoje znanje na
področju obravnave bolnikov z glavobolom ali izvedeti več o tem
najpogostejšem simptomu[podroben program](#) • Isis 8-9/2008

12.–13. ob 9.00

TERME ZREČE**25. UČNE DELAVNICE ZA MENTORJE
DRUŽINSKE MEDICINE: SAMOZDRAVLJENJE**

35

strokovno izobraževanje za zdravnike družinske medicine,
specializante družinske medicine, druge zdravnike v osnovnem
zdravstvu in mentorje družinske medicine

JANUAR 2009

9.–10. ob 9.00

LJUBLJANA**25. UČNE DELAVNICE ZA MENTORJE
DRUŽINSKE MEDICINE: SAMOZDRAVLJENJE**

35

strokovno izobraževanje za zdravnike družinske medicine,
specializante družinske medicine, druge zdravnike v osnovnem
zdravstvu in mentorje družinske medicine

29.–30. ob 9.00

MARIBORUniverzitetni klinični
center, velika predavalnica,
16. nadstropje kirurške
stolpnice**SIMPOZIJ O OČESNIH POŠKODBAH**

ni omejeno

strokovno srečanje je namenjeno oftalmologom in vsem ostalim
zdravnikom, ki jih ta tema zanima

FEBRUAR 2009

13.–14. ob 9.00

STRUNJAN**25. UČNE DELAVNICE ZA MENTORJE
DRUŽINSKE MEDICINE: SAMOZDRAVLJENJE**

35

strokovno izobraževanje za zdravnike družinske medicine,
specializante družinske medicine, druge zdravnike v osnovnem
zdravstvu in mentorje družinske medicine

ORGANIZATOR

NASLOV

K. TOČKE

	za prijave, kontaktne osebe, tel., faks	kotizacija	
Sekcija za glavobol - Združenje nevrologov SZD, Slovensko združenje za zdravljenje bolečine, Združenje družinske medicine SZD	prijave: T: 01 52 11 400, E: natasa.zupancic@pfizer.com, Pfizer, Podružnica za svetovanje s področja farmacevtske dejavnosti, Letališka cesta 3c, 1000 Ljubljana, Slovenija	kotizacije ni	v postopku
Akademija za zobozdravniško prakso	prijave: Babit, d. o. o., Kolezijska 25, 1000 Ljubljana, E: info@babit.si, informacije: T: 01 283 23 73, ga. Nuša	do 31. oktobra 280 EUR (DDV vključen), od 1. novembra dalje 300 EUR (DDV vključen)	***
Inštitut za zgodovino medicine Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani, Znanstveno društvo za zgodovino zdravstvene kulture Slovenije, Zdravstveni dom Velenje, Občina Velenje in Premogovnik Velenje	informacije: E: france.urlep@guest.arnes.si	kotizacije ni	***
Sekcija za glavobol – Združenje nevrologov – Slovensko zdravniško društvo, Klinični oddelek za vaskularno nevrologijo in intenzivno nevrološko terapijo, Nevrološka klinika – Univerzitetni klinični center, Društvo za preprečevanje možganskih in žilnih boleznih, prim. doc. dr. Bojana Žvan, dr. med.	informacije: www.glavobol.com, prijave: Društvo za preprečevanje možganskih in žilnih boleznih, Mala ulica 8, 1000 Ljubljana, ga. Andreja Merčun, T: 05 901 12 34, F: 01 430 23 14, E: mzb@glavobol.com	75 EUR, za študente in specializante nevrologije v okviru rednega izobraževanja – Continuum, kotizacije ni	***
Združenje zdravnikov družinske medicine – SZD, asist. Irena Vatovec Progar, dr. med., prof. Janko Kersnik, dr. med., vodje delavnic: doc. dr. Marija Petek Šter, asist. dr. Mateja Bulc, asist. mag. Davorina Petek, asist. dr. Danica Rotar Pavlič Lokalna organizatorica: prim. asist. Jana Govc Eržen, dr. med.	prijave: Ana Artnak, Medicinska fakulteta, Katedra za družinsko medicino, Poljanski nasip 58, p.p. 2218, 1104 Ljubljana, T: 01 438 69 15, F: 01 438 69 10, E: kdrmed@mf.uni-lj.si, W: http://www.drmed.org/novica.php?id=9506	kotizacije ni	***
Združenje zdravnikov družinske medicine – SZD, asist. Irena Vatovec Progar, dr. med., prof. Janko Kersnik, dr. med., vodje delavnic: doc. dr. Marija Petek Šter, asist. dr. Mateja Bulc, asist. mag. Davorina Petek, asist. dr. Danica Rotar Pavlič Lokalni organizator: asist. Dean Klančič, dr. med.	prijave: Ana Artnak, Medicinska fakulteta, Katedra za družinsko medicino, Poljanski nasip 58, p.p. 2218, 1104 Ljubljana, T: 01 438 69 15, F: 01 438 69 10, E: kdrmed@mf.uni-lj.si, W: http://www.drmed.org/novica.php?id=9506	kotizacije ni	***
Oddelek za očne bolezni UKC, Katedra za oftalmologijo, Medicinska fakulteta Maribor, International Society of Ocular Trauma, prof. dr. Dušica Pahor, dr. med.	prijave: Oddelek za očne bolezni UKC Maribor, Ljubljanska 5, informacije: ga. Majda Jurkovič, T: +386 2 321 16 30, F: +386 2 331 23 93, E: info.ofta@ukc-mb.si	kotizacije ni	***
Združenje zdravnikov družinske medicine – SZD, asist. Irena Vatovec Progar, dr. med., prof. Janko Kersnik, dr. med., vodje delavnic: doc. dr. Marija Petek Šter, asist. dr. Mateja Bulc, asist. mag. Davorina Petek, asist. dr. Danica Rotar Pavlič Lokalna organizatorica: Ljubica Kolander, dr. med.	prijave: Ana Artnak, Medicinska fakulteta, Katedra za družinsko medicino, Poljanski nasip 58, p.p. 2218, 1104 Ljubljana, T: 01 438 69 15, F: 01 438 69 10, E: kdrmed@mf.uni-lj.si, W: http://www.drmed.org/novica.php?id=9506	kotizacije ni	***

MAREC 2009

TEMA

VSEBINA

5. ob 12.00

št. kandidatov

LJUBLJANA

Univerzitetni klinični center,
velika predavalnicaRECENT ADVANCES IN SARCOIDOSIS
RESEARCH – THE 1ST MEETING

ni omejeno

srečanje za vse zdravnike, namen srečanja je prikazati naše nove rezultate raziskav s področja sarkoidoze, ki bi lahko bili pomembni pri diagnozi, zdravljenju in preprečevanju te bolezni

12.–14.

LJUBLJANA

Univerzitetni klinični center,
predavalnica 1BOLEZNI LEDVIC IN ARTERIJSKA
HIPERTENZIJA

neomejeno

podiplomska šola je namenjena specializantom interne medicine, zdravnikom v osnovnem zdravstvu, internistom

27.–28. ob 16.00

OTOČEC

dvorana Šport hotela

20. ZBOR ZASEBNIH ZDRAVNIKOV IN
ZOBOZDRAVNIKOV SLOVENIJE

do 250

srečanje je namenjeno zasebnim zdravnikom in zobozdravnikom

APRIL 2009

16. ob 9.00

MARIBOR

Hotel Habakuk

I. MEDNARODNI KONGRES IZVEDENCEV

ni omejeno

kongres je namenjen izvedencem ZPIZ, sodnim izvedencem, zdravnikom ZZSZ, zdravnikom družinske medicine in specialistom MDPŠ (vsebine: predstavitev sistemov zavarovanja in ocene invalidnosti v posameznih državah EU, ortopedski bolnik in ocena invalidnosti, pooblaščen zdravnik in ocena invalidnosti, proste teme s področja ocene invalidnosti)

MAJ 2009

8.–10. ob 14.00

PORTOROŽ

Hotel Bernardin

5. SLOVENSKI KONGRES ANESTEZIOLOGOV z
mednarodno udeležbo

300

mednarodno strokovno srečanje za anesteziologe

SEPTEMBER 2009

25.–26. ob 9.00

LJUBLJANA

Medicinska fakulteta

THE 1ST SOUTH-EASTERN EUROPEAN
PEDIATRIC GASTROENTEROLOGY (SEEPEG)
MEETING

150

mednarodni kongres je namenjen pediatrom, specialistom šolske in družinske medicine s področja jugovzhodne Evrope, ki se poglobljeno ukvarjajo s pediatrično gastroenterologijo

30. 9.–3. 10.

PORTOROŽ

Kongresni center, Hotel St.
BernardinEVROPSKI KONGRES RAZISKOVALNE IN
KLINIČNE OFTALMOLOGIJE (EVER)

1100

mednarodno strokovno srečanje s področja raziskovalne in klinične oftalmologije za oftalmologe in raziskovalce na področju oči in vidnega sistema

SEPTEMBER 2010

15.–18.

LJUBLJANA

Cankarjev dom

8. MEDNARODNI KONGRES CEREBRALNE
PARALIZE

ni omejeno

kongres je namenjen vsem, ki se ukvarjajo s cerebralno paralizo

ORGANIZATOR

NASLOV

K. TOČKE

	za prijave, kontaktne osebe, tel., faks	kotizacija	
Center za pljučne bolezni in alergije, SPS Interna klinika, UKC Ljubljana, Društvo za razvoj pulmologije, Inštitut za mikrobiologijo in imunologijo, Medicinska fakulteta Univerze v Ljubljani, doc. dr. Marjeta Terčelj, dr. med.	prijave: E: bernarda.bregar@kclj.si, Univerzitetni klinični center, Zaloška 7, Center za pljučne bolezni in alergije, informacije: E: bernarda.bregar@kclj.si, E: marjeta.tercelj@kclj.si, T: +386 1 522 28 26, F: +386 1 522 23 47	kotizacije ni	***
Slovensko nefrološko društvo, doc. dr. Damjan Kovač, dr. med.	prijave: KO za nefrologijo, administracija 8. nad., UKC Ljubljana, Zaloška 7, s pripisom »nefrološka šola«, informacije: doc. dr. Damjan Kovač, dr. med., T: 01 522 31 10, E: damjan.kovac@kclj.si	200 EUR, za upokojene zdravnike in študente kotizacije ni	***
Strokovno združenje zasebnih zdravnikov in zobozdravnikov Slovenije in Zdravniška zbornica Slovenije, asist. Dean Klančič, dr. med.	informacije: tajništvo Združenja, Vojkova 4, 1000 Ljubljana, T: 01 433 85 35, F: 01 439 76 00 in Zdravniška zbornica Slovenije, Dalmatinova 10, 1000 Ljubljana, T: 01 30 72 123	kotizacije ni	***
Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije in Zavod za varstvo pri delu, Života Lovrenov, dr. med., vodja službe za izvedenstvo II. stopnje	prijave: Marko Stjepič, Domus, d.o.o., Trg MDB 12, 1000 Ljubljana, informacije: Marko Stjepič in Života Lovrenov, dr. med., T: 01 520 50 80, 01 236 35 82, F: 01 510 50 82, 01 437 40 11, E: office@domus.si, zivota.lovrenov@zpiz.si	***	***
SZD - Slovensko združenje za anesteziologijo in intenzivno medicino, SZAIM, doc. dr. Vesna Novak Jankovič, dr. med.	prijave: www.szaim.org, informacije: W: www.szaim.org, asist. mag. Jasmina Markovič Božič, asist. mag. Iztok Potočnik, E: szaim@mf.uni-lj.si	200 EUR za prijave do 20. 2. 2009, 250 EUR do 30. 3. 2009, 300 EUR ob prijavi na kongresu	***
Služba za gastroenterologijo, Pediatrična klinika Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana in Katedra za pediatrijo Medicinske fakulteta Univerze v Ljubljana, doc. dr. Rok Orel, dr. med.	prijave: Pacient, d.o.o., Savska cesta 3, 1000 Ljubljana, informacije: Rok Lokar, dr. med., T: 01 280 30 60, F: 01 280 30 91, E: rok.lokar@pacient.si	150 EUR	***
EURopean Association for Vision and Eye Research (EVER), Cankarjev dom, prof. dr. Marko Hawlina	prijave: www.ever.be, za namestitev: alenka.kregar@cd-cc.si, informacije: prof. dr. Marko Hawlina, Očesna klinika UKC, Grablovičeva 46, Ljubljana, T: 01 522 19 04, F: 01 522 19 60, E: marko.hawlina@mf.uni-lj.si	glej www.ever.be	***
prof. dr. Milivoj Veličković Perat	informacije: prof. dr. Milivoj Veličković Perat, T: 031 318 161, E: mvelickovicp@guest.arnes.si	***	***

OBRAZEC

UREDNIŠTVU REVije ISIS
Dalmatinova 10
p.p. 1630
1001 Ljubljana

fax: 01/30 72 109

V reviji Isis želimo objaviti priloženo obvestilo o strokovni prireditvi.

Prvo obvestilo želimo objaviti v _____ številki Izide.

Ustrezni program strokovnega srečanja naj bo objavljen v _____ številki Izide.

Za objavo podatkov v Koledarju strokovnih prireditev pošiljamo naslednje podatke:

Datum prireditve	Začetek, ura
Kraj	
Prostor, kjer bo prireditev	
Naslov strokovnega srečanja	
Število poslušalcev	(če je določeno) _____ (neomejeno)
Vsebina in vrsta strokovne prireditve (podiplomski seminar, posvet, učna delavnica ...)	
Komu je namenjena (vsem zdravnikom, zdravnikom v osnovnem zdravstvu, kirurgom, internistom ...)	
Organizator (Medicinska fakulteta, klinika, sekcija Zdravniškega društva ...)	
Predstavniki ali strokovni vodja	
Naslov za pošiljanje prijav	
Informacije, kontaktne osebe	
Njihove tel. številke in št. faksa	
Višina kotizacije	
Brezplačna kotizacija	DA NE za upokojene zdravnike, študente, _____

PROGRAMI

2. KONGRES SLOVENSKEGA ZDRUŽENJA ZA GASTROENTEROLOGIJO IN HEPATOLOGIJO Z MEDNARODNO UDELEŽBO: »ZGODNJE ODKRIVANJE IN ZRAVLJENJE RAKA PREBAVIL«

organizator •
Slovensko združenje za gastroenterologijo in hepatologijo
Klinični oddelek za gastroenterologijo UKC Ljubljana
Klinični oddelek za abdominalno kirurgijo UKC Ljubljana
Oddelek za gastroenterologijo UKC Maribor
Oddelek za abdominalno in splošno kirurgijo UKC Maribor

SLOVENSKO ZDRUŽENJE
ZA GASTROENTEROLOGIJO
IN HEPATOLOGIJO

BLED,
Festivalna dvorana
1.-4. oktober 2008

Predkongresni program: Podiplomsko izobraževanje iz gastroenterologije

PROGRAM:

Sreda, 1. oktobra 2008

Predsedstvo: B. Štabuc, F. Jelenc, B. Tepeš

9.00 B. Tepeš: *Helicobacter pylori* – diagnostika, zdravljenje, kancerogeneza

9.20 B. Štabuc: Gastroezofagealna refluksna bolezen – opredelitev, diagnostika, vzdrževalno zdravljenje, Barrettov požiralnik

9.40 D. Dajčman: Kronični pankreatitis – klasifikacija, diagnostika, endoskopsko, kirurško in podporno zdravljenje

10.00 R. Juvan: Akutni abdomen – diagnostika v ambulanti, stopnja nujnosti napotitve k specialistu, zdravljenje, rehabilitacija

10.20 B. Kocijančič, S. Popovič, T. Gjergjek: PEG: kontrolni pregledi pri gastroenterologu – nega bolnika na domu

10.40 Odmor

Predsedstvo: I. Ferkolj, M. Koželj, R. Janša

11.10 I. Ferkolj: Crohnova bolezen – ambulantno zdravljenje s tarčnimi zdravili, vloga osebnega zdravnika pri obravnavi bolezni

11.30 R. Janša: Celiakija – diagnostika, zdravljenje, sledenje

11.50 M. Koželj: Obstipacija – opredelitev, napotitev k specialistu

12.10 Odmor za kosilo

Predsedstvo: A. Tomažič, M. Ribnikar, P. Košorok

14.00 S. Štepec: Patološki jetrni testi – opredelitev, diferencialna diagnoza, stopnje nujnosti napotitve h gastroenterologu, sledenje

14.30 M. Ribnikar: Ciroza jeter z zapleti – opredelitev, obravnava bolnika z zapleti v ambulanti, stopnje nujnosti napotitve h gastroenterologu

15.00 M. Brvar: UZ abdominalna – vloga UZ v diagnostiki in spremljanju boleznih prebavil, postopki pri incidentalomih

15.20 P. Košorok: Proktologija – novosti, obravnava bolnika v ambulanti družinske medicine in pri specialistu

15.40 A. Tomažič: Hernije – diagnostika in zapleti, zdravljenje, stopnje nujnosti napotitve k abdominalnemu kirurgu

16.00 Odmor

Predsedstvo: M. Stefanovič, B. Kocijančič, B. Štabuc

16.30 B. Štabuc: Kolorektalni rak v Sloveniji – primarna in sekundarna preventiva, presejanje

16.50 M. Stefanovič: Priprava bolnika na kolonoskopijo – naročanje, krvne preiskave, čiščenje, pojasnilna dolžnost

17.10 B. Kocijančič: Invalidnost in bolniški stalež pri boleznih prebavil – dokumentacija za invalidsko komisijo, delovna zmožnost, telesna okvara, dodatek za pomoč in postrežbo

17.30-18.30 Satelitski simpozij: Krka
B. Štabuc, B. Tepeš, P. Skok

Kongresni program

Četrtek, 2. oktobra 2008

9.00 B. Štabuc, S. Repše, B. Kocijančič, S. Popovič: **Uvodi in pozdravi**

9.30-11.00

1. plenarno zasedanje

Predsedstvo: B. Štabuc, S. Markovič, S. Repše

- F. Jelenc: Gastroenterologija v Sloveniji
- Gastroenterologija v Evropski uniji
- B. Štabuc: Gastroonkologija

- Presejanje kolorektalnega karcinoma v Evropski uniji
- P. Košorok: Poročilo s Svetovnega kongresa stomatoterapevtov (WCET), junija 2008 v Ljubljani

11.00 Odmor

11.30-13.00 **1. sekcija**

Predsedstvo: B. Kocijančič, J. Eržen

- Diagnostika Barrettovega požiralnika
  - M. Homan: Eozinofilni ezofagitis pri otrocih
  - M. Sok: Funduplikacije – kdaj in zakaj
  - B. Kocijančič: Pristop k bolniku z varicami požiralnika
  - P. Skok: Mallory Weiss sindrom v obdobju od 1994 do 2006 v UKC Maribor
  - J. Eržen: Rezultati zdravljenja raka požiralnika v Sloveniji
- 13.00 Kosilo

14.00-15.00

1. satelitski simpozij: Astra Zeneca

B. Štabuc, B. Tepeš, R. Orel

15.00-16.30 **2. sekcija**

Predsedstvo: B. Tepeš, S. Potrč

- A. Ihan: Vnetje in rak želodca
- B. Tepeš: Ali je mogoče preprečiti nastanek raka želodca
- E. Kovačič Palli: Neuroendokrini tumorji želodca
- S. Potrč: Rezultati kirurškega zdravljenja raka želodca v UKC Maribor
- R. Juvan: Rezultati kirurškega zdravljenja raka želodca v UKC Ljubljana
- B. Štabuc: Zdravljenje raka želodca s kemoterapijo, obsevanjem in tarčnimi zdravili
- A. Juteršek: *Helicobacter pylori* v živo

16.30 Odmor

17.00-18.30

3. sekcija

Predsedstvo: D. Dajčman, L. Pleskovič

- Kdaj in zakaj antibiotiki pri akutnem pankreatitisu
- A. Pleskovič: Pristop k bolniku z okuženo pankreatično nekrozo
- ERCP in EUZ v diagnostiki kroničnega pankreatitisa
- MRI in MRCP v diagnostiki kroničnega pankreatitisa
- B. Luzar: Ali je intraepitelijska neoplazija pankreasa kirurška bolezen
- P. Skok in sod.: Akutni pankreatitis v UKC Maribor, rezultati prospektivne študije
- M. Vujsinovič, N. Smrekar: Nepojasnjeni in idiopatski pankreatitis – rezultati retrospektivne študije v UKC Ljubljana

19.00-20.00

2. satelitski simpozij: Krka

20.30 Večerja

Petek, 3. oktobra 2008

8.00–9.00

3. satelitski simpozij: Schering Plough

Predsedstvo: N. Smrekar, C. Pernet

9.15–10.45

4. sekcija

Predsedstvo: P. Košorok, R. Orel

- N. Smrekar: IBS – sindrom vzdraženega črevesa
- A. Pfeifer: Kirurški pristop k fekalni inkontinenci in obstipaciji
- F. Jelenc: Laparoskopjska operacija pri kolorektalnem karcinomu
- P. Košorok: Dnevne operacije v proktologiji
- M. Omejc: Zdravljenje raka danke
- Z. Štor: Rezultati kirurškega zdravljenja kolorektalnega raka v UKC Ljubljana
- M. Koželj: Rezultati kirurškega zdravljenja kolorektalnega raka v UKC Maribor

10.45 Odmor

11.15–12.45

5. sekcija

Predsedstvo: I. Ferkolj, C. Pernet

- R. Orel: Vloga črevesne mikroflore pri nastanku KVČB in možnosti njenega spreminjanja
- C. Pernet: Plodnost, nosečnost in Crohnova bolezen
- Priporočila ECCO za obravnavo bolnikov z ulceroznim kolitisom
- D. Mičetič Turk: Kaj je novega pri celiakiji
- J. Volfand: Nutritivna intoleranca
- B. Urlep: Mutacije NOD2/CARD15 pri KVČB, celiakiji in intoleranci za hrano

12.45 Kosilo

14.00–15.00

4. satelitski simpozij: Abbott

(I. Ferkolj, C. Pernet)

15.15–16.45

6. sekcija

Predsedstvo: D. Stanislavjevič, S. Štepec

- Najnovejši pristopi k zdravljenju bolnikov z HCV in HBV
- B. Trotovšek: Pristop k bolniku z zlatenico in ozkimi intra- in ekstrahepatičnimi žolčevodi
- M. Sedmak: Neonatalna holestaza
- D. Dajčman: Učinek citotoksičnih učinkovin in totalne parenteralne prehrane na jetrno funkcijo
- V. Sojer: Jetrne transplantacije v Sloveniji
- M. Hafner: Mesto transplantacije v zdravljenju jeter

15.15 Odmor

17.15–19.30

7. sekcija

Predsedstvo: E. Gadžijev, R. Janša

- M. De Angelis: Endoskopski ultrazvok in tankoigelna aspiracijska biopsija
- M. Noodlinger: Pristop k bolniku z jetrnimi metastazami
- Pristop k bolniku z napredovalim GIST-om
- Novosti pri obravnavi in zdravljenju bolnika s hepatoceličnim rakom

20.30 Svečana večerja

Sobota, 4. oktobra 2008

8.00–9.00

5. satelitski simpozij: Olympus

9.15–11.30

8. sekcija

Predsedstvo: M. Stefanovič, V. Mlinarič, M. Skalitcky

- V. Mlinarič: Zdravljenje nevarikoznih krvavitev iz zgornje prebavne cevi
- P. Popovič: Vloga TIPPS-a v gastroenterologiji
- M. Hagenmüller: Endoskopska mukozna resekcija
- Ž. Mrevlje: Pristop k bolniku s krvavitvijo iz tankega črevesa
- Endoskopsko spremljanje predmalignih lezij v prebavilih
- L. Lundell: Vpliv antirefluksnih operacij pri Barrettovem požiralniku

11.30 Odmor

12.00–14.00

2. plenarno zasedanje

Predsedstvo: B. Štabuc, S. Markovič, S. Repše

- D. Campbell: Presejanje kolorektalnega karcinoma v GB
- J. Maučec Zakotnik: Rezultati presejanja kolorektalnega karcinoma v Sloveniji
- L. Lundell: Izzivi v abdominalni kirurgiji
- M. Stefanovič: Novosti v endoskopiji in standardi na oddelku za endoskopijo
- Presaditev organov in matičnih celic v gastroenterologiji
- D. Dajčman: Predstavitev posterjev
- S. Popovič: Poročilo s kongresa MS in ZT v endoskopiji

14.00 Zaključek kongresa

Kosilo

2. KONGRES MS IN ZT V ENDOSKOPIJI**Petek, 3. oktobra 2008**

8.00 Registracija

9.00–10.45

1. sekcija

Predsedstvo: C. Bobnar Sekulič, A. Kunst

- Stanka Popovič, Borut Štabuc: Uvod in

pozdrav

- D. Hrustanovič: Zdravstvena vzgoja bolnikov pri prepoznavanju znakov kolorektalnega karcinoma
- D. Lovrič: Priprava hospitaliziranih bolnikov na GE-preiskave
- Kirurško zdravljenje kolorektalnega karcinoma
- I. Felicita Nadižar: Priprava bolnika na operacijo črevesa

Razprava

10.45 Odmor

11.15–12.45

2. sekcija

Predsedstvo: J. Mesarič, I. Felicita Nadižar

- Zdravstvena nega bolnika po operaciji črevesa
- K. Dobnik: Zdravstvena nega bolnika s kolorektalnim karcinomom na sistemskem zdravljenju – študija primera
- C. Bobnar Sekulič: Biološka zdravila v gastroenterologiji – študija primera
- B. Štabuc: Zdravljenje s kemoterapijo

Razprava

12.45 Kosilo

14.00–15.00

Satelitski simpozij Abbott

15.30–16.45

3. sekcija

Predsedstvo: S. Popovič, T. Gjergjek

- C. Neumann: Etična načela v zdravstveni negi
- M. Primožič Petrinec: Mikrobiološko vzorčenje vode v endoskopiji – raziskava
- A. Kunst, K. Media: Zdravstvena nega otroka z eozinofilno enteropatijo

Razprava

20.30 Svečana večerja

Sobota, 4. oktobra 2008

8.00–9.00

Satelitski simpozij Olympus

9.30–11.20

4. sekcija

Predsedstvo: M. Primožič Petrinec, S. Kazič

- dr. Štor: Kancerogene snovi v hrani
- J. Mesarič Đurič: GERB – prehrana in sprememba življenjskega sloga
- J. Kotar: Kakovost življenja po transplantaciji jeter
- J. Brljak: Prosta tema
- Prosta tema: UKC Maribor
- S. Popovič, T. Gjergjek: Nacionalna poklicna kvalifikacija – predstavitev in poročilo

Razprava

11.20 Odmor

12.00–14.00

Plenarno zasedanje: »Poročila sekcij« (skupno)

Predsedstvo: B. Štabuc, S. Markovič, S. Repše

- D. Campbell: Presejanje kolorektalnega karcinoma v Veliki Britaniji
- J. Maučec Zakotnik: Rezultati presejanja kolorektalnega karcinoma v Sloveniji
- L. Lundell: Izzivi v abdominalni kirurgiji
- M. Stefanovič: Novosti v endoskopiji in standardi na oddelku za endoskopijo
- Presaditev organov in matičnih celic v gastroenterologiji
- D. Dajčman: Predstavitev posterjev
- S. Popovič: Poročilo s kongresa MS in ZT v endoskopiji

14.00 Zaključek kongresa

Uradni jezik: slovenščina in angleščina**Kotizacija:**

Do 31. julija 2008	190 EUR
Kasneje	220 EUR
Mladi zdravniki	90 EUR
Dnevno	90 EUR

Podiplomsko izobraževanje	80 EUR
Kongres MS in ZT	100 EUR
Endoskopska delavnica	120 EUR

(vse cene vključujejo DDV)

Naslov sekretariata: Univerzitetni klinični center Ljubljana, Klinični oddelek za gastroenterologijo, tajništvo, Japljeva ulica 2, SI-1000 Ljubljana, E: melita.susmelj@kclj.si

Kongresna pisarna:

Kongresno-turistična agencija Albatros, 4260 Bled, Ribenska 2, Slovenija, T: +386 4 57 80 350, Fax: + 386 4 57 80 355, E: info@albatros-bleed.com, www.albatros-bleed.com/gastro-kongres

Prispevke pošljite najkasneje do 3. septembra 2008 na naslov: Tajništvo Kliničnega oddelka za gastroenterologijo, s pripisom »gastroenterolog«, Klinični center Ljubljana, Klinični oddelek za gastroenterologijo, Japljeva 2, 1525 Ljubljana, E: melita.susmelj@kclj.si

11. BREGANTOVI DNEVI Srečanje psihoterapevtov Slovenije z mednarodno udeležbo Tema: Moralnost

organizator •
Združenje psihoterapevtov Slovenije
Psihiatrična klinika Ljubljana

ROGAŠKA SLATINA,
Grand Hotel Rogaška
2.–5. oktober 2008

Spoštovane kolegice in kolegi!
Nравnost je splošno obeležje človekove osebnosti, ki se izraža v njegovi dejavnosti in zavesti ter odnosu do sebe in sočloveka. Zanimanje za človekovo moralno dejavnost je tisočletja v jedru indijske in kitajske filozofije, na Zahodu pa jo je v ospredje postavil Sokrat. Tako naj bi v človeku obstajal vrojeni naravni moralni čut za razločevanje med dobrim in zlim, med moralnim in nemoralnim. Predmet etike človekovega delovanja v tem okviru je nauk o moralnem, ki se mu posvečajo tudi empirične znanosti, zlasti sociologija in psihologija. Posebno mesto ima v psihoterapiji, kjer jo je Freud umestil v področje superega, z moralnimi bojznimi, ki opredeljujejo tako človekovo doživljanje, mišljenje in vedenje kot tudi psihoterapevtski proces. Moralno vedenje je vedno vprašanje izbire, odločitve in njena realizacija je možna le na realnih, konfliktnih tleh. Moralno dejanje je tako vedno v konfliktu z nekim drugim ravnanjem in nasprotno ter je vezano na odpoved. Etična načela in pravila, ki določajo zdravljenje v medicini, so v psihoterapiji specifična in se dotikajo varstva pacienta in terapevta, terapevtskega procesa in tudi odnosa med terapevti.

S temi vsebinami se bomo srečali na plenarnih predavanjih, praktičnih prikazih ali v skupinah pri delu na sebi. Zanimiv bo pogled na osebno in družbeno dogajanje, ki ga bosta vsekakor odstrnila dramski večer in okrogla miza z iskrivimi sogovorniki.

Vabljeni ste k sodelovanju s predstavitvami primerov, z glasnim razmišljanjem v razpravah in v skupinah ali odmaknjenim samoreflektivnim premissljevanjem... Pot si boste izbrali sami, le na svidenje v Rogaški.

Janez Rojšek, predsednik programskega odbora

PROGRAM:**Četrtek, 2. oktobra 2008**

14.00	Zbiranje udeležencev in registracija
16.00	Male izkustvene skupine
18.00	Velika skupina

20.30	Kulturni večer v izvedbi mini teatra Ljubljana: »Schneewittchen – Afer party« (Sneguljčica) Psihoanalitični komentar in razgovor: Matjaž Lunaček: Sneguljčica brez palčkov

Petek, 3. oktobra 2008

8.00	Male izkustvene skupine
10.00	Slavnostno odprtje bienala
10.15	Podelitev nazivov
10.30	Otvoritevno predavanje Hektor Jogan: Etika in psihoanaliza v teoriji in praksi
11.15	Meta Kramar in Bojana Moškrič: Razvoj moralnosti pri otroku in psihoterapevtski proces
11.45	Polona Matjan Štuhec: Superego in spol v psihoterapiji
14.00	Diskusijske skupine s prikazi primerov
16.00	Male izkustvene skupine, delavnice
18.00	Velika skupina
20.30	Slavnostna večerja

Sobota, 4. oktobra 2008

8.00	Male izkustvene skupine
10.00	Plenarna predavanja Janez Bečaj: Moralnost kot socialnopsihološki fenomen
10.45	Peter Praper in Gorazd V. Mrevlje: Osebnostne motnje in moralnost
11.15	Marjeta Blinc Pesek: Do kod? - psihoterapija psihoz
11.45	Razprava
14.00	Diskusijske skupine s prikazi primerov
16.00	Male izkustvene skupine, delavnice
18.00	Velika skupina
20.30	Večerni gost: Anica Mikuš Kos

Nedelja, 5. oktobra 2008

8.00	Male izkustvene skupine
9.45	Okrogla miza: Moralnost in družba Sodelujejo: Matjaž Lunaček, Rastko Močnik, Marko Uršič, Vlado Mihelj, Roman Globokar in Jože Trontelj
11.30	Zaključni pogovor in slovo

Veliko skupino bosta vodila: Vladka Stamos in Roman Korenjak

Izkustvene skupine bodo vodili: Vlasta Klavara, Lev Požar, Predrag Jovanovič, Jožica Petek, Dubravka Trampuž, Andreja Grom, Gorazd Mrevlje. Supervizor je Peter Praper.

Supervizijske skupine bodo vodili: Mojca Močnik Bučar, Brane Franzl, Bojana Moškrič, Matjaž Lunaček, Marija Žunter Nagy, Polona Matjan Štuhec.

Organizacijski odbor: Borut Škodlar, predsednik, Katja Belšak, tajnica
Člani: Bojana Avguštin, Miro Berič, Sana Čoderl, Nataša Potočnik Dajčman, Miloš Kobal, Rok Podkrajšek, Manca Repež, Janez Rojšek, Tatjana Samec, Karin Serbec, Milena Srpac, Bojan Varjačič, Tina Zadravec, Peter Zajc.

Programski odbor: Janez Rojšek, predsednik
Člani: Roman Korenjak, Matjaž Lunaček, Maja Rus Makovec, Gorazd Mrevlje, Bojana Moškrič, Marjeta Blinc Pesek, Borut Škodlar, Polona Matjan Štuhec.

Kotizacija:

Polna kotizacija za štiri dni sodelovanja vključuje predavanja, zbornik predavanj, svečano večerjo, kulturni večer, prigrizke z napitki ob odmorih in priponko.

Kotizacija znaša za redne in pridružene člane ZPS ter goste iz tujine 300 EUR, za nečlane pa 350 EUR. Specializanti plačajo 200 EUR, študenti in upokojeanci pa 150 EUR.

Bienala se je možno udeležiti tudi samo za dva dneva, kotizacija znaša za člane 240 EUR, za nečlane 280 EUR, za specializante 160 EUR in za študente ter upokojeance 120 EUR.

Pri prijavih po 15. septembru 2008 bo kotizacija za člane 360 EUR, za nečlane 420 EUR, za specializante 240 EUR in za študente ter upokojeance 180 EUR.

Kotizacijo nakažite na TRR Združenja psihoterapevtov Slovenije pri NLB, št.: 02060-0051436422, obvezno pripišite sklic 00-750 ter ime in priimek osebe, za katero je kotizacija plačana.

Prijave pošljite na naslov: Združenje psihoterapevtov Slovenije, Zaloška 29, 1000 Ljubljana, E: zps@ordinacija.net

Kontaktne osebe: ga. Tatjana Samec (uradne ure po telefonu ob sredah od 11. do 15. ure: T: 01 587 49 30, samo v nujnem primeru izven uradnih ur na 031 884 005)

Bivanje v hotelih Grand hotel Rogaška, hotelu Styria in hotelu Strossmayer rezervirajte na naslov: Terme Rogaška, Stritarjeva 1, 3250 Rogaška Slatina, ali T: 03 811 27 94, 03 811 27 91, F: 03 811 2790, E: marketing@terme-rogaska.si

DELAVNICA O TORAKALNI PUNKCIJI IN TORAKALNI DRENAŽI

organizator •
Klinični oddelek za torakalno kirurgijo,
UKC Ljubljana

**LJUBLJANA, Univerzitetni klinični center,
Zaloška 7, predavalnica IV, I. nadstropje
3. oktober 2008**

PROGRAM:

Petek, 3. oktobra 2008

9.00 Odprtje delavnice

9.10 Predavanja (po 10 min)

- Topografska anatomija in mesta optimalne punkcije in drenaže
- Pomen slikovnih diagnostičnih preiskav
- Seti za punkcijo, punkcijske igle, analgezija, tehnika punkcije
- Razlaga drenažnih sistemov
- Seti za drenažo, tehnika drenaže, analgezija, pean, škarje, vodilo, prst
- Diagnostična, terapevtska punkcija, kdaj punkcija, kdaj drenaža?
- Urgentna torakalna drenaža in punkcija na terenu
- Preiskave torakalnega punktata, okužen plevralni prostor
- Kdaj streptokinaza pri torakalni drenaži?
- Torakalna punkcija in drenaža pri otroku

10.40–11.00 Odmor

- Torakalna punkcija in drenaža ob fibrinolitičkih
- Zdravljenje spontanega pnevmotoraksa
- Dolgotrajno puščanje zraka po torakalnem drenu
- Plevrodeza: mehanična, kemična, pleurodeza s krvjo
- Prepoznavanje in punkcija tenzijskega pnevmotoraksa

- Zapleti ob torakalnem drenu: krvavitev, zamašen dren, odstranjevanje torakalnih drenov
- Neizpolnjen plevralni prostor. Koliko časa drenaža, kdaj operacija, vrste operacij?
- Poškodba prsnega koša in torakalna drenaža, koliko časa drenaža, kdaj operacija?

Razprava

12.45–13.30 Kosilo

13.30–17.30 Delavnica

- Predstavitve drenažnih sistemov na trgu, mokri in suhi sistemi, prerezani sistemi, delovanje treh steklenic, demonstracija pozitivnega in negativnega tlaka, izravnavanje tlakov
- Opazovanje puščanja zraka, tekočine, premikanje drena, klemanje drena, fiksiranje drenažnih cevi, tehnike za prehodnost drenažnih cevi, torakalni dren ob transportu, napake pri ravnanju
- Torakalna punkcija in drenaža na modelu

ESTETIKA V PRAKSI – V ŽIVO »SPOSOBNOSTI KOMPOZITOV« Prikaz postopkov »step by step« na pacientu – prenos »v živo« na velikem platnu

organizator •
Stomatološka sekcija Slovenskega
zdravniškega društva
v sodelovanju z
Ivoclar
Vivadent
Passion vision innovation

**BRDO PRI KRANJU,
Novi kongresni center, Predoslje 39, Kranj
3. oktober 2008**

PROGRAM:

Petek, 3. oktobra 2008

- 8.30 Sprejem udeležencev
9.00 Nagovor predsednika Stomatološke sekcije SZD
9.10 doc. dr. Aleš Fidler, dr. dent. med.:
Kompozitje transkanino - Ali je kaj novega na gingivalni stopnici?

- 11.00 Odmor za kavo
- 11.30 I. del - Markus Lenhard, dr. dent. med.:
»Tips and tricks« v izdelavi estetske
plombe v interkaninem sektorju
- 13.00 Premor
- 13.40 II. del - Markus Lenhard, dr. dent. med.:
»Tips and tricks« v izdelavi estetske
plombe v interkaninem sektorju
- 15.00 prof. dr. Hrvoje Jurič, dr. dent. med.:
Beljenje zob v ordinaciji – kako
zahtevno je in kako uspešno

Prijave: Stomatološka sekcija SZD,
Dalmatinova 10, 1000 Ljubljana, ali
F: 01 434 25 84 do 30. septembra 2008.

Kotizacija:

za zobozdravnike 150,00 EUR + DDV, za
medicinske sestre stomatološke smeri in
zobotehnike 90,00 EUR + DDV.

Na podlagi prejete prijavnice vam bomo poslali
račun za plačilo kotizacije v oktobru 2008.

**STROKOVNI SESTANEK
ZDRUŽENJA ZA TRANSFUZIJSKO
MEDICINO SLOVENSKEGA
ZDRAVNIŠKEGA DRUŠTVA
IN
ZDRUŽENJA HEMATOLOGOV
SLOVENIJE**

organizator •
Združenje za transfuzijsko medicino Slovenije SZD
Združenje hematologov Slovenije SZD

**KRANJSKA GORA,
Hotel Larix
3.-4. oktober 2008**

- 12.00 Odprtje in predstavitev farmacevtskih
preparatov
- 13.00 Odmor

PROGRAM:

Petek, 3. oktobra 2008

Zdravljenje s celicami in tkivi

- 15.00 D. Domanović, M. Knežević, P.
Rožman: Slovenska zakonodaja za

- področje tkiv in celic
- 15.15 D. Radosavljevič: Spremljanje izida
implantacije avtolognih hrustančnih
celic v Sloveniji v daljšem časovnem
obdobju
- 15.30 P. Rožman, D. Smrke: Uporaba
matičnih celic iz kostnega mozga v
kostni kirurgiji
- 15.45 M. Froelich, N. Kregar Velikonja:
Matične celice iz maščevja kot osnova
za izdelovanje kostnih implantatov
- 15.55 M. Strbad: Potencialne možnosti
diferenciacije matičnih celic iz
popkovnične krvi v smer pankreatičnih
celic
- 16.05 Razprava

16.20 Odmor

Avtoimunske bolezni

- 16.40 R. Stasi (Rim): ITP: Current concepts in
pathophysiology and managment
- 17.20 T. Grmek Zemljič: Naše izkušnje
zdravljenja ITP z rituksimabom
- 17.40 S. Zver: Priprava bolnika s kritično
trombocitopenijo na elektivni
ortopedski poseg
- 18.00 M. Glaser Kraševc: Zdravljenje
avtoimunske hemolitične anemije
- 18.20 I. Preložnik Zupan: Zdravljenje
pridobljene hemofilije
- 18.40 M. Sever: Zdravljenje TTP

KLL

- 19.00 G. Hopflinger: Zdravljenje KLL z
rituximabom

Sobota, 4. oktobra 2008

Diagnostika v hematologiji

- 8.00 H. Podgornik: Smernice za
citogenetske preiskave pri MDS
- 8.15 D. Žontar: Imunofenotipizacija in
spremljanje minimalne preostale
bolezni pri akutni levkemiji
- 8.30 Razprava

**Biološko podobna zdravila, trombocitni
pripravki, fotofereza**

- 8.45 B. Štrukelj: Biološko podobna zdravila
- 9.15 M. Cukjati: Transfuzije trombocitov
- 9.35 J. Pretnar: Klinična uporaba
ekstrakorporalne fotofereze
- 9.45 Razprava

10.00 Odmor

Fotofereza

- 10.30 M. Pavlovič: Uporaba fotofereze v
dermatologiji
- 10.50 V. Tlaker Žunter, M. Pavlovič: Porfiring
cutanea tarda
- 11.10 P. Marson: Technical aspects of
extracor-poreal photopheresis in
pediatric patients
- 11.40 Razprava
- 11.55 M. Sgarbi: Predstavitev aparata za
fotoferezo in principa delovanja
- 12.10 Zaključek sestanka

Zdravniška zbornica Slovenije bo priznala
udeležbo na sestanku kot strokovno
izpopolnjevanje za podaljšanje licence.

Rezervacija prenočišč:

HIT Holidays Kranjska Gora,
T: 04 588 44 77, E: booking@hitholidays-kg.si,
www.hitholidays-kg.si, s pripisom za Strokovni
sestaneke transfuziologov in hematologov

**26. RADENSKI DNEVI
Tradicionalni letni strokovni
sestaneke Združenja kardiologov
Slovenije z mednarodno udeležbo**

organizatorja •
Združenje kardiologov Slovenije
Kardiološka akademija

RADENCI

3.-4. oktober 2008

PREDHODNI PROGRAM:

Petek, 3. oktobra 2008

Slikovne tehnike v kardiologiji

- 8.00 Registracija udeležencev
- 9.00 Odprtje in pozdravni nagovori

Ehokardiografija

- Predsedstvo: M. Koželj, J. Tasič
- 9.30 M. Koželj: Pomen slikovnih tehnik v
kardiologiji
- 9.45 J. Tasič: Predstavitev šole za
ehokardiografijo

- 10.00 D. Planinc (Hrvaška): Ishemična mitralna regurgitacija
 10.20 I. Gradecki: Obremenitvena ehokardiografija
 10.35 M. Tretjak: Merjenje hitrosti krčenja srčne mišice
 10.50 N. Ružič Medvešček: Ehokardiografije pri zdravljenju srčnega popuščanja z biventrikularno stimulacijo
 11.05 U. D. Breskvar Kač: Ehokardiografija po transplantaciji srca
 11.15 Razprava
 11.30 Odmor

Računalniška tomografija in magnetnoresonančno slikanje srca ter pozitronska emisijska tomografija

Predsedstvo: P. Berden, B. Cvetičanin

- 12.00 S. Globits (Avstrija): Vloga RT in MRI v sodobni kardiologiji
 12.20 B. Cvetičanin, N. Černič Šuligoj, M. Zorc, M. Noč: Vloga računalniškotomografske angiografije v diagnostiki koronarne bolezni
 12.35 P. Berden: Magnetna resonanca srca in perfuzija miokarda
 12.50 Razprava
 13.00 Kosilo

Elektrofiziološke metode

Predsedstvo: P. Rakovec, D. Vokač

- 15.00 M. Šinkovec: Nove slikovne metode pri katetrski ablaciji aritmij
 15.15 P. Rakovec: Kartografija srca
 15.30 Razprava

Intrakardialni in intraluminalni ultrazvok

Predsedstvo: I. Kranjec, D. Zorman

- 15.45 D. Zorman: Intrakoronarni ultrazvok
 16.00 D. Zorman, M. Koželj: Intrakardialni ultrazvok s prikazom primera
 16.15 Razprava
 16.30 Odmor

17.00–18.30

Satelitski simpozij (proizvajalci opreme in zdravil)

- 20.00 Skupna večerja

Sobota, 4. oktobra 2008

Srčno-žilna rehabilitacija in preventiva

Predsedstvo: I. Keber, Z. Fras

- 9.00 Z. Fras: Integrirana strategija preventive in rehabilitacije na področju bolezni srca in žilja v Sloveniji
 9.20 I. Keber: Model in prednosti ambulantne rehabilitacije
 9.35 A. Vugrinec, B. Korošec: Rehabilitacija v Zdravilišču Terme Radenci

- 9.45 D. Ivaškovič: Rehabilitacija v Zdravilišču Šmarješke Toplice
 9.55 J. Poles: Rehabilitacija bolnikov s srčnim popuščanjem
 10.05 J. Tasič: Vloga koronarnih klubov pri srčni rehabilitaciji
 10.15 D. Marušič: Metode financiranja za spodbujanje procesov z dokazi podprte srčno-žilne preventive in rehabilitacije

10.30 Odmor

11.00 Okrogla miza in zaključki

Sodelujoči: Z. Fras, D. Ivaškovič, I. Keber, J. Poles, J. Tasič, A. Vugrinec
 Moderator: M. F. Kenda

12.00–13.00

Satelitski simpozij (proizvajalci opreme in zdravil)

Splošne informacije

Organizator: Združenje kardiologov Slovenije, Ul. stare pravde 6, Ljubljana, T: 01 434 21 00, F: 01 434 21 01, E: sasa.radelj@kclj.si.

Lokacija: Hotel Radin, Terme Radenci, d.o.o., Zdraviliško nas. 12, 9252 Radenci. Rezervacije: T: 02 520 27 20, 02 520 27 22, F: 02 520 27 23, E: info@terme-radenci.si.

Kotizacija: Kotizacija za plačilo do 26. septembra 2008 znaša 300 EUR, za sekundarije, med. sestre in zdrav. tehnike 150 EUR. Po tem datumu je znesek kotizacije 350 EUR oz. 200 EUR. DDV je vključen v ceno. Upokojeni člani Združenja kardiologov Slovenije in študentje (ob priloženem dokazilu) so oproščeni plačila kotizacije. Kotizacija vključuje udeležbo na predavanjih, gradivo ter delovno kosilo in skupno večerjo v petek, 3. oktobra 2008. Kotizacijo nakažite na transakcijski račun Združenja kardiologov Slovenije pri Novi Ljubljanski banki, d.d., Ljubljana, št.: 02222-0018629680, s pripisom »Radenci 08« in navedbo priimka udeleženca. Končni račun za plačilo kotizacije boste prejeli po dogodku.

Izpolnjeno prijavnico in kopijo potrdila o plačilu pošljite na naslov organizatorja najkasneje do 26. septembra 2008. Po tem datumu bosta registracija in plačilo kotizacije mogoča le na recepciji srečanja.

Vloga za dodelitev kreditnih točk za stalno podiplomsko izpopolnjevanje je v postopku.

MEDNARODNI SIMPOZIJ »OKUŽBA RAN«

organizator •
Društvo za oskrbo ran Slovenije - DORS

POSTOJNA, Hotel Jama

3.–4. oktober 2008

PROGRAM:

Petek, 3. oktobra 2008

- 9.00 Registracija udeležencev
 9.55 Vanja Vilar, predsednica društva: Pozdravni govor
 10.00 prim. Ciril Triller, dr. med.: Kirurško zdravljenje okuženih
 10.20 dr. Saša Borovič, dr. med.: Zdravljenje bolnika z okužbo pooperativne rane po kardiokirurški operaciji
 10.40 Andraž Perhavec, dr. med.: Vnetje pooperativne rane po operaciji prim. mag. Miran Rems, dr. med.: Okužba kirurške rane kot kazalnik
 11.20 Razprava
 11.35 Odmor
 12.00 Ivan Prelog, dr. med., mag. Iztok Štrumbel, dr. med.: Kronične rane in uporaba antibiotikov
 12.20 Milena Kerin Povšič, dr. med.: Okužbe malignih kožnih ran
 12.40 Jerneja Fišer, dr. med.: Mikrobiologija kroničnih ran
 13.00 Oti Mertelj, dipl. m. s., Helena Ribič, dr. med., prim. mag. Miran Rems, dr. med.: Primerjava rezultatov mikrobioloških preiskav glede na metodo odvzema
 13.20 Razprava
 13.35 Odmor za kosilo (v lastni režiji)
 15.00 asist. mag. Nada Kecelj Leskovec, dr. med., Branko Pirš, dr. med., prof. dr. Miloš Pavlovič, dr. med.: Okužba venske in mešane golenje razjede
 15.20 Melita Hohnjec, dipl. m. s., dr. Vilma Urbančič Rovar, dr. med., Mira Slak: Okužba razjede na diabetični nogi
 15.40 Helena Uršič, viš. med. ses., dr. Erik Breclj, dr. med., Maja Vrhovnik, dipl. m. s.: Vnetja ran pri okoloških bolnikih

- 16.00 Vanja Vilar, viš. med. ses., dipl. ekon.:
Okužba razjede zaradi pritiska
- 16.20 Razprava
- 16.35 Branka Rupnik, dipl. m. s., Adrijana
Debelak, dipl. m. s.: Zdravstvena nega
okuženih ran
- 16.55 Sandra Marinović Kulišič, dr. med.,
prof. dr. Jasna Lipozenčič, dr. med.:
Vloga srebra pri zdravljenju okužene
rane
- 17.15 Helena Peric, viš. med. ses., univ. dipl.
org. dela: Vloga terapije z negativnim
pritiskom pri okuženih ranah
- 17.35 Nova sodobna obloga s srebrom za
zdravljenje okuženih ran
Christian Pogats: Satelitsko predavanje
Molnlycke Health Care Group
- 17.55 Razprava
- 19.30 Skupna večerja

Sobota, 4. oktobra 2008

Učne delavnice

- 9.00 **Oskrba okužene rane**
Valencia stoma Medical
Suzana Dvoršak Majcen, viš. med. ses.
- 9.45 **Učinkovito preprečevanje in
zdravljenje okuženih ran**
Smith & Nephew
Helena Peric, viš. med. ses., univ. dipl.
org. dela
- 10.30 **Ščitimo kožo. Celimo rane**
3 M
Matjaž Prešeren, vmt
- 11.15 Odmor
- 11.45 **Prednosti in uporaba 3 D distančne
mrežice**
Sorbion Plus
Sorbion Austrija
Miha Kostanjevec
- 12.30 asist. mag. Nada Kecelj Leskovec, dr.
med.: Merjenje gleženjskega indeksa
- 13.15 Melita Hohnjec, dipl. m. s., Branka
Rupnik, dipl. m. s., Adrijana Debelak,
dipl. m. s.: Diabetično stopalo -
preventiva in zdravstvena nega
- 14.00 Zaključek

Organizacijski odbor: Vanja Vilar, Branka
Kokalj, Mojca Bajec

Strokovni odbor: Nada Kecelj Leskovec, Ciril
Triller, Neva Gavrilov, Maja Vrhovnik

Splošne informacije

Kotizacija (vključno z DDV): 150 EUR za člane
DORS-a, 180 EUR za nečlane.

Kotizacijo nakažite na transakcijski račun
Društva za oskrbo ran Slovenije, Cigaletova
ulica 9, 1000 Ljubljana, številka TR: 02012-
0254085451, sklic na številko 00 002008, odprt
pri NLB.

Prijave pošljite do 30. septembra 2008,
E: bajecmojca@gmail.com ali na naslov društva:
Društvo za oskrbo ran Slovenije, Cigaletova
ulica 9, 1000 Ljubljana.
Ob registraciji je potrebno predložiti potrdilo o
plačani kotizaciji (virman).

Seminar je v postopku dodelitve licenčnih
točk pri Zdravniški zbornici Slovenije ter vpisa
v register strokovnih izobraževanj pri Zbornici
zdravstvene in babiške nege Slovenije.

Hotelska namestitvev: Hotel Jama, Jamska
cesta 30, Postojna, T: 05 700 01 03,
F: 05 700 01 30, E: sales.dpt@turizem-kras.si

SIMPOZIJ IN SLAVNOSTNA PRIREDITEV OB 50-LETNICI SLOVENSKE SRČNE KIRURGIJE

organizator •
Klinični oddelek za kirurgijo
srca in ožilja, Univerzitetni
klinični center Ljubljana

LJUBLJANA,
Cankarjev dom
10. oktober 2008

PROGRAM:

- 10.00 Simpozij v Kosovelovi dvorani
- 10.30 Borut Geršak, Slovenija: 50 years of
Cardiac Surgery in Slovenia
- 10.20 Tone Gabrijelčič, Slovenija: Cardiac
Transplantation
- 10.40 Željko Sutlić, Hrvaška: Biological
Cardiac Valves
- 11.00 Janez Primožič, Slovenija: Treatment of
Children with ECMO

- 11.20 Odmor
- 11.35 Igor Gregorič, ZDA: Mechanical
Support for the Failing Heart
- 11.55 Jacob Bergsland, Norveška/BiH:
Minimally Invasive Cardiac Surgery
- 12.15 Ricardo Lima, Brazilija: Off-Pump
Surgical Coronary Revascularization
- 12.35 Sotirios Prapas, Grčija: Complete
Arterial Coronary Revascularization
- 12.55 Odmor
- 13.10 Bojan Biončina, Hrvaška: Different
Concepts of Mitral Valve Repair
- 13.30 Otoni Gomes, Brazilija: Left Ventricle
Remodeling Options in Mitral Valve
Replacement
- 13.50 Chrishna Kargi, Nizozemska: Surgical
Treatment of Atrial Fibrillation
- 14.10 Stephan Schueler, Velika Britanija:
Future of Cardiac Surgery
- 14.30 Kosilo in zaključek simpozija
- 20.00 Slavnostna prireditev s podelitvijo
priznanj zaslužnim za razvoj srčne
kirurgije v Sloveniji – v Linhartovi
dvorani
- 22.00 Sprejem v Klubu CD

Informacije:

Cankarjev dom, kulturni in kongresni center;
ga: Dušica Todorovič,
E: dusica.todorovic@cd-cc.si (T: 01 24 17 124)

Registracija:

www.cd-cc.si/simp, registration@cd-cc.si

Kotizacije ni.
Program srečanja je objavljen v angleškem
jeziku, ki bo tudi uradni jezik srečanja.

ASTMA ŠOLA ZA ZDRAVNIKE Z UČNIMI DELAVNICAMI

organizator •
Pediatrična klinika Ljubljana,
Služba za pljučne bolezni

DEBELI RTIČ
10.–11. oktober 2008

PROGRAM:

Petek, 10. oktobra 2008

8.30 Prihod in registracija udeležencev

Moderator: Andreja Borinc Beden, Marina Praprotnik

9.00 Marina Praprotnik: Razvoj imunskega odziva v prvih letih življenja

9.20 Marina Praprotnik: Akutni bronhiolitis

9.40 Marina Praprotnik: Diagnoza in diferencialna diagnoza astme

10.00 Andreja Borinc Beden: Kašelj in astma pri otroku

10.20 Razprava

10.30 Odmor

Moderator: Marina Praprotnik, Andreja Borinc Beden

10.50 Andreja Borinc Beden: Drugi (nevnetni) vzroki piskanja v prsah pri otroku in vloga bronhoskopije

11.10 Dušanka Lepej: Preiskava pljučne funkcije pri otrocih

11.30 Dušanka Lepej: Pomen metabolnega testa in pomen NO v izdihanem zraku

11.50 Mihaela Zidarn: Otroci z astmo pred izbiro poklica

12.10 Razprava

12.30 Odmor za kosilo

Moderator: Andreja Borinc Beden, Vesna Glavnik

14.00 Vesna Glavnik: Pomen kožnih testov v diagnostiki astme

14.20 Vesna Glavnik: Imunoterapija v zdravljenju alergijskih bolezni in preprečevanje alergijskih obolenj

14.45 Majda Oštir, Branka Križaj: Učne delavnice

- Ravnanje s pršilnikom, pravilna izbira in tehnika vdihovanja preko podaljškov

- Tehnika meritve preko merilnika pretoka (PEF)
- Ravnanje z vdihovalniki, pravilna tehnika vdihovanja (diskus, turbuhaler, twisthaler, novolizer in ostali)

16.00 Andreja Borinc Beden: Bronhodilatatorji

16.20 Andreja Borinc Beden: Zdravljenje akutnega poslabšanja astme

16.40 Majda Oštir: Načini vnosa vdihovanih zdravil in pravilna uporaba merilnika pretoka

17.00 Razprava

Sobota, 11. oktobra 2008

Moderator: Uroš Krivec

9.00 Uroš Krivec: Razvoj obstruktivnega sindroma v astmo

9.20 Uroš Krivec: Preventivna zdravila za zdravljenje astme

9.40 Uroš Krivec: Hipoksemija pri astmi ter merjenje nasičenosti hemoglobina s kisikom s pulznim oksimetrom, transkutano merjenje pCO₂ v krvi, arterijska in kapilarna plinska analiza krvi

10.20 Majda Oštir: Načini dovajanja kisika

10.35 Razprava

10.45 Odmor

Moderator: Vasilija Maček

11.10 Vlasta Dragoš: Atopijski dermatitis, diagnoza, diferencialna diagnoza, zdravljenje

11.30 Vasilija Maček: Opredelitev težavnostne stopnje astme Cilji zdravljenja astme

Dolgoročna obravnava otroka z astmo Smernice za samozdravljenje astme

12.10 Razprava

Organizacijski odbor: Andreja Borinc Beden, Ciril Kržišnik, Uroš Krivec, Majda Oštir, Mihaela Jurčec

Kotizacija: 200 EUR (z DDV) - vključuje predavanja, učne delavnice, literaturo in skupno večerjo

Prijava: Mihaela Jurčec, T: 01 522 92 24; E: mihaela.jurcec@kclj.si

Dodatne informacije: Majda Oštir; E: majda.ostir@kclj.si

V postopku je vloga za dodelitev licenčnih točk Zdravniške zbornice Slovenije.

OKROGLA MIZA »UGOVOR VESTI V MEDICINI«

organizator •
Slovensko katoliško zdravstveno
združenje – SKZZ

LJUBLJANA,
Medicinska fakulteta,
srednja predavalnica, pritličje
11. oktober 2008

PROGRAM:

Sobota, 11. oktobra 2008

10.00 Okrogla miza: Ugovor vesti
Moderator: mag. Alenka Höferle Felc,
dr. med.

Sodelujoči:

- akademik prof. dr. Jože Trontelj
- prof. dr. Jože Balažic
- prof. dr. Matjaž Zwitter
- p. dr. Tadej Strehovec
- viš. pred. dr. Blaž Ivanc
- Milena Igljčar, dr. med.
- Andrej Kravos, dr. med.

Okrogla miza je namenjena zdravnikom vseh specialnosti, farmacevtom, pravnikom in ostalim zdravstvenim delavcem

Informacije:

Alenka Vojska Kušar, dr. med.,
E: alenka@gmx.net (T: 041 457 370)

Kotizacije ni!

IMPLANTOLOŠKI TEČAJ - UPORABA IMPLANTOLOŠKEGA SISTEMA ANKYLOS Z NOVOSTMI

organizator •
Združenje za maksilofacialno in oralno kirurgijo
Slovenije (ZMOKS)
Implantološki inštitut

LJUBLJANA,
Kongresni center Hotela Mons,
dvorana Šubic
11. oktober 2008

PROGRAM:

Sobota, 11. oktobra 2008

- 8.30 Registracija udeležencev
9.00 Pozdrav in odprtje delavnice
9.15 Matija Gorjanc:
- Implantologija v Sloveniji: kje smo in kakšna pot nas še čaka?
  - Timsko delo v implantologiji: ovira ali vrednota?
  - Kirurški vidiki strukturnih značilnosti sodobnih implantoloških sistemov
- 9.45 Matija Gorjanc:
Kirurške tehnike – temelj kakovostne implantologije:
- vstaveitev implantata
  - odložena odgrnitev implantata ali transgingivalno celjenje: kdaj in zakaj?
  - sodobni koncepti: takojšnja obremenitev s kirurškega vidika
  - **ново!** Ankylos C/X: implantološki sistem preteklosti, sedanjosti in prihodnosti
- 10.30 Dopoldanski odmor za kavo
- 11.00 Janez Gorjanc, Georgia Trimpou:
Ankylos sistemi protetične nadgradnje: abeceda implantološke protetike:
- Ankylos Standard
  - Ankylos Balance
  - Ankylos Syn Cone
  - **ново!** Protetični vidiki sistema Ankylos C/X
  - Protetični koraki: postopno in premišljeno do cilja
- 11.45 Matija Gorjanc, Janez Gorjanc, Georgia Trimpou:
Praktično osebno delo na modelih z videoprojeksijo in vodenjem:
- spoznavanje elementov za

oblikovanje dlesni (sulkus formerji)

- spoznavanje odtisnih elementov
- spoznavanje elementov protetične nadgradnje za fiksno in snemno protetiko

13.30 Opoldanski odmor s kosilom

14.30 Georgia Trimpou:
Fiksna implantološka protetika – temelji in klinične aplikacije:

- mehanska stabilnost
- koncepti fiksne protetike v transkaninem področju
- rdeče-bela estetika v implantologiji
- kako doseči naravni emergenčni profil?

16.00 Popoldanski odmor za kavo

16.30 Georgia Trimpou:
Snemna implantološka protetika:

- snemna ali fiksna protetika na implantatih: zakaj dilema?
- minimalna snemna implantološka protetika
- takojšnja obremenitev in sistem konusnih prevlek Syn Cone

18.30 Georgia Trimpou, Matija Gorjanc, udeleženci:
Razprava o praktičnih primerih

19.00 Zaključek

Cilj tečaja je usposobiti vsakega udeleženca za samostojno in takojšnjo implantološko in protetično oskrbo pacientov. Kot demonstratorji bodo pri praktičnih vajah sodelovali kolegi z dolgoletnimi izkušnjami pri uporabi implantološkega sistema. Možnost individualnih izpopolnjevanj po opravljenem tečaju!

Kotizacija: do 27. septembra 2008: 250 EUR + 20-odstotni DDV; po 28. septembru 2008 290 EUR + 20-odstotni DDV.

Kotizacija vključuje: materiale seminarja, praktično delo na modelih v parih, kosilo, okrepčila med odmori, potrdilo o udeležbi, predvidoma devet kreditnih točk Zdravniške zbornice Slovenije.

Kotizacijo lahko nakažete na račun Implantološkega inštituta pri Novi Ljubljanski banki, d.d. (IBAN): SI56 0201 4025 6360 876, s pripisom »ANKYLOS«.

Število prijavljenih bo omejeno na 30. Vrstni red prijavljenih bo oblikovan po zaporedju vplačil.

Jezika tečaja: slovenščina in angleščina, prevoda ne bo.

Dodatne informacije in prijave: ga. Milena Žajdela, T: 041 573 791, E: zajdelam@volja.net

DELAVNICA O KOGNITIVNI REHABILITACIJI

organizator •
Združenje za fizikalno in rehabilitacijsko
medicino pri SZD

LJUBLJANA,
Inštitut RS za rehabilitacijo
10.–11. oktober 2008

Delavnico vodita:
Kit Malia in Anne Brannagan

PROGRAM:

Petek, 10. oktobra 2008

9.30 Registracija udeležencev

Attention

10.00 **Setting the scene**
Review of Sohlberg and Mateer basic levels of attention. The importance of attention. Historical development of theories of attention. What is attention?

10.30 **Neural networks theory of attention**
Neural networks theory of attention: Vigilance system, Orienting system & Control system

11.00 Odmor za kavo

11.30 **Assessment and treatment**
Internal and external attention. Attention tests correlated with the 3 neural networks. Treatment efficacy. Neural networks and treatment

12.30 Kosilo

13.30 **Assessment workshop using case studies**

Case studies for assessment, based on the 3 neural networks. Types of tests to use. Hypothesis setting. Reporting the findings

14.30 Odmor za kavo

15.00 **Treatment workshop using case studies**

Case studies for treatment, based on the 3 neural networks. Setting goals. Designing and using treatment activities. Evaluation and clinical reporting

16.00 Zaključek

Sobota, 11. oktobra 2008

Information processing

10.00 Terms, theory and models

Capacity and Plasticity. Relationship between attention and information processing. Overload. Controlled vs Automatic processing. Capacity, speed and control. Relationship to Working memory and long term memory. The concepts of assimilation, accommodation and schema. Redundancy. Association networks.

11.00 Odmor za kavo

11.30 Information processing deficits following brain injury

Categorisation. Hemispheric differences. Organisational skills. The role of effort. Relationship to the executive functions. Slowness. Poor use of strategies. Fatigue. Pain. Role in motor tasks. Improving information processing skills

12.30 Kosilo

13.30 Workshop on assessment and treatment

Practical guides to assessing and treating information processing deficits following brain injury

16.00 Zaključek

Informacije:

Organizacijski odbor: U. Čizman, V. Grabljevec, K. Grabljevec

Komu je delavnica namenjena: vsem strokovnjakom s področja zdravstva in šolstva oz. izobraževanja, ki pri svojem delu obravnavajo osebe z motnjami na kognitivno-vedenjskem ali učnem področju. Delavnica je nadgradnja delavnice »Introduction to cognitive rehabilitation«, udeležba na slednji pa ni pogoj za prijavo. Delavnica bo potekala v angleškem jeziku, vendar bo za natančnejše razumevanje ali sporazumevanje s predavatelji na voljo tudi prevod.

Delavnico vodita Kit Malia in Anne Brannagan (VB), ki sta priznana terapevta z dolgoletnimi izkušnjami na področju rehabilitacije kognitivnih funkcij po okvarah centralnega živčevja in aktivna člana Ameriškega združenja za kognitivno rehabilitacijo. Sta tudi avtorja priročnika »How to do Cognitive Rehabilitation therapy – a guide for all of us«. Zaposlena sta

na oddelku za rehabilitacijo po možganskih poškodbah Rehabilitacijskega centra angleških obrambnih sil.

Attention (sprejemamo do 8. oktobra): ga. Vesna Grabljevec, Inštitut RS za rehabilitacijo, Linhartova 51, Ljubljana, E: vesna.grabljevec@ir-rs.si, F: 01 43 72 070

Dodatne informacije: ga. Urša Čizman, dipl. psih., E: ursa.cizman@ir-rs.si

Kotizacija: 250 EUR (vključuje DDV, materiale, osvežitve in kosila). Po zaključku boste prejeli račun s strani SZD. Izobraževanje bo prijavljeno na ZZS in IVZ kot redno podiplomsko izobraževanje. Člani ZFRM s poravnano članarino za leto 2008 plačajo znižano kotizacijo 120 EUR.

ŠOLA ULTRAZVOČNE DIAGNOSTIKE »ULTRAZVOČNI PREGLED V 2. TRIMESEČJU NOSEČNOSTI« ZA SPECIALIZANTE IN SPECIALISTE GINEKOLOGIJE IN PORODNIŠTVA

organizatorji •
SZD, Združenje za perinatalno medicino
UKC Ljubljana, Ginekološka klinika, KO za
perinatologijo
UKC Ljubljana, Pediatrična klinika, Center za
fetalno kardiologijo
Ultrazvočno društvo Ljubljana

LJUBLJANA

16.–19. oktober 2008

Dvorana GK, 16., 17. in 19. oktober
Velika predavalnica MF, 18. oktober

PROGRAM:

Četrtek, 16. oktobra 2008

8.00 Registracija
Spremljalni seminar fetalne kardiologije
8.30–10.45

- Nataša Tul Mandič: Uvod. Prenatalno

odkrievanje srčnih napak – pogled perinatologinje

- Samo Vesel: UZ-pregled plodovega srca
- Samo Vesel: Strukturne srčne napake pri plodu

10.45 Odmor s kavo

11.15–13.00

- Samo Vesel: Bradikardije pri plodu
- Samo Vesel: Tahikardije pri plodu
- Tomaž Podnar: Pomen prenatalne diagnoze za obravnavo novorojenca s srčno napako

13.00 Kosilo

Temeljno znanje 1. del: anatomija in patološka anatomija ploda

14.30–16.30

- Tanja Premru Sršen: Osnovne tehnične in vsebinske zahteve za UZ-preiskavo v drugem trimesečju – priporočila
- Vasilij Cerar: UZ-pregled plodove glave, hrbtenice, centralnega živčnega sistema
- Nataša Tul Mandič: UZ-pregled plodovega obraza in vratu
- Tanja Premru Sršen: UZ-pregled plodovih dihal, prebavil, trebušne stene

16.30 Odmor s kavo

17.00–18.30

- Alenka Sketelj: UZ-pregled plodovih sečil in spolovila
- Gorazd Kavšek: UZ-pregled plodovega skeleta
- Nataša Tul Mandič: UZ-označevalci kromosomskih nepravilnosti – genetski sonogram

Petek, 17. oktobra 2008

Temeljno znanje 2. del: posteljica, pretoki, maternični vrat, večplodne nosečnosti

8.30–10.00

- Tanja Premru Sršen: Določanje predvidenega dneva poroda in ocena plodove rasti
- Gorazd Kavšek: Ultrazvočni presejalni test za ugotavljanje tveganja za prezgodnji porod
- Lili Steblovnik: Posteljica, popkovnica, plodovnica

10.00 Odmor s kavo

10.30–12.00

- Barbara Šajina Stritar: Doplerska preiskava v nosečnosti
- Barbara Šajina Stritar: Ocena plodovega stanja
- Stanko Pušenjak: Večplodne nosečnosti

12.00 Kosilo

Temeljno znanje 3. del: soočanje z odkritimi in neodkritimi nepravilnostmi

13.30–15.00

- Ksenija Geršak: Mehanizmi nastanka razvojnih nepravilnosti

- Ksenija Geršak: Nepravilnosti v razvoju ploda in etika
- Karin Writzl: Genetske preiskave in svetovanje pri razvojnih nepravilnostih
- Miha Lučovnik: Indikacije za umetne prekinitve nosečnosti zaradi razvojnih nepravilnosti na KO za perinatologijo GK Ljubljana v letih od 2005 do 2007
- Nataša Vrhkar: Medicinski postopki pri UPN zaradi razvojnih nepravilnosti v drugem trimesečju

15.00 Odmor s kavo

15.30–18.00

- Jasna Šinkovec: Fetalna patologija
- Irena Štucin Gantar: Strukturne nepravilnosti pri novorojencih
- Vislava Globevnik Velikonja: Stres ob ugotovljeni nepravilnosti pri plodu ter potreba po psihološki podpori nosečnici in zdravniku

Kratek preizkus znanja

Sobota, 18. oktobra 2008

Nadgradnja znanja

9.00 Kypros Nicolaidis: Novosti v fetomaterialni medicini (v angleščini)

12.30 Kosilo

14.00 Karim Kalache: 3/4 D ultrazvočni pregled ploda (v angleščini)

16.00 Odmor s kavo

UZ-pregledi – izvajajo profesorji

Nedelja, 19. oktobra 2008

Praktični del

UZ-pregledi v majhnih skupinah

Organizacijski in strokovni odbor: prim. dr. Vasilij Cerar, dr. med., prof. dr. Ksenija Geršak, dr. med., mag. Gorazd Kavšek, dr. med., asist. dr. Tanja Premru Sršen, dr. med., mag. Stanko Pušenjak, dr. med., asist. mag. Lili Steblovnik, dr. med., mag. Barbara Šajina Stritar, dr. med., doc. dr. Nataša Tul Mandić, dr. med., doc. dr. Samo Vesel, dr. med.

Tehnični sodelavci: Martina Pečlin, Meta Kovačič, dr. Ivan Verdenik, univ. dipl. ing.

Kotizacija	Specialisti	Specializanti
1 dan	130 EUR	100 EUR
Celoten program (4 dni)		
	390EUR	300EUR

(DDV je vključen)

Število udeležencev je omejeno na 70, v soboto na 150.

Vloga za pridobitev kreditnih točk na Zdravniški zbornici je v postopku

Prijave: ga. Martina Pečlin, T: in F: 01 439 75 90, E: martina.peclin@obgyn.mf.uni-lj.si

NAČIN DELA IN IZBIRA MATERIALOV V STOMATOLOŠKI PRAKSI

organizator •
Stomatološka sekcija Slovenskega
zdravniškega društva
v sodelovanju z
Zlatano Celje

PODČETRTEK, Kongresni center Olimje

18. oktober 2008

PROGRAM:

Sobota, 18. oktobra 2008

8.00 Registracija udeležencev

9.00 G. Sajko, v. d. predsednika
Stomatološke sekcije SZD: Pozdravni nagovor

Moderatorja: D. Stamenković, M. Premik

9.15 Z. Vuličević: Možnosti nadgradnje zoba

9.45 S. Sumić: Kako do vrhunske estetike

10.05 J. Johansson: Prihranite čas in si poenostavite delo

10.35 I. Šutič: Lokalni anestetiki

10.55 Razprava

11.10 Odmor

11.25 I. Anžel: Staranje materialov, pomemben dejavnik za razumevanje tveganj pri uporabi materialov v stomatološki praksi

11.55 R. Zupančič, P. Jevnikar: Z implantati podprta zobna proteza

12.25 Z. Rakočević: Možnosti slikovnega diagnosticiranja lezij glave in vratu

12.55 I. Drstvenšek: Tehnologija slojevite gradnje v medicini

M. Križnar: 3D-načrtovanje – prihodnost v zobni tehniki

13.40 Razprava

13.55 Odmor

14.15 I. Šutič: 3M ESPE – delavnica v živo: Preparacija in cementiranje inleja

15.45 T. Zupančič Hartner: Projekt ZZS, ZC in SZD: Zdravje v letu 2008

16.05 Razprava in zaključek srečanja

Po srečanju vas vabimo na prijateljsko druženje s pogostitvijo. Vse udeležence čaka presenečenje.

Prijavnice pošljite do 10. oktobra 2008 na naslov: Stomatološka sekcija SZD, Dalmatinova 10, 1000 Ljubljana, ali F: 01 434 25 84. Na podlagi v celoti izpolnjene prijavnice vam bomo izstavili račun za plačilo kotizacije.

Kotizacija: zobozdravniki(-ice) 150 EUR + DDV, tehniki, medicinske sestre 90 EUR + DDV.

MEDNARODNA ŠOLA AKUPUNKTURE

organizator •
Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport,
Inštitut za šport, Katedra za medicino športa
v sodelovanju z
Akademijo za tradicionalno kitajsko medicino,
Peking, Kitajska

LJUBLJANA, Fakulteta za šport

Šola se prične 20. oktobra 2008
in traja 6 mesecev.

Teoretični del (150 ur)

1. Uvod (3 ure)
2. Znanstvene podlage akupunkture (5 ur)
3. Filozofija, fiziologija, patofiziologija in patologija v TKM (15 ur)
4. Etiologija in patogeneza bolezni po TKM (5 ur)
5. Diagnostika v TKM (5 ur)
6. Anatomija in fiziologija organov po TKM (5 ur)
7. Patofiziologija in patologija organov po TKM (5 ur)
8. Topografija in anatomska merjenja v akupunkturi (1 ura)
9. Akupunkturni meridijani (3 ure)
10. Akupunkturne točke - splošni del (1 ura)
11. Akupunkturne točke - specialni del (30 ur)
12. Akupunkturne tehnike (5 ur)
13. Diferenciacija sindromov (15 ur)
14. Narava in funkcija specifičnih točk po TKM (5 ur)
15. Specifične točke – vrste, lokalizacija (5 ur)
16. Sodobne akupunkturne tehnike - elektroakupunktura (3 ure)
17. Metode segrevanja in ohlajanja v akupunkturi (2 uri)
18. Metode terapije v TKM (5 ur)
19. Mikrosistemi v akupunkturi - aurikularna akupunktura (15 ur)
20. Akupunktura v športu (5 ur)
21. Akupunktura v stomatologiji (10 ur)
22. Akupunkturni tretman (7 ur)
23. Uporaba akupunkture v klinični praksi (15 ur)

Seminarsko delo in konzultacije (100 ur)

Vsak študent mora opraviti 100 ur seminarskih nalog in konzultacij. To je pogoj, da se lahko opravlja praksa.

Praktični del (150 ur)

Vsak študent mora opraviti 150 ur prakse v Ambulanti splošne medicine – akupunktura in Ambulanti športne medicine na Inštitutu za šport, Fakulteta za šport v Ljubljani, Gortanova 22, 1000 Ljubljana, Slovenija. Praksa se lahko izvaja tudi pri pooblaščenem mentorju. Praktični del je pogoj, da lahko študentje opravljajo izpit in pridobijo certifikat oziroma ustrezno diplomu. Program je usklajen z zahtevami Zdravniškega društva Slovenije o posebnih znanjih.

Mednarodna šola akupunktura je namenjena: zdravnikom, zobozdravnikom in absolventom medicine in stomatologije.

Predavatelji: prof. dr. Jože Vidmar, dr. med., doc. dr. Edvin Dervišević, dr. med., Vesna Dervišević, dr. med.

Termini predavanj

Predavanja bodo potekala en teden v mesecu, in sicer po naslednji shemi:

ponedeljek	16.00–21.00
sreda	16.00–21.00
petek	16.00–21.00
sobota	9.00–15.00

Mednarodna šola akupunktura traja 6 mesecev po zgoraj navedenem urniku.

Termini predavanj so:

Oktober 2008: 20. 10., 22. 10., 24. 10. in 25. 10.
 November 2008: 24. 11., 26. 11., 28. 11. in 29. 11.
 December 2008: 15. 12., 17. 12., 19. 12. in 20. 12.
 Januar 2009: 12. 1., 14. 1., 16. 1. in 17. 1.
 Februar 2009: 16. 2., 18. 2., 20. 2. in 21. 2.
 Marec 2009: 2. 3., 4. 3., 6. 3. in 7. 3.

Cena: Cena šolanja v Mednarodni šoli za akupunkturo znaša 1500 EUR. Možnost plačila v šestih mesečnih obrokih. Plačilo posameznega obroka je tri dni pred začetkom vsakega tedenskega predavanja. Seminarsko delo, individualne konzultacije ter praktični del pouka ni vračunan v ceno šolnine.

Prijave, obvestila ter mesto izvajanja šolanja

Prijave: Izponjene prijavnice sprejemamo do 10. septembra 2008 na naslov: Fakulteta za šport Ljubljana

Inštitut za šport, Gortanova 22, 1110 Ljubljana
 ali F: 01 520 77 50 oziroma E: miha.kurner@fsp.uni-lj.si, kontaktna oseba: gospod Miha Kürner,
 T: 01 520 77 51

X. FAJDIGOVI DNEVI

organizatorji •
Združenje zdravnikov družinske medicine SZD
Osnovno zdravstvo Gorenjske
Katedra za družinsko medicino MF Ljubljana
Katedra za družinsko medicino MF Maribor
Zavod za razvoj družinske medicine

KRANJSKA GORA,
Hotel Kompas, Borovška 100
 24.–25. oktober 2008

PROGRAM:**Petek, 24. oktobra 2008**

- 8.00 Odprtje
1. sklop Tematika o cepivih (moderatorica Ksenija Tušek Bunc)
 8.30 Primož Kušar: Primarna preventiva pri odraslem prebivalstvu
 8.50 Marjetka Uršič Vrščaj: Cepljenje za preprečevanje raka materničnega vratu. Kaj je novega?
 9.10 Mojca Matičič: Cepljenje - najboljša preventiva pred hepatitisom A in B
 9.30 TBA
 9.35 Razprava
 9.45 Odmor
- 2. sklop: GERB (moderator Aleksander Stepanovič)**
 10.10 Matjaž Hafner: GERB – Kako jo dokažemo in kako zdravimo
 10.30 Manfred Mervic: Vloga zaviralcev protonske črpalke pri preprečevanju neželenih učinkov NSAR
 10.50 Danica Rotar Pavlič: Pasti pri vodenju bolnika z GERB-om
 11.10 TBA
 11.20 Razprava
 12.00 Odmor

3. sklop: Hipertenzija (moderatorica Renata Rajapakse)

- 12.20 Ksenija Tušek Bunc: Vloga bolnika pri učinkovitem zdravljenju hipertenzije
 12.40 Jana Brguljan Hitij: Ali zdraviti hipertenzijo ali bolnika s povišanim krvnim tlakom?
 13.00 Jurij Dobovišek: Ko se hipertenziji pridruži BHP
 13.20 TBA
 13.25 Razprava
 13.35 Skupno kosilo

4. sklop: Pro Qualis (moderatorica Mihaela Strgar Hladnik)

- 15.00 Tomaž Kocjan: Ali lahko zdravljenje osteoporozе vpliva na kakovost življenja bolnic z osteoporozo?
 15.20 Marko Gričar: Kakšen vpliv imajo zdravila za zdravljenje ishemične bolezni srca na bolnikovo kakovost življenja?
 15.40 Tonka Poplas Susič: Zdravljenje depresije in vpliv na kakovost življenja
 16.00 TBA
 16.05 Razprava
 16.15 Odmor

5. sklop: Odvisnost in hepatitis C (moderatorica Katja Žerjav)

- 16.45 Nataša Kern: Javnozdravstveni problemi bolnikov z odvisnostjo od nelegalnih drog
 17.05 Nuša Šegrec: Stranski učinki zdravljenja z interferonom: psihoza in agresivnost
 17.25 Mirjana Delić: Stranski učinki zdravljenja z interferonom: razpoloženske motnje in anksioznost
 17.45 TBA
 17.50 Razprava
 18.00 Zaključek 1. dne
 19.30 Svečana večerja s plesom

Sobota, 25. oktobra 2008**6. sklop: Artroza (moderatorica: Nataša Kern)**

- 8.30 Zalika Klemenc Keiš: Epidemiologija, klinična slika in diagnostika osteoartroze
 8.50 Klemen Grabljevec: Zdravljenje osteoartroze
 9.10 Matija Tomšič: Diferencialna diagnostika osteoartroze
 9.30 TBA
 9.35 Razprava
 9.45 Odmor

7. sklop: Spolne motnje in depresija (moderatorica Zalika Klemenc Keiš)

- 10.10 Suzana Kert: Kako načeti temo pri spolnih motnjah?
 10.30 Rok Tavčar: Uporaba novega antidepressiva v klinični praksi
 10.50 Irena Rahne Otorepec: Spolne motnje in depresija
 11.10 TBA
 11.15 Razprava
 11.25 Odmor

8. sklop: Rastlinski steroli (moderator: Primož Kušar)

- 11.40 Erika Povšnar: Zdravstvenovzgojni ukrepi za znižanje holesterola

- 12.00 Mitja Lainščak: Klinične izkušnje z rastlinskimi steroli pri obravnavi bolnika s hiperholesterolemijo
 12.30 Danica Rotar Pavlič
 12.50 Razprava
 13.00 Zaključek 2. dne

Srečanje je namenjeno zdravnikom, medicinskim sestram in zdravstvenim tehnikom v osnovnem zdravstvu ter študentom pri predmetu družinska medicina, sekundarijem, specializantom družinske medicine in upokojenim zdravnikom.

Kotizacija 180 EUR vključuje udeležbo na srečanju, torbo s kongresnim gradivom, zbornik, osvežitve med predvidenimi odmori srečanja, prigrizek v petkovem opoldanskem odmoru in svečano večerjo s plesom v petek. Kotizacija ne vključuje drugih obrokov in prenočišča. Kotizacijo lahko nakažete vnaprej na transakcijski račun pri Novi Ljubljanski banki, d.d., številka: 02045-0253583120, s pripisom 10. Fajdigovi dnevi, ali pa jo boste plačali po izstavitvi računa po končanem srečanju. Enodnevna kotizacija znaša 120 EUR za petek in 80 EUR za soboto. Omejeno število študentov pri predmetu družinska medicina, sekundarijev, specializantov družinske medicine in upokojenih zdravnikov bo oproščenih kotizacije. Svetujemo zgodnjo prijavo, ker so mesta omejena.

Prijavnice pošljite najkasneje do 12. oktobra 2008 na naslov: ga. Jožica Krevh, Uprava Osnovnega zdravstva Gorenjske, Gosposvetska 9, 4000 Kranj, F: 04 202 67 18, T: 04 208 25 23, E: jozica.krevh@ozg-kranj.si.

Informacije: Aleksander Stepanović, Gosposvetska cesta 10, 4000 Kranj, T: 04 20 82 260, E: aleksander.stepanovic1@guest.arnes.si in Janko Kersnik, Koroška 2, 4280 Kranjska Gora, T: 04 58 84 601, F: 04 58 84 610 E: janko.kersnik@ozg-kranj.si, W: <http://www.drmed.org>

Na Zdravniški zbornici Slovenije in Zbornici zdravstvene nege je vložena prošnja za dodelitev ustreznega števila kreditnih točk pri podaljšanju licence.

OSNOVNE VEŠČINE KIRURGIJE ROKE

organizator •
 Klinični oddelek za plastično kirurgijo
 Univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani
 Inštitut za anatomijo Medicinske fakultete
 v Ljubljani

LJUBLJANA,
 Univerzitetni klinični center
 24.–25. oktober 2008

PROGRAM:

Petek, 24. oktobra 2008,
 Univerzitetni klinični center Ljubljana

- 15.00 U. Ahčan: Uvodno predavanje
 15.10 P. Zorman: Bloki perifernih živcev
 15.20 D. Pogorelec: Poškodbe kosti in sklepov
 15.50 K. Božikov: Poškodbe kit
 16.20 P. Zorman: Poškodbe živcev in utesnitvene nevropatije
 16.50 A. Hofferle Felc: Rehabilitacija
 18.00 K. Rogelj: Kožne vrzeli in pristopi
 18.30 A. Stritar: Indikacije za replantacijo in amputacije
 19.00 A. Repež: Najpogostejše bolezni – pot do diagnoze in zdravljenje
 19.30 U. Ahčan: Klinični primeri in diskusija

**Sobota, 25. oktobra 2008, Inštitut
 za anatomijo, Medicinska fakulteta v
 Ljubljani**

- 8.00–13.00
 Kirurška anatomija roke (predavanje)
 Prikaz ter delo na preparatih:
- pristopi pri poškodbah
  - pristopi pri elektivnih operacijah
  - šiv digitalnega živca
  - šiv kit fleksorjev in ekstenzorjev
  - šiv kolateralnega ligamenta z Mitek sidernim šivom
  - učvrstitev kit na narastišče z Mitek sidernim šivom
  - lokalni režnji

Prijave: Mateja Kovač, E: mateja.kovac@kclj.si

Informacije: Mateja Kovač, E: mateja.kovac@kclj.si, Peter Zorman, dr. med., T: 01 522 48 96, 041 340 280, E: peter.zorman@kclj.si

Kotizacija: 300 EUR

PALIATIVNA OSKRBA V PRAKSI – KOMUNIKACIJA JE ODNOS

organizator •
 Ustanova Sklad hospic

RADOVLJICA,
 baročna dvorana Graščine, Linhartov trg 1,
 Radovljica
 24.–25. oktober 2008

PROGRAM:

Petek, 24. oktobra 2008

- 9.00 Registracija udeležencev
 9.45 Pozdrav organizatorja
 10.00 Tatjana Žargi, viš. med. ses., predsednica Slov. društva hospic: Ob mednarodnem dnevu hospica
 10.15 Marija Cehner, viš. med. ses.: Uvod v vsebino dneva
 10.30 Dr. Zdenka Čebašek Travnik, varuhinja človekovih pravic: Paliativna oskrba – človekova pravica
 11.00 Dr. Marilene Filbet, dr. med.: Stanje paliativne oskrbe v EU, izkušnje v Franciji – Provansa
 11.45 Kratak odmor
 12.15 Učna delavnica
 Dr. Marilene Filbet, dr. med., in Murielle Ruer, dipl. med. ses. – Center za paliativno oskrbo bolnišnice Lyon – Francija: Komunikacija v dobri praksi paliativne oskrbe: Vloga zdravnika in medicinske sestre pri sporočanju slabe prognoze bolezni
 13.45 Odmor za kosilo
 14.45 Učna delavnica
 Dr. Marilene Filbet, dr. med., in Murielle Ruer, dipl. med. ses. – Center za paliativno oskrbo bolnišnice Lyon – Francija: Komunikacija v dobri praksi paliativne oskrbe: Komunikacija s svojci in priprava na slovo
 16.15 Kratak odmor

16.45 Jernej Benedik, dr. med., Onkološki inštitut Ljubljana: Spopadanje paliativnega tima s procesom zdravljenja

17.30 Razprava in zaključki

Sobota, 25. oktobra 2008

9.00 Marija Cehner, viš. med. ses.: Uvod v vsebino
 9.15 Rajko Škarič: Moje vloge v procesu umiranja
 10.45 Učna delavnica:
 Barbara Hrovatin, dr. med.: Sočutje in smisel v medicini

12.15 Odmor

12.45 Marilene Filbet, paliativni oddelek bolnišnice Lyon, Francija, in Nada Wolf, viš. med. ses., Slovensko društvo hospic: Komunikacija kot potreba – študija primerov iz prakse
 14.15 Razprava in zaključek seminarja

Kotizacija za dvodnevni seminar znaša 190 EUR in vključuje prehrano in osvežitve med odmori. Znesek kotizacije nakažete na: TRR Ustanova Sklad hospic, št. 05100-8012628228.

Prijave sprejemamo do zapolnitve mest oziroma najkasneje do 20. 10. 2008 na naslov: Ustanova Sklad hospic, Dolenjska c. 22, 1000 Ljubljana, E: hospic@siol.net ali F: 01 420 52 66. Prijavnica mora vsebovati naslednje podatke: ime in priimek, delovno mesto, zaposlitev – ustanova, številko licence in podatke o plačniku.

Informacije o seminarju in rezervaciji prenočišč na T: 05 994 77 66, Franci Dagarin.

Dodatne informacije T: 02 252 55 70, Vesna Žigon vsak delovni dan med 9. in 13. uro ali E: hospic.mb@siol.net.

Vodja programa izobraževanja: Majda Brumec, dipl. m. s.

Program dvodnevnega seminarja je v postopku verifikacije za dodelitev licenčnih točk pri Zbornici zdravstvene in babiške nege Slovenije in Zdravniški zbornici Slovenije.

SREČANJE MLADIH ZDRAVNIKOV

organizator •
 Sekcija mladih zdravnikov – SZD

LJUBLJANA,
 Krka, d. d., predavalnica, Dunajska 65
 25. oktober 2008

PROGRAM:

Sobota, 25. oktobra 2008

1. del
 8.30 Registracija
 9.00 Odprtje
 9.10 Tom Ploj: Pristop k šokiranemu bolniku
 9.30 Prikaz primera
 9.50 Franc Šifrer: Hiperkapnična respiracijska insuficienca
 10.10 Prikaz primera

Odmor

10.50 Tadeja Kotar: Vročina neznanega izvora
 11.10 Prikaz primera
 11.30 Petra Zupet: Poškodbe kolena pri športnikih
 11.50 Prikaz primera
 12.10 Predavanje sponzorja

Kosilo

2. del
 14.00 Anton Grad: Glavobol
 14.20 Prikaz primera
 14.40 Branko Zakotnik: Akutna stanja v onkologiji
 15.00 Prikaz primera

Odmor

15.40 Aleš Tomažič: Akutni abdomen
 16.00 Prikaz primera
 16.20 Aleksandra Kraut: Rdeče oko
 16.40 Prikaz primera
 17.00 Zaključek

50. TAVČARJEVI DNEVI

organizator •
 Univerza v Ljubljani
 Medicinska fakulteta – Katedra za interno medicino

PORTOROŽ,
 Grand hotel Bernardin,
 Kongresni center St. Bernardin
 6.–8. november 2008

STROKOVNI PROGRAM:

Četrtek, 6. novembra 2008

15.30 Svečano odprtje
 16.00 **Memorialno predavanje**
 Predsedujoči: Pavel Poredoš
 Jože Trontelj: **O ciljih medicine nekoč in danes**

16.30 **Kolorektalni karcinom**
 Moderatorja: Saša Markovič, Borut Štabuc
 • Borut Štabuc, Samo Plut: Primarna in sekundarna preventiva raka debelega črevesa in danke
 • Aljaž Repše, Lojze Šmid, David Drobne: Stopnje nujnosti, priprava in napatitev bolnika na kolonoskopijo
 • Rado Janša, Anja Brodnjak: Novosti v zdravljenju raka debelega črevesa in danke

17.30 Odmor

18.00 Satelitski simpozij

Petek, 7. novembra 2008

8.30 **Algoritmi prepoznavanja in zdravljenja notranjih bolezni I**
 Moderatorja: Andrej Bren, Janez Preželj
 • Janko Kovač: Hiperkalemija
 • Miha Arnot: Hipokalemija
 • Miša Pfeifer: Hipopituitarizem

9.30 **Alergija**
 Moderatorja: Mitja Košnik, Mihaela Zidarn
 • Sabina Škrgat: Alergijski rinitis: ali res povzroča astmo?
 • Mihaela Zidarn: Anafilaksija: uporaba adrenalina iz avtoinjektorjev
 • Mitja Košnik: Sublingvalna imunoterapija

10.30 Odmor

11.00 **Ateroskleroza – bolezen z več obrazi (posebnosti in skupne značilnosti)**

Moderatorja: Matija Kozak, Mirta Koželj

- Igor Kranjec: Koronarna bolezen
- Bojana Žvan: Možgansko-žilna bolezen
- Aleš Blinc: Periferna arterijska žilna bolezen
- Zlatko Fras: Ateroskleroza v več žilnih povirjih

12.15 Pogovori s strokovnjaki I

- Martin Možina: Polifarmacija – polipragmazija
- Pavel Poredoš: Farmakoekonomika
- Stanislav Šuškovič: Klinična pomembnost in statistična signifikanca: Kako razumeti študije zdravljenja pljučnih bolezni?

13.45 Odmor za kosilo

15.00 Presaditev organov in tkiv z vidika oskrbe internista in zdravnika v osnovnem zdravstvu

Moderatorja: Peter Černelč, Aljoša Kandung

- Peter Černelč: Pomen presaditev organov in tkiv pri nas in v svetu
- Jože Pretnar: Alogenska presaditev krvotvornih matičnih celic
- Samo Zver: Avtologna presaditev krvotvornih matičnih celic
- Damjan Kovač: Presaditev ledvic
- Matjaž Hafner: Presaditev jeter
- Bojan Vrtovec: Presaditev srca
- Matjaž Turel: Presaditev pljuč

16.30 Odmor

17.00 Satelitski simpozij glavnega sponzorja

(Merck, Sharp & Dohme, inovativna zdravila)

20.00 Svečana večerja in družabno srečanje

Sobota, 8. novembra 2008

8.30 Prikaz zanimivih kliničnih primerov

9.30 Uporaba in vrednotenje pogosto nekaterih laboratorijskih preiskav – kdaj in zakaj?

Moderatorja: Zlatko Fras, Pavel Poredoš

- Simona Kržišnik Zorman, Katarina Lenart: Troponin
- Irena Keber, Borut Jug, Joško Osredkar: Natriuretični peptid (BNP)
- Matija Kozak, Mojca Stegnar: D-dimer

10.45 Odmor

11.15 Algoritmi prepoznavanja in zdravljenja notranjih bolezni II

Moderatorja: Peter Rakovec, Dušan Štajer

- Hugon Možina: Nezavest
- Matija Cevc: Hipertrigliceridemija
- Matjaž Koželj: Obstipacija

12.30 Pogovori s strokovnjaki II

- Franc Šifrer: Novosti pri zdravljenju s

kisikom

- Tomaž Kocjan: Insuficienca nadledvičnih žlez
- Marko Medvešek: Glikemija in ogroženost bolnikov s sladkorno boleznijo

14.00 Kosilo in zaključek srečanja

Ves čas strokovnega sestanka bo potekal tudi prikaz zanimivih kliničnih primerov na plakatih.

Organizacijski odbor: Pavel Poredoš (predsednik), Mojca Baraga, Urška Bregar, Matija Cevc, Barbara Eržen, Zlatko Fras, Bernarda Hrovat, Mateja Kaja Ježovnik, Borut Jug, Matija Kozak, Barbara Krevel, Gregor Tratar, Nina Vene

Programski odbor: Zlatko Fras (predsednik), Peter Černelč, Mitja Košnik, Pavel Poredoš, Borut Štabuc

Prijava: Katedra za interno medicino, Medicinska fakulteta v Ljubljani, Zaloška 7, 1000 Ljubljana. Prijava bo možna tudi na recepciji srečanja v hotelu Bernardin.

Kotizacija vključuje udeležbo na strokovnem programu, zbornik in druge materiale, prigrizke in svečano večerjo s plesom in plačilo potrdila Zdravniške zbornice o priznanju kreditnih točk za stalno podiplomsko izobraževanje. Prosimo, da na prijavnici navedete vse podatke, ki so predvideni, saj jih potrebujemo za izstavitev računa. Po prejemu prijavnice vam bomo poslali račun za plačilo kotizacije. Kotizacija za prijavo do 31. oktobra 2008 znaša 240 EUR (z vključenim DDV), po tem datumu in v primeru prijave na recepciji strokovnega srečanja znaša kotizacija 300 EUR (z vključenim DDV).

Kotizacija za specializante in mlade raziskovalce ob prijavi do 31. oktobra 2008 znaša 120 EUR (z vključenim DDV), po tem datumu in na recepciji strokovnega srečanja znaša kotizacija 160 EUR (z vključenim DDV).

Študenti 5. in 6. letnika medicinske fakultete ter upokoenci so oproščeni kotizacije, če se prijavijo najkasneje do 31. oktobra 2008. V kolikor se prijavijo po tem datumu ali na recepciji strokovnega srečanja, znaša prijavnina 25 EUR. S prijavo je omogočen vstop na strokovni del srečanja in okrepcila v odmorih, ne vključuje pa zbornika, kosila in svečane večerje.

Namestitev v hotelu ni vključena v kotizacijo. Vsak udeleženeec si sam rezervira namestitev v hotelu na naslov: Hoteli Bernardin, Obala 2, 6320 Portorož.

Glavni sponzor: Merck Sharp & Dohme, inovativna zdravila, d.o.o., Ljubljana

SPREMENIMO DIABETES Mednarodna konferenca in razstava

organizator •
Zavod za izobraževanje o diabetesu

LJUBLJANA,
Grand hotel Union
6.–7. november 2008

Spremenimo diabetes

PROGRAM:

Četrtek, 6. novembra 2008

Diabetes tukaj in zdaj

- 8.15 Registracija udeležencev
- 9.00 Odprtje konference
- 9.05 Daša Moravec Berger, dr. med.: Epidemiologija diabetesa v Sloveniji
- 9.50 Doc. dr. Andrej Janež, dr. med.: Diabetologija v Sloveniji na pragu 21. stoletja
- 10.40 **Odprtje in ogled razstave**
- 11.25 Boris Kramberger, univ. dipl. nov.: Strateški pomen celovitega obvladovanja diabetesa
- 12.25 Valnea Jurečič, mag. farm.: Aktualno stanje in problemi oskrbe diabetikov v zdravili in tehničnimi pripomočki
- 13.00 Kosilo v hotelu

Klinične novosti v zdravljenju diabetesa

- 14.00 Dr. Karin Kanc, dr. med.: Možnosti preprečevanja in zdravljenja hipoglikemij
- Odmor za kavo
- 14.50 Prof. dr. Tadej Battelino, dr. med.: Ko zboli otrok – sodobno zdravljenje, pravice in perspektiva
- 16.40 Okrogla miza, sporočilo za javnost in sklepi

Petek, 7. novembra 2008

- 9.00 Dr. Mathias Brendel, dr. sc., Coordinator, International Islet Transplant Registry, Nemčija, mag. Živojin Stevanovič, dr. med.: Regenerativna medicina in diabetes; zdravljenje diabetesa s celicami in tkivi
- 10.30 Odmor za kavo

Svetovna epidemija diabetesa in programi

- 11.00 Prof. dr. Eberhard Standl, predsednik International Diabetes Federation/ EUROPE, Louise Fox, svetovalka IDF/EUROPE

- za EU-parlament: Diabetes v svetu in v Evropi
- 12.25 Jorma Huttunen, finski nacionalni program za diabetes, Finnish Diabetes Association: Nacionalni program diabetesa; primer dobre prakse
- 13.10 Kosilo v hotelu

Psihosocialni vidik diabetesa, satelitski simpozij/NovoNordisk

- 14.00 Prim. doc. dr. Maja Ravnik Oblak, dr. med.: Mednarodni projekt DAWN (Diabetes Attitudes, Wishes and Needs)
- 15.00 Problemi s težo in zdravljenje z inzulinom
- 15.45 Odmor

Prehrana in prehranska dopolnila pri diabetesu

- 16.15 Mojca Blatnik, univ. dipl. ing.: Prehrana bolnika z diabetesom v zdravstvenih in drugih ustanovah
- 16.50 Miša Komar, univ. dipl. biol.: Prehranska dopolnila pri diabetesu
- 17.30 Okrogla miza, sporočilo za javnost in sklepi

Ob konferenci bo izšel zbornik predavanj. Zdravniška zbornica Slovenije je organizatorju podelila pooblastilo za organizacijo strokovnega srečanja in dodelila kreditne točke za stalno podiplomsko izpopolnjevanje.

Jezik: slovenski in angleški, predvideno je simultano prevajanje.

Kotizacija: Vplačana do 10. oktobra znaša 150 EUR (z DDV), kasneje 200 EUR in vključuje: udeležbo na predavanjih, zbornik posveta, dve kosili, kavo in osvežilne napitke, potrdilo o udeležbi.

Kotizacija za upokojence in študente: 110 EUR, po 10. oktobru: 150 EUR.

Vplačila kotizacij na TR: 03171-1000739219, z oznako: konferenca.

Rok za prijave: 10. oktober 2008

Po tem datumu so prijave in plačila kotizacij le še v sprejemni pisarni konference.

Družabni program: Slavnostna večerja 6. novembra ob 18.30 po predhodni prijavi ob registraciji.

Moderator: doc. dr. Marko Medvešček, dr. med.
Sekretariat konference: 01 542 50 04

Prijavite se lahko s prijavnico, objavljeno v Izidi, ki jo pošljete na naslov: Zavod za izobraževanje o diabetesu, Bezenškova 18, 1000 Ljubljana.

Prijave tudi na www.diabetes.si ali na E: diabetes.institute@siol.net ali T: 01 542 50 04

Generalni pokrovitelj je farmacevtska družba Novo Nordisk, Ljubljana

XXII. REPUBLIŠKI STROKOVNI SEMINAR ROGAŠKA 2008

organizator •
Društvo zobozdravstvenih delavcev Slovenije

ROGAŠKA SLATINA 6.–8. november 2008

PROGRAM:

Četrtek, 6. novembra 2008

- 16.00 Prihod in prijava udeležencev
17.00 Odprtje
17.15 Ljubo Marion: Delne fiksno protetične obnove zob – razlike v pristopih
17.45 Ksenija Renner Sitar: Predstavitev mednarodnega protokola »raziskovalni diagnostični kriteriji za temporomandibularne motnje«
18.05 Razprava

Petek, 7. novembra 2008

- 9.30 Alenka Pavlič: Ocena dejavnikov tveganja za razvoj kariesa v zobnih fisurah
10.00 Janja Jan: Direktno kritje zobne pulpe
10.30 Odmor
11.00 Lidija Nemeth: Obnova odontoblastov po preparaciji in jedkanju kavite
11.20 Razprava
12.00 Kosilo
15.00 Maja Ovsenik, J. Primožič, J. Volk: Sodobni pogledi na diagnostiko enostranskega funkcionalnega križnega griza (EFKG)
15.30 Uroš Skalerič: Preživetje koreninsko in parodontalno zdravljenih zob ter zobnih vsadkov
16.00 Boris Gašpirc: Hipertrofija dlesni
16.20 Odmor
17.00 XIV. spominsko predavanje prof. dr. J. Ranta: Prof. dr. Barry Sessle, Kanada: Orofacial pain: mechanisms and their clinical correlates?
18.00 Razprava
20.00 Skupna večerja

Sobota, 8. novembra 2008

- 10.00 Milan Kuhar: Načrtovanje snemno protetične oskrbe na implantatih
10.30 Rok Zupančič: Protetična oskrba parodontalno oslabljenih zob
10.50 Razprava
11.20 Zaključek

MEDNARODNA KONFERENCA O MELANOMU »OD PREVENTIVE DO ZDRAVLJENJA«

organizator •
Onkološki inštitut Ljubljana

LJUBLJANA,
Onkološki inštitut,
predavalnica, stavba C, Zaloška 2, in
City Hotel Ljubljana, Dalmatinova ulica 15
7.–8. november 2008

PROGRAM:

Petek, 7. novembra 2008

Onkološki inštitut Ljubljana

- 9.00 Registracija udeležencev
10.00–12.00 **Delavnice paralelno**
- I. Bartenjev, M. Rogelj: Dermatoskopija pri zgodnjem odkrivanju melanoma
  - M. Hočevar: Kirurško zdravljenje (Biopsija varovalne bezgavke, limfadenektomija)
  - J. Ocvirk: Adjuvantno zdravljenje (Obravnavanje bolnika pred, med in po zdravljenju)
  - P. Strojan: Mesto radioterapije s tehnikami pri zdravljenju melanoma

City Hotel Ljubljana

- 13.00 Kosilo
14.00 Uvod in predstavitev
14.15 B. Žgavec: Epidemiologija melanoma in primarna preventiva
14.45 M. Hočevar: Etiologija in rizični dejavniki
Dedni melanom
Gensko svetovanje
15.15 Razprava
16.00 Odmor

Diagnostika

- 16.15 I. Bartenjev, M. Rogelj: Prepoznavanje sumljivih pigmentnih lezij
16.45 M. Bračko: Patologija malignega melanoma
17.15 M. Mušič: Posebnosti funkcijske in slikovne diagnostične metode
17.45 M. Snoj: Prognoza boleznij glede na stadij
18.15 Razprava

Sobota, 8. novembra 2008

City Hotel Ljubljana

Zdravljenje kot multidisciplinaren pristop

- 9.00 A. Eggermont: Kirurško zdravljenje melanoma
- 10.00 Dopolnilno sistemsko zdravljenje melanoma
P. Mohr: Zdravljenje z interferonom alfa
A. Eggermont: Zdravljenje s pegiliranim interferonom alfa: EORTC 18991
- 12.30 Razprava
- 12.45 Odmor
- 13.00 P. Strojani: Mesto radioterapije v zdravljenju melanoma
- 13.30 J. Ocvirk: Sistemsko zdravljenje metastatskega melanoma
- 14.00 M. Snoj: Algoritem in smernice zdravljenja melanoma
- 14.15 Razprava
- 14.30 Kosilo

Prijave: Auditoria, Tržaška 286 D, W: www.melanoma-slovenia.org/prevention-treatment/

Informacije: ga. Maša Pentek, T: 01 244 56 78

Kotizacija: 200 EUR

FLEBOLOŠKA ŠOLA – 2. STOPNJA

organizator •
Dermatovenerološka klinika,
Klinični center Ljubljana

LJUBLJANA,
Univerzitetni klinični center,
Dermatovenerološka klinika, predavalnica
8. november 2008

PROGRAM:

- 8.00 Registracija
9.00 Prof. dr. Tomaž Lunder, dr. med.:
Odprtje simpozija

9.10–10.40

Kronične rane

- Kronične rane
- Venske golenje razjede
- Druge ulceracije in erozije kože
- Preležanine
- Venske razjede in sladkorna bolezen

- Arteriovenske razjede

Odmor za kavo

11.10–14.20

Sodobni materiali za zdravljenje in oskrbo kroničnih ran

- Razdelitev sodobnih oblog za oskrbo in zdravljenje kroničnih ran
- Alginati
- Hidrogeli

Obloge z dodatki:

- a) obloge s srebrom
b) druge obloge z dodatki
- Hidrokolooid

Odmor

- Hidrokapilarne obloge
- Resorbivne terapevtske obloge
- Poliuretanske pene in membrane
- Kolageni
- Obloge z mehкими silikoni

Odmor

- Poliuretanski filmi
- Nelepljive kontaktne mrežice
- Novosti
- Oskrba razjede
- Kompresijska terapija

Odmor za kosilo

15.10–17.30

Učne delavnice

1. Z nekrozo in fibrinskimi oblogami obložene razjede
2. Izčiščene razjede
3. Oskrba golenje razjede

18.00 Preizkus znanja in anketa

Zaključne besede in podelitev diplom: prof. dr. Tomaž Lunder, dr. med.

Zaključek predvidoma ob 19.00

Organizacijski in strokovni odbor: prof. dr. Tomaž Lunder, dr. med., asist. dr. Nada Kecelj Leskovec, dr. med., asist. Tanja Planinšek Ručigaj, dr. med.

Informacije in prijave: ga. Verica Petrovič, tajnica Dermatovenerološke klinike KC, Zaloška 2, 1000 Ljubljana, T: +386 1 522 42 80, F: +386 1 522 43 33, E: verica.petrovic@kclj.si

Kotizacija: 150 EUR
(številka TR 01100-6030277894, sklic na številko: 299 3034, SM 7204599, najmanj tri delovne dni pred začetkom tečaja)

90-URNI TEČAJ V TREH DELIH: »TEČAJ IZ LAKTACIJE ZA OPRAVLJANJE IZPITA MEDNARODNI POOBLAŠČENI SVETOVALEC ZA LAKTACIJO IBCLC (INTERNATIONAL BOARD CERTIFIED LACTATION CONSULTANT)«

organizator •
Društvo svetovalcev za laktacijo in dojenje Slovenije v sodelovanju z Nacionalnim odborom za spodbujanje dojenja UNICEF Slovenija

DOBRNA, Terme Dobrna

13.–15. november 2008

15.–17. januar 2009

12.–14. marec 2009

PROGRAM:**Četrtek, 13. novembra 2008**

- 8.00 Registracija
9.00 Vladimir Weber: Anatomija dojke in fiziologija laktacije
11.00 Odmor s kavo
11.30 Zlata Felc: Anatomija, fiziologija ter nepravilnosti ust pri otroku
13.30 Kosilo
14.30 Borut Bratanič: Biokemija ženskega mleka
15.30 Mojca Kosi Jereb: Mlečne formule
16.30 Odmor s kavo
17.00 Cvetka Skale: Smernice za dojenje

Petek, 14. novembra 2008

- 9.00 Martin Bigec: Prehrana doječe matere
11.00 Odmor s kavo
11.30 Borut Bratanič: Antialergični in zaščitni dejavniki v ženskem mleku
13.30 Kosilo
14.30 Borut Bratanič: Zaščita pred kroničnimi boleznimi
16.30 Odmor s kavo
17.00 Marija Ocvirk: Zapleti nosečnosti, poroda
18.00 Marija Ocvirk: Patologija dojk

Sobota, 15. novembra 2008

- 9.00 Andreja Tekauc Golob: Dojenje bolnih in otrok, ki zahtevajo posebno pozornost
11.00 Odmor s kavo
11.30 Andreja Tekauc Golob: Dojenje bolnih in otrok, ki zahtevajo posebno pozornost
13.30 Marija Ocvirk: Materine akutne in

- kronične bolezni
14.30 Navodila slušateljem, da do prihodnjih srečanj preučijo in predstavijo izbran problem s področja laktacije

Četrtek, 15. januarja 2009

- 9.00 Andreja Domjan Arnšek: Toksičnost zdravil in laktacija
11.00 Odmor s kavo
11.30 Maja Pestevšek: Mlečna banka
13.30 Kosilo
14.30 Bernarda Dobnik Renko: Svetovalne spretnosti
16.30 Odmor s kavo
17.00 Rok Kosem: Mednarodni kodeks o trženju nadomestkov matere mleka

Petek, 16. januarja 2009

- 9.00 Mojca Kosi Jereb: Zaposlena mati in dojenje
10.00 Mojca Kosi Jereb: Parametri otrokove rasti in razvojni mejniki
11.00 Odmor s kavo
11.30 Borut Bratanič: Interpretacija raziskav
13.30 Kosilo
14.30 Silvestra Hoyer: Starševstvo, dojenje posvojenih otrok
16.30 Odmor s kavo
17.00 Silvestra Hoyer: Etika
18.00 Cvetka Skale: Kodeks IBLC

Sobota, 17. januarja 2009

- 9.00 Urška Savodnik: Laična podpora dojenju po odpustu iz porodnišnice
11.00 Odmor s kavo
11.30 Urška Savodnik: Obravnavanje primerov podpore dojenju ogroženim članom družbe in vprašanja slušateljev
13.30–15.00 Delavnice udeležencev po skupinah – reševanje problemov iz prakse

Četrtek, 12. marca 2009

- 9.00 Cvetka Skale: Tehnike dojenja
11.00 Odmor s kavo
11.30 Cvetka Skale: Pripomočki za dojenje in njihova uporaba
13.30 Kosilo
14.30 Zlata Felc: Izbrizgavanje in shranjevanje mleka
16.30 Odmor s kavo
17.00–19.00 Predstavitev izbranih problemov slušateljev s področja laktacije

Petek, 13. marca 2009

- 9.00 Lev Bregant: Kemikalije in prepovedane droge v ženskem mleku
11.00 Odmor s kavo

- 13.30 Kosilo
14.30 Predstavitev izbranih problemov slušateljev s področja laktacije
16.30 Odmor s kavo
17.00 Predstavitev izbranih problemov slušateljev s področja laktacije

Sobota, 14. marca 2009

- 9.00 Analiza preverjanja znanja (poskusnih testov)
10.00 Predstavitev izbranih problemov slušateljev s področja laktacije
11.00 Odmor s kavo
11.30 Videopredstavitev slikovnega gradiva
13.30 Zaključek tečaja

Opomba: Manjkajoče ure bodo udeleženci opravili s pripravo seminarske naloge.

Vodja tečaja in predavateljica: Cvetka Skale, dipl. med. sestra, IBCLC

Sodelujoči predavatelji (po abecednem vrstnem redu): prim. asist. mag. Martin Bigec, dr. med., asist. dr. Borut Bratanič, dr. med., Lev Bregant, dr. med., IBCLC, Andreja Domjan Arnšek, dr. med., IBCLC, mag. Bernarda Dobnik Renko, spec. klin. psih., dr. Silvestra Hoyer, univ. dipl. ped., Mojca Kosi Jereb, dr. med., asist. Rok Kosem, dr. dent. med., Marija Ocvirk, dr. med., IBCLC, prim. Maja Pestevšek, dr. med., IBCLC, Urška Savodnik, svetovalka za dojenje pri LLL, prim. Vladimir Weber, dr. med.

Gostujoči predavateljci: prim. doc. dr. Zlata Felc, dr. med., IBCLC, asist. Andreja Tekauc Golob, dr. med., IBCLC
Minimalno število udeležencev: 20

Kotizacija: 390 EUR (DDV vključen) vključuje: kavo med odmori, zbornik, potrdilo o udeležbi, pisno preverjanje znanja kot priprava na izpit. Stroški za opravljanje izpita niso všteti v kotizacijo in se plačajo ob prijavi na izpit.

Informacije in prijave (do 15. oktobra 2008): Društvo svetovalcev za laktacijo in dojenje Slovenije, Slomškov trg 4, 3000 Celje, ali E: cveta.skale@email.si, hriberskovi@siol.net. Po prejemu plačila bo izstavljen račun.

Hotelske rezervacije: (navedite za seminar »Dojenje 08/09 Dobrna«) Terme Dobrna, T: 03 780 80 00, F: 03 780 81 11, E: info@terme-dobrna.si, W: www.terme-dobrna.si

XII. IZOBRAŽEVALNI SEMINAR ZA ZDRAVNIKE »KRITIČNO BOLAN IN POŠKODOVAN OTROK - RAZPOZNAVA, ZDRAVLJENJE IN PREVOZ« S TEČAJEM PEDIATRIČNE REANIMACIJE PO NAČELIH EVROPSKEGA SVETA ZA REANIMACIJO

organizator •
Klinični oddelek za otroško kirurgijo in intenzivno terapijo, Kirurška klinika, Univerzitetni klinični center Ljubljana

LJUBLJANA,
Univerzitetni klinični center
14.–15. november 2008

PREDHODNI PROGRAM:

Petek, 14. novembra 2008

- 8.00 Registracija
9.00 J. Primožič: Uvodne besede
9.10 D. Gvardijančič: Ileus pri otrocih
9.30 G. Kalan, J. Primožič: Obseg oskrbe kritično bolnega otroka v enoti intenzivne terapije
9.50 S. Kopriva, A. Škofljanec, M. Sok: Tujki pri otroku v dihalnih poteh
10.10 Odmor
10.40 M. Kremesec: Priprava otroka na anestezijo
11.00 A. Sedlar, B. Tršinar: Akutna urološka stanja pri otroku
11.20 Š. Grosek: Bolečine in strah otroka – kirurškega bolnika
11.40 Razprava
12.00 Kosilo
13.00 M. Mohor: Primarni transport otroka z mesta nesreče
13.20 Š. Grosek: Sekundarni transport kritično bolnega otroka
13.40 Odmor
14.00–16.00 Enourne vaje (2 x)
16.00 Odmor
16.30 Enourne vaje (2 x)

Vaje

1. Temeljni postopki oživljanja (TPO) – dojenček
2. TPO – otrok in prevoz
3. Sprostitev dihalnih poti, enostavni pripomočki, nadihavanje z dihalnim balonom
4. Dovajanje kisika, intubacija, laringealna maska

Sobota, 15. novembra 2008

- 9.00 M. Grošelj Grenc, B. Gaber: Stopenjski pristop k obravnavi poškodovanega otroka
- 9.30 M. Pavčnik Arnol: Nadzorovanje življenjskih funkcij pri kritično bolnem otroku
- 9.45 G. Mlakar, I. Vidmar: Zastoj srca in življenjsko nevarne motnje srčnega ritma
- 10.15 I. Vidmar: Odrpna vprašanja pri reanimaciji
- 10.30 Odmor
- 11.00–13.00 Enourne vaje (2 x)
- 13.00 Kosilo
- 14.00–16.00 Enourne vaje (2 x)
- 16.00 J. Babnik: Oživljanje novorojenčka
- 16.30 A. Škofljanec: Oskrba otroka po oživljanju
- 17.00 Preizkus znanja (testna vprašanja)

Vaje

1. Defibrilacija
2. Venske poti
3. Scenarij – Bolan otrok
4. Scenarij – Poškodovan otrok

Kotizacija: 250 EUR (DDV je vključen).

Kotizacija vključuje predavanja in vaje, knjigo predavanj in postrežbo med odmori.

Nakazilo: Univerzitetni klinični center Ljubljana, Zaloška cesta 2, 1000 Ljubljana.
Podračun EZR št.: 01100-6030277894, sklic 299 30 32, z oznako Kritično bolan otrok.

Organizator si pridruže pravico do manjših sprememb v dokončnem programu!

Naslov za pošiljanje prijav: Klinični oddelek za otroško kirurgijo in intenzivno terapijo, Tajništvo, Kirurška klinika, Univerzitetni klinični center Ljubljana, Zaloška 7, 1525 Ljubljana, T: 01 522 81 97, 522 33 49, 522 48 29, F: 01 430 17 14, E: karmen.boh@kclj.si

Kontaktne osebe: doc. dr. Janez Primožič, dr. med., svetnik; tajnica Karmen Boh, viš. upr. del.; Klinični oddelek za otroško kirurgijo in intenzivno terapijo, Univerzitetni klinični center Ljubljana, Zaloška 7, 1525 Ljubljana. T: 01 522 81 97, 522 33 49, 522 48 29; E: karmen.boh@kclj.si

**V. DERMATOLOŠKI DNEVI
V MARIBORU**

organizatorja •
Oddelek za kožne in spolne bolezni UKC Maribor
Združenje dermatovenerologov Slovenije

MARIBOR,
Hotel Habakuk
14.–15. november 2008

PROGRAM:**Petek, 14. novembra 2008**

- 14.00 Registracija
15.30 Odrptje

Moderator: I. Bartenjev

- 16.00 J. Arzenšek, D. Nova Gosarič: Zdravila v dermatovenerološki praksi
- 16.20 A. Stanimirovič: Novosti pri zdravljenju alopecij
- 16.40 I. Bartenjev: Sodobna načela uporabe ciklosporina v dermatologiji
- 17.00 A. Godič: Klinični izsledki uporabe retapamulina v dermatologiji
- 17.20 Odmor

Moderator: T. Lunder

- 17.40 S. Praprotnik: Zdravljenje psoriatičnega artritisa s TNF-alfa zaviralci – izkušnje Revmatološke klinike v Ljubljani
- 18.00 T. Lunder, P. Marko: Naše izkušnje pri zdravljenju psorizae z biološkimi zdravili
- 18.20 P. Marko: Biološka zdravila in kombinirano zdravljenje psorizae
- 18.40 J. Miljković, P. Marko: Zdravljenje psorizae s TNF-alfa zaviralci: naše izkušnje z adalimumabom

Sobota, 15. novembra 2008**Moderator: A. Godič**

- 9.00 N. Kecelj Leskovec: Vertikalna in horizontalna začetna hitrost celjenja in trajanje razjede kot neodvisni napovedni kazalci za zacelitev razjede v šestih mesecih
- 9.20 V. Balkovec: Epidemiologija in analiza nekaterih dejavnikov tveganja nemelanomskih karcinomov kože na

- Dolenjskem
- 09.40 L. Stojanovič: Pojavnost sočasne prisotnosti lichen planusa in okužbe z virusom hepatitisa C pri slovenskih bolnikih
- 10.00 M. Vok, M. Kalač Pandurovič, A. Dugonik: Alergijski kontaktni dermatitis zaradi rastlin
- 10.20 A. Dugonik, M. Kalač Pandurovič, M. Vok: Analiza rezultatov epikutanih testov v mariborski in primorski regiji v obdobju od 2000 do 2007
- 10.40 Odmor

Moderator: M. Potočnik

- 11.00 V. Dragoš: Acrodermatitis papulosa (Sindrom Gianotti – Crosti)
- 11.20 M. Potočnik, D. Keše, A. Murnik Rau: Lymphogranuloma venereum
- 11.40 A. Dugonik: Obravnava bolnikov s pruritusom v Sloveniji
- 12.00 A. Benedičič, S. Uršič, B. Vrbovšek: Varno s soncem – ozaveščanje predšolske populacije o zaščiti pred soncem
- 12.20 I. Bartenjev, K. Voda in sodelavci: »Euromelanoma day« v Sloveniji – analiza aktivnosti in pregled rezultatov
- 12.40 Marko Potočnik in Aleksej Kansky: Jernej Demšar, prvi klinično izobraženi slovenski dermatolog

Organizacijski odbor: prim. doc. dr. J. Miljković, asist. T. Ručigaj Planinšek, asist. P. B. Marko

Strokovni odbor: prim. doc. dr. J. Miljković, prof. dr. A. Stanimirovič, prim. doc. dr. M. Potočnik, prof. dr. I. Bartenjev, asist. P. B. Marko

Častni odbor: doc. dr. A. Crnjac, prof. dr. I. Krajnc, dr. M. Berčič, prof. dr. A. Kansky

Spolne informacije: Strokovno srečanje je namenjeno dermatologom in tudi drugim zainteresiranim zdravnikom. Predavanja bodo objavljena v zborniku!

Informacije:

Ga. Brigita Giber, T: 02 321 27 05, F: 02 321 27 13, E: miljkovic.j@ukc-mb.si, Oddelek za kožne in spolne bolezni UKC Maribor, Ljubljanska 5, 2000 Maribor, Slovenija

Kotizacije ni.

Srečanje je prijavljeno Zdravniški zbornici Slovenije za licenčne točke!

4. DNEVI INTERNISTIČNE ONKOLOGIJE Z MEDNARODNO UDELEŽBO

organizator •
 Sekcija za internistično onkologijo SZD
 Sektor za internistično onkologijo, Onkološki inštitut Ljubljana

LJUBLJANA,
 Onkološki inštitut Ljubljana,
 predavalnica v stavbi C
 14.–15. november 2008

PROGRAM:

Petek, 14. novembra 2008

Tarčna zdravila v onkologiji

- 14.00 Štrukelj: Razvoj in mehanizem delovanja tarčnih zdravil
 14.30 Razprava
 14.40 Aurer: Tarčno zdravljenje limfomov
 15.10 Razprava
 15.20 Bonnefoi: Tarčno zdravljenje raka dojke
 15.50 Razprava
 16.00 Odmor
 16.20 Ciardiello: Tarčno zdravljenje GI tumorjev
 16.50 Razprava
 17.00 Tarčno zdravljenje raka pljuč
 17.30 Razprava

Sobota, 15. novembra 2008

- 8.00 **Skupščina Sekcije za internistično onkologijo**
 9.00–13.20 **Predstavitev primerov**
 9.00 Predstavitev bolnika z neuroendokrinim rakom
 Mentor: dr. Ocvirk
 Predstavitev: Boc, Gregorič
 10.00 Predstavitev bolnika s hepatocelularnim tumorjem
 Mentor: dr. Ocvirk
 Predstavitev: Mesti, Ebert
 11.00 Odmor
 11.20 Predstavitev bolnika z rakom neznanega izvora
 Mentor: prof. Zakotnik
 Predstavitev: Kuhar Grašič, Rusjan
 12.20 Predstavitev bolnice z rakom dojke
 Mentor: prof. Čufer
 Predstavitev: Vojakovič, Humar
 13.20 Zaključek

Prijave: F: 01 587 93 05

Informacije: E: asodnik@onko-i.si

STROKOVNO SREČANJE »OKUŽBE DIHAL«

organizatorji •
 Sekcija za klinično mikrobiologijo in bolnišnične okužbe SZD
 Zavod za zdravstveno varstvo Kranj
 Bolnišnica Golnik – KOPA

BRDO PRI KRANJU,
 Kongresni center
 14.–15. november 2008

PREDVIDENI PROGRAM:

Rdeča nit srečanja: pomen mikrobiološke diagnostike, epidemiologija, odpornost

Petek, 14. novembra 2008

8.30 Odprtje

1. sklop: Okužbe zgornjih dihal

- 9.10 Maja Sočan: Podatki o akutnih okužbah dihal v Sloveniji
 9.25 Janko Kersnik: Kako v Sloveniji postavimo diagnozo okužbe dihal v ambulantni družinskega zdravnika, kako ukrepamo?
 9.40 Klemen Jenko, Aleš Grošelj: Rinosinuzitis, sinuzitis in subglotisni laringitis: etiologija in diagnostična vrednost mikrobioloških metod
 9.55 Marko Pokorn: Otitis media: Ali ga zdravimo z antibiotikom?
 10.10 Iztok Štrumbelj: Bakteriološke preiskave zgornjih dihal danes – zakaj in kako?
 10.25 Razprava
 10.40 Odmor s kavo

2. sklop: Okužbe spodnjih dihal

- 11.10 Katarina Osolnik: Pljučnice domačega okolja
 11.25 Franc Šifer: Težke okužbe spodnjih dihal, zdravljenje v EIT
 11.40 Viktorija Tomič: Mikrobiološka diagnostika okužb spodnjih dihal
 11.55 Tamara Kastrin, Metka Paragi: Odpornost proti makrolidom pri invazivnih izolatih bakterije *Streptococcus pneumoniae* v Sloveniji
 12.10 Tatjana Lejko: Novosti in obeti pri zdravljenju okužb dihal

- 12.25 Razprava
 12.40 Satelit
 13.15 Kosilo

3. sklop: Atipični povzročitelji in tuberkuloza

- 15.00 Željko Perdija, Andrej Gole in Dušan Novak: Pomen atipičnih bakterijskih okužb pri bolnikih z akutnim poslabšanjem kronične obstruktivne pljučne bolezni (apKOPB)
 15.15 Darja Keše: Mikrobiološka diagnostika atipičnih bakterij pri bolnikih z okužbo dihal
 15.30 Alenka Štorman, Tjaša Žohar Čretnik, Maja Gošnjak, Leonida Kobola: Ugotavljanje legionel iz vzorcev okolja – kako oceniti tveganje za okužbo
 15.45 Damjan Eržen: Tuberkuloza – epidemiologija, zdravljenje
 16.00 Manca Žolnir Dovč: Laboratorijska diagnostika tuberkuloze – kje smo danes?
 16.15 Razprava
 16.30 Odmor s kavo

4. sklop: Virusni in okužbe dihal

- 17.00 Mitja Košnik: Astma in okužbe
 17.15 Sabina Škrgat Kristan: Akutno poslabšanje KOPB
 17.30 Franc Strle: Influenca
 17.45 Matjaž Turel: Okužbe dihal pri imunsko kompromitiranih bolnikih
 18.00 Miroslav Petrovec: Mikrobiološka diagnostika virusnih okužb dihal
 18.15 Razprava
 18.30 Satelit
 20.00 Večerja z glasbeno popestritvijo za vse udeležence

Sobota, 15. novembra 2008

1. sklop: Izbrane okužbe dihal

- 9.00 Katja Seme: Oslovski kašelj: novosti v epidemiologiji, diagnostiki in preprečevanju
 9.15 Gorazd Lešničar: Bolniki z legionarsko pljučnico, zdravljeni na Oddelku za infektivne bolezni in vročinska stanja Splošne bolnišnice Celje v letih od 1996 do 2008
 9.30 Maja Arnez: Okužbe z respiratornim sincicijskim virusom
 9.45 Razprava
 10.00 Odmor s kavo

2. sklop: Iz vsakdanje prakse

- 10.30 Denis Perigoj Stanič, Suzana Špacapan, Nives Bavčar, Ljudmila Sarjanovič, Jerneja Fišer: Identifikacija bakterije *Moraxella catarrhalis* s hidrolizo tributirina
 10.45 Jerneja Fišer, Ljudmila Sarjanovič: Anaerobne bakterije v plevralnih punktatih

3. sklop: Kakovost

- 11.15 Helena Ribič, U. Dermota, I. Grmek Košnik, E. Eberl, M. Ravnik: Analiza predanalitičnih napak pri mikrobioloških preiskavah
- 11.00 Irena Grmek Košnik, H. Ribič, U. Dermota, E. Eberl, M. Ravnik: Zagotavljanje kakovosti mikrobioloških preiskav
- 11.30 Razprava in zaključek srečanja

Končni program bo objavljen na spletni strani Inštituta za mikrobiologijo in imunologijo MF www.mf.uni-lj.si/imi, ZZV Kranj www.zzv-kr.si in Bolnišnice Golnik – KOPA www.klinika-golnik.si. Sproti vas bomo obveščali o novostih.

Organizacijski odbor: dr. Irena Grmek Košnik, dr. med., prof. dr. Katja Seme, dr. med., prof. dr. Miroslav Petrovec, dr. med., mag. Viktorija Tomič, dr. med., mag. Edita Eberl Gregorič, univ. dipl. biol., Helena Ribič, dr. med., Robert Marčun, dr. med., Irena Dolhar, Darja Zupan, univ. dipl. org.

Prijave: Bolnišnica Golnik – Klinični oddelek za pljučne bolezni in alergijo, ga. Irena Dolhar, Golnik 36, 4204 Golnik, ali F: 04 25 69 117.

Kotizacija: 14. in 15. november 2008: 120 EUR, samo 15. november 2008: 20 EUR

SIMPOZIJ IN DELAVNICE »KILE 2008« S SATELITSKIM TEČAJEM HERNIOPLASTIKE PO METODI SHOULDICE

organizatorja •
Hemiološko združenje Slovenije
Splošna bolnišnica Slovenj Gradec

SLOVENJ GRADEC
20.–22. november 2008

PROGRAM:**Četrtek, 20. novembra 2008**

- 9.00 Satelitski tečaj hernioplastike po metodi Shouldice (št. kandidatov bo omejeno) (predavatelj in operater prof. Alexander, klinika Shouldice, Kanada)

Petek, 21. novembra 2008

- Aerodrom Slovenj Gradec
Plenarna predavanja:
- 8.30 Uradno odprtje
- 9.00 G. Campanelli: The newest trends in hernia surgery and the EHS classification
- 9.40 M. Alexander: The Shouldice repair
- 10.05 S. Rakovec: Racionalna izbira postopkov ingvinalnih hernioplastik
- 10.30 Pejčič: Experience in ambulatory hernia repair
- 10.50 S. Fakin: Hernioplastika z vidika ZZS
- 11.05 Odmor (kava, čaj, sok)
- 11.15 A. Lukanovič: Perinealne kile
- 11.40 J. Gorjanc: Ambulantno operiranje dimeljskih kil v lokalni anesteziji
- 12.00 F. Jelenc: Parastomalne kile
- 12.20 A. Glavič: Incizijske kile
- 12.40 M. Zajec: Okrevanje po hernioplastiki
- 13.00 M. Topler: Finančni vidik hernioplastik
- 13.20 D. Velnič: Endoscopic (TEP) hernioplasty with and without mesh fixation: preliminary results of prospective comparative study
- 13.40 D. Gvardijančič in S. Lipovšek: Predstavitve normativa za operacijo otroških kil
- 14.00 Kosilo
- 15.00 Prispevki udeležencev
- 18.30 Letni sestanek Slovenskega herniološkega združenja
- 19.00 Večerja
Večer ob glasbi

Sobota, 22. novembra 2008

Predvidene operacije kil v operacijski sobi (SB Slovenj Gradec)

- 8.30 • Campanelli: Dimeljska hernioplastika po metodi Trabucco
- Alexander, Gorjanc: Dimeljska hernioplastika po metodi Shouldice
- Rakovec: Lastna modifikacija nenapetostne dimeljske hernioplastike
- Breznikar: Laparoskopiska hernioplastika dimeljske kile
- Laparoskopiska hernioplastika ventralne kile – bio mrežica

Dodatne informacije so na spletni strani www.kile.si

XXVI. PODIPLOMSKA ŠOLA ZA ZDRAVNIKE »SLADKORNA BOLEZEN TIPA 2«

organizator •
Univerzitetni klinični center Ljubljana, SPS interna klinika, KO za endokrinologijo, diabetes in presnovne bolezni

LJUBLJANA, Univerzitetni klinični center
21.–22. november 2008

PROGRAM:**Petek, 21. novembra 2008, predavalnica**

- 11.30 Registracija udeležencev
12.15 Uvod v šolo

Sklop I

- Moderator: Maja Ravnik Oblak
- 12.30 M. Ravnik Oblak: Klasifikacija, etiopatogeneza, diagnostika
- 12.50 A. Janež: Vzgoja in izobraževanje bolnikov
- 13.20 J. Zaletel: Prehrana
- 13.40 M. Ravnik: Psihosocialni vidiki
- 14.00 Odmor

Sklop II

- Moderator: Franc Mrevlje
- 14.30 F. Mrevlje: Farmakoterapija 1
- 15.00 F. Mrevlje: Farmakoterapija 2
- 15.20 J. Terselič: Predstavitve repaglinida in nekaterih insulinov
- 16.00 M. Tomažič: Samokontrola
- 16.20 Odmor

Sklop III

- Moderator: Marjeta Tomažič
- 16.40 M. Medvešček: Dislipidemija pri sladkornem bolniku
- 17.10 J. Zaletel: Kronični zapleti sladkorne bolezni
- 17.30 J. Zaletel: Arterijska hipertenzija in sladkorna bolezen
- 18.00 V. Urbančič: Diabetična noga
- 18.30 M. Vrtovec: Telesna vadba

Sobota, 22. novembra 2008

Delavnice – Skupine A, B, C – Razpored po skupinah bo dan na začetku šole

Sklop I

- 8.00 A – M. Bohnec, B – M. Hočevar, C – M. Tomažin Šporar: Svetovanje prehrane
- 9.00 A – M. Bohnec, B – M. Hočevar, C – M. Tomažin Šporar: Samokontrola
- 10.00 A – F. Mrevlje, B – M. Vrtovec, C – M. Ravnik Oblak: Peroralno zdravljenje 1
- 11.00 Odmor

Sklop II

- 11.20 A – F. Mrevlje, B – M. Vrtovec, C – M. Ravnik Oblak: Peroralno zdravljenje 2

- 12.20 A – F. Mrevlje, B – M. Tomažič, C – V. Urbančič: Zdravljenje z insulinom
 13.20 A – M. Medvešček, B – M. Tomažič, C – V. Urbančič: Sladkorni bolnik v posebnih okoliščinah
 14.30 Odmor

Sklop III

Predavalnica 1, vsi udeleženci

- 15.15 V. Urbančič: Diabetična noga, prikaz primerov
 15.45 M. Tomažič: Obravnava sladkornega bolnika v ambulanti splošne medicine
 16.15 **Preizkus znanja in zaključek šole**

Opomba: možne so manjše spremembe avtorjev

Vodja šole in kontaktna oseba: prim. Franc Mrevlje, dr. med., Univerzitetni klinični center Ljubljana, Zaloška 7, 1000 Ljubljana, T: 01 522 31 36, E: franc.mrevlje@kclj.si

Kotizacije ni. Poleg udeležbe na predavanjih in delavnicah dobijo udeleženci brezplačno tudi vsa potrebna gradiva.

Na koncu šole imajo udeleženci tudi preizkus znanja v obliki pisnega testa.

Vloga za kreditne točke pri Zdravniški zbornici je v postopku.

OSNOVNI TEČAJ »ASISTIRANA HUMANA REPRODUKCIJA« KLINIČNI IN LABORATORIJSKI VIDIKI

organizatorji •

Slovensko združenje za reproduktivno medicino
 Univerzitetni klinični center Maribor
 Klinika za ginekologijo in perinatologijo
 Oddelek za reproduktivno medicino in ginekološko endokrinologijo

MARIBOR,
 Univerzitetni klinični center, Ljubljanska 5
 25.–29. november 2008

PROGRAM:

Torek, 25. novembra 2008

Moderatorja: V. Vlajsavljevič in M. Reljič

- 9.00 V. Vlajsavljevič: Pozdravni govor
 9.15 E. Borko: Dobra klinična praksa v asistirani reprodukciji – priporočila ESHRE?
 9.30 V. Vlajsavljevič: ESHRE – razlogi za aktivno članstvo: Evropski certifikat

- embriologov, evropsko priznanje oddelkom za reproduktivno medicino, publikacije ESHRE– znanost in izobraževanje, smernice ESHRE
 10.00 M. Reljič: Klinična diagnostika neplodnosti pred vključitvijo v postopke asistirane reprodukcije
 10.30 V. Gavrič Lovrec: Izbira bolnikov in priprava na OBMP
 11.00 Odmor
 11.30 V. Vlajsavljevič: Ultrazvočno spremljanje ciklusov asistirane reprodukcije
 12.00 V. Kovač: PCO in PCOS: endokrinološka ali ultrazvočna diagnostika?
 12.30 M. Reljič: Endoskopska diagnostika v postopkih asistirane reprodukcije
 13.00 Kosilo
 14.30 E. Bokal Vrtačnik: Serološka in bakteriološka analiza pri pacientih v postopkih asistirane reprodukcije
 15.00 B. Kovačič: Standardizirano računalniško vodenje podatkov in kontrola kakovosti ciklusov OBMP v Mariboru – petnajstletne izkušnje
 15.30 T. Tomaževič: Zakonodaja o OBMP – slovenske izkušnje, Evropski register OBMP
 16.00 V. Vlajsavljevič: Ocena moških pacientov pred vključitvijo v postopke asistirane reprodukcije – osnovne zahteve
 16.30 Odmor
 17.00–18.00 Videoprenos iz IVF-laboratorija
  - V. Gavrič Lovrec: Skupina A: folikulometrija in punkcija jajčnih celic
  - M. Reljič: Skupina B: prenos zarodkov

Sreda, 26. novembra 2008

Moderatorja: B. Kovačič in V. Gavrič Lovrec

- 9.00 V. Vlajsavljevič: Postopki OBMP pri pacientkah v pozni reproduktivni dobi. Kdaj prenehati?
 9.30 R. Dmitrovič: Ultrazvočno spremljanje endometrija
 10.00 V. Gavrič Lovrec: Ultrazvočno sledenje rasti foliklov in dopler v reproduktivni medicini
 10.30 Odmor
 10.45 B. Kovačič: Osnovni laboratorijski standardi v postopkih asistirane reprodukcije
 11.00 B. Kovačič: Fiziologija in anomalije oploditve
 11.30 V. Vlajsavljevič: ICSI – klinični vidik androloga
 12.00 M. Čížek Sajko: Prepoznava in ocena kakovosti jajčnih celic in zarodkov
 12.30 B. Kovačič: In vitro fertilizacija: IVF/ICSI – laboratorijski vidik

- 13.00 Kosilo
 14.30 V. Gavrič Lovrec: Tehnike prenosa zarodkov in lutealna podpora v ciklusih s prenosom svežih in odmrznjenih zarodkov
 15.00 N. Hojnik: Tehnike priprave semena za intrauterino inseminacijo (IUI)
 15.30 V. Kovač: Intrauterina inseminacija (IUI): kdaj izbrati spontani, klomidni ali gonadotropinski cikel
 16.00 Odmor
 16.30–17.30 Videoprenos iz IVF-laboratorija
  - V. Vlajsavljevič: Skupina A: prenos zarodkov
  - V. Kovač: Skupina B: folikulometrija in punkcija jajčnih celic

Četrtek, 27. novembra 2008

Moderatorja: V. Kovač in M. Čížek Sajko

- 9.00 M. Čížek Sajko: In vitro maturacija jajčnih celic (IVM): laboratorijski vidik
 9.15 V. Kovač: In vitro maturacija jajčnih celic (IVM): klinični vidik
 9.30 H. Meden Vrtovec: Protokoli indukcije ovulacije
 10.00 V. Vlajsavljevič: Nova zdravila – novi protokoli: blaga stimulacija ali »veliki pok«?
 10.30 Odmor
 11.00 V. Gavrič Lovrec: Postopki asistirane reprodukcije pri pacientkah z rakom
 11.30 M. Reljič: Ovarijska hiperstimulacija: ambulantno in bolnišnično zdravljenje
 12.30 R. Dmitrovič: Žilni zapleti po ART
 13.00 Kosilo
 14.30 B. Kovačič: Zamrzovanje zarodkov
 15.00 M. Čížek Sajko: Zamrzovanje semena in testikularnega tkiva
 15.30 I. Virant Klun: Zamrzovanje jajčnih celic in tkiva jajčnika
 16.00 L. Mlakar: Porodi po ART (rezultati mariborskega IVF-centra)
 16.30 Odmor
 17.00 M. Došen: Spontani splavi in spontana redukcija zarodkov po OBMP
 17.30 K. Geršak: Genetsko svetovanje ART-pacientom in PGD
 18.00 B. Kovačič: Pomen pravilne registracije in kakovost kontrole v IVF-centrih
 18.30 Razprava

Petek, 28. novembra 2008

Okrogla miza: 25 let IVF-ja v Mariboru
 Za vse udeležence

Sobota, 29. novembra 2008

8.00–12.00 Kako opravljati IVF/ICSI?
 - Laboratorij za reproduktivno biologijo
 - Laboratorij za andrologijo

- Laboratorij za kriobiologijo
- Ambulanta za ART

Vse posege na gametah in zarodkih in vitro boste lahko spremljali preko videosistema, nameščenega na laboratorijskih mikroskopih.

Registracija: Registracija je obvezna, obrazce pošljite po pošti, faksu ali po elektronski pošti.

Kotizacija in plačilo: 200 EUR (20-odstotni davek zajet v ceno). Poleg udeležbe na tečaju so v ceno všteti prigrizki med odmori ter štiri kosila.

Informacije: ga. Suzana Knuplež, E: suzana.knuplez@ukc-mb.si

Naprošamo vas, da se za vsa nadaljnja pojasnila obrnete na organizatorja. Udeležba je mogoča le s potrdilom o plačilu.

Elektronski naslov za registracijo:

Univerzitetni klinični center Maribor
Klinika za ginekologijo in perinatologijo, Oddelek za reproduktivno medicino in ginekološko endokrinologijo, ga. Suzana Knuplež, Ljubljanska 5, Maribor,
T: +386 2 321 24 60, F: +386 2 331 23 93,
E: suzana.knuplez@ukc-mb.si, W: www.ivf-mb.net.

NAŠIH PRVIH 3000 OTROK

organizator •
Univerzitetni klinični center Maribor
Slovensko združenje za reproduktivno medicino

MARIBOR,
Kongresni center Habakuk
28. november 2008

PROGRAM:

Svečani simpozij ob jubilejih

25 let laboratorija za in vitro fertilizacijo (IVF) v Mariboru
20 let od prvega poroda otroka, spočetega z OBMP v Mariboru
3000 otrok rojenih po spočetju v laboratorijih za OBMP v Mariboru

Petek, 28. novembra 2008

8.00 Prijava udeležencev
9.00 Uvodne besede in pozdravi
9.30 Uvod v srečanje
Y. du Plessis (AUS): Australian friendship and beginning of IVF

E. Borko (SLO): Razvoj IVF v Sloveniji
10.00 Odmor

Sodobni trendi reproduktivne medicine

Predsedstvo: V. Vlaisavljevič, V. Gavrič Lovrec

- 10.30 L. Gianaroli (I): The patient friendly approach to infertility diagnostics – one day clinic
11.00 P. Platteau (B): PGD or PGS? Information that we can get on embryos before ART pregnancy
11.30 T. Mardesic (CZ): Pregnancy in the late reproductive age
12.00 P. Sjoblom (S): Nordic experiences for avoiding multiple pregnancies
12.30 M. Stojkovic (E): Artificial gametes: Is the future knocking at the front door?
13.00 Kosilo

Naših prvih 3000 otrok, spočetih po postopkih oploditve z biomedicinsko pomočjo (OBMP)

Predsedstvo: B. Kovačič, M. Reljič

- 14.00 V. Vlaisavljevič: Zdrav otrok (in mati): mera uspešnosti programa OBMP
14.30 B. Kovačič: Rezultati postopkov OBMP v Mariboru v petletnem obdobju
15.00 M. Reljič: Porodi otrok, spočetih z OBMP v mariborskem centru
15.30 L. Mlakar: Dvojčki po spontani zanositvi in zanositvi z OBMP. Ali obstojajo razlike?
16.00 A. Golob Tekauc: Razvoj otrok, spočetih z OBMP
16.30 T. Tomažević: Program OBMP v Sloveniji – naše mesto v Evropi
17.00 Zaključne besede
V. Vlaisavljevič: Dobra klinična praksa pri oploditvah z biomedicinsko pomočjo: stališča Evropskega združenja za humano reprodukcijo in embriologijo (ESHRE)

Organizacijski odbor: predsednik: Veljko Vlaisavljevič, člani: Borut Kovačič, Vida Gavrič Lovrec, Milan Reljič, Mojca Čížek Sajko, Vilma Kovač, Nina Hojnik, Lea Mlakar, Polona Kores Testen, Barbara Breznik, Ksenija Rakič, Martin Ivec, Marko Došen

Strokovni odbor: Elko Borko, Borut Gorišek, Iztok Takač, Ksenija Ogrizek Pelkič, Aleksander Sikošek, Silva Burja

Častni odbor: Gregor Pivec, Anton Crnjac
Pri Zdravniški zbornici Slovenije je v teku postopek za priznavanje udeležbe na srečanju za podaljšanje licence.

Kotizacije ni.

Prijave: Univerzitetni klinični center Maribor, Klinika za ginekologijo in perinatologijo, Oddelek za reproduktivno medicino in ginekološko endokrinologijo, ga. Suzana Knuplež, Ljubljanska 5, Maribor, T: +386 2 321 24 60, F: +386 2 331 23 93, E: ivf.mb@sb-mb.si

Turistična agencija: ga. Jana Hrescak, VENETUS, T: +386 2 2352623, F: +386 2 2352622, E: jana.hrescak@venetus.si

7. SLOVENSKI OFTALMOLOŠKI KONGRES Z MEDNARODNO UDELEŽBO

27.–29. november 2008

30. SIMPOZIJ OFTALMOLOGOV SLOVENIJE IN HRVAŠKE

28.–29. november 2008

31. MEDNARODNI KONGRES OFTALMOLOGOV ZDRUŽENJA ALPE-JADRAN

28.–29. november 2008

organizator •
Združenje oftalmologov Slovenije
Očesna klinika, Univerzitetni klinični center
Ljubljana

LJUBLJANA,

Hotel Mons, hotel in kongresni center
27.–29. november 2009

OKVIRNI PROGRAM:

Sreda, 26. novembra 2008

17.00–20.00 Registracija

Četrtek, 27. novembra 2008

9.00 Odprtje 7. slovenskega oftalmološkega kongresa
9.15 Strokovni program
13.00 Odmor za kosilo
14.30 Strokovni program
19.30 Odprtje 30. simpozija Slovenije in Hrvaške in 31. kongresa oftalmologov Združenja Alpe-Jadran in otvoritveni sprejem

Petek, 28. novembra 2008

9.00 Strokovni program
13.00 Odmor za kosilo
14.30 Strokovni program
20.00 Večerja s kulturnim programom

Sobota, 29. novembra 2008

9.00 Strokovni program
13.00 Odmor za kosilo
14.30 Strokovni program
17.00 Zaključek

Rok za oddajo izvlečkov: 15. september 2008

Informacije in prijava: W: www.zos2008.si, prof. dr. Marko Hawlina, Očesna klinika UKC Ljubljana, E: marko.hawlina@mf.uni-lj.si

CELJSKA SREČANJA 2008 Z MEDNARODNO UDELEŽBO

organizator •
Splošna bolnišnica Celje
v sodelovanju s Sekcijo za citopatologijo SZD in
Medicinsko fakulteto Univerze v Mariboru

CELJE,
Predavalnica Splošne bolnišnice Celje,
Oblakova 5
28.–29. november 2008

PROGRAM:

Petek, 28. novembra 2008

Ginekološka citologija in kolposkopija

- 8.00 Registracija
8.30 V. Kloboves Prevodnik, A. Repše
Fokter: Pozdrav udeležencem
8.35 V. Kloboves Prevodnik, A. Repše
Fokter: Morfološke značilnosti
normalnih in patološko spremenjenih
žleznih celic
10.00 Odmor za kavo
10.15 P. Nieminen, A. Ahti: Ocenjevanje
atipičnih ploščatih celic »ASCUS
down«
11.15 Primeri iz ginekološke citologije iz
različnih laboratorijev z glasovanjem
12.30 Kosilo
14.00 M. Ferjanc: Pozdrav udeležencem
14.15 P. Nieminen: Kolposkopsko-citološka
delavnica
15.30 N. Brus, I. Pirc: Patološke spremembe
na materničnem vratu na Ginekološko-
porodniškem oddelku v Splošni
bolnišnici Celje
15.45 Napake pri odkrivanju raka na
materničnem vratu
16.15 Odmor za kavo
16.30 Obravnava bolnic s patološkimi brisi
materničnega vratu:
• 16.30 M. Strojman Fležar: Izkušnje
iz Velike Britanije in Kanade
(BCCA)
• 16.40 M. Pajtler: Izkušnje iz Hrvaške

- 16.50 Izkušnje iz Slovenije:
- 16.50 F. Simoniti: Pogled z vidika
ambulantnega ginekologa
- 17.00 A. Možina: Smernice
in kazalci kakovosti pri
obravnavi nenormalnih BMV
v Sloveniji
- 17.10 Okrogla miza: Kje smo in kaj
lahko izboljšamo citopatologi,
patologi, ambulantni in
bolnišnični ginekologi

19.30 Večerja

Sobota, 29. novembra 2008

Učenje medicine

- 8.30 Registracija
9.00 F. Škrabl Močnik: Pozdrav
udeležencem
9.10 R. Komadina: Vloga bolnišnice v
procesu izobraževanja zdravnikov
9.30 M. Halttunen: Dodiplotno
izobraževanje zdravnikov - finske
izkušnje
9.50 I. Krajnc: Dodiplotno izobraževanje
zdravnikov na MF Univerze v Mariboru
10.10 J. Korošec: Vloga medicinske knjižnice
pri izobraževanju zdravnikov
10.30 Odmor za kavo
10.50 M. Halttunen: Podiplomsko
izobraževanje zdravnikov - finske
izkušnje
11.10 P. Skok: Podiplomsko izobraževanje
zdravnikov na MF Univerze v Mariboru
11.30 J. Preželj: Pisanje strokovnih člankov in
publiciranje v medicini
11.50 B. Peterlin: Učenje raziskovanja v
medicini
12.10 I. Takač: Ustanavljanje kliničnega
oddelka
12.30 Razprava in zaključki

Organizacijski odbor: prim. asist. dr. Alenka
Repše Fokter, doc. dr. Samo K. Fokter,
prof. dr. Radko Komadina, doc. dr. Veronika
Kloboves Prevodnik

Strokovni odbor: prim. prof. dr. Gorazd
Lešničar, prim. doc. dr. Gorazd Voga,
prim. doc. dr. Danijel Žerdoner

5. MARIBORSKI KONGRES DRUŽINSKE MEDICINE

organizatorji •
Združenje zdravnikov družinske medicine
Slovenskega zdravniškega društva
Katedra za družinsko medicino Medicinske
fakultete v Ljubljani
Katedra za družinsko medicino Medicinske
fakultete v Mariboru
Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca Maribor
Zavod za razvoj družinske medicine

MARIBOR,
Kongresni center Habakuk,
Pohorska ulica 59
28.–29. november 2008

PROGRAM:

Teme: dermatologija, ORL, gastroenterologija,
psihijatrija, postopki na ZK in IK, kronična
bolečina

Petek, 28. novembra 2008

- 8.00 Prihod in registracija
9.00 Slavnostno odprtje srečanja in
pozdravni nagovori
9.30 Danica Rotar Pavlič: Stopenjsko
zdravljenje luskavice v družinski
medicini
9.50 Pij Bogomir Marko: Bolnik z luskavico
pri dermatologu
10.10 Ana Benedičič: Bazaliomi, aktinične
keratoze in kondilomi – prepoznavanje
in zdravljenje
10.30 Nena Kopčavar Guček: Bolnik z
akutno urtikarijo
10.50 Rade Ilijaž: Bolnik s kronično urtikarijo
11.10 Vlasta Dragoš: Nega kože pri luskavici,
atopijskem dermatitisu ter suhi koži
11.25 Razprava
11.35 Odmor: Ogljed posterjev in razstavnih
prostorov
12.05 Branka Geczy: Vrednotenje praznega
tonskega avdiograma
12.25 Jernej Podboj: Nosna kongestija
12.45 Suzana Kert: Alergijski rinitis –
smernice ARIA
13.05 Tonka Poplas Susič: Tinnitus in
Menierova bolezen
13.25 Janez Rebol: Nagla izguba sluha
13.45 Razprava
13.55 Kosilo
15.15 Maja Petek Šter: Dementni bolnik –
prepoznavanje v družinski medicini

- 15.35 Darinka Klančar: Oskrba dementnega bolnika v domu starejših občanov
- 15.55 Mojca Muršec: Hospitalna obravnava dementnega bolnika
- 16.15 Jožica Gamse: Celostna oskrba družine dementnega bolnika
- 16.35 Tatjana Cvetko: Svojci bolnikov z demenco in skupina za samopomoč
- 16.50 Razprava
- 17.00 Odmor: Ogljed posterjev in razstavnih prostorov
- 17.30 Vlasta Vodopivec Jamšek: Kaj mora zdravnik družinske medicine upoštevati pri predpisovanju benzodiazepinov?
- 17.50 Andrej Kravos: Načela dobre tehnične opremljenosti ambulante družinske medicine
- 18.10 Mateja Bulc: Prvih pet let preventivnih pregledov odrasle populacije – kaj smo se naučili?
- 18.30 Razprava
- 18.40 Zaključek prvega dne

Sobota, 29. novembra 2008

- 9.00 Olivera Masten Cuznar: Obvladovanje nesoglasij z bolniki in postopek menjave osebnega zdravnika – praktični primeri
- 9.20 Katarina Planinec: Problemi pri vodenju bolniškega staleža
- 9.40 Sanja Rozman: Rehabilitacijska ocena na Inštitutu za rehabilitacijo
- 10.00 Janko Demšar: Sodelovanje med osebnim zdravnikom in invalidskimi komisijami v postopku ocene TO in DPP
- 10.20 Andreja Črnko, Vojislav Ivetič: Sodelovanje zdravnika družinske medicine z rehabilitacijsko komisijo I. stopnje na zavodu RS za zaposlovanje
- 10.40 Razprava
- 10.50 Odmor: Ogljed posterjev in razstavnih prostorov
- 11.20 Slavica Lahajner: Težave pri predpisovanju opiatnih analgetikov
- 11.40 Aleksander Stepanovič: Strokovno primerno odločanje za opiatne analgetike pri kronični nemaligni bolečini
- 12.00 Kdaj napotiti bolnika s kronično bolečino v algološko ambulanto
- 12.20 Jurij Fürst, Vita Samaluk, Tita Fürst Koren: Analiza predpisovanja opioidnih analgetikov in benzodiazepinov v Sloveniji
- 12.40 Razprava
- 12.50 Odmor z obloženimi kruhki: Ogljed

posterjev in razstavnih prostorov

- 13.30 Primož Kušar: Boleče grlo
- 13.50 Ksenija Tušek Bunc: Prepoznavanje bolnikov s sumom na rak širokega črevesa in danke
- 14.10 Pavel Skok: Sodobna priporočila za zdravljenje okužbe s *Helicobacter pylori*
- 14.30 Špiro Stanivuk: Kako zdravniki družinske medicine napotujemo na gastroskopijo?
- 14.50 Razprava
- 15.00 Zaključek srečanja

Organizacijski odbor: prim. asist. Ksenija Tušek Bunc, dr. med., prof. dr. Janko Kersnik, dr. med., asist. Suzana Kert, dr. med., Majda Masten, dr. med., Jerica Furek, admin. teh.

Strokovni odbor: prof. dr. Janko Kersnik, dr. med., prim. asist. Ksenija Tušek Bunc, dr. med., asist. Suzana Kert, dr. med., asist. mag. Jernej Završnik, dr. med.

Kotizacija: 200 EUR (DDV ni vključen), za medicinske sestre in zdravstvene tehnike 130 EUR (DDV ni vključen), kotizacija samo za soboto 100 EUR (DDV ni vključen), kotizacija samo za petek 130 EUR (DDV ni vključen), vključuje udeležbo na srečanju, zbornik, osvežitve med predvidenimi odmori srečanja, kosilo prvi dan, drugi dan pa odmor s kruhki. Kotizacija ne vključuje drugih obrokov in prenočišča. Stroške kotizacije bo po končanem srečanju obračunal Zavod za razvoj družinske medicine.

Ob prijavi ne pozabite na naslov plačnika, ki mu bomo izstavili račun: ime in sedež plačnika, davčna številka plačnika, davčni zavezanec – DA, NE.

Dodatne informacije: ga. Jerica Furek, Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca Maribor, Ul. talcev 5, 2000 Maribor, T: 02 228 63 64, E: jerica.furek@zd-mb.si
Na Zdravniško zbornico smo oddali vlogo za priznanje kreditnih točk za podaljšanje licence.

Prijava: prijavnice pošljite na naslov: Organizacijski odbor 5. mariborskega srečanja družinske medicine, ga. Jerica Furek, Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca Maribor, Ul. talcev 5, 2000 Maribor. Število mest je omejeno. Prosimo, da se prijavite vsaj teden dni pred srečanjem, možna pa bo tudi prijava ob registraciji na samem srečanju.

XXXIX. MEMORIALNI SESTANEK PROFESORJA JANEZA PLEČNIKA Z MEDNARODNIM SIMPOZIJEM »TUMORJI DEBELEGA ČREVESA IN DANKE«

organizatorji •
Medicinska fakulteta Univerze v Ljubljani, Inštitut za patologijo, Inštitut za anatomijo, Inštitut za histologijo in embriologijo, Inštitut za sodno medicino in
Fundacija doc.dr. Josip Cholewa v sodelovanju s klinikami in inštituti Univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani, Onkološkim inštitutom v Ljubljani in CINDI Slovenija

LJUBLJANA,
Medicinska fakulteta Univerze v Ljubljani,
Korytkova 2
4.–5. december 2008

PREDHODNI PROGRAM:

Četrtek, 4. decembra 2008

9.00–9.30 Svečano odprtje

10.00–11.30

- M. Primic Žakelj: Karcinom debelega črevesa in danke v Sloveniji in Evropi
- V. Čebašek: Anatomija in embriologija debelega črevesa in danke
- P. Skok: Nevarnostni dejavniki za karcinom debelega črevesa in danke
- D. Glavač: Dedne oblike karcinoma debelega črevesa in danke in njihovi geni
- M. Glavač Ravnik: Molekularno-genetske metode za presejanje bolnikov z dednim nepolipoznim karcinomom debelega črevesa in danke in genetsko svetovanje

12.00–13.30

- B. Štabuc: Zgodnje odkrivanje tumorjev debelega črevesa in danke
- Klinično-patološki prikazi primerov bolezni, ki lahko simulirajo tumorje debelega črevesa in danke
  - V. Jurčić, L. Šmid: Divertikuloza kolona
  - T. Mohar Hajnšek, A. Brodnjak: Medikamentna stenoza debelega črevesa in danke
  - M. Volavšek, D. Drobne: TBC debelega črevesa in danke
  - S. Pavlovič Đokič, S. Plut: Solitarni ulkus
  - O. Blatnik, Ž. Mrevlje: Endometrioza

15.00–16.30

- J. van Krieken: Patogeneza epiteljskih tumorjev debelega črevesa in danke - od hiperplastičnega polipa do invazivnega

karcinoma

- N. Zidar: Vloga COX-2 v kancerogenezi karcinoma debelega črevesa in danke
- S. Tejpar: Pomen molekularnih markerjev pri metastatskem karcinomu debelega črevesa in danke; vloga KRAS
- J. Orłowska: Patološke značilnosti polipov in polipoze debelega črevesa in danke
- M. Stefanovič: Endoskopske značilnosti polipov in sledenje po polipektomiji

17.00–18.30

- A. Cerar: Histološki kriteriji za postavitev diagnoze karcinoma debelega črevesa in danke iz endoskopskih biopsij
- B. Vodopivec: Stromalne spremembe pri invazivnem karcinomu debelega črevesa in danke
- Z. Dolenc Stražar: Histološka klasifikacija karcinoma debelega črevesa in danke
- I. Talbot: Prognostični dejavniki pri karcinomu debelega črevesa in danke

Petek, 5. decembra 2008

9.00–10.30

- B. Luzar: Patološke značilnosti endokrinih tumorjev debelega črevesa in danke
- E. Kovačič Palli: Klinične značilnosti endokrinih tumorjev debelega črevesa in danke ter zdravljenje
- J. Jeruc: Patološke značilnosti mezenhimskih tumorjev debelega črevesa in danke
- B. Zakotnik: Sistemsko zdravljenje mezenhimskih tumorjev debelega črevesa in danke
- N. Zidar: Maligni limfomi debelega črevesa in danke
- T. Milanez: Zdravljenje bolnikov s primarnim malignim limfomom debelega črevesa in danke

11.00–12.30

- V. Jovič: Sekundarni tumorji debelega črevesa in danke
- M. Perše: Eksperimentalni modeli epitelnih tumorjev debelega črevesa in danke
- B. Tepeš: Priporočila za obravnavo bolnikov z znanimi nevarnostnimi dejavniki za tumorje debelega črevesa in danke
- S. Štepec: Predoperativna zamejitev tumorjev debelega črevesa in danke z endoskopskim UZ
- M. Glušič: Predoperativna zamejitev tumorjev debelega črevesa in danke z magnetno resonanco

13.00–14.20

- F. Jelenc: Kirurgija karcinoma debelega črevesa
- M. Omejc: Kirurgija karcinoma danke
- D. Stanislavljevič: Kirurško zdravljenje zasevkov karcinoma debelega črevesa in danke

danke v jetra

- V. Velenik: Vloga radioterapije pri zdravljenju karcinoma debelega črevesa in danke
- R. Janša: Novosti v sistemskem zdravljenju karcinoma debelega črevesa in danke

15.30–17.00

- J. Maučec Zakotnik, M. Bračko, S. Repše, M. Stefanovič, B. Štabuc, B. Tepeš: Presejanje tumorjev debelega črevesa in danke v Sloveniji (okrogla miza)
- A. Cerar, B. Štabuc: Zaključek

Predsednica organizacijskega odbora:

prof. dr. Nina Gale, dr. med.

Predsednik programskega odbora:

prof. dr. Anton Cerar, dr. med.

Prijave: Medicinska fakulteta, Inštitut za

patologijo, Korytkova 2, 1000 Ljubljana

Informacije:

prof. dr. Anton Cerar, dr. med.,

T: 543 71 26, F: 543 71 04,

E: anton.cerar@mf.uni-lj.si,

E: vlasta.krfopec@mf.uni-lj.si

Kotizacije ni.

Odmor

- 11.30 M. Popovič: Nevropatološke značilnosti
12.00 N. Pečarič Meglič: Nevroradiološke značilnosti
12.30 M. J. Kržan, I. M. Ravnik: Nevrofiziološke značilnosti
13.00 M. Žerjav Tanšek: Možnosti zdravljenja
13.45 Razprava
14.00 Predavanje sponzorja

Kosilo

Prijave: UKC, Pediatrična klinika, Vrazov trg 1, 1525 Ljubljana (Sekcija), prof. dr. David Neubauer, dr. med.

Kotizacije ni.

NEURODEGENERATIVNE BOLEZNI

organizator •
Sekcija za otroško nevrologijo SZD

LJUBLJANA,
Grand hotel Union, Srebrni salon
5. december 2008

PROGRAM:

Petek, 5. decembra 2008

- 9.00 D. Neubauer: Redke nevrodegenerativne bolezni: zgodnja prepoznavna in diagnostični algoritmi
9.30 N. Župančič, N. Krajnc, B. Gnidovec Stražisar, M. Perkovič Benedik, I. M. Ravnik, Z. Rener Primec: Razvrščanje nevrodegenerativnih bolezni in predstavitev kliničnih primerov

STROKOVNI SIMPOZIJ OB 30-LETNICI DELOVANJA SPLOŠNE NUJNE MEDICINSKE POMOČI V LJUBLJANI

organizator •
Splošna nujna medicinska pomoč, SNMP

LJUBLJANA,
Cankarjev dom, Linhartova dvorana
5.–6. december 2008

PROGRAM:

Petek, 5. decembra 2008

- 12.00 Registracija
14.00 Odprtje in slavnostni del
14.00 Uvod in pozdravni nagovor
14.35 Primož Aplenc: 30-letnica delovanja SNMP – razvoj in rast službe
14.50 Andraž Glavič: Delo v SNMP – pogled v preteklost
15.00 **Vabljeni predavanja:**
15.00 Branka Štigl: Vloga SNMP v očeh zdravnika družinske medicine

- 15.15 Breda Krišto: Nujna stanja v ambulantni družinskem zdravniku
15.30 Odmor

- 16.00 Sodelovanje predbolnišnične in bolnišničnih urgentnih služb – video moderirana razprava
- Miha Kovač: pogled zdravnika SNMP
- Hugon Možina: pogled internista
- Dušan Vlahovič: pogled anesteziologa
- Matej Cimerman: pogled travmatologa
- Viktor Švigelj: pogled nevrologa

17.30 Okrogla miza

Umestitev predbolnišničnih služb nujne medicinske pomoči v nove urgentne centre (Vabljeni predstavniki MZ, UKC, PHE MB, CE, KR, ZDL, MOL)

- 19.30 Slavnostna večerja s plesom

Sobota, 6. decembra 2008

- 9.00 **Izbrane teme s področja urgentne medicine** (vabljeni predavatelji)
9.00 Matjaž Turel: Bolnik v dihalni stiski – diagnostični in terapevtski izziv
9.25 Marko Gričar: Bolnik z motnjo ritma – diagnostični in terapevtski izziv
9.50 Štefek Grmec: Hipotenziven bolnik – diagnostični in terapevtski izziv
10.15 Viktor Švigelj: Neodziven bolnik – diagnostični in terapevtski izziv
10.40 Anže Kristan: Hudo poškodovan bolnik – oskrba v prvi uri
11.05 Odmor

11.30–15.10

Učne delavnice

- Dihalna pot
- Defibrilacija
- Motnje zavesti
- Periarrestne aritmije
- Pristop k poškodovanemu v prometni nesreči

Namen: Seminar je namenjen zdravnikom, medicinskim sestram in zdravstvenim tehnikom, ki se pri svojem delu srečujejo z nujnimi stanji. Poteka pod pokroviteljstvom Slovenskega združenja za urgentno medicino.

Kotizacija: Zdravniki 130 EUR, medicinske sestre 110 EUR, člani SZUM 110 EUR, sekundariji 60 EUR, učne delavnice 60 EUR. Kotizacija vključuje udeležbo na predavanjih, zbornik, potrdilo o udeležbi, pogostitev med odmori in slavnostno večerjo. Plačilo kotizacije na račun ZD Ljubljana pri UJP: št. rač. 01261-6030921845, sklic 00 7908, namen plačila: Simpozij SNMP

Udeležba na predavanjih je brezplačna za nekdanje uslužbenca SNMP in za študente medicinske fakultete.

Programski odbor: Primož Aplenc (predsednik), Renata Rajapakse, Marko Zelinka, Miha Kovač, Zvonko Rauber, Polonca Brcar, Marko Gričar, Hugon Možina, Dušan Vlahovič, Matej Cimerman

Organizacijski odbor: R. Rajapakse, P. Aplenc, S. Mahnič, M. Zelinka, M. Kovač, R. Vajd, K. Kmetič, A. Popović, A. Klemenčič, M. Žnidaršič, D. Žnidaršič, D. Buić Rerečić, D. Cvitkovič, D. Kotnik, M. Jevšenak Peršolja, N. Oblak Plitaver, J. Martinuč Porobič

Prijave: Zdravstveni dom Ljubljana, Splošna nujna medicinska pomoč (za simpozij), Bohoričeva 4, p.p. 2548, 1000 Ljubljana, T: 01 522 43 13, F: 01 433 20 85, E: snmp@zd-lj.si

Podaljšanje licence: vložena je vloga za pridobitev kreditnih točk na Zdravniški zbornici Slovenije in na Zbornici zdravstvene in babiške nege.

Zaradi omejitve števila udeležencev na učnih delavnicah priporočamo čimprejšnjo prijavo in plačilo kotizacije.

UČNA DELAVNICA MIGRENE IN NEVROPATSKE BOLEČINE

organizatorji •
Sekcija za glavobol - Združenje nevrologov SZD
Slovensko združenje za zdravljenje bolečine
Združenje družinske medicine SZD

ŠMARJEŠKE TOPLICE 5.–6. december 2008

PROGRAM:

Učna delavnica bo potekala interaktivno ob kliničnih primerih

Petek, 5. decembra 2008

- 15.00 B. Žvan: Namen učne delavnice
15.05 M. Strgar Hladnik: Obravnava in vodenje migrenskih bolnikov

Klinični primeri

- 15.45 B. Žvan: Kronična migrena
Klinični primeri
16.15 Odmor s kavo
16.30 B. Žvan: Kranialne nevrologije

Klinični primeri

- 17.15 A. Sever: Kliničnopsihološka ocena bolnika z bolečino
18.15 Večerja

Sobota 6. decembra 2008

- 9.00 A. Pražnikar: Periferna nevropatska bolečina

Klinični primeri

- 10.15 Odmor s kavo
10.30 M. Zaleteš: Centralna nevropatska bolečina

Klinični primeri

- 11.30 Blanka Kores Plesničar: Psihične motnje pri kronični bolečini
12.00 S. Kert: Vodenje bolnika z nevropatsko bolečino v ambulantni družinskem zdravniku

Klinični primeri

- 13.00 Zaključek

Organizacijski odbor:

B. Žvan, M. Zaleteš, A. Pražnikar, S. Kert

Prijave: T: 01 52 11 400, E: natasa.zupancic@pfizer.com, Pfizer, Podružnica za svetovanje s področja farmacevtske dejavnosti, Letališka cesta 3c, 1000 Ljubljana, Slovenija

Kotizacije ni!

ZGODOVINA MEDICINE 10. PINTARJEVI DNEVI

organizatorji •
Inštitut za zgodovino medicine Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani
Znanstveno društvo za zgodovino zdravstvene kulture Slovenije
Zdravstveni dom Velenje, Občina Velenje in Premogovnik Velenje

VELENJE,

Hotel Paka
12. december 2008

Na 10. jubilejnim letnem strokovnem srečanju s področja zgodovine medicine bo ob 50. obletnici Zdravstvenega doma Velenje na sporedu Pintarjevih dnevov:

- Pregled zdravstvenega varstva rudarjev premogovnika Velenje skozi čas
- Razvoj osnovnega zdravstva v občini

Velenje

- **Zgodovina Bolnišnice za pljučne bolezni Topolšica**
- **Proste teme**

Kot vsako leto, bodo na srečanju predstavljene tudi proste teme z različnih področij te stroke. Organizatorji vabijo vse, ki posvečajo svoje znanje, pozornost in izkušnje zgodovini medicine, da sporočijo naslov svojega prispevka s kratkim povzetkom (do 250 besed) do 15. novembra 2008 na Inštitut za zgodovino medicine Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani, Zaloška cesta 7a, 1000 Ljubljana, ali na E: france.urlep@guest.arnes.si Podroben spored srečanja bo objavljen v decembrski številki Izide.

Organizacijski odbor: Zvonka Zupanič Slavec, France Urlep, Jože Zupančič, Srečko Meh, Milan Medved, Duša Fischinger.

Kotizacije ni.

VEDENJSKI VZORCI NOVOROJENČKA V LUČI ZGODNJEGA RAZVOJA

organizator •
Univerzitetni klinični center Ljubljana, Pediatrična klinika, Služba za neonatologijo

LJUBLJANA,
predavalnica Pediatrične klinike, Ul. stare pravde 4
Korytkova 2
10. oktober 2008

PROGRAM:

Petek, 10. oktobra 2008

- 9.00 D. Paro Panjan: Pregled metod nevrološkega in vedenjskega ocenjevanja novorojenčkov
- 9.20 D. Neubauer: Spremljanje zorenja možganskih funkcij – pogled s stališča funkcijskih preiskav
- 9.40 B. Hutchon: Introduction to the Neonatal Brazelton Behavioral Assessment Scale (NBAS)

Odmor s kavo

- 11.00 B. Gnidovec Stražišar: Ontogeneza in pomen spanja pri novorojenčku in dojenčku
- 11.20 M. Grčar: Shema za naravno opazovanje novorojenčkovega vedenja
- 11.40 P. Fister: Prepoznavna bolečine pri novorojenčku

Kosilo

- 14.00 B. Hutchon: Overview to Individualized Developmental Care and Assessment Program (NIDCAP)
- 14.40 V. Globevnik Velikonja: Kenguru metoda kot del preventivnega programa za prezgodaj rojene otroke in njihove starše v enoti za intenzivno terapijo novorojenčkov
- 15.00 B. Bratanič: Pomen prepoznavne novorojenčkovega vedenja za učinkovito dojenje

Odmor s kavo

- 16.00 M. Čerče: Počutje matere ob novorojenčku v bolnišnici
- 16.20 J. Kodrič: Razvojno-psihološke značilnosti novorojenčkov
- 16.40 B. Šušteršič: Vpliv pravilnega ravnanja na otrokov razvoj

Kotizacija znaša 100 EUR (brez DDV) in vključuje udeležbo na predavanjih, zbornik in potrdilo o udeležbi. Nakažete jo na račun: UKC Ljubljana, TRR 01100-6030277894, sklic 002993038-4413999, s pripisom »Vedenjski vzorci novorojenčka«.

Prijave in dodatne informacije: ga. Adisa Halilagić, Služba za neonatologijo, Pediatrična klinika, Vrazov trg 1, 1525 Ljubljana, E: adisa.halilagic@kclj.si

Kontaktne osebi: doc. dr. Darja Paro Panjan, dr. med., E: darja.paro@kclj.si, ga. Adisa Halilagić, E: adisa.halilagic@kclj.si, T: 01 522 92 74, F: 01 522 93 57

Vložena je vloga za pridobitev kreditnih točk na Zdravniški zbornici Slovenije.

80 LET HOSPITALNE GINEKOLOGIJE IN PORODNIŠTVA V MARIBORU

organizatorji •
Univerzitetni klinični center Maribor, Klinika za ginekologijo in perinatologijo
Medicinska fakulteta Univerze v Mariboru
Zdravniško društvo Maribor
Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor

MARIBOR,
Kongresni center hotela Habakuk, dvorani Turner in Minařik
17. oktober 2008

PROGRAM:

- 8.00 Registracija
- 8.30 Odprtje
- 9.00 Iztok Takač: Hospitalna ginekologija in porodništvo v Mariboru od leta 1928 do 2008
- 9.20 Zahvale in priznanja
- 9.50 Odmor

Sodobne usmeritve v reprodukciji in porodništvu

- Moderatorja: Silva Burja, Milan Reljič
- 10.15 Helena Meden Vrtovec: Staranje ženske populacije
- 10.30 Wolfgang Urdl: Sindrom policističnih jajčnikov – diagnoza in zdravljenje
- 10.45 Heinz Scholz, Susanne Schneuber: Sodobno zdravljenje raka jajčnikov
- 11.00 Miroslav Kopjar, Mladen Zadro, Igor Maričič, Martina Bračun, Mladen Kajcar, Rajko Fureš: Endoskopske tehnike zdravljenja neplodnosti
- 11.15 Eda Vrtačnik Bokal: Pravice žensk do tehnik oploditve z biomedicinsko pomočjo
- 11.30 Wolfgang Walcher, Manfred Mörtl, Uwe Lang, Sophie Klingenberg: Sodobno varstvo v rodni sobi
- 11.45 Tanja Premru Sršen, Vasilij Cerar, Anita Prelec, Tatjana Drolc: Alternativni porod. Babiški porod
- 12.00 Boštjan Lovšin: Urgentna stanja v rodni sobi
- 12.15 Veljko Vlaisavljevič, Milan Reljič, Lea Mlakar, Jasna Muršič: Izidi nosečnosti po oploditvi z biomedicinsko pomočjo v Mariboru
- 12.30 Silva Burja, Dušanka Hajdinjak, Polona Seme Ciglenceki, Iztok Takač: Vpliv blage in zmerne nedonošenosti na

- umrljivost in zbolewnost novorojenčkov in dojenčkov (Maribor 2003–2007)
12.45 Kosilo

Novosti na področju uroginekologije in ginekološke onkologije

Moderatorja: Darja Arko, Igor But

- 14.45 Adolf Lukanovič: Sodobni pogledi na zdravljenje urinske inkontinence pri ženski
15.00 Maja Pakiž, Igor But, Branka Žegura: Minimalno invazivno zdravljenje benignih tumorjev maternice
15.15 Vesna Zadnik, Tina Žagar, Maja Primic Žakelj: Ginekološki raki v Sloveniji
15.30 Herman Haller, Stanislav Rupčić, Ozren Mamula, Maja Krašević, Ružica Karnjuš Begonja, Diego Brumini, Ani Mihaljevič Ferari, Senija Behrem, Alemka Brnčić Fischer: Sodobno zdravljenje raka endometrija
15.45 Marjetka Uršič Vrščaj: Spolni hormoni in rak
16.00 Nadja Kokalj Vokač: Genetske preiskave pri ginekoloških tumorjih
16.15 Darja Arko: Zdravljenje raka dojk v Mariboru
16.30 Borut Kovačič: Shranjevanje spolnih celic pred zdravljenjem raka
16.45 Iztok Takač: Zaključki

Zdravstvena in babiška nega za 21. stoletje

Moderatorji: Danijela Pušnik, Marina Brumen

- 10.15 Danijela Pušnik, Ksenija Pirš: Pozdravni nagovor
10.30 Danijela Pušnik: Zdravstvena in babiška nega za 21. stoletje
10.45 Danica Železnik: Vpliv izobraževanja na razvoj zdravstvene nege
11.00 Majda Pajnkihar: Razlogi in pogoji za uporabo koncepta »zdravstvena nega, osnovana na znanstvenih dokazih«
11.15 Marina Brumen: Menedžment človeških virov v zdravstveni negi
11.30 Ksenija Pirš: Odgovornost in inovativnost – vrednoti kakovosti v zdravstveni in babiški negi
11.45 Breda Hajnrih: Kultura varnosti in organizacijska klima
12.00 Teja Zakšek: Vizija babištva na Slovenskem
12.15 Irena Maguš, Ivica Stramec, Erika Marin: S pozitivnim medsebojnim odnosom do boljše kakovosti in učinkovitosti v zdravstveni in babiški negi
12.30 Božena Primožič, Zmago Turk: Gibanje, stabilnost in bolečina v križu. Stabilizacija hrbtnice in medenice
12.45 Kosilo

Novosti na področju zdravstvene in babiške nege v ginekologiji in porodništvu

Moderatorji: Ksenija Pirš, Manica Rebernik Milič

- 14.30 Manica Rebernik Milič, Darinka Reisman: Asepsa nekoč in danes
14.45 Rosemarie Franc, Bojan Kurnik, Zlatka Marzidovšek: Babice včeraj, danes, jutri
15.00 Danica Ivanovski, Branka Mlakar, Petra Božič: Vloga medicinske sestre pri delu s starši nedonošenčkov v enoti za intenzivno nego
15.15 Marija Horvat: Zdravstvena nega na področju ginekološke onkologije v Univerzitetnem kliničnem centru Maribor včeraj, danes, jutri
15.30 Denis Mlakar Mastnak: Prehranska podpora pri bolnikih z rakom
15.45 Jasna Muršič: Vloga medicinske sestre v ambulanti za zdravljenje neplodnosti
16.00 Božena Rodeš: Stresna urinska inkontinenca pri medicinskih sestrah glede na dejavnike tveganja v našem poklicu
16.15 Cvetka Podkrižnik, Sonja Lipuš Velički: Vloga medicinske sestre pri umetni prekinitvi nosečnosti z abortivno tableto v prvem tromesečju
16.30 Sonja Glodež: Vloga medicinske sestre pri preventivi uhajanja urina v nosečnosti in po porodu
16.45 Danijela Pušnik: Zaključki

Kotizacije ni.

Število licenčnih točk: Zdravniška zbornica Slovenije: 7 kreditnih točk. Zbornica zdravstvene in babiške nege - Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije: 7 licenčnih točk.

Prijave: Univerzitetni klinični center Maribor, Klinika za ginekologijo in perinatologijo, ga. Andreja Šlag, Ljubljanska 5, 2000 Maribor, T: +386 2 321 2178, F: +386 2 321 2085, E: gin.perinat@sb-mb.si
Za področje zdravstvene in babiške nege

zbiramo prijave do zasedbe prostih mest preko klasične prijavnice, objavljene v informativnem biltenu »Utrip«, na naslovu: Danijela Pušnik, UKC Maribor, Klinika za ginekologijo in perinatologijo, Ljubljanska 5, 2000 Maribor. Dodatne informacije: T: 02 321 13 89 ali 02 321 20 75, E: danijela.pusnik@ukc-mb.si ali manica.rebernik@ukc-mb.si

Organizacijski odbor: dr. Darja Arko, dr. med., predsednica, Manica Rebernik Milič, VMS, podpredsednica, prof. dr. Veljko Vlaisavljevič, dr. med., višji svetnik, prof. dr. Igor But, dr. med., Aleksander Sikošek, dr. med., mag. Mateja Marčec, dr. med.

Strokovni odbor: prof. dr. Iztok Takač, dr. med., svetnik, predsednik, Danijela Pušnik, DMS, podpredsednica, asist. dr. Vida Gavrič Lovrec, dr. med., doc. dr. Silva Burja, dr. med., doc. dr. Milan Reljič, dr. med., asist. dr. Branka Žegura, dr. med., asist. mag. Faris Mujezinovič, dr. med.

Častni odbor: prim. prof. dr. Elko Borko, dr. med., višji svetnik, prim. dr. Borut Gorišek, dr. med., višji svetnik, prim. mag. Tone Šijanec, dr. med., prim. Gregor Pivec, dr. med., doc. dr. Anton Crnjac, dr. med., prof. dr. Ivan Krajnc, dr. med., višji svetnik, prim. asist. Martin Bigec, dr. med., Marina Brumen, univ. dipl. ekon.

KRONIČNI GLAVOBOL

organizatorji •
Sekcija za glavobol – Zdrženje nevrologov – Slovensko zdravniško društvo
Klinični oddelek za vaskularno nevrologijo in intenzivno nevrološko terapijo, Nevrološka klinika – Univerzitetni klinični center
Društvo za preprečevanje možganskih in žilnih bolezni

LJUBLJANA,
Poslovna stavba Smelt, Dunajska c. 160
12.–13. december 2008

PROGRAM:

Petek, 12. decembra 2008

- 8.00 Registracija udeležencev
9.00 Odprtje z uvodnimi besedami

Sklop I. Predsedstvo: B. Žvan, T. Pogačnik
9.10 T. Pogačnik: Razvrstitev glavobolov
9.30 J. Pretnar: Glavobol tenzijskega tipa

- 9.50 B. Čebular: Kronični dnevni glavobol in zdravljenje z nevromodulatorji
 10.10 B. Žvan: Kronična migrena
 10.30 M. Rus Makovec: Glavobol ob prekomernem jemanju zdravil
 10.50 Razprava
 11.10 Odmor

Sklop II. Predsedstvo: V. Švigelj, A. Pražnikar

- 11.30 J. Kobal: Zdravljenje kroničnega glavobola z botulinus toksinom
 11.50 B. Kores: Problematika pri zdravljenju resistantnih glavobolov
 12.10 A. Pražnikar: Trigeminalni glavoboli
 12.30 Z. Rodi: Druge kranialne nevralgije
 12.50 V. Švigelj: Glavobol pri možgansko-žilnih boleznih
 13.10 Razprava
 13.30 Kosilo

Sklop III. Predsedstvo: E. Tetičkovič, M. Zaletel

- 15.30 J. Dobovišek: Glavobol pri arterijski hipertenziji
 15.50 M. Zaletel: Potravmatski glavobol
 16.10 L. Dolenc Grošelj: Glavobol zaradi motenja spanja
 16.30 E. Tetičkovič: Glavobol pri hiperperfuzijskem sindromu
 16.50 Z. Milošević: Diagnoza sekundarnega glavobola
 17.10 Razprava

Sobota, 13. decembra 2008**Sklop IV. Predsedstvo:** N. Guček, D. Filiput

- 9.10 A. Sever: Kliničnopsihološki diagnostični in terapevtski pristop k osebi s primarnim glavobolom
 9.30 N. Guček: Obravnava bolnika s kroničnim glavobolom v ambulanti družinskega zdravnika
 9.50 M. Tršinar: OTC-zdravila pri zdravljenju glavobola
 10.10 D. Filiput: Celostna nefarmakološka obravnava bolnikov z glavobolom
 10.30 M. Malc: Zdravljenje glavobola z akupunkturo
 10.50 J. Kleibencetel: Metoda relaksacije pri zdravljenju kroničnih glavobolov
 11.10 Okrogla miza
 11.45 Zaključne besede

DELOVNA MESTA**Javni zavod zdravstveni dom Trbovlje**

objavlja prosto delovno mesto

zdravnika specialista pediatrije (m/ž)

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pogoji za zasedbo:

- končana medicinska fakulteta,
- opravljen strokovni izpit,
- opravljena specializacija iz pediatrije,
- znanje slovenskega jezika,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
- državljanstvo Republike Slovenije,
- poskusno delo štiri mesece.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratek življenjepis v osmih dneh po objavi tega razpisa na naslov: Zdravstveni dom Trbovlje, Rudarska cesta 12, Kadrovska služba, 1420 Trbovlje.

O izbiri bomo kandidate pisno obvestili v 30 dneh po opravljenem izboru.

Javni zavod zdravstveni dom Trbovlje

objavlja tri prosta delovna mesta

zdravnika specialista splošne medicine (m/ž)

oziroma

zdravnika po končanem sekundarijatu (m/ž)

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pogoji za zasedbo:

- končana medicinska fakulteta,
- opravljen strokovni izpit,
- opravljen sekundarijat ali opravljena specializacija iz splošne ali družinske medicine,
- znanje slovenskega jezika,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
- državljanstvo Republike Slovenije,
- poskusno delo štiri mesece.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratek življenjepis v osmih dneh po objavi tega razpisa na naslov: Zdravstveni dom Trbovlje, Rudarska cesta 12, Kadrovska služba, 1420 Trbovlje.
 O izbiri bomo kandidate pisno obvestili v 30 dneh po opravljenem izboru.

Osnovno zdravstvo Gorenjske Kranj, OE Zdravstveni dom Jesenice

objavlja prosto delovno mesto

doktor medicine v urgentni ambulanti (m/ž)

Pogoji:

- doktor medicine s končano medicinsko fakulteto in opravljenim strokovnim izpitom,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije za ustrezno področje dela,
- vozniški izpit kategorije B,
- aktivno znanje slovenskega jezika.

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Nastop dela takoj oziroma po dogovoru.
 Rok prijave: 30 dni.

Kandidati naj svoje vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo na naslov: Osnovno zdravstvo Gorenjske, OE Zdravstveni dom Jesenice, Cesta maršala Tita 78, 4270 Jesenice.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po objavi.

Osnovno zdravstvo Gorenjske Kranj, Zdravstveni dom Bohinj

objavlja prosto delovno mesto

zdravnik po končanem sekundarijatu (m/ž) ali zdravnik specialist splošne/družinske medicine (m/ž)

Pogoji:

- zdravnik po končanem sekundarijatu ali zdravnik specialist s končano specializacija iz splošne/družinske medicine,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije za ustrezno področje dela,
- državljanstvo Republike Slovenije,
- vozniški izpit B-kategorije,
- tekoče znanje slovenskega jezika,
- delo v dveh izmenah.

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Nastop dela takoj oziroma po dogovoru.

Rok prijave: 30 dni.

Kandidati naj svoje vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo na naslov: OZG, Zdravstveni dom Bohinj, Triglavska 15, 4264 Bohinjska Bistrica.

Osnovno zdravstvo Gorenjske Kranj,
OE Zdravstveni dom Jesenice

Pridružite se nam!

Tam, kjer kraljujejo Kekec, Bedanec in Pehta, vas čaka zanimivo delo, polno izzivov. V osrčju Julijcev, v prelepi Kranjski Gori iščemo **zdravnika družinske medicine (m/ž)**

Pogoji:

- doktor medicine s končano medicinsko fakulteto, opravljenim strokovnim izpitom in sekundarijatom ali
- doktor medicine s končano specializacijo iz splošne/družinske medicine,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije za področje splošne/družinske medicine,
- vozniški izpit B-kategorije,
- znanje slovenskega jezika.

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Nastop dela takoj oziroma po dogovoru v ZP Kranjska Gora. Stanovanje zagotovljeno.

Rok prijave: 30 dni.

Kandidati naj svoje vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo na naslov: Osnovno zdravstvo Gorenjske, OE Zdravstveni dom Jesenice, Cesta maršala Tita 78, 4270 Jesenice.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po objavi.

Osnovno zdravstvo Gorenjske Kranj,
OE Zdravstveni dom Bled

objavlja prosto delovno mesto

zdravnik po končanem sekundarijatu (m/ž)
ali
zdravnik specialist splošne/družinske medicine (m/ž)

Pogoji:

- doktor medicine s končano medicinsko fakulteto, opravljenim strokovnim izpitom in sekundarijatom ali
- doktor medicine, specialist s končano specializacijo iz splošne/družinske medicine,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije za področje splošne medicine,
- državljanstvo Republike Slovenije,
- vozniški izpit B-kategorije,
- aktivno znanje slovenskega jezika.

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Nastop dela takoj oziroma po dogovoru.

Rok prijave: 30 dni oziroma do zasedbe delovnega mesta.

Kandidati naj svoje vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo na naslov: Osnovno zdravstvo Gorenjske, OE Zdravstveni dom Bled, Mladinska cesta 1, 4260 Bled.

Osnovno zdravstvo Gorenjske Kranj,
OE Zdravstveni dom Radovljica

objavlja prosto delovno mesto

doktor medicine, specialist pediatrije (m/ž)

Pogoji:

- diploma medicinske fakultete, opravljen strokovni izpit in sekundarijat,
- opravljen specialistični izpit iz pediatrije,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije za področje pediatrije,
- znanje slovenskega jezika.

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Nastop dela takoj oziroma po dogovoru.

Rok prijave: 30 dni.

Kandidati naj svoje vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo na naslov: Osnovno zdravstvo Gorenjske, OE Zdravstveni dom Radovljica, Kopalniška cesta 7, 4240 Radovljica.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po objavi.

Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca Maribor,
OE Varstva otrok in mladine

vabi v svoj delovni kolektiv za delo na področju pediatrije

enega zdravnika s temeljno specializacijo iz pediatrije (m/ž)

za nedoločen čas s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom.

Kandidati, ki se bodo prijavi na prosto delovno mesto, morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- opravljen specialistični izpit iz pediatrije,
- znanje slovenskega jezika,
- veljavna licenca.

Ponujamo vam:

- možnost vsestranskega strokovnega razvoja,
- plačilo po kolektivni pogodbi.

Vaše cenjene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev nam, prosimo, pošljite v 15 dneh po objavi v Službo za pravne in kadrovske zadeve Zdravstvenega doma dr. Adolfa Drolca Maribor, Ul. talcev 9, 2000 Maribor.

Za dodatne informacije lahko pokličete vsak dopoldan v Službo za pravne in kadrovske zadeve, T: 02 228 62 59.

Rok za prijavo je 15 dni po objavi razpisa.

Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca Maribor

Služba splošne medicinske dejavnosti vabi v svoj delovni kolektiv za delo na področju splošne/družinske medicine

dva zdravnika s temeljno specializacijo iz splošne ali družinske medicine (m/ž)

za nedoločen čas s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom.

Kandidati, ki se bodo prijavi na prosto delovno mesto, morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- opravljen specialistični izpit iz splošne ali družinske medicine,
- veljavna licenca za področje splošne ali družinske medicine ali
- zaključen sekundarijat in opravljen licenčni izpit,
- znanje slovenskega jezika.

Ponujamo vam:

- možnost vsestranskega strokovnega razvoja,
- delo v dinamičnem okolju v primestni ter mestni ambulanti, v domu starejših občanov, kot tudi sodelovanje v službi nujne medicinske pomoči,
- vključitev v izobraževanje študentov, specializantov,
- podporo pri razvojnem in raziskovalnem delu,
- plačilo po kolektivni pogodbi.

Sprva bi sklenili delovno razmerje za nadomeščanje zdravnika v času porodniškega dopusta, v nadaljevanju pa vam nudimo izjemne možnosti za delo v lastni ambulanti.

Vaše cenjene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev nam, prosimo, pošljite v 15 dneh po objavi v Službo za pravne in kadrovske zadeve Zdravstvenega doma dr. Adolfa Drolca Maribor, Ul. talcev 9, 2000 Maribor.

Za dodatne informacije lahko pokličete vsak dopoldan v Službo za pravne in kadrovske zadeve, T: 02 228 62 59.

Rok za prijavo je 15 dni po objavi razpisa.

Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca Maribor

Služba splošne medicinske dejavnosti vabi v svoj delovni kolektiv - onkološkega dispanzerja

zdravnika specialista V/VI (specialista interne medicine) (m/ž)

za nedoločen čas s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom.

Kandidati, ki se bodo prijavi na prosto delovno mesto, morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- opravljen specialistični izpit iz interne medicine,
- veljavna licenca za področje interne medicine ali
- znanje slovenskega jezika.

Ponujamo vam:

- možnost vsestranskega strokovnega razvoja,
- delo v dinamičnem okolju v mestni ambulanti, v domu starejših občanov, kot tudi sodelovanje v službi nujne medicinske pomoči,
- vključitev v izobraževanje študentov, specializantov,
- podporo pri razvojnem in raziskovalnem delu,
- plačilo po kolektivni pogodbi.

Vaše cenjene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev nam, prosimo, pošljite v 15 dneh po objavi v Službo za pravne in kadrovske zadeve Zdravstvenega doma dr. Adolfa Drolca Maribor, Ul. talcev 9, 2000 Maribor.

Za dodatne informacije lahko pokličete vsak dopoldan v Službo za pravne in kadrovske zadeve, T: 02 228 62 59.

1A-DENT, zasebna zobna ordinacija Mateja Meh, dr. dent. med.

s koncesijo za odrasle zaposli

zobozdravnika (m/ž)

za določen čas s polnim delovnim časom.

Pogoji:

- diploma medicinske fakultete, smer dentalna medicina - opravljen strokovni izpit,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije.

Nastop službe po dogovoru.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev na naslov: 1A-DENT Mateja Meh, dr. dent. med., Mladinska 17, 2367 Vuzenica.

Za dodatne informacije pokličite na T: 041 375 236, Mateja Meh.

Zdravstveni dom Sežana

zaposli

dva zdravnika specialista s temeljno specializacijo ali zdravnika po opravljenem sekundarijatu (m/ž)

Pogoji:

- končana medicinska fakulteta,
- specialistični izpit iz splošne, družinske, interne, šolske, otroške medicine ali strokovni izpit in opravljen sekundarijat s preizkusom usposobljenosti,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
- znanje slovenskega jezika,
- slovensko državljanstvo ali dovoljenje za delo v Republiki Sloveniji,
- vozniški izpit B-kategorije,
- poskusno delo štiri mesece,
- opravljanje dežurne službe in NMP.

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s polnim delovnim časom za potrebe splošne službe, dežurstva in nujne medicinske pomoči.

Nastop dela po dogovoru. Razpis je odprt do zasedbe delovnega mesta.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite na naslov: Zdravstveni dom Sežana, Partizanska cesta 24, 6210 Sežana, T: 05 731 14 00.

Splošna bolnišnica Novo mesto

objavlja naslednja prosta delovna mesta:
dva zdravnika specialista splošne kirurgije (m/ž)
dva zdravnika specialista radiologije (m/ž)
dva zdravnika specialista nevrologije (m/ž)
tri zdravnike specialiste interne medicine (m/ž)
zdravnika specialista anesteziologije in reanimacije (m/ž)
zdravnika specialista pnevmologije (m/ž)
zdravnika specialista infektologije (m/ž)
zdravnika specialista dermatovenerologije (m/ž)

Pogoji:

- končana medicinska fakulteta,
- opravljen strokovni izpit,
- opravljen specialistični izpit,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
- aktivno znanje slovenskega jezika,
- poskusno delo štiri mesece.

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov: Splošna bolnišnica Novo mesto, Šmihelska cesta 1, 8000 Novo mesto.

Javni zdravstveni zavod Splošna bolnišnica Brežice

zaposli

dva zdravnika specialista interne medicine (m/ž)

Kandidati morajo poleg z zakonom predpisanih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- diploma medicinske fakultete,
- opravljen specialistični izpit,
- znanje slovenskega jezika v skladu z uredbo vlade RS,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije.

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s trimesečnim poskusnim delom.

Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi na naslov: Javni zdravstveni zavod Splošna bolnišnica Brežice, Černelčeva 15, 8250 Brežice.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po objavi.

Osnovno zdravstvo Gorenjske, OE Zdravstveni dom Škofja Loka

objavlja prosta delovna mesta:

1. zdravnika specialista pediatrije (m/ž)

Pogoji:

- diploma medicinske fakultete in opravljen strokovni izpit,
- opravljen specialistični izpit iz pediatrije,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije za področje pediatrije,
- vozniški izpit B-kategorije,
- poskusno delo tri mesece,
- znanje slovenskega jezika,
- znanje dela z računalnikom.

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Rok prijave: do zasedbe delovnega mesta. Kandidati naj svoje vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo na naslov: Osnovno zdravstvo Gorenjske, OE Zdravstveni dom Škofja Loka, Stara cesta 10, 4220 Škofja Loka.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po zaključku zbiranja prijav.

2. zdravnika za delo v ambulanti za nujno medicinsko pomoč in splošni ambulant (m/ž)

Pogoji:

- zdravnik s končano medicinsko fakulteto, opravljenim strokovnim izpitom in sekundarijatom ali zdravnik s končano specializacijo iz družinske/splošne medicine,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije za področje splošne medicine,
- vozniški izpit B-kategorije,
- poskusno delo tri mesece,
- znanje slovenskega jezika,
- znanje dela z računalnikom.

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom, z možnostjo nadaljnje specializacije iz družinske medicine.

Rok prijave: do zasedbe delovnega mesta. Kandidati naj svoje vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo na naslov: Osnovno zdravstvo Gorenjske, OE Zdravstveni dom Škofja Loka, Stara cesta 10, 4220 Škofja Loka.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po zaključku zbiranja prijav.

3. zobozdravnika v šolski zobni ambulanti v ZD Škofja Loka (m/ž)

Pogoji:

- diploma medicinske fakultete – smer dentalna medicina,
- opravljen strokovni izpit,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
- znanje slovenskega jezika,
- poskusno delo tri mesece,
- vozniški izpit B-kategorije,
- znanje dela z računalnikom,
- možnost stanovanja in koncesije.

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Rok prijave: do zasedbe delovnega mesta. Kandidati naj svoje vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo na naslov: Osnovno zdravstvo Gorenjske, OE Zdravstveni dom Škofja Loka, Stara cesta 10, 4220 Škofja Loka.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po zaključku zbiranja prijav.

Zdravstveni dom Šentjur

objavlja prosto delovno mesto

zdravnika družinske medicine v splošni ambulanti (m/ž)

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Delovno mesto je prosto takoj.

Pogoji:

- zdravnik s končano medicinsko fakulteto, opravljenim strokovnim izpitom, sekundarijatom ali specializant ali zdravnik s končano specializacijo iz družinske/splošne medicine,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije za področje splošne medicine,
- vozniški izpit B-kategorije,
- poskusno delo v skladu z določili kolektivne pogodbe za zdravnike in zobozdravnike,
- znanje slovenskega jezika,
- poznavanje dela z računalnikom,
- usposobljenost za delo v dežurni službi in NMP.

Kandidati naj pisne prijave z dokazili pošljejo na naslov: ZD Šentjur, Cesta Leona Dobrotinška 3b, 3230 Šentjur.

Splošna bolnišnica dr. Jožeta Potrča Ptuj

zaposli

1. tri specialiste ali specializante s področja interne medicine (m/ž)

Pogoji:

- končana medicinska fakulteta,
- opravljena specializacija in specialistični izpit iz interne medicine,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
- aktivno znanje slovenskega jezika ali
- končana medicinska fakulteta,
- končan sekundarijat,
- aktivno znanje slovenskega jezika;

2. specialista s področja ginekologije in porodništva (m/ž)

Pogoji:

- končana medicinska fakulteta,
- opravljena specializacija in specialistični izpit iz ginekologije in porodništva,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
- aktivno znanje slovenskega jezika.

Za delovno mesto specialista bo delovno razmerje sklenjeno za nedoločen čas s štirimesečnim poskusnim delom.

Za delovno mesto specializanta bo delovno razmerje sklenjeno za določen čas do dokončane specializacije, kasneje zaposlitev za nedoločen čas.

Plačnik specializacije bo Splošna bolnišnica dr. Jožeta Potrča Ptuj. Omogočeno bo nadaljnje izobraževanje.

Kandidate, ki bi se želeli pridružiti našemu zdravniškemu kolektivu, vabimo, naj se glede ostalih možnosti in pogojev dela oglasijo na razgovor.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev, kratkim življenjepisom in opisom dosedanjih delovnih izkušenj pošljite v osmih dneh po objavi na naslov: Splošna bolnišnica dr. Jožeta Potrča Ptuj, Potrčeva 23–25, 2250 Ptuj. Kandidate bomo obvestili o izbiri v 30 dneh po sprejeti odločitvi.

Zdravstveni dom Osnovno varstvo Nova Gorica

zaposli

zdravnika specialista dermatovenerologije (m/ž)

Kandidat mora poleg z zakonom predpisanih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- diploma medicinske fakultete,
- opravljen specialistični izpit,
- znanje slovenskega jezika v skladu z uredbo vlade RS,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije.

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s trimesečnim poskusnim delom.

Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi na naslov: Zdravstveni dom Osnovno varstvo Nova Gorica, Rejčeva ulica 4, 5000 Nova Gorica

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po objavi.

Javni zavod Zdravstveni dom Zagorje

objavlja prosto delovno mesto
zdravnika specialista pediatra oz. specialista šolske medicine oz. specialist splošne ali družinske medicine oz. zdravnika po končanem sekundarijatu (m/ž)
Delovno razmerje bo sklenjeno za določen čas 24 mesecev s polnim delovnim časom.

Pogoji za zasedbo:

- končana medicinska fakulteta,
- opravljen strokovni izpit,
- opravljena specializacija ustrezne smeri oz. podiplomski tečaji oz. opravljen sekundarijat s preizkusom usposobljenosti z veljavno licenco,
- znanje slovenskega jezika,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
- državljanstvo Republike Slovenije,
- poskusno delo štiri mesece.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratak življenjepis v 15 dneh po objavi tega razpisa na naslov: Zdravstveni dom Zagorje, Kadrovska služba, Cesta zmage 1, 1410 Zagorje ob Savi. O izbiri bomo kandidate pisno obvestili v 30 dneh po opravljenem izboru.

Zdravstveni dom Koper

objavlja prosto delovno mesto

zdravnika v službi nujne medicinske pomoči (m/ž)

za nedoločen čas.

Pogoji:

- diploma medicinske fakultete,
- opravljen strokovni izpit,
- zaželeno so delovne izkušnje,
- aktivno znanje slovenskega jezika,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v roku 15 dni po objavi razpisa na naslov: Zdravstveni dom Koper, Dellavallejeva 3, 6000 Koper.

Prijavljeni kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po objavi razpisa.

Zdravstveni dom Ivančna Gorica

zaposli dva

zdravnika splošne medicine ali zdravnika specialista splošne medicine (m/ž)

Pogoji :

- diploma medicinske fakultete in opravljen strokovni izpit,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
- slovensko državljanstvo ali veljavno dovoljenje za delo v Republiki Sloveniji,
- vozniški izpit B-kategorije,
- aktivno znanje slovenskega jezika,
- poskusno delo 3 mesece.

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Nastop dela takoj ali po dogovoru. Kandidati naj svoje vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo na naslov: Zdravstveni dom Ivančna Gorica, Cesta II. grupe odredov 16, kadrovska služba, 1295 Ivančna Gorica.

Zdravstveni dom Koper

objavlja prosto delovno mesto

zdravnika v službi splošne medicine (m/ž)

za nedoločen čas.

Pogoji:

- diploma medicinske fakultete,
- opravljen strokovni izpit,
- zaželeno delovne izkušnje,
- aktivno znanje slovenskega jezika,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v roku 15 dni po objavi razpisa na naslov: Zdravstveni dom Koper, Dellavallejeva 3, 6000 Koper.

Prijavljeni kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po objavi razpisa.

Zdravstveni dom Ljubljana razpisuje

dve prosti delovni mesti

zdravnika oziroma zdravnika specialista splošne ali družinske medicine za nedoločen čas za delo v SNMP – PPD 1 (m/ž)

Pogoji:

- doktor medicine, specialist splošne/ družinske medicine,
- veljavna licenca.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Zdravstveni dom Ljubljana, Metelkova 9, Ljubljana.

Zdravstveni dom Ptuj

zaposli

1. zdravnika splošne medicine ali zdravnika specialista splošne medicine oziroma družinske medicine (m/ž)

2. zobozdravnika specialista parodontologije (m/ž)

3. zobozdravnika specialista protetike (m/ž)

4. zobozdravnika (m/ž)

Pogoji pod točko 1:

- končana medicinska fakulteta – oddelek splošna medicina,
- opravljen strokovni izpit ali sekundarijat oz. opravljen specialistični izpit,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
- aktivno znanje slovenskega jezika,
- slovensko državljanstvo ali dovoljenje za delo v Republiki Sloveniji.

Pogoji pod točko 2:

- končana medicinska fakulteta stomatološke smeri,
- opravljen specialistični izpit,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
- aktivno znanje slovenskega jezika,
- slovensko državljanstvo ali dovoljenje za delo v Republiki Sloveniji.

Pogoji pod točko 3:

- končana medicinska fakulteta stomatološke smeri,
- opravljen specialistični izpit,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
- aktivno znanje slovenskega jezika,
- slovensko državljanstvo ali dovoljenje za delo v Republiki Sloveniji.

Pogoji pod točko 4:

- končana medicinska fakulteta – stomatološke smeri,
- opravljen strokovni izpit,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
- aktivno znanje slovenskega jezika,
- slovensko državljanstvo ali dovoljenje za delo v Republiki Sloveniji.

Ponujamo sklenitev pogodbe za nedoločen čas in dobre delovne pogoje.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 30 dneh po objavi na naslov: JZ Zdravstveni dom Ptuj, Potrčeva 19 a, 2250 Ptuj.

Zdravstveni dom Logatec

zaposli

zdravnika specialista pediatrije (m/ž)

Pogoji:

- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
- potrdilo o specializaciji,
- tekoče znanje slovenskega jezika,
- slovensko državljanstvo ali dovoljenje za delo v Republiki Sloveniji,
- osnovno računalniško znanje,
- vozniški izpit B-kategorije.

Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas 12 mesecev za polni delovni čas s možnostjo podaljšanja. Nastop dela po dogovoru.

Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev, kratkim življenjepisom in opisom delovnih izkušenj pošljite v petnajstih dneh na naslov: Zdravstveni dom Logatec, Notranjska 2, 1370 Logatec.

Zdravstveni dom Domžale

zaposli tri

zobozdravnike (m/ž)

Enega zobozdravnika za otroško in mladinsko zobozdravstvo in enega za delo v ambulanti za odrasle, za določen čas – nadomeščanje začasno odsotnih delavk v času porodniškega dopusta – s polnim delovnim časom ter enega zobozdravnika za delo v ambulanti za odrasle za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pogoji:

- končan študij na medicinski fakulteti, program dentalna medicina,
- opravljen strokovni izpit,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije na področju dentalne medicine,
- aktivno znanje slovenskega jezika,
- vozniški izpit B-kategorije,
- poskusno delo štiri mesece.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejemamo do zasedbe prostih delovnih mest na naslov Zdravstveni dom Domžale, Mestni trg 2, 1230 Domžale.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v zakonskem roku.

Zavod Republike Slovenije za transfuzijsko medicino

razpisuje dve delovni mesti

E017017 zdravnik specializant III PPD 3 (zdravnik specializant transfuzijske medicine) (m/ž)

za nedoločen čas.

Pogoji:

- končana medicinska fakulteta,
- opravljen strokovni izpit.

Specializacija transfuzijske medicine traja pet (5) let.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev in življenjepisom v osmih dneh po objavi na naslov: Zavod Republike Slovenije za transfuzijsko medicino, Štajmerjeva ulica 6, Ljubljana.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v osmih dneh po končanem prijavnem roku.

Ambulanta Košir, d.o.o.

zaposli

zdravnika za delo na področju družinske/ splošne medicine na področju Občine Železniki (m/ž)

Pogoji:

- končana medicinska fakulteta,
- opravljen strokovni izpit,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije ali specializant družinske medicine (možna je tudi zaposlitev specializanta družinske medicine),
- aktivno znanje slovenskega jezika,
- vozniški izpit,
- uporaba osnovnih računalniških programov,
- veselje do dela z odraslimi in otroki,
- slovensko državljanstvo ali dovoljenje za delo v Republiki Sloveniji.

Nudimo:

- stalno zaposlitev po opravljenem poskusnem delu,
  - odlično stimulacijo in nagrajevanje po uspešnosti dela,
  - možnost prehoda v zasebnostvo.
- Nastop službe možen od 1. 1. 2009.
Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili in kratak življenjepis na: Ambulanta Košir, d.o.o., Podlubnik 307, 4220 Škofja Loka, ali na E: branko.kosir@siol.net
Dodatne informacije na T: 041 444 972 med 20. in 22. uro.

Javni zavod Zdravstveni dom Radeče

objavlja prosta delovna mesta

I.

- a) **zdravnika specialista pediatrije (m/ž)**
- b) **zdravnika specialista splošne ali družinske medicine z opravljenim podiplomskim tečajem iz varstva otrok in žena (m/ž)**
- c) **zdravnika z opravljenim programom sekundarijata in opravljenim licenčnim izpitom (m/ž)**
- d) **specializanta družinske medicine ali pediatrije (m/ž)**

Pogodba o zaposlitvi bo sklenjena za nedoločen čas. Poskusno delo v skladu z določili Kolektivne pogodbe za zdravnike in zobozdravnike.

Pogoji zaasedbo:

- a)
  - končana medicinska fakulteta,
  - specializacija iz pediatrije,
  - veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
  - znanje slovenskega jezika,
  - zaželeno delovne izkušnje – eno leto;
- b)
  - končana medicinska fakulteta,
  - specializacija iz splošne oziroma družinske medicine,
  - opravljen podiplomski tečaj za varstvo otrok in žena,
  - veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
  - znanje slovenskega jezika,
  - zaželeno delovne izkušnje – eno leto;
- c)
  - končana medicinska fakulteta,
  - opravljen program sekundarijata,
  - veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
  - znanje slovenskega jezika,
  - zaželeno delovne izkušnje – eno leto;
- d)
  - končana medicinska fakulteta,
  - specializant splošne, družinske medicine ali pediatrije,
  - veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
  - znanje slovenskega jezika,
  - zaželeno delovne izkušnje – eno leto;

II.

zobozdravnika (m/ž)

Pogodba o zaposlitvi bo sklenjena za določen čas, eno leto. Poskusno delo v skladu s kolektivno pogodbo za zdravnike in zobozdravnike.

Pogoji zaasedbo:

- končana medicinska fakulteta – smer dentalna medicina,
- opravljen strokovni izpit,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice,
- znanje slovenskega jezika.

Rok za oddajo vlog je 15 dni.

Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkem življenjepis pošljejo na naslov: Javni zavod Zdravstveni dom Radeče, Ulica OF 8, 1433 Radeče.

Za vse informacije prosimo pokličite na T: 03 568 02 00, Zdravstveni dom Radeče, direktorica Ingrid Kus Sotošek, dr. med.

Zdravstveni dom Radeče

objavlja prosto delovno mesto

a) zobozdravnik (doktor dentalne medicine) za delo v otroškem in mladinskem zobozdravstvu (m/ž)

Pogodba o zaposlitvi bo sklenjena za določen čas, za nadomeščanje delavke v času dopusta za nego in varstvo otroka. Poskusno delo v skladu z določili kolektivne pogodbe za zdravnike in zobozdravnike.

b) zobozdravnik (doktor dentalne medicine) – odraslo zobozdravstvo (m/ž)

Pogodba o zaposlitvi bo sklenjena za nedoločen čas. Poskusno delo v skladu z določili kolektivne pogodbe za zdravnike in zobozdravnike.

Pogoji zaasedbo pod a in b:

- končana medicinska fakulteta, smer dentalna medicina,
- opravljen strokovni izpit,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
- znanje slovenskega jezika,
- zaželeno delovne izkušnje.

Zdravstveni dom Radeče nudi zainteresiranim kandidatom tudi službeno stanovanje.

Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkem življenjepis pošljejo na naslov: Zdravstveni dom Radeče, Ulica OF 8, 1433 Radeče.

Rok za oddajo vlog je 15 dni.

Za vse informacije prosimo pokličite T: 03 568 02 00, direktorica Ingrid Kus Sotošek, dr. med.

Zdravstveni dom Celje

vabi k sodelovanju

zdravnika specializanta splošne/družinske/urgentne medicine za delo v ambulanti za nujno medicinsko pomoč (m/ž)

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pogoji zaasedbo:

- končana medicinska fakulteta,
- strokovni izpit,
- državljanstvo Republike Slovenije,
- aktivno znanje slovenskega jezika,
- zaželeno so delovne izkušnje,
- delo v službi nujne medicinske pomoči,
- poskusno delo štiri mesece.

Kandidatu bomo omogočali ustvarjalno in dinamično delo v urejenem delovnem okolju, osebni in strokovni razvoj ter stimulatívno nagrajevanje.

Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim življenjepisom pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: Zdravstveni dom Celje, Uprava, Gregorčičeva 5, 3000 Celje, s pripisom: Za razpis.

Za dodatne informacije pokličite prim. Andreja Žmavca, dr. med., T: 03 543 42 20.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v roku, določenem z zakonom.

Zdravstveni dom Celje

vabi k sodelovanju

zdravnika specializanta splošne/družinske medicine z opravljenim licenčnim izpitom ali zdravnika z opravljenim licenčnim izpitom za delo v ambulanti splošne/družinske medicine v Zdravstveni postaji Vojnik (m/ž)

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pogoji zaasedbo:

- končana medicinska fakulteta,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije za področje splošne/družinske medicine,
- državljanstvo Republike Slovenije,
- aktivno znanje slovenskega jezika,
- zaželeno so delovne izkušnje,
- sodelovanje v službi nujne medicinske pomoči,
- poskusno delo štiri mesece.

Kandidatu bomo omogočali ustvarjalno in dinamično delo v urejenem delovnem okolju, osebni in strokovni razvoj ter stimulatívno nagrajevanje.

Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim življenjepisom pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: Zdravstveni dom Celje, Uprava, Gregorčičeva 5, 3000 Celje, s pripisom: Za razpis.

Za dodatne informacije pokličite prim. Andreja Žmavca, dr. med., T: 03 543 42 20.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v roku, določenem z zakonom.

Zdravstveni dom Celje

vabi k sodelovanju

zdravnika specialista splošne/družinske medicine za delo v ambulanti splošne/družinske medicine v Zdravstvenem domu Celje

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pogoji za zasedbo:

- končana medicinska fakulteta,
- specializacija iz splošne/družinske medicine,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije za področje splošne/družinske medicine,
- državljanstvo Republike Slovenije,
- aktivno znanje slovenskega jezika,
- zaželeno so delovne izkušnje,
- sodelovanje v službi nujne medicinske pomoči,
- poskusno delo štiri mesece.

Kandidatu bomo omogočali ustvarjalno in dinamično delo v urejenem delovnem okolju, osebni in strokovni razvoj ter stimulatívno nagrajevanje.

Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim življenjepisom pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: Zdravstveni dom Celje, Uprava, Gregorčičeva 5, 3000 Celje, s pripisom: Za razpis.

Za dodatne informacije pokličite prim. Andreja Žmavca, dr. med., T: 03 543 42 20.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v roku, določenem z zakonom.

Javni zdravstveni zavod
Splošna bolnišnica Trbovlje

objavlja prosta delovna mesta

- 1. zdravnika specialista ginekologije in porodništva (m/ž)**
- 2. zdravnika specialista interne medicine (m/ž)**
- 3. zdravnika specialista radiologije (m/ž)**
- 4. zdravnika specialista pediatrije (m/ž)**

Pogoji pod:

1.
  - zdravnik specialist ginekologije in porodništva,
  - veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
2.
  - zdravnik specialist interne medicine,
  - veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
3.
  - zdravnik specialist radiologije,
  - veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
4.
  - zdravnik specialist pediatrije,
  - veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije.

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom in štirimesečnim poskusnim delom.

Nudimo stanovanje v Trbovljah.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi na naslov: Javni zdravstveni zavod Splošna bolnišnica Trbovlje, 1420 Trbovlje, Rudarska c. 9.

O izbiri bomo kandidate pisno obvestili v 30 dneh po opravljenem izboru.

Zdravstveni dom dr. Božidarja Lavriča Cerknica

zaposli

1. zdravnika specialista družinske/šolske medicine (m/ž)

Pogoji:

- VII. stopnja strokovne izobrazbe,
- specializacija iz družinske/šolske medicine,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
- štiri leta ustreznih delovnih izkušenj,
- tekoče znanje slovenskega jezika,
- vozniško dovoljenje B-kategorije,
- osnovno računalniško znanje.

Zdravnik specialist bo opravljal delo nedoločen čas s polnim delovnim časom.

2. zdravnika po končanem sekundarijatu (m/ž)

Pogoji:

- VII. stopnja strokovne izobrazbe,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
- tekoče znanje slovenskega jezika,
- vozniško dovoljenje B-kategorije,
- osnovno računalniško znanje.

Zdravnik bo opravljal delo nedoločen čas s polnim delovnim časom.

3. zdravnika specialista internista pulmologa (m/ž)

- VII. stopnja strokovne izobrazbe,
- specializacija iz pulmologije,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
- štiri leta ustreznih delovnih izkušenj,
- tekoče znanje slovenskega jezika,
- vozniško dovoljenje B-kategorije,
- osnovno računalniško znanje.

Zdravnik specialist bo opravljal delo nedoločen čas s krajšim delovnim časom od polnega, v obsegu 15 ur na teden. Obstaja možnost zaposlitve do polnega delovnega časa pri drugem delodajalcu.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisanih pogojev naj kandidati pošljejo v roku 15 dni po tej objavi na naslov: ZD Cerknica, Cesta 4. maja 17, 1380 Cerknica. O izbiri bodo kandidati obveščeni v osmih dneh po izbiri.

Interesente vlijudno vabimo na razgovor. Za dodatne informacije pokličite T: 051 601 313.

Zdravstveni dom Osnovno varstvo
Nova Gorica zaposli

zdravnika (m/ž)

za delo na področju splošne medicine in nujne medicinske pomoči.

Pogoji:

- specializacija iz družinske medicine
- ali
- zaključen sekundarijat in licenčni izpit.

Informacije po T: (05) 33 83 260 ali
E: info@zd-go.si

Zasebna zobozdravstvena ordinacija Renata
Ostaneč Ule, dr. dent. med.,

s koncesijo za odrasle zaposli

zobozdravnika (m/ž)

za določen čas s polnim delovnim časom.

Pogoji:

- diploma medicinske fakultete, smer dentalna medicina,
- opravljen strokovni izpit,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije.

Nastop službe je možen takoj oziroma po dogovoru. Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev na naslov: Zasebna zobozdravstvena ordinacija Renata Ostaneč Ule, dr. dent. med., Kandijaska c. 4, Novo mesto.

Za dodatne informacije pokličite na
T: 041 885 838, Renata Ostaneč Ule, dr. dent. med.

Zdravstveni dom dr. Julija Polca Kamnik

objavlja dve prosti delovni mesti

zobozdravnika (m/ž)

s polnim delovnim časom za določen čas šest mesecev za delo v ambulanti za odrasle ter za določen čas 12 mesecev za delo v ambulanti za otroško in mladinsko zobozdravstvo (nadomeščanje delavk, ki sta na porodniškem dopustu).

Pogoji:

- medicinska fakulteta – smer stomatologija,
- opravljen strokovni izpit,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
- državljanstvo Republike Slovenije,
- aktivno znanje slovenskega jezika,
- poskusno delo štiri mesece;

ter

zdravnika specialista pediatra oziroma specialista šolske medicine oziroma zdravnika s podiplomskim tečajem zdravstvenega varstva žena, otrok in mladine ali zdravnika po končanem sekundarijatu (m/ž)

za delo v ambulanti službe zdravstvenega varstva žena, otrok in mladine za nedoločen čas s polnim delovnim časom in

zdravnika specialista splošne ali družinske medicine oziroma zdravnika po končanem sekundarijatu (m/ž)

za delo v ambulanti za nujno medicinsko pomoč in ambulanti splošne medicine za določen čas (nadomeščanje delavke v času porodniškega dopusta) s polnim delovnim časom.

Pogoji:

- opravljena specializacija ustrezne smeri oziroma podiplomski tečaj oziroma opravljen sekundarijat s preizkusom usposobljenosti z veljavno licenco,
- opravljen strokovni izpit,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
- državljanstvo Republike Slovenije,
- aktivno znanje slovenskega jezika,
- poskusno delo štiri mesece.

Kandidati naj vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v osmih dneh po objavi na naslov: Zdravstveni dom dr. Julija Polca Kamnik, Novi trg 26, 1241 Kamnik.

Osnovnega zdravstva Gorenjske,
OE Zdravstveni dom Tržič

objavlja prosto delovno mesto **zdravnika specialista splošne ali družinske medicine ali zdravnika z opravljenim sekundarijatom in licenčnim izpitom (m/ž)**. Prijavijo se lahko tudi kandidati, ki končujejo sekundarijat. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Pogoji:

- zdravnik specialist splošne/družinske medicine ali zdravnik po opravljenem sekundarijatu ali v fazi zaključevanja sekundarijata,
- veljavna licenca Zdravniške zbornice Slovenije,
- znanje slovenskega jezika,
- vozniški izpit B-kategorije.

Ponujamo zanimivo in razgibano delo v prijetnem kolektivu, delo v ambulanti splošne/družinske medicine s stalno populacijo in občasno v ambulanti nujne medicinske pomoči, dobre možnosti za strokovno izpopolnjevanje. Z izbranim kandidatom bomo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo na naslov: OZG OE Zdravstveni dom Tržič, Blejska cesta 10, 4290 Tržič ali po E: tajnistvo@zd-trzic.si.

CENIK MALIH OGLASOV

- Razpisi za delovna mesta v javni zdravstveni mreži – brezplačno.
- Razpisi za delovna mesta 83,46 EUR, za člane ZZS 50 % popusta.
- Oddaja poslovnih prostorov – ordinacij: 83,46 EUR, za člane ZZS 50 % popusta.
- Ostali mali oglasi (prodaja inštrumentov, avtomobilov): 104,32 EUR, za člane ZZS 50 % popusta.
- Novoletne in druge osebne čestitke: v okvirčku 1/6 strani 175,26 EUR, za člane ZZS 50 % popusta.

20 % DDV ni vračunan v ceno.

OGLASI

POPOLNOMA OPREMLJENO

ZOBNO ORDINACIJO

Z VSEMI POTREBNIMI DOVOLJENJI,
PRIČETEK DELOVANJA PRED 12 LETI, 75 m²,
V CENTRU RADOVLJICE,

UGODNO ODDAM.

T: 041 241 280.

Medicinski center MMSI

objavlja prosto delovno mesto

zdravnika dentalne medicine –
zobozdravnika (m/ž)

Plačilo: fiksna plača ali v odstotkih.
Center Ljubljane, popolnoma nova oprema.

Ponudbe na
E: zubar1975@hotmail.com
ali na naslov:
Medicinski center MMSI,
Železna cesta 10a, 1000 Ljubljana

Sanident, d.o.o.

razpisuje prosti delovni mesti:

1. strokovni direktor družbe

Zahtevani pogoji in znanja:

- doktor dentalne medicine,
- najmanj 3 leta delovnih izkušenj,
- smisel za organizacijo in delo z ljudmi.

2. zobozdravnik v koncesijski ambulanti
za odrasle

Zahtevani pogoji in znanja:

- doktor dentalne medicine,
- najmanj leto dni delovnih izkušenj.

Nudimo stanovanje v Zrečah.

Kandidati naj prijave na razpisani delovni mesti
pošljejo najkasneje v petih dneh po dnevu
objave na naslov: Sanident, d.o.o., Kovaška
cesta 25 b, 3214 Zreče, Kadrovska služba
Informacije: T: 041 35 22 69

PRODAJA

Medicinski center na Zaloški ul. v Ljubljani,
488 m², obnovljen leta 2007,
v treh etažah, opremljen z vsemi standardi
Ministrstva za zdravje, vsi priključki,
možen nakup po etažah.
Cena: 1.881.000 EUR
Šardi nepremičnine d.o.o.,
Dunajska 106, Ljubljana,
T: 031/529-873 in 01/560-6000

*****

VABILO

na ogled MEDICINSKEGA CENTRA,
ki bo v soboto
11. 10. 2008

na Zaloški c. 149 v Ljubljani

VLJUDNO VABLJENI!
Prijave na T: 031/529-873 in 051/311-411

Obvestilo

Po sestankih izvršilnega odbora ZZS in po mnenju vodstva
Zdravniške zbornice Slovenije ter uredniškega odbora revije Isis je
bilo sklenjeno, da se v prihodnje večji del koledarja in programov
strokovnih srečanj prenese v elektronsko obliko.

V prehodnem obdobju bomo v reviji Isis objavljali koledar in pro-
grame za naslednje tri mesece, celoten koledar in programi pa bodo
objavljeni na spletni strani Zbornice. ■

Uredništvo

Obisk ameriškega Slovence, urologa Davida S. Turka, in ablacija prostate z diodnim laserjem

Tine Hajdinjak

V petek, 4. julija, je urološki oddelek v Univerzitetnem kliničnem centru Maribor obiskal David S. Turk, asistent (»clinical assistant profesor«) na univerzi Case Western Reserve v Clevelandu, Ohio, ZDA. Dr. Turk je eden vidnejših urologov Slovencev, ki delujejo v tujini (ob njem so dr. Jose Juan Rozanec iz Buenos Airesa, dr. Ciril Godec iz New Yorka in dr. Ervin Kocjancic iz Vidma).

Dr. David S. Turk se je rodil slovenskim staršem v ZDA. Specializacijo je opravil večinoma v Univerzitetni bolnišnici v Clevelandu, v zadnjem letniku specializacije pa je med drugim šest mesecev deloval v znameniti (z urološkega stališča) Cleveland Clinic pri prof. Gillu. V zasebnem življenju je dejaven v slovenski skupnosti v Clevelandu, poročen je s Slovenko, je oče štirih sinov in z družino pogosto prihaja na obiske k ženinim staršem v domovino.

Turkov obisk se je začel s predavanjem za zdravnike in ostale zaposlene na urološkem oddelku (kasneje je povedal, da je bilo to prvič, da je o strokovni temi predaval v slovenskem jeziku). Predstavil je pestrost dela urologa v ZDA, ki v okviru svoje zasebne prakse v skupini Southwest Urology razen v prostorih svoje skupine redno operira še v univerzitetni bolnišnici Southwest General Health Center (da Vinci robot, med stotimi najboljšimi bolnišnicami v ZDA), bolnišnici Medina General Hospital in Parma Community General Hospital.

Podrobno je predstavil svoje izkušnje v robotski kirurgiji z da Vinci robotom, ki temeljijo na več kot 230 robotskih radikalnih prostatektomijah in več kot 30 robotskih parcialnih nefrektomijah. Predstavitev dela z za nas nepredstavljivo dragim »robotskim« orodjem, ki je sicer v ZDA dostopno večini zdravnikov, ki opravljajo večje urološke operacije, je bila zanimiva zgolj kot znanstvena fantastika. Razvila pa se je razprava o metodah parcialne nefrektomije. Dr. Turk je na osnovi svojih negativnih izkušenj iz dela na svetovno znani Cleveland Clinic (prof. Gill) zagovarjal za večino tumorjev (razen največjih) parcialno resekcijo ledvice brez tople ishemije,

ker tako kar najmanj poslabšamo ledvično funkcijo. Temu se pri nas pri odprtih posegih poizkušamo izogibati zaradi dodatne varnosti, pri laparoskopskih posegih pa je tak pristop brez brezkrvnega stanja in brez »robova« še bistveno težji.

Sledil je podrobnejši prikaz področja, v katerem se je pri dosedanem delu dr. Turk še posebej odlikoval. Gre za minimalno invazivni pristop k zdravljenju benigne hiperplazije prostate z laserji. Predstavil je svoje izkušnje z različnimi laserji (KTP – green light – 532 nm, Holmium – 2100 nm in Evolve BioLitec (diodni laser) – 980 nm). V zadnjih letih za večino svojih posegov z laserjem uporablja slednjega. BioLitec diodni laser izdelujejo v Nemčiji, njegove prednosti pa vidi v dobri absorpciji tako v vodi kot v hemoglobinu. Absorpcija v vodi je pomembna, ker izparjena voda med celicami povzroča prekinjanje povezav v tkivu, »evaporacijo«, absorpcija v hemoglobinu pa koagulacijo – zaustavljanje krvavitve. Dobra absorpcija v vodi je tudi pomemben dejavnik varnosti, saj je med delom v vodnem mediju omejeno neželeno širjenje laserskega snopa, ki predstavlja pri KTP-laserju precejšnje tveganje. Dr. Turk naj bi bil prvi, ki se je spomnil povezati prednosti BioLitec diodnega laserja z znano lastnostjo posegov z laserjem – manjšo bolečnostjo, v poseg »LIFE« na prostati (»laser induced flow enhancement«), ki ga je začel pred nekaj leti izvajati v lokalni anesteziji. Do sedaj je opravil več kot 300 teh posegov v lokalni anesteziji in ima številne posnemovalce med urologi v ZDA.

Ker je na urološkem oddelku v Mariboru zelo omejena možnost operiranja bolnikov v anesteziji (na urologa pride v povprečju manj kot tri ure »uporabe« anestezijske ekipe na teden) in so čakalne dobe za transuretralno resekcijo prostate pri bolnikih na prednostni listi več kot 600 dni, se nam je zdela možnost, o kateri je govoril, še posebej zanimiva.

Dr. Turk o svojih izkušnjah z minimalno invazivno tehniko uporabe laserja in lokalne anestezije za zdravljenje benigne hiperplazije prostate ni samo govoril. Organiziral je tudi predstavitev 980 nm 150W diodnega laserja in v drugem delu svojega obiska skupaj z avtorjem

Dr. David S. Turk

poročila opravil tri operacijske posege. Pri tem smo uporabili in primerjali dva laserja: naš stari 80W Holmium in posojeni 150W diodni laser. Jasno se je pokazalo, da je Holmium (sicer osnovni laser za urologijo) za predstavljeno tehniko (ablacijo prostate) neprimeren. Tako smo se v živo čudili napredku tehnologije ter enostavnosti in hitrosti, s katero nam je pod rokami izginjalo odvečno tkivo z uporabo diodnega laserja pri delu s stalno močjo 120W.

Pri vseh bolnikih je bila indikacija za poseg retenca urina (pri enem zaradi raka prostate – ta je potreboval paliativni TURP, pri drugem zaradi močno povečane prostate – nad 100 ml – ta je čakal na klasično odprto prostatektomijo, pri tretjem pa zaradi stenoze vratu mehurja relativno majhne prostate – čakal je na transuretralno incizijo prostate). Vsi bolniki so bili obsojeni (v primeru uvrstitve na prednostno listo) na več kot dveletno mučenje z vstavljenim urinskim katetrom ali poskus iskanja pomoči v kateri od sosednjih manjših bolnišnic. Vsi bolniki so bili tudi starejši od 70 let in z dodatnimi srčno-žilnimi boleznimi, zaradi česar je obstajalo tudi večje tveganje za poseg v splošni ali spinalni anesteziji. Pri vseh treh je bil poseg izveden v lokalni anesteziji in brez sodelovanja anestezijske ekipe – vsi bolniki so po posegu izjavili, da je bilo sicer neprijetno, je pa bila bolečina manjša kot pri zobozdravniku. Pol ure po posegu so normalno

jedli in se sprehajali. Vsi so dobili običajen urinski kateter za dva dni, nihče ni potreboval perfuzije ali izpiranja.

Ob razpravi o izkušnjah iz operacijske dvorane in kosilu se je uspešni obisk dr. Turka končal. Ostaja pa grenak priokus – tudi če bi si lahko privoščili ta laser (cca 55.000 EUR) in potreben potrošni material – vlakna (490 EUR na operacijo) – rešitev perečih čakalnih dob za osnovne operacijske posege

v urologiji ni v izpraševanju pacientov, ali so pripravljene »močno stisniti zobe« ali pa naj gredo drugam. Prenašanje posegov v lokalno anestezijo ob hkratnem zmanjševanju števila že tako preobremenjenih medicinskih sester in inštrumentark vodi samo v nove konfliktno situacije. Prej bo rešitev treba iskati v prvem delu dr. Turkovega predavanja, v katerem je opisoval zdravstveni sistem, organizacijo dela in način plačila vsake od oseb in organizacij,

vklučenih v nudenje zdravstvenih storitev.

Zahvala za podporo pri organizaciji obiska gre direktorju UKC Maribor prim. Gregorju Pivcu. Laser in potrebno opremo je posodil predstavnik podjetja BioLitec za Srednjo Evropo gospod Antal Miklos (miklos.antal@biolitec.com). Stike z dr. Turkom je prvi navezal urolog Jurij Leskovar, bistveno podporo (tudi materialno) pa je omogočil predstojnik oddelka za urologijo prim. Karel Kisner. ■

Samomor in samomorilno vedenje

Alja Videtič

Vsaki dve leti se suicidologi z vsega sveta že tradicionalno zberejo na Evropskem simpoziju o samomoru in samomorilnem vedenju (European Symposium on Suicide and Suicidal Behaviour, ESSB). Enajsti ESSB, z naslovom Od Grenlandije do Kavkaza, od Urala do Iberije, je leta 2006 potekal pri nas, v Portorožu. Letošnji, 12. evropski simpozij o samomoru in samomorilnem vedenju, pa je v organizaciji Univerze v Stirlingu in Univerze v Edinburgu potekal v Glasgowu od 27. do 30. avgusta 2008. Tokrat je že drugič potekal na Škotskem, in sicer po dvajsetih letih; takrat so gostili 2. simpozij. V tem obdobju je simpozij postal eden največjih in najprestižnejših na področju suicidologije v Evropi, priznan je tudi kot eden najbolj vplivnih na vsem svetu.

Letošnji ESSB so zaznamovali presežniki, saj je zanimanje za simpozij preseglo zmoglosti kongresnega centra. Udeleženci, ki jih je bilo skoraj 600, so prišli kar iz 37 držav z vsega sveta, od Nove Zelandije do Madžarske in od Kitajske do Švice.

Na preteklih ESSB so se zbirali vodilni akademiki, oblikovalci politik nacionalnih razvojnih programov in zdravniki z vsega sveta. Prav to interdisciplinarno sodelovanje se je ohranilo tudi na letošnjem simpoziju, saj je vse pritegnila izredno zanimiva tema »Sodelovanje za preprečevanje samomora: raziskave, oblikovanje politike razvojnih programov in praksa«. Cilji simpozija so bili promocija drznih raziskav in spodbujanje naprednejšega razmišljanja, posredovanje različnih pogledov in ekspertize ter nenazadnje spodbujanje sodelovanja med znanostjo, zakonodajalci in prakso – zdravniki. Simpozij je bil tako namenjen vsakomur,

ki ga zanima razumevanje samomorilnega procesa, od preventive do popreventive ter od oblikovalcev nacionalnih strateških razvojnih programov do krizne intervencije.

V štirih dneh simpozija se je zvrstilo skoraj dvajset plenarnih predavanj avtorjev svetovnega formata. Teme, ki so jih zajemala predavanja, so bile izredno raznolike, zato velja naštetih nekaj najzanimivejših: regionalne posebnosti pri preprečevanju samomora po svetu, socialno-ekonomske neenakosti kot izziv za preprečevanje samomora, osebnost in tveganje za samomor, geni in otroštvo (preneseno v nevrobiologijo samomora), preprečevanje samomora pri mladostnikih, zaporedje oskrbe oseb po poskusu samomora ter še posebno zanimiva, pomembna in v prihodnost usmerjena tema: kakšne raziskave potrebujemo v suicidologiji. Poleg tega je bilo predstavljenih tudi preko 400 kratkih ustnih prispevkov in posterjev. Kratke predstavitve so potekale na štirih vzporednih sekcijah in so zajemale področja od preventive, epidemiologije in mehanizmov tveganja za samomor, zaščitne dejavnike in dejavnike tveganja za samomor, kot tudi tematike mladi in samomor, vloga medijev pri samomoru, pa vse do bolj bioloških pogledov na samomor in genetiko samomora. Simpozij je kljub temu, da je bil razdeljen na več sekcij, poglobil tudi interdisciplinarni pogled na samomor in s tem pomembno utrdil vrednost medsebojnega sodelovanja.

S prispevki se je kongresa udeležilo tudi več skupin strokovnjakov iz Slovenije. Predstavnice z Univerze na Primorskem, Primorskega inštituta za naravoslovne in tehnične vede, so pokrivalo področje mehanizmov samomora ter področje interdisciplinarnega dela in skupin z visokim tveganjem za samomor.

Predstavnici z Inštituta za varovanje zdravja sta predstavili prispevke o samomorilnih in depresivnih osebah v povezavi z reševanjem problemov ter o krizni telefonski liniji v povezavi s klici samomorilnih oseb. Prispevek o Kosovu, kot novi evropski državi s samomorilnim tveganjem, je predstavila fundacija TOGETHER. Delovno skupino s tematiko o pomoči zdravnikom, ki so izgubili bolnika zaradi samomora, pa so predstavili predavatelji s Psihiatrične klinike Ljubljana. Avtorica prispevka, članica skupine z Inštituta za biokemijo Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani, je v sodelovanju z Inštitutom za sodno medicino Univerze v Ljubljani in Psihiatrično kliniko Ljubljana predstavila rezultate o polimorfizmih v genih serotoninske signalne poti v povezavi s samomorom v slovenski populaciji. Poleg genetske preiskave smo v študijo vključili tudi psihološke avtopsije ter s tem pridobili pomembne informacije, ki povezujejo psihološko in genetsko sliko posameznika. Povezava slednjih dveh je namreč ključ v smernicah svetovnih raziskav, ki bi v prihodnosti omogočile preventivno ravnanje.

Vsi prispevki, tako posterji kot tudi kratke predstavitve, so bili pri navzočem občinstvu sprejeti s precejšnjim zanimanjem, kar je vsekakor pomembna potrditev, da je opravljeno delo zanimivo, kakovostno in hkrati tudi v trendu svetovnih raziskav. V sklopu ESSB so v spomin prof. dr. Andreju Marušiču posvetili simpozij na temo Biologija in genetika.

Izredno znanstveno in uporabno vrednost simpozija sta v dobri meri dopolnila še škotska gostoljubnost in humor, ki sta nas še posebno očarala na družabnem srečanju. V skromnem prostem času smo lahko uživali v prekrasni pokrajini in pričah keltske zgodovine. ■

Terapija bolečine

12. seminar o terapiji bolečine z mednarodno udeležbo – pooperacijska bolečina

Marija Cesar Komar

Slovensko združenje za zdravljenje bolečine (SZZB) se je odločilo organizirati letošnji tradicionalni seminar o terapiji bolečine, ki je že 12. po vrsti, in ga posvetiti pooperacijski bolečini ter vsem težavam, povezanim z njo. Tema zadeva več medicinskih specialnosti. Predvsem so pri zdravljenju pooperacijske bolečine v veliki meri udeleženi anesteziologi, zato smo se odločili organizirati ta seminar v sodelovanju z Združenjem za anesteziologijo in intenzivno medicino (SZAIM). Tudi letošnji seminar, kot že vrsta seminarjev doslej, je bil organiziran 6. in 7. junija 2008 v Univerzitetnem kliničnem centru v Mariboru, z njihovim prijaznim sodelovanjem in materialno podporo.

Pooperacijska bolečina je kot vsa bolečinska področja zelo kompleksen problem. Nastane zaradi poškodbe tkiv, različnih struktur, med operacijo in posledičnim sproščanjem bolečinskih mediatorjev, ki se vežejo na receptorje aferentnih nevronov. Nastali bolečinski impulz se prevaža po preklapljanjih na različne nivoje v centralni živčni sistem, do somatosenzorne regije možganske skorje, kjer se bolečine zavemo in jo lokaliziramo na telesu. Sočasno se sproži odgovor organizma na stres s sproščanjem stresnih hormonov in vrsto odzivnih reakcij organizma.

Pooperacijska bolečina je pričakovana, akutna, močna, različno intenzivna in naj bi prenehala z ozdravitvijo tkiv. Večkrat temu ni tako. V velikem deležu se pojavljajo po operacijah dolgotrajne, kronične bolečine. Vzrok je iskati v individualnih reakcijah na bolečino in nezadostnem, nepravilnem zdravljenju pooperacijske bolečine.

Povabili smo domače in tuje strokovnjake tega področja.

Posebej smo ponosni, da se je našemu vabilu odzval predsednik IASP (International Association for Study of Pain) prof. dr. Troels J. Jensen iz Danske, ki je strokovnjak predvsem za nevropatske bolečine. Predstavil je faktorje za nastanek kroničnih pooperacijskih bolečin.

Po slovenskih bolnišnicah in v obeh kli-

ničnih centrih smo opravili anketo z vprašalnikom o zadovoljstvu, načinih in uspešnosti lajšanja pooperacijske bolečine. Prosili smo predstojnike anestezioloških oddelkov, da so anketo razdelili po oddelkih, bolniki pa so jo sami izpolnili.

Rezultati ankete so zanimivi, saj so bolniki lajšanje pooperacijske bolečine v 54,2 odstotka ocenili odlično, za oceno dobro so se odločili v 41,9 odstotka, zelo malo zadovoljni so bili v 3,5 odstotka, zmerno zadovoljnih in nezadovoljnih pa je bilo le 0,3 odstotka bolnikov, kar je dober rezultat. Prav tako je zanimivo spoznanje, da moški prej pokličejo medicinsko sestro zaradi bolečin kot ženske, saj je splošno znano, da ženske javljajo več bolečin kot moški. Ugotovili smo statistično pomembno razliko, da so moški bolj zadovoljni z lajšanjem pooperacijske bolečine kot ženske. Zaskrbljujoče je dejstvo, da le približno četrtina bolnikov pozna lestvico za ocenjevanje bolečine in jo najbrž tudi uporablja samo 23,7 odstotka anketiranih bolnikov. Zaskrbljujoč je tudi podatek, da so mlajše bolnike pod 65 let starosti medicinske sestre večkrat vprašale o bolečinah kot bolnike, starejše od 65 let (84 odstotkov v primerjavi s 70 odstotki). Anketa je pokazala, da je stanje zdravljenja pooperacijske bolečine v Sloveniji zadovoljivo. Seveda bi lahko bilo še boljše, za kar si bomo prizadevali. Izboljšanje je pogojeno tudi z ustanavljanjem in organiziranjem bolečinskih servisov v slovenskih bolnišnicah in v obeh kliničnih centrih (M. Cesar Komar, M. Šipek, Z. Turk, J. Pirc: Zadovoljstvo bolnikov z lajšanjem pooperacijske bolečine v Sloveniji; Zbornik Pooperacijska bolečina, 12. seminar o bolečini z mednarodno udeležbo, str. 11–15, 6. in 7. junij 2008, UKC Maribor).

Seminar smo zastavili sistematično, s pregledom novosti v fiziologiji nastanka in prevajanja te bolečine, merjenjem in posameznimi terapijskimi shemami po določenih operacijah ter izbire in kombinacije različnih tehnik zdravljenja pooperacijske bolečine.

Vsekakor se je treba ravnati po načelu multimodalnosti.

Na opioide, ki so največkrat uporabljeni za

zdravljenje teh bolečin, se lahko pojavi spremenjen odziv, na kar moramo tudi misliti.

Zgodnja rehabilitacija bolnikov, takoj po operaciji z različnimi fizikalnimi metodami, ki jih izvajajo že v intenzivnih terapijah in se nadaljujejo na oddelku, je pomemben del celostnega pristopa in tudi zmanjša pooperacijske bolečine. Pomemben je odnos operaterjev, samih kirurgov, do pojavnosti in zdravljenja pooperacijske bolečine, kar so nam tudi predstavili.

Povabili smo priznani strokovnjakinji iz Hrvaške, in sicer prof. dr. Višnja Majerić Kogler iz Zagreba in prof. dr. Vesno Gulobović z Reke, ki sta nam predstavili njihove izkušnje in strokovne doktrine.

Prof. Likar iz Avstrije nas je seznanil s pojavnostjo pooperacijske bolečine v Avstriji in najnovejšimi usmeritvami pri zdravljenju le-te.

Prof. Paolo Grossi iz Italije je poudaril pomembnost multimodalnega pristopa pri zdravljenju bolečine.

Prof. Maria Aloisi iz Italije je prikazala razlike med spoloma, pogojene s spolnimi hormoni pri pojavnosti bolečine in vplivu na terapijo bolečine.

Prof. Gusthorff iz Avstrije je podrobneje predstavil nove težnje, da se čim prej po operacijah, takoj ko je to možno, začnejo uporabljati per os analgetiki.

V seminar smo vključili tudi zdravljenje bolečine pri operiranih otrocih.

Poleg vabljenih predavateljev smo uvrstili v program proste teme, h katerim ste bili povabljeni vsi kolegi in kolegice, predvsem na temo bolečine.

V okviru SZZB in SZAIM je ustanovljena projektna skupina za izdelavo smernic za zdravljenje pooperacijske bolečine, ki so v pripravi.

Hkrati smo tudi letos organizirali program za medicinske sestre, za kar je bil velik interes in prijavljenih veliko število prispevkov.

Vsa prispela predavanja so zbrana v zborniku kot vsako leto.

Seminar je bil zanimiv za zdravnike raz-

ličnih specialnosti medicine, kajti z bolniki pred, med in po operacijah se srečujemo vsi zdravniki – družinski, internisti, kirurgi vseh operativnih specialnosti – anesteziologi, fiziatrji... Pričakujemo, da je seminar ponovno spomnil na problem pooperacijske bolečine – in da bo stanje na tem področju še boljše: da

bodo številni bolniki (več tisoč vsako leto), ki so operirani v slovenskih bolnišnicah, še bolj zadovoljni in bodo trpeli manj pooperacijskih bolečin. S tem bo tudi manj zapletov, ki jih nosi s sabo nepravilno zdravljen pooperacijska bolečina, s čimer se bo posredno skrajšala tudi ležalna doba.

Ob tej priložnosti bi ponovno povabila vse zdravnike, da se vključijo v naše združenje – SZZB – zaradi potrditve in zavedanja problemov tako akutne kot kronične bolečine in njenega zdravljenja ter predvsem za izboljšanje stanja na tem področju.

Poletna šola urgentne medicine

Emina Hajdinjak

Organizaciji EMSA (European Medical Student's Association) iz Zagreba je od 27. julija do 4. avgusta v Dubrovniku, tokrat že petič, organizirala Poletno šolo urgentne medicine, katere se je udeležilo 40 študentov medicine iz 13 evropskih držav. V poplavi novih imen, obrazov, zadržanih pozdravov in navdušenih pogledov nun, ki so nas toplo sprejele v dekliški dom Sv. Marije Krucifikse, se nas je znašlo tudi šest študentov iz Slovenije. Pred nami je bilo nekaj nepozabnih dni druženja, učenja in zabave.

Reševalna vaja

Po dobrodošlici, ki so nam jo zaželeli v mestni hiši, in po tamkajšnjem uvodnem predavanju o zgodovini medicine v starem Dubrovniku, se je to fascinantno mesto, ovito v pridih skrivnostnega, zazdelo idealen kraj za izvedbo takšne šole. Za nekaj dni je postalo »naše« mesto.

Organizacijski odbor nam je, pod strokovnim nadzorom prof. Vesne Degoricije z Medicinske fakultete iz Zagreba, pripravil izbor zanimivih tem, ki smo jih eno za drugo, dan za dnevno, obdelovali in utrjevali v obliki predavanj, seminarjev, vaj, delovnih skupin

in kliničnih primerov. Kardiopulmonalno oživljanje, zastrupitve, pediatrična prva pomoč, travmatologija, klinična farmakologija, načela kritičnega medicinskega razmišljanja in dva izbirna predmeta – »prvi znanstveni članek« in primeri iz male travme – so pritegnili in obdržali našo pozornost na zavidljivo visoki ravni. V sodobno opremljenem učnem centru, le streljaj od doma, nam je bilo ves čas na voljo ogromno učnih pripomočkov, modelov za vstavljanje perifernih venskih kanalov in za intubacije, reanimacijskih lutk, defibrilatorjev... Prav vsakdo izmed nas je lahko poskušal in vadih praktično delo, dokler je želel oziroma čutil, da je potrebno.

In ves čas je bila ob nas skupina ljudi, zdravnikov, ki so nam navdušeno predajali svoje znanje, delili z nami lastne dragocene izkušnje, vztrajno odgovarjali na neskončna vprašanja, z neizčrpnim zanosom v nas prebujali veselje do dela tudi po najbolj napornih, neprespanih nočeh.

Pripravili so nam tudi pravo »reševalno vajo«, nas presenetili z dvoriščem učnega centra, polnim reanimacije potrebnih pacientov... Plastičnih, seveda.

Veliko časa smo posvetili pogovorom, izmenjavi mnenj in idej, kako pomembnost nujenja

Delovna skupina pri učenju defibrilacije

Slovenska ekipa s prof. Degoricijo

prve pomoči približati ljudem, primerjalnim razpravam, kako to počnejo v državah, od koder prihajamo. Kolegica iz Nemčije nam je pokazala dva priročna obeska za ključce (na prvi pogled podobna notranjim, plastičnim jedrom »Kinder jajčk«), v katerih ima rokavice in provizorično masko z enosmernim ventilom za enkratno uporabo, ki so ju izdelali na fakulteti v okviru prve pomoči.

Med sabo smo spleli prave prijateljske vezi in vsakdo izmed nas je prispeval nepogrešljivi del sebe v mozaik strastnega navdušenja nad tem, kar počnemo. Za nekaj dni smo iz pisane skupine študentov postali »tim«. Tim z istim ciljem in skupnimi vrednotami. Tim, v katerem smo se počutili varne, vsi vanj nekaj vložili in ogromno dobili. V takšnem vzdušju je bilo učenje pravi užitek in vsako zgodnje jutro obarvano s fantastičnim pričakovanjem novega dne. Z željo po »še...«.

V duhu, od prof. Degoricije večkrat slišane, »learn one, do one, teach one« upam, da bomo tudi mi zmogli našim kolegom prenesti kakšno zrno pomembnega, dobrodošlega znanja, jim kdaj pomagali z drobtinico, streseno iz rokava, ki smo jo iz poletne šole za zmeraj prinesli s seboj...

Vtisi s predkonference Wonca* v Istanbulu

Ana Jakopin

»General practice is the easiest job in the world to do badly, but the most difficult to do well.«

Professor Sir Denis Pereira Gray

Pod okriljem gibanja Vasco da Gama smo se 3. in 4. septembra 2008 zbrali mladi zdravniki (specializanti in specialisti) družinske medicine. Srečanje je potekalo v stavbi medicinske fakultete Marmara, ki izvira iz 19. stoletja, številne detektorje kovin pa so dodali kasneje. Razporedili so nas v štiri skupine po 10 do 15 udeležencev, kjer smo pod mentorstvom dveh uveljavljenih zdravnikov družinske medicine razpravljali o težavah, s katerimi se soočamo, in možnih rešitvah. Sama sem bila razporejena v tretjo skupino, vodila sta nas Okay Basak in Ismail Hamdi Kara (oba iz Turčije), sodelovali so predstavniki Avstrije, Danske, Španije, Švice, Velike Britanije in seveda Turčije. Ozračje je bilo, tudi po zaslugi moderatorjev, neverjetno sproščeno in prijateljsko. Simpatični Turkinji, ki sta videti vsaj pet let mlajši kot v resnici, sta nam pojasnili njihov sistem izobraževanja zdravnikov družinske medicine: po končanem študiju medicine se lahko prosto odločajo za triletno specializacijo ali za delo brez speci-

alizacije po 10-dnevnem usposabljanju. Rok, ko bo specializacija pogoj za delo, še ni določen. Po specializaciji jih čaka obvezno delo v kraju, ki ga določi država, in traja eno do dve leti. Omenjeni predstavnici sta bili recimo razporejeni na jugovzhod Turčije, 12 ur («not by walking») do najbližjega letališča in s kar petimi kontrolnimi točkami na okrog dveurni poti v službo. Ravno zaradi tega smo velik del časa namenili pogovoru o možnih rešitvah za odročne predele (niso mogli razumeti, kako je možno, da se v Sloveniji soočamo s pomanjkanjem zdravnikov v krajih, kot sta Bohinj ali Bled). Ugotovili smo, da samo finančna stimulacija ne bi bila dovolj, saj je prosti čas vrednota, ki se ji nismo pripravljene več odreči – pa čeprav na račun zelo dobrega zaslужka. V odročnih predelih se večinoma srečujejo tudi z velikimi delovnimi obremenitvami; nekateri so menili, da pri 100 bolnikih na zdravnika na dan morda nekoliko trpi kakovost dela. Kolega iz Anglije je ob tem povedal, da v enem dnevu obravnava povprečno od 20 do 22 bolnikov. S svojo plačo je kljub temu zelo zadovoljen, saj je njegov dohodek odvisen od tega, kako urejen tlak ali maščobe imajo njegovi bolniki, kolikšno precepljenost doseže ... Žal mi (razen od Turkov, ki imajo z našimi primerljivo plačo, in Angleža, ki zasluži astronomske vsote) ni uspelo izvrtati, kakšno plačo imajo kolegi. Kot zanimivost – kolega iz Nemčije je neuradno povedal, da specializanti v nekaterih berlinskih bolnišnicah ne zaslužio nič več od zneska socialne podpore (ponudba daleč presega povpraševanje).

Poseben poudarek je imela debata o raziskovalnem delu v družinski medicini, saj se nam zdi prav to bistvenega pomena za uveljavitev stroke pred bolniki in tudi zdravniki drugih specialnosti. Več udeležencev je navajalo občutek, da jih specialisti drugih

strok včasih gledajo zviška, kar je kolega iz Švice lepo ponazoril s klasičnim opisom kliničnega primera v bolnišničnem okolju: »The patient went to GP's office several times and GP did nothing/all the wrong things, but then he came to us and we solved the problem brilliantly.« Ob tem smo ugotovili, da se naša stroka bistveno razlikuje od drugih in da nam manjkajo raziskave na tem področju. Omenjeno je bilo razmerje med stroški in učinkovitostjo.

Po drugi strani pa se v Švici pojavljajo ideje, da naj bi zdravstveno oskrbo na osnovni ravni prevzele posebej usposobljene medicinske sestre. To se je zdelo nekaterim udeležencem sporno, vsi pa smo se strinjali, da bi nas zelo zanimali izsledki takega poskusa. Ugotovili smo, da je vloga osnovnega zdravstva po državah zelo različno vrednotena. Prevladujoče mnenje v skupini je bilo, da naj bi vsak zdravstveni sistem temeljil na dobrem osnovnem zdravstvu. Slišali smo, da v Turčiji lahko zaenkrat ljudje še prosto obiskujejo specialiste drugih specialnosti, v Švici je neposredni dostop do teh specialistov odvisen od zavarovalne police (več denarja – več neoviranega dostopa do kliničnih specialistov).

Dotaknili smo se osnovne medicinske izobrazbe. Večina nas je pogrešala stike z družinsko medicino med študijem in bi si že v tem obdobju želeli več v osnovno zdravstvo usmerjene izobrazbe. V Veliki Britaniji je družinska medicina izdatno vpletena v študij od prvega letnika naprej.

Predkonferenca je ponudila dragocen vpogled v dogajanje v tujini, pojavile so se tudi pobude za ustvarjanje trajnih povezav med mladimi zdravniki družinske medicine Evrope (največ upanja vzbuja svetovni splet). Zelo vesela sem, da sem imela možnost sodelovati pri tako pozitivnem in navdušujočem dogodku. Srečanja sem se udeležila kot predstavnica Sekcije mladih zdravnikov pri Združenju zdravnikov družinske medicine Slovenskega zdravniškega društva, ki mi je skupaj z Zavodom za razvoj družinske medicine tudi omogočilo udeležbo, za kar se iskreno zahvaljujem. ■

* World Organization of National Colleges, Academies and Academic Associations of General Practitioners/Family Physicians (Svetovna mreža zdravnikov družinske medicine)

Evropsko združenje ortodontov

84. kongres v Lizboni

Maristella Mallinger, Maja Ovsenik

Od 10. do 14. junija je v portugalski prestolnici Lizbona potekal 84. kongres Evropskega združenja ortodontov EOS (European Orthodontic Society) z bogato strokovno in družabno vsebino. Slovenski ortodonti smo bili zastopani v visokem številu, saj nas spodbuja dejstvo, da bo 86. kongres EOS leta 2010 v Sloveniji, v Kongresnem centru Bernardin v Portorožu.

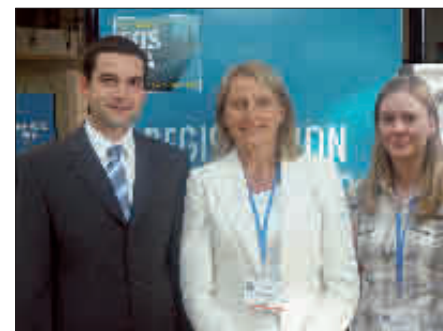
Na slovesnem odprtju kongresa so nam Portugalci postregli s pravo glasbeno poslastico – nastopila je fadistka Mafalda Arnauth in ob spremljavi štirih kitaristov zapela pesmi, ki so nam pomagale, da smo se nemudoma vživeli v portugalski svet kulture, glasbe in njihov temperament.

Glavne teme kongresa so bile zdravljenje nepravilnosti razreda II, ortodonska obravnava vertikalnih malokluzij, sodobni koncepti zdravljenja, dokončno urejanje griza in proste teme. Poleg strokovnih in znanstvenoraziskovalnih predavanj, ki so se odvijala tri dni kongresa, je bilo razstavljenih 600 plakatov z zanimivo znanstveno in strokovno vsebino, tudi iz Slovenije. Svoje znanstvenoraziskovalne

prispevke so predstavili Staša Melink, Tjaša Simončič, Jana Bregar, Jure Volk, Tomaž Košorok, Anita Fekonja, Marjana Udovič, Mojca Lajh, Špela Sprogar in Alja Meh.

Po uradnem odprtju kongresa s pozdravnim govorom predsednika združenja Pedra Lataia je sledilo častno predavanje v čast prof. dr. Sheldona Friela, ki ga je letos imel prof. Pancherz z Univerze v Giessnu (Nemčija), z naslovom: »The mystery of the functional appliance«. V izjemnem predavanju, ki so ga bogatili številni klinični primeri, nam je poskušal razkriti skrivnosti funkcionalnih aparatov, njihov način in učinkovitost delovanja. Po njegovem mnenju je bila znanstveno dokazana le uspešnost zdravljenja s Herbstovim aparatom, uspešnost delovanja drugih funkcionalnih aparatov pa temelji le na predstavitvi posameznih kliničnih primerov zdravljenja.

Sledile so tri najboljše raziskovalne študentske naloge, ki so bile izbrane izmed tridesetih prijavljenih nalog. Tokrat je znanstvenoraziskovalni svet Evropskega združenja ortodontov v najožji izbor uvrstil delo z naslovom: »Early crossbite correction: a 3D evaluation«, ki ga je pripravila asist. Jasmina Primožič pod mentorstvom doc. dr. Maje Ovsenik. V nalogi

Asist. Jure Volk, dr. dent. med., doc. dr. Maja Ovsenik, dr. dent. med., in asist. Jasmina Primožič, dr. dent. med., so bili slovenski predavatelji na 84. EOS kongresu v Lizboni.

so prvič uporabili tridimenzionalno lasersko optično kamero pri otrocih v obdobju mlečnega zobovja. Raziskava poteka v sodelovanju med Medicinsko fakulteto v Ljubljani in Univerzo v Cardiffu v Angliji. Zaključek naloge je, da imajo otroci z enostranskim funkcionalnim križnim grizom v obdobju mlečnega zobovja izraženo asimetrijo v spodnji tretjini obraza, ki pa jo z zgodnjim zdravljenjem v celoti odpravimo in tako zagotovimo normalen razvoj orofacialnega področja.

V prvo kongresno temo »Ortodonska obravnava vertikalnih malokluzij« nas je popeljal dr. Eustaquio Araujo z univerze v Belo Horizonte (Brazilija). Povedal je, da predstavljajo malokluzije v vertikalni smeri nenehen izziv specialistom ortodontom in so predmet nasprotujočih si mnenj glede obravnave. Nekateri strokovnjaki menijo, da sta rast in razvoj kraniofacialnega področja genetsko uravnavana, zato ju ni mogoče spreminjati. Drugi pa trdijo, da igrajo pomembno vlogo pri razvoju vertikalnih anomalij dejavniki okolja, zato lahko z ortodontskim zdravljenjem preusmerimo rast in razvoj iz patološke smeri v fiziološko.

Dr. Stavros Kiliaridis z univerze v Ženevi (Švica) je bil vodilni predavatelj s predavanjem »Izziv zdravljenja odprtega griza in pomen mišične, dentalne in skeletne prilagoditve na dvig griza«. Poudaril je, da nekatere oblike odprtega griza zdravimo tako, da povečamo

Udeleženci na tekmovanju za Silver Mill

vertikalno silo na posteriorne zobe – dvignemo griz ter napnemo mehka tkiva. Na žalost pa pride pri nekaterih pacientih do prilagoditve miškulature, ki izniči uspešnost našega zdravljenja. Zato je treba pri diagnostiki upoštevati miškulaturo orofacialnega področja. Pomen delovanje orofacialne miškulature pri razvoju zobnih in čeljustnih nepravilnosti je opisal tudi asist. Jure Volk v predavanju »Vzorec požiranja pri otrocih z in brez morfoloških nepravilnosti griza«. Predstavil je ultrazvočno diagnostiko za ugotavljanje funkcije jezika pri požiranju pri otrocih z enostranskim funkcionalnim križnim grizom. Da je prav nepravilna funkcija jezika pomemben etiološki dejavnik pri enostranskem križnem grizu, je predstavila doc. dr. Maja Ovsenik v predavanju »Enostranski križni griz in vzorec požiranja - ali obstaja povezava?«

Vodilni predavateljici na temo zdravljenja RII-malokluzij sta bili prof. Anne Marie Kuijpers Jagtman iz Nijmegen na Nizozemskem in prof. Sabine Ruf z univerze v Giessnu v Nemčiji. Čeprav se je v zadnjih tridesetih

letih ortodonska stroka naglo razvijala, se ta napredek kaže predvsem v tehničnih izboljšavah, na žalost pa ne v enaki meri tudi na izboljšanih izidih zdravljenja. Pri načrtovanju ortodonskega zdravljenja moramo, tako kot v drugih vejah medicine, izhajati iz raziskav, ki znanstveno dokažejo učinkovitost določenega načina zdravljenja. Zdravljenje RII-malokluzij mora biti osredotočeno na vzrok nepravilnosti, mora biti učinkovito in rezultati stabilni.

Naslednji sklop predavanj je imel široko zastavljen naslov »Sodobni pristopi k ortodontskemu zdravljenju«. Dr. Eric Liou iz Univerze Chang Gung (Tajvan) je pojasnjeval dejavnike, ki lahko pospešijo ortodontske premike zob. Po njegovih izkušnjah se je kot najboljša metoda izkazala korticizija. Dr. Toru Deguchi z univerze v Osaki na Japonskem pa je prikazal izsledke raziskav, ki se ukvarjajo z mini vijaki, in sicer histološke, klinične in biomehanske vidike pri uporabi mini vijakov.

Zadnje temo kongresa »Dokončno urejanje griza po ortodontski obravnavi« sta nam slikovito prikazala profesor Bjorn Zachrisson

in dr. Renato Cocconi. Zachrissonovo zadnje predavanje na kongresu EOS je bilo tako kot vedno zanimivo, saj nam je predavatelj ponovno posredoval skrivnosti svojih uspehov in jih začinil z domišljeno glasbeno spremljavo. Dr. Cocconi je v svojem brezhibnem slogu prikazal obravnavo svojih pacientov. Poudaril je, da moramo imeti, če hočemo doseči vrhunske rezultate, jasno določene cilje, do katerih pa so poti lahko različne.

Družabni dogodki so bili pestri in skrbno pripravljene, saj so se večeri kot bi trenil prevesili v jutro, ko je bila ponovno v ospredju znanost. V petek, 13. junija, je potekal turnir v golfu, na katerem je zmagala Sanda Lah Kravanja, specializantka čeljustne in zobne ortopedije. Na tradicionalnem tekmovanju udeležencev kongresa Silver Mill je slovenska skupina ortodontov zasedla odlično drugo mesto, takoj za nemškimi.

Vsak dan so bili organizirani izleti za tiste, ki jih je lepota dežele premamila že na predavanjih. Portugalska nam ostaja v lepem spominu in nas vabi k ponovnemu obisku. ■

Mednarodni simpozij ortodontske tehnike dr. Alexandra v Opatiji

Nove poti v ortodontiji ... Ali cilj ostaja enak?

Mojca Lajh

»Na vseh področjih človekovega življenja je potreben trud, da dosežemo določene rezultate. Več truda kot vložimo, večji je na koncu uspeh. Naključja ne obstajajo.« (J. Allen)

Stemi besedami nas je lepega poznooletnega dne pozdravil dr. Wick Alexander in, kot si lahko mislite, navdušil in vzpodbudil k razmišljanju. ADI-simpozij (Alexander Discipline International Symposium) je potekal od 4. do 6. septembra v Opatiji na Hrvaškem. Z veseljem smo se odzvale prijaznemu povabilu pobudnika in organizatorja tega mednarodnega srečanja, dr. Marka Perkovića, specialista ortodonta z Rijeke.

Poleg predavanj dr. Alexandra so svoje klinične primere prikazali tudi ortodonti iz Hrvaške, Madžarske, Bolgarije, Turčije, ZDA, Japonske, Kitajske in Kolumbije. Vsi predavate-

lji so člani ADSC (Alexander Discipline Study Club). Imele smo priložnost videti zelo zanimive primere ortodonskega zdravljenja, ki so, ne glede na posebnosti različnih ras, dokazovali, da je popolnost v ortodontiji možna.

Osnovne smernice Alexandrove tehnike

- samo s trudom bomo dosegli odlične rezultate
- nepomembne stvari v ortodontiji ne obstajajo, pa naj bodo še tako majhne
- umetnost je ohranjati stvari preproste
- pred začetkom ortod. zdravljenja si zastavimo cilje
- natančna diagnostika in dober načrt ortod. zdravljenja vodita do uspeha
- uporabljaj nosilce s specifično preskripcijo glede na individualne potrebe
- ortodontska terapija je zdravljenje in ne

zgolj rutinsko lepljenje nosilcev

- nekatere stvari so neizogibne - ne zanemari tipa rasti
- nikoli ne preskakuj faz - nivelacija zobnih lokov mora biti zaključena v prvi fazi
- ne prehitvaj - loki potrebujejo določen čas, da se pokažejo rezultati

- skušaj doseči simetrijo (zob, zobnih lokov ...)
- griz urejamo v končnih fazah z uporabo intraoralnih elastik
- če je le mogoče, se odloči za zdravljenje brez ekstrakcij
- ko je potrebno, ekstrahiraj
- dobra retencija zagotavlja stabilnost rezultata

Dr. R. G. »Wick« Alexander dela v svoji zasebni ortodontski ordinaciji v Arlingtonu, Teksas, od leta 1964. Kot klinični profesor predava ortodontijo na Univerzi v Teksasu, New Yorku in na Baylor College of Dentistry. Svojo tehniko in filozofijo, imenovano »The Alexander Discipline«, je predstavil že leta 1978. Izhajajoč iz Tweedove tehnike je dr. Alexander tekom let utiral lastno pot, ki temelji na dolgoletnih praktičnih izkušnjah. Razvil je svoje lastne nosilce z edinstveno preskripcijo, ki omogoča individualno izbiro glede na položaj posameznega zoba. Njegovi enojni nosilci imajo t.i. rotacijska krilca, s pomočjo katerih lahko kontroliramo labialno nagibanje sekalcev v spodnji čeljusti. Z željo

deliti svoje znanje in izkušnje z drugimi je ustanovil Alexander Discipline Study Clubs, društva, ki z organiziranjem seminarjev in vzpodbujanjem raziskovalnega dela dvigujejo raven ortodontije po svetu. Poleg številnih kliničnih primerov nas je predvsem navdušila njegova filozofija, ki se je prepletala znotraj strokovnega okvira predavanj.

Vprašanja, kot so: Ali so nekatere »nove« ortodontske tehnike res edina pravilna in najboljše odločitve? Ekstrakcije – da ali ne? Ali je uporaba Headgearja in RME-ja res zastarela? si je verjetno postavil že vsak ortodont. Kako v poplavi novih sistemov presoditi o njihovi kakovosti in predvsem kredibilnosti. V svoji dolgoletni strokovni karieri je dr. Alexander doživel in preživel že mnoge »čudežne« ortodontske tehnike. Zanj »no friction« sistem ne obstaja. Samoligirajoče tehnike (npr. Damon sistem), ki obljublajo premik zob brez trenja, so uspešne le v prvi tretjini ortodontskega zdravljenja. Če želimo zadostiti vsem ključem idealne statične okluzije po Andrews, moramo v končnih fazah terapije uporabiti klasične ortodontske tehnike.

Vprašanje, ali so ekstrakcije zob potrebne ali ne, se vleče že od 20. let prejšnjega stoletja.

Bila so obdobja in bile so skupine, ki so ekstrakcije bodisi zagovarjale ali jim nasprotovale. Dr. Alexander meni, da nobena skrajnost še nikoli ni bila dobra. In v ortodontiji je zelo veliko skrajnosti. Zmeraj so bili in bodo primeri, ki se jih enostavno ne da rešiti brez ekstrahiranja zob. Realno gledano je v vsaki ortodontski praksi od 15 do 20 odstotkov ekstrakcijskih primerov. Vsi zagovorniki Alexandrove discipline s pridom uporabljajo tako Headgear kot tudi RME. 8000 uspešno zaključenih primerov s temi ortodontskimi pripomočki govori zase, meni dr. Alexander.

Dva seminarska dneva, polna novih informacij in prijetnega druženja s kolegi z različnih koncev sveta, sta kar prehitro minila. Čudovito Opatijo smo zapuščale obogatene z zanimivimi vtisi, ki bodo zagotovo pustili sledi na naši strokovni poti.

Naj zaključim še z eno resnico dr. Alexandra: »Nova tehnologija nas samo navidezno osvobodi osebne discipline in odgovornosti.«

NOVE PUBLIKACIJE

Škrinja stomatološkega blaga

Željko B. Jakelič

Wolfram Bücking. *Škrinja stomatološkega blaga. Savjeti i trikovi za svakodnevnu praksu.* Quintessenz Verlags – GmbH. Berlin, Chicago, Tokio, Barcelona, Istanbul, London, Milano, Moskva, Bombaj, Pariz, Peking, Praga, São Paulo, Seul, Varšava (Quintessenz bibliothek).

Pričujoča knjiga bo zaradi svoje aktualnosti in uporabnosti dobrodošla stomatologu praktiku pri njegovem delu. Iz praktičnih razlogov je razdeljena na številna poglavja, in sicer: Protetična prva pomoč, Restorativna stomatologija, Protetika, Parodontologija, Dentalna implantologija, Ortodontija, Ergonomija.

Kljub številnim poglavjem se bralec poljubno osredotoči na posamezno poglavje, saj so ta pisana tako, da vsako predstavlja zaokroženo celoto.

Avtor je, glede na to, da je tudi sam praktik, na jassen in berljiv, bogato slikovno doku-

mentiran način predstavil in razložil številne primere iz prakse. Bralec postopoma uvaja v snov in jo razlaga tako, da le-ta zlahka dojem pomembnost reševanja in rešitve nekaterih pomembnih problemov, s katerimi nima dovolj izkušenj.

Kakovostne fotografije in risbe prikazujejo algoritme reševanja problemov. Na koncu vsakega poglavja so napisani tudi literatura in materiali, ki jih je uporabljal avtor. Tako jih lahko uporabi tudi bralec in sam oceni njihovo uporabnost.

Predstavljena knjiga je napisana poljudno, je lahko berljiva in zelo zanimiva zaradi skrbno izbrane vsebine, številnih ilustracij in doslednih opisov različnih praktičnih primerov.

Zaradi lahkotne predstavitve in uporabnosti pri reševanju številnih težav v različnih vejah stomatologije knjigo priporočam slehernemu stomatologu.

Dodelitev javnih pooblastil Zbornici fizioterapevtov Slovenije

Odgovor na članek »Zbornica fizioterapevtov Slovenije neupravičeno do javnih pooblastil nad fizioterapevti«

(Gabrijela Gaber; Isis, avgust - september 2008, stran 62)

V prispevku gospe Gabrijele Gaber, objavljenem v glasilu Zdravniške zbornice Isis, avgust - september 2008, z naslovom »Zbornica fizioterapevtov Slovenije neupravičeno do javnih pooblastil nad fizioterapevti« je navedenih toliko neargumentiranih neresnic, zavajanj in obtoževanj na račun Zbornice fizioterapevtov Slovenije, da smo bralce dolžni seznaniti z dejanskim stanjem.

Zbornica fizioterapevtov Slovenije je 15. 4. 2005 na Ministrstvo za zdravje (v nadaljnjem besedilu: MZ) vložila pobudo za podelitev javnega pooblastila za področje fizioterapije. Takratni minister za zdravje, mag. Andrej Bučan, dr. med., je dne 18. 5. 2005, kot naročnik na podlagi 87. d člena Zakona o zdravstveni dejavnosti (ZZDej), izdal sklep št.: 005-6/2005-5, s katerim je pričel postopek za podelitev javnega pooblastila in storitev iz javnega pooblastila zbornicam in strokovnim združenjem s področja fizioterapije. Na javni razpis sta se prijavi tako Zbornica fizioterapevtov Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZFS) kot Društvo fizioterapevtov Slovenije – strokovno združenje (v nadaljnjem besedilu: DFS).

Dne 1. 9. 2005 je MZ RS izdalo odločbo št.: 005-6/2005-16, s katero je ponudbo DFS kot nepravilno zavrnilo in kot najugodnejšega ponudnika, ki je oddal pravilno ponudbo, izbralo ZFS. Z odločbo je MZ RS odločilo, da se ZFS oddajo naslednje storitve javnega pooblastila:

1. vodenje registra izvajalcev zdravstvene dejavnosti s področja fizioterapije;
2. vodenje registra za zasebne izvajalce, izdajanje potrdil o vpisu in izbrisu iz registra;
3. izvajanje strokovnega nadzora s svetovanjem;
4. izdajanje, podaljševanje in odvzem licence izvajalcem;
5. načrtovanje specializacij in specialističnih izpitov.

Zaradi številnih diskreditacij ZFS, ki so nastale zaradi neizbire DFS za izvajanje javnih pooblastil s področja fizioterapije, je takratni minister za zdravje dne 29. 9. 2005 izdal sklep št. 005-6/2005-49, da se na podlagi prvega odstavka 261. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (v nadaljnjem besedilu: ZUP) ter iz razlogov 1. in 5. točke 1. odstavka 260. člena ZUP, po uradni dolžnosti prične obnova postopka dokončne odločbe št.: 005-6/2005-16 z dne 1. 9. 2005 o podelitvi javnih pooblastil ZFS. Postopek se obnovi od faze ocenjevanja ponudbe dalje.

Zoper sklep o obnovi postopka je ZFS vložila tožbo pri Upravnem

sodišču RS, medtem ko je DFS prav tako vložila tožbo pri Upravnem sodišču RS zoper odločbo ministrstva o podelitvi javnega pooblastila ZFS. Upravno sodišče je o obeh tožbah, torej tako o tožbi ZFS zoper sklep ministrstva o obnovi postopka podelitve javnega pooblastila kot tudi o tožbi DFS zoper odločbo ministrstva o podelitvi javnega pooblastila, odločilo v združenem postopku s sodbo opr. št. U 2264/2005-40 z dne 8. 11. 2007. Upravno sodišče RS je z navedeno sodbo tožbo DFS proti MZ RS zavrnilo, tožbi ZFS pa ugodilo ter sklep MZ RS o obnovi postopka dokončne odločbe o podelitvi javnega pooblastila št. 005-6/2005-49 z dne 29. 9. 2005 odpravilo ter zadevo vrnilo ministrstvu v ponovni postopek z navodilom, da v 30 dneh izda nov akt o obnovi postopka, če v ponovljenem postopku ugotovi obstoj razlogov za obnovo postopka. Ministrstvo v ponovnem postopku razlogov za obnovo postopka ni ugotovilo in novega akta o obnovi postopka ni izdalo, s čimer je odločba ministrstva št. 005-6/2005-16 z dne 1. 9. 2005 o podelitvi javnega pooblastila ZFS postala dokončna in pravnomočna.

Na podlagi navedenega so bili med ZFS in MZ RS vzpostavljeni stiki zaradi priprave potrebnih aktov za začetek izvajanja javnih pooblastil.

Tako je očitno, da so očitki v objavljenem članku povsem neutemeljeni, saj je iz navedenega razvidno, da MZ RS le izvaja odločbo Upravnega sodišča RS in upošteva načela pravne države, ZFS pa je že v številnih prejšnjih postopkih dokazala, da izpolnjuje pogoje za pridobitev javnih pooblastil za področje fizioterapije in je zaradi navedenega tudi uspela na javnem razpisu, medtem ko je bila prijava DFS kot neustrezna zavrnjena. Vse ostalo pa so izključno osebna mnenja posameznikov, ki se z odločbo o podelitvi javnih pooblastil ZFS niso in očitno še vedno ne morejo sprijazniti. Upravičeno se lahko sprašujemo, kdo je pravzaprav tisti, ki krni ugled slovenskih fizioterapevtov, tako doma kot v tujini. Na podlagi prispevka gospe Gabrijele Gaber in navedb v tem odgovoru pa lahko z gotovostjo trdimo, da to ni ZFS. Prav tako lahko tudi zatrdimo, da DFS odločbe Upravnega sodišča očitno ni preučilo, predvsem pa z njo ni seznanilo svojih članov. Seveda pa je tudi možno, da DFS ne priznava sodbe Upravnega sodišča RS, ki je pravnomočna, kar pa ponovno kaže na način in vrednote, po katerih deluje DFS. ■

*Odvetniška pisarna Miro Senica in odvetniki
Damijan Gregorc, odvetnik
po pooblastilu Zbornice fizioterapevtov Slovenije*

Nedelja - Cerkvni list Krške škofije. Štirinajst dni (Priloga)

Poskus predstavitve:

Predstaviti katoliški verski časopis se mi zdi - milo rečeno - nena- vadno. Še posebej, če to počnem jaz, v vsakem sistemu krivoverec in razkolnik.

Na ta časopis sem se pred nekaj meseci naročil iz tako vsakdanjega vzroka, da ga bom raje zamolčal. V mojem nabiralniku se je pojavil nava- dno ob petkih in vsaka druga številka je imela Prilogo, tiskano ločeno in malo manjšega formata. Oboje lepo oblikovano. Hitro prebrano. In glej ga zlomka, vsakokrat, ko sem zadevo prebral, se je v meni sprožila prava vrvežavica, prepleten tok misli in spominov, gomazečih kot mravlje, ko dregnem v mravljišče. Prepletene jezikovno in časovno. A hkrati sem se počutil prijetno in ko sem v leposlovju iskal opis tega stanja, sem se spomnil, kako sem prevajal Hessejevo pravljico *Ptič* (Vogel), kako so prebivalci *Ponedeljrove vasi* (Montagsdorf) opisovali srečanje s tem pravljicnim bitjem:

... Neki moški, po imenu Schalaster, nečak znanega Sehustra, ki je bil kar nekaj let župan v Ponedeljrovi vasi, se je vse svoje žive dni posebno veliko ukvarjal s Ptičem. Vsako leto, tako je pripovedoval, ga je srečal enkrat, dvakrat ali celo večkrat, in takrat se je vsakokrat cele dneve počutil nekam čudno, pravzaprav ne veselo, marveč nenavadno ganjeno in poln pričakovanj in slutenj. V tistih dneh je srce bilo drugače kot sicer, skorajda je malce bolelo, vsekakor je bilo to čutiti v prsih, ko pa da sicer komaj ve, da ima srce. Sicer pa, je takrat menil Schalaster, če je spregovoril o tem, saj to ni kaka malenkost, imeti takšnega Ptiča v okolici, lahko bi bili nanj ponosni, saj je velika redkost in lahko bi menili, da ima človek, ki se mu ta skrivnostni Ptič pokaže bolj pogosto kot drugim, gotovo nekaj posebnega in višjega v sebi. ...

Če se prav spomnim, se je v meni vse bolj utrjeval vtis, da **Nedelja** ter Priloga uporabljata jezik, slovenščino, s skritim, pa vendar pomembnim sporočilom. Kot znamenita Hessejeva pravljica *Merkwürdige Nachricht aus einem andern Stern* (Pomembno sporočilo z neke druge zvezde).

Tako sem vsakokrat odlašal, da bi **Nedeljo** odnesel v odpadni papir. Sicer sem tuhtal, zakaj odlašanje in potem slaba vest, skoraj občutek greha, ugotovil pa nič.

Do zadnje številke, 8. junija 2008. Če se prav spomnim, se je med branjem nekaj časa »nekaj« kopicilo, na str. 14 Priloge pa me je od vrve- žavice skoraj razneslo. Sicer je v naslednjih dneh malo popustila, začelo pa me je tiščati, da bi nekaj zapisal ter si tako razkril ozadje. **Nedelja** in njena Priloga je seveda napisana v slovenščini in ponekod ima značilno sintakso. Tako sem se spomnil svoje teze, da abstraktno razmišljanje poteka kot nekakšen jezik, ki si ga človek šepeta in njegova misel lahko seže le tako daleč (ali blizu), kot lahko seže njegov jezik. A jezik ima tudi značilen naboj. Dva primera: Kmalu po osamosvojitvi Slovenije sem napisal dvojezični, nemško-slovenski članek o Karavankah, ki da imajo zdaj spet dve strani. Po objavi v našem ciklostiranem planinskem časopisu je bilo nekaj hude krvi, a ne preveč. Potem pa - bilo je na pustni torek 1992 in v Celovcu je bilo zelo veselo - sem zadevo odnesel na celovško sekcijo Avstrijskega planinskega društva. Neznansko sem se zabaval, ko sem opazoval njihovo zadrego, odločitev pa je bila trdna kot skala, da bo objavljena samo nemška polovica. Čez nekaj let sem napisal nemško-slovenski članek o pomenu jezika za človekovo identiteto. Bral

sem ga vedno znova in ker me je vedno tiščal, sem začel ugibati, ali v Ljubljani enako nasprotno razmišljajo kot v Celovcu. Odnese sem ga v revijo *Sodobnost* in kot se za sodobne Slovence spodobi, je bila objavljena samo slovenska polovica.

Četudi je ta številka **Nedelje** bila nekako posvečena Trubarju in slovenščini, se me je precej bolj dotaknil članek *Trpljenje kot klic - naši Lonci v slovo* (str. 6-7). Povedni sta tudi dve fotografiji; vanju zijam zdaj, ko pišem. Osrednji del (str. 8-9) pa je namenjen pomenu nedelje v veri. Dva odlomka iz Nove in en odlomek iz Stare zaveze. Uvodnik (trije stavki!) govori o usmiljenju. Usmiljenje: Sredi devetdesetih let je notar Rossbacher iz Celovca pripravil pohod iz Lepene (pri Železni Kapli) prek Koprivne ter planine Luža do Svete Ane na slovenski strani. Iz Ljubljane sva bila dva. Na začetku poti smo se ustavili v tisti znameniti večerski kapelici in tam so trije udeleženci v nemščini, slovenščini in italijanščini iz pisma apostola Pavla Korinčanom prebrali odlomek o ljubezni. V nemščini in slovenščini kot »Liebe« oziroma »ljubezen«, v italijanščini pa »carita«. Po tej naši molitvi (zares, molitvi) sem se z žensko (dvojezično, seveda iz Kanalske doline), ki je prebrala italijan- skega Pavla, zapletel v pogovor, zakaj (čemu?) »carita«, ne pa »amore«. In naprej: mar je to kapelico res sezidal tisti, ki je izdal Peršmanove, ki so jih potem pobili nemški SS-ovci? Ali pa mi je to povedal Kristijan (prof. dr. Kristijan Jezernik, redni profesor za biologijo človeka na naši fakulteti), v resnici doma iz Črne, ko nas je drugič vodil po tej poti in nazaj v Globasnico?

Sijajen je članek *Za pisano Koroško* (str. 11). Ugibam, katera od deklet je avtorica, Mara Lesjak z Višje šole za gospodarske poklice v Št. Petru (sic!). Zapis se začne s sporočilom SMS, ki je lani popotovalo po preno- snih telefonih in pozivalo k umoru. Kdo je izdal Peršmanove?

Vzroka za mojo vrvežavico še vedno ne najdem, povod zanjo pa je - v Prilogi - prav gotovo zapis *Bojimo se lastne babice*. To je pravzaprav govor Bertrama Steinerja, kulturnega urednika časopisa *Kärntner Tageszeitung*, na *Koroških kulturnih dnevih* aprila letos v Ljubljani. Upam, da ne bom zagrešil napake iztrganih citatov, če preprišem nekaj odlomkov:

... Rodil sem se in doraščal na jugu Nižje Avstrije. Tam sem imel, kot vsakdo, staro mamo. Rodila se je leta 1878 in kot otroku mi je pripo- vedovala o svoji kulturni krajini. Pripovedovala je o petnajstih javnih jezikih, ki so jih govorili v srednji Evropi, tu in tam je uporabljala par čeških besed in mi opisovala burjo v Trstu in lepoto mostu v Mostarju. ... In zdaj si predstavljajte to usodo, ali zaradi mene budistično karmo, da me je v svojo družino zaneslo ravno na Koroško. Bil sem ves iz sebe, da se tu ljudje kregajo o dveh zgodovinskih deželnih jezikih. Situacija je pa še bolj nora, če pomislimo, da ima večina Korošcev v svojem rodovniku slovensko staro mamo ali slovenskega starega očeta, teto ali strica. ... Kar pa zadeva obstoj slovenskega jezika na Koroškem, si ne delam preveč skrbi, če bodo slovensko govoreči Korošci ohranili svoj ponos in črni humor. Saj so, zato ker obvladajo dva jezika (tudi nem- ščino obvladujejo znatno boljše kot »nemško nacionalni«) primernejši za Evropo kot njihovi enojezični sodržavljeni.

To se pravzaprav ujema z Reich-Ranickim (Isis, 2007; 16: 158-159), ko v svoji knjigi *Mein Leben*, v poglavju *Was sind Sie denn eigentlich?* (Kaj pa ste Vi pravzaprav?) pisatelju Günterju Grassu odgovarja, da je

pol Nемеc, pol Poljak in ves Jud. A ko Reich-Ranicki svojo misel plete dalje in naprej dožene, da pravzaprav ni ne Nемеc, ne Poljak, ne Jud. Kaj pa je? Za (ne)odgovor je pač nujno prebrati knjigo.

Njegov (skoraj) sodobnik Josef Friedrich Perkonig (Isis, 2002; 11: 136–137) očitno ni zmožiel razmišljati tako kot Ranicki. Nekoč sem v antikvariatu v Celovcu ves srečen našel izvod knjige iz leta 1942, berila z naslovom *Kärnten, Heimatland, Ahnenland* (Koroška, domovina, očetnjava), ki smo ga uporabljali med nemško okupacijo v *Hauptschule* v Kamniku. Urednik te knjige, ki slavi nacizem, je bil Perkonig. In ta isti Perkonig, leta 1948 docela drug človek, je objavil zbirko esejev z naslovom *Im Morgenlicht* (v mojem prevodu *V svetlobi jutra*). Prekrasno branje, še posebej *Mit zwei Zungen* (Z dvema jezikom). Da bi dojel sporočilo, sem esej prevedel. Konča se takole:

... Ob teh prepletanjih, ki me spominjajo bratovskega objema dveh drevov na pokopališču na Otoku, so bila tudi druga. Neka stara ženska, h kateri smo se otroci včasih zatekli, ko smo se nasitili sodobnega sveta, nam je pripovedovala zgodbe na isti način, in pravljico spokojna niso bila le dogajanja v njih, temveč tudi način, s katerim sta se prenašala oba jezika. V njih so bili dolgi dialogi, ki so bili vsi slovenski, in tudi na drugih mestih je pripoved nenadoma in neposredno preskočila iz preteklega časa v sedanjik; potem so bili dolgi kosi zgodbe spet nemški. A v ušesu mi ni ostalo nič od tistega ljubkega dvojnega napeva več, prav vse mi je iztrgal nestrpni čas.

Kaj je bratovski objem? Kaj je nestrpni čas? Mar ni človek tisti, ki v bistvu določi, kaj je objem in ali je čas strpen ali ne?

Jezik ni le komunikacija ter neogibnost pri abstraktnem razmišljanju. Jezik ima svoj iracionalni naboj, ki se skoraj vedno konča z nasiljem. Odličan opis je v knjigi *Der Tote im Bunker* (pri nas prevedena kot *Smrt v bunkerju*). Do živega mi je prišla morda tudi zato, ker sem prebral oboje, nemški izvornik in slovenski prevod. V recenziji (Isis 2006; 15: 130) sem zapisal, da ima knjiga tri sporočila: o genezi zla, o pomenu jezika za identiteto oziroma narcizem človeka ter o nedosegljivosti dvojezičnosti. Ko ta koncept izvedem do konca, dobim odgovor, zakaj so janičarji hujši kot Turki. Namreč, medtem ko Turek more biti dvojezičen, Janičar mora biti enojezičen.

In kdor rad manipulira s pojmom *odpadnik* (apostat) ter *izdajalec*, naj v Prilogi pogleda čez plot (str. 10–11). Kako se lahko porabi denar, ki ga Avstrija podarja ob 85-letnici plebiscita (spletni naslovi: www.

hak-vk.at; www.gym1.at; www.pts-volekermarkt.ksn.at).

Kogar zanimajo nadržbnosti, lahko časopis naroči. Ne bo zaman! Zakaj? Zato:

Nedelja se mi zdi časopis, ki uporablja slovenščino brez politične vsebine. Ali povedano drugače: slovenščina je tu jezik strpnosti. Ki ga obvladujejo le tisti, ki so mojstri dvojezičnosti. Ko gre za dva, so tako odprte vse možnosti za dialog. Če si slednjega zamislim v verskem smislu, ne mislim na morebitni dialog med Bogom in Hudičem. Zato namreč ne, ker Hudič (kar koli že je ali ni) po svoji naravi ne more, ne zna in noče (z)graditi dialoga. Hudič po svoji naravi deluje politično, ima pač *hudičevski* cilj. Ne, v verskem smislu si predstavljam vernika in nevernika, ki v dialogu iščeta, kaj je v človeku *Božja iskra*, inherentna sestavina človekovega bivanja. V jezikovnem smislu pa si predstavljam dialog med dvema človekoma tako, da govorita različna jezika, ki pa zaradi *Božje iskre* imata ne le enako, temveč isto govorico.

Upam, da bo **Nedelja** to tudi v prihodnosti. In takrat bom morda tvegal in ji poslal odlomek iz (H)Enohove knjige, apokrifnega spisa Stare zaveze, svoj prevod (iz nemščine, ki je prevod iz stare cerkvene slovanščine, ki je prevod verjetno iz grščine, ki je prevod iz verjetno hebrejskega izvornika) o stvarjenju človeka, ki v sebi nosi *Božjo iskro*. Ki zato sprejema drugačnost svojega bližnjega. Odlomek sem prebiral že v Jugoslaviji sedemdesetih let, navadno na svojem prvem predavanju medicincem, slovesno, v grobni tišini, ki nas je obvladovala še dolgo potem, ko sem obmolnil:

... In bil je večer, in bilo je spet jutro, šesti dan. In šestega dne sem velel svoji modrosti, naj naredi človeka iz sedmih sestavin: Njegovo meso iz prsti, njegovo kri iz rose, iz sonca njegove oči in iz brezdanjega morja, njegove kosti iz kamenja, njegove misli iz hitrosti angelov in iz oblakov, njegove kite in lase iz zeli zemlje, njegovo dušo iz mojega duha in iz vetra. In dal sem mu sedem bitnosti: Sluh mesu, videnje očem, duhanje duši, čutenje kitam, okus krvi, kostem potrpežljivost in mišljenju sladkost. Glej, izmislil sem si tudi umetnost govornice. Iz nevidne in iz vidne narave sem ustvaril človeka, iz obeh, smrt in življenje. In slika pozna besedo, tako kot vsako drugo bitje, v velikem malo in v malem veliko. In na zemlji sem ga postavil kot drugega angela, častnega, velikega in čudovitega. In postavil sem ga za kralja zemlje in kraljestvo ima od moje modrosti. In od mojih bitij mu na zemlji ni nič enakega. ■

Marjan Kordaš

Nezvestoba

Kako razumeti nezvestobo, se soočiti z njo in premagati njene posledice, Veronika Seles, Didakta, Radovljica 2008; 314 strani

Pred leti je prišla v mojo ambulanto gospa z močno lumbalgijo. Predpisala sem ji »ustrezno« medikamentozno in fizikalno terapijo. Po nekaj dneh, ko sem jo naključno srečala na hodniku, se je pohvalila, da ji je že veliko bolje. Po štirinajstih dneh je prišla na kontrolni pregled. Nemalo sem bila presenečena, ko je navajala, da ji terapija nič ne pomaga, da ima skoraj enake težave kot pred začetkom zdravljenja. V njeni pripovedi sem začutila nelagodno napetost, zato sem jo previdno vprašala o njenem čustvenem počutju. Vzela sem si dovolj časa za pogovor, v katerem mi je gospa zaupala, da jo mož vara, da on to zanika in se z njo tudi sicer noče kaj dosti pogovarjati. Le tu in tam se pogovarjata o njuni desetletni hčerki. Bila je vidno prizadeta, dokler se ni končno nekoliko sprostila z jokom. Ni vedela, kaj naj stori, saj je bila čustveno navezana na moža, po razkritju njegove afere pa močno čustveno prizadeta, z občutkom lastnega razvrednotenja in izdaje. Želela bi poskusiti rešiti svoj zakon, da bi si izboljšala svojo samopodobo, pa tudi zaradi hčerke, toda ne za vsako ceno.

Predlagala sem ji, kam naj se obrne za pomoč družini, ki v tistem času še ni bila popularna, in ji predpisala v naši ustanovi še masažo hrbta. Na kontrolo ni prišla k meni, ker sem odšla na dopust.

Čez nekaj mesecev me je poiskala s čisto novim izrazom na obrazu in brez bolečin v križu. Prišla se je zahvalit, ker sem jo napotila na »pravi naslov« za vse težave, ki so jo pestile več kot leto dni in se je njihovo število brez konca le kopičilo.

Še veliko let zatem se me je spomnila z novoletnim voščilom, na katerem je bil vedno podpisana tudi njen mož.

Po tem spoznanju sem se pri svojem poklicnem delu vedno spraševala, ali ima bolezen poleg zaznavnih ugotovitev na zdravstvenem stanju pacienta še drugo oprijemljivo ozadje, ki ga je treba upoštevati in ustrezno obravnavati sočasno z zdravljenjem somatskih znakov bolezni.

Danes imamo vrsto znanstvenih dokazov o povezavi somatskih bolezni s stresom oziroma psiho človeka. Družinska ali partnerska kriza je eden hujših stresov, ki more sprožiti začasno ali trajno oškodovanje zdravja posameznika in (ali) bližnjih družinskih članov.

Ko je radovljiška Didakta izdala knjigo z naslovom Nezvestoba, sem jo z zanimanjem vzela v roke, saj je pri nas prva knjiga, ki nam daje informacijo o razlogih za nezvestobo, kako se z njo soočiti in kako ukrepati, da bi ostalo čim manj posledic pri vseh vpletelih.

Avtorica knjige je Veronika Seles, psihoterapevka, magistra znanosti s področja družinske in zakonske terapije. Je specialistka relacijske teorije in prakse na International Psychotherapy Institut v Washingtonu. Trenutno zaključuje doktorski disertaciji na Univerzi v Ljubljani in na North Central University v Arizoni, obe s področja družinske in zakonske terapije. Deluje kot psihoterapevka na svojem inštitutu (PTI v Celju), ki ga je ustanovila leta 2006.

Beseda nezvestoba pomeni prekinitve zaupanja v osebo, s katero smo poročeni ali v dolgo trajajoči zvezi. Vključuje izdajstvo, prevvaro, laži, ponižanje, odsotnost empatije, narcisoidnost, bolj ali manj prikrito dvojno življenje.

V novejšem pojmovanju nezvestobe ni nujno, da so afere spolne. Nekatere, na primer spletne, so predvsem čustvene. Res pa je, da imajo najbolj destruktivne posledice za partnerstvo ali zakon zunajzakonska razmerja, ki vključujejo čustva in telo. Nenadejano pri tem je, da nezvesti partner večinoma ne uživa predvidene sreče, saj mora ves čas skrbeti, da ostane afera čim bolj skrita.

V sodobni družbi ima monogamija vedno manj družbene podpore. Po eni strani zavrača afere, še posebno za poročene ženske, sočasno pa jim daje veličastno podobo v filmih, romanih, spolnost pa uporablja za promocijo raznovrstnih izdelkov.

Slovenci nismo izjeme za nezvesto vedenje v primerjavi z ZDA ali Zahodno Evropo.

Knjiga je zasnovana kot priročnik, razdeljena je na sedem poglavij. Zanimiva je od prve do zadnje strani. Za razumevanje vsebine ne bo večje škode, če se lotimo branja le poglavja, ki nas trenutno bolj zanima.

Uvod avtorica zaključuje z navedbo, da je osnovni cilj predanega in zavezujočega zakonskega ali partnerskega odnosa v misli, da o svojem (zakonskem) partnerju razmišljamo kot o svojem najboljšem prijatelju. Dobra prijateljstva in ljubeč zakon je možno ohranjati le, ko oboje cenimo in znamo ohranjati razliko med njima.

V drugem poglavju navaja statistične podatke. V 80 odstotkih zakonov prihaja do nezvestobe, ki ni povezana z vero ali geografskim poreklom.

Glavni predikator za nezvestobo je spol (moški).

Statistični podatki se zelo razlikujejo v različnih raziskavah zaradi različnih metod dela. In čeprav so anonimne, ljudje, ki varajo, velikokrat niso odkriti.

Posebno pozornost namenja nezvestobi na delovnem mestu in »internetni« nezvestobi, ki sta bolj aktualni v zadnjih dvajsetih letih.

Tretje poglavje obravnava različne tipe nezvestobe, njihove vzroke in »spolzka tla«, kjer zvestoba lahko odpove (delovno mesto, dobri prijatelji, splet, prve ljubezni). Opozarja kako prepoznati prve znake, ki vodijo v nezvestobo, kako se jim izogniti. Obsežna je razlaga pojma ljubosumja, zapletenega čustva, ki je neločljiv del tako ljubezni kot tudi prevare.

Poglavje o travmi nas seznani o čustvenem dogajanju in poskusih ukrepanja v času suma ali odkritja afere, ko preživljata fazo razdvojenosti oba – vpleteni in prevarani partner.

V nadaljevanju izvemo o iskanju pomena in vzrokov za nezvestobo, o vzponih in padcih partnerskih odnosov. Osebne vrednote, sposobnost empatije, obnavljanje dane zaveze, konflikti med vrednotami in delovanjem, socialno okolje, ki tolerira ali obsoja nezvestobo, so pomembni pokazatelji partnerskega odnosa. Zanimiva je ugotovitev, kako vstopajo v afere kot tretji udeleženci predstavniki obeh spolov in različnih statusov. Večina samskih žensk verjame, da bodo njihovi poročeni ljubimci zapustili svoje žene, in se njihovo življenje vrtilo po navadi le okrog afere. Pri tem ne čutijo nobene krivde in nobene empatije do žene in otrok svojega ljubimca. Samski moški kot tudi poročeni moški in poročene ženske pa jemljejo afero kot stvar postranskega pomena, razen ko vstopi poročeni v afero z namenom, da bi zapustil dosedanje partnerstvo.

Šesto poglavje je namenjeno okrevanju po prevari za vsakega od udeleženi. Vsaka vrsta nezvestobe zahteva drugačen postopek pri okrevanju, ki je praviloma dolgotrajno. Zahteva veliko strpnosti in

potrpežljivosti pri obeh partnerjih, ko sta se odločila, da bosta ohranila svojo skupnost. Nezvestoba se lahko konča z razbitjem zakona ali partnerstva. V tem primeru je zdravljenje individualno, prav tako dolgotrajno. Stanje je lažje obvladljivo ob podpori in vodenju za to usposobljenega strokovnjaka, še posebno, ko gre tudi za preprečitev dodatnega oškodovanja otrok.

Zadnje poglavje nam strnjeno osveži navedbe celotne knjige o vzrokih, o kritičnih elementih za zdravljenje travme in o preprečevanju nezvestobe.

Med drugim nas spomni, da srečen zakon ni cepivo zoper nezvestobo in da partner, ki vara, praviloma ne daje dovolj svoji družini, ne pa da od nje premalo dobiva.

Pravo ljubezen označuje sprejetje, razumevanje in sočutje. Tu tiči tudi razlog, zakaj se tako malo ljudi z zunajzakonskim partnerjem na koncu poroči. Tisti, ki pa se poročijo, imajo skrajno veliko možnost kasnejše ločitve. Ko afera ni več prepovedan odnos, romantične fantazije izginejo.

Avtorica Veronika Seles pravi, da je razkritje afere največji dogodek v zgodovini partnerstva ali zakonske zveze. Pomeni konec starega odnosa in začetek novega, ki lahko pomeni temeljito spremembo vzorca vedenja, vrednot in prepričanj. Povzroči spremembo nefunkcionalnega komuniciranja in razrešitev drugih nerešenih problemov. Namenila je knjigo vsem, ki so ogrozili svojo partnersko zvezo, njihovim prevaranim partnerjem in tretjim osebam iz trikotnika. Nenazadnje je knjiga vir informacij in izhodišč vsem tistim, ki želijo svojo zvezo zaščititi pred morebitno nezvestobo.

Vredno jo je prebrati. ■

Majda Kurinčič Tomšič

ZDRAVNIKI V PROSTEM ČASU

Au - foristična tinktura

Aforizmi v beli halji z geografskim poreklom

Janez Tomažič

V zadnjem mesecu se je na področju zdravstva v Sloveniji zgodil eksces. Ni bilo nobenega ekscesa.

Kaj je najpomembneje za vsakega mladega zdravnika:
Kako postati star zdravnik.

Nedavno mi je kolega potožil, da je šele po ločitvi doumel, kaj je ločitvena dieta.

Misel k cinizmu nagnjenih bolnikov: »Nikoli nisem imel težav zaradi bolezni. Težave sem imel samo zaradi zdravnikov«.

Če nekomu z že ravnim EKG-jem rešimo življenje »Last minute«, mu priporočimo, da si »First minute« rezervira vsa naslednja potovanja.

Pri določenem interesu se v mali Sloveniji takoj sklene krog poznanstev. »Konflikt interesov« je kvadratura tega kroga.

Aforizmi

Dušan Sket

Veliko več akcij imamo za zdravo kot za dobro srce.

Kapitalist kot glavni govornik na prvomajski proslavi je contradictio in adiecto. To je tako, kot da bi ateist imel velikonočno pridigo.

Zakaj ni več političnih vicev? Ker se danes zanje nič ne dobi.
Kaj, če bo viagra predolgo delovala? Pa peljite gospo prej v kino.

Poznal sem nekoga, ki se je hvalil, da je imel več kot 100 žensk.
No, za pogrebom je šla samo ena.

Kako si predstavljam konec sveta? Tako, kot je sedaj, samo malo hitreje.

Pesmi

Dušan Sket

Otroci

Otroci gledajo plesati metulje,
brenčече čmrlje na cvetju
in enodnevnice v roju.
Najdejo polževo slinasto sled,
če se dotaknejo rožička,
ga potegne navznoter,
počakajo, da ga spet izviha.
Zalezujejo žabe,
hitrih martinčkov ne morejo ujeti.
Mrtvim ptičkom delajo grobke.
Trgajo rumeni regrat,
iz njegovih stebelc delajo kodre
in pihajo lučke.
Iz marjetic spletajo venčke,
potonike ogulijo.
Obračajo velike kamne,
pod njimi najdejo
deževnike in stonoge.
Opazujejo vodne polže in drsalce.
Kačji pastirji se jim kovinsko svetijo.
Toda slepca pobijejo s kamni,
rečejo, da je kača.

Suhi list

Suho listje šumi pod koraki,
veter ga raznaša,
vrtinči ga v zrak,
sončni žarki ga prestrezajo
in odlagajo na gladino ribnika.
Včasih kakšen mlad romantik
pobere suh list,
vloži ga med strani poezij,
v prsnem žepu jih nosi.
Potem pa,
čez dolgo vrsto let,
že osivel mož,
odpre knjigo,
ki jo je prebiral kot mladenič.
Suh list je še tam,
spomni se tistega dne,
ko je listje šumelo pod koraki
in mu je sonce sijalo v obraz.

Pajek

Gledam te pajek
na sredini tvoje mreže.
Dotaknem se te s prstom.
Zbežiš v skrivališče.
Živ si,
individuuum.
Tvoje celice imajo jedro,
v citoplazmi imaš mitohondrije,
ribosome, endosome,
kot jaz.
Imaš glukoza-6-fosfat-izomerozo,
fosfodiesteraze,
holinesterazo,
DNA-nukleotidiltransferazo
in vse ostalo,
gene za to in ono,
kot jaz.
Ne bom te poučeval,
dihavno verigo uporabljaj,
da dobiš energijo.
Imaš aktomiozin,
da se bliskovito premikaš,
plen uloviš v mrežo
(takšnih lepljivih beljakovin
jaz ne znam narediti).
Plen prebaviš,
kar v njem samem,
nato posrkaš nastali koktajl.
Pajek, pajek,
ne zameri, če te tikam,
po genih sva skoraj bratranca,
kako lepa je tvoja mreža
med krizantemami,
v jutranji rosi.

Oditi

Najlažje je oditi,
ko ničesar ne čutiš razen gnusa,
in bi rad zaprl oči.

Ko pa pride bolezen, aritmija,
bolečina, paraliza,
potem hočeš še malo živeti.

Prekladajo te iz postelje v postelj,
cevke ti vtikajo,
potem še nočeš oditi.

Praznik

Odstranite zastave, prapore, transparente,
odstranite častne čete in tribune,
predsednike, ministre in diplomate,
odstranite vse skupaj.

Ne zastirajte mi pogleda
na gozdove in skalne vrhove,
na sonce, ki zahaja,
na zvezde, ki se prižigajo.

Sedim na balkonu,
gledam tja čez na zeleni gozd,
kozarec rdečega držim v roki
in ga počasi srkam.

Oglas

Izgubila se je vera v človeka.
Prosimo poštenega najditelja,
da nam jo vrne.
Je bolj majhna,
naivnega videza,
ima precej brazgotin,
rada pije.
Pretvarja se,
da ni izgubljena,
a ne verjemite,
prav po tem jo boste prepoznali.
Če naletite nanjo,
je ne vznemirjajte,
zamotite jo,
pogovarjate se z njo,
nekdo pa naj diskretno pokliče
na telefonsko številko .....
Prišli bomo po njo.

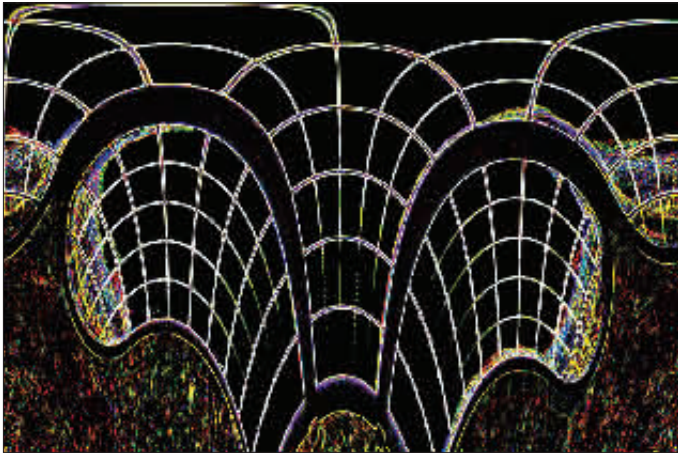

Hiše malo drugače

Aleksander Brunčko

Kar nekaj mesecev priprav je bilo potrebnih za zbiranje gradiva za razstavo fotografij na temo »okna«. Ker pa so se mi zdala običajna okna iz moje okolice enolična, morda celo dolgoča-

sna, sem jih skušal narediti bolj zanimive. Delno z uporabo filtrov pri fotografiranju, delno s pomočjo programa Adobe Photo Shop. Sedaj so na ogled, in vesel bom komentarjev. ■

NOVA SPLETNA STRAN ZDRAVNIŠKE ZBORNICE SLOVENIJE

www.zdravniskazbornica.si

Zaslonka

SLOVO

Saj vem,
panovno bo dan toplejši, pogled jasnejši in nezarosen.
Vreščanje otrok bo prebilo sivine neslišnost.

Toplina sonca bo ponovno bleščala,
tisto prijazno gamazenje bo prekrilo kožo vse biti.

Vem, ker ni prvič. Že sva se soočala. Ta sivina in jaz.

A danes mi pustite z žalostjo prijateljevatil
Ker je samo še danes pogled prepričljiv,
besede še polne, dotik še ostaja.

Samo še danes!
Jutri pričinja bledeti, prekrilo ga bo sonce,
odlil se bo v oddaljeno pozaba občutka...

Igor Kočevar

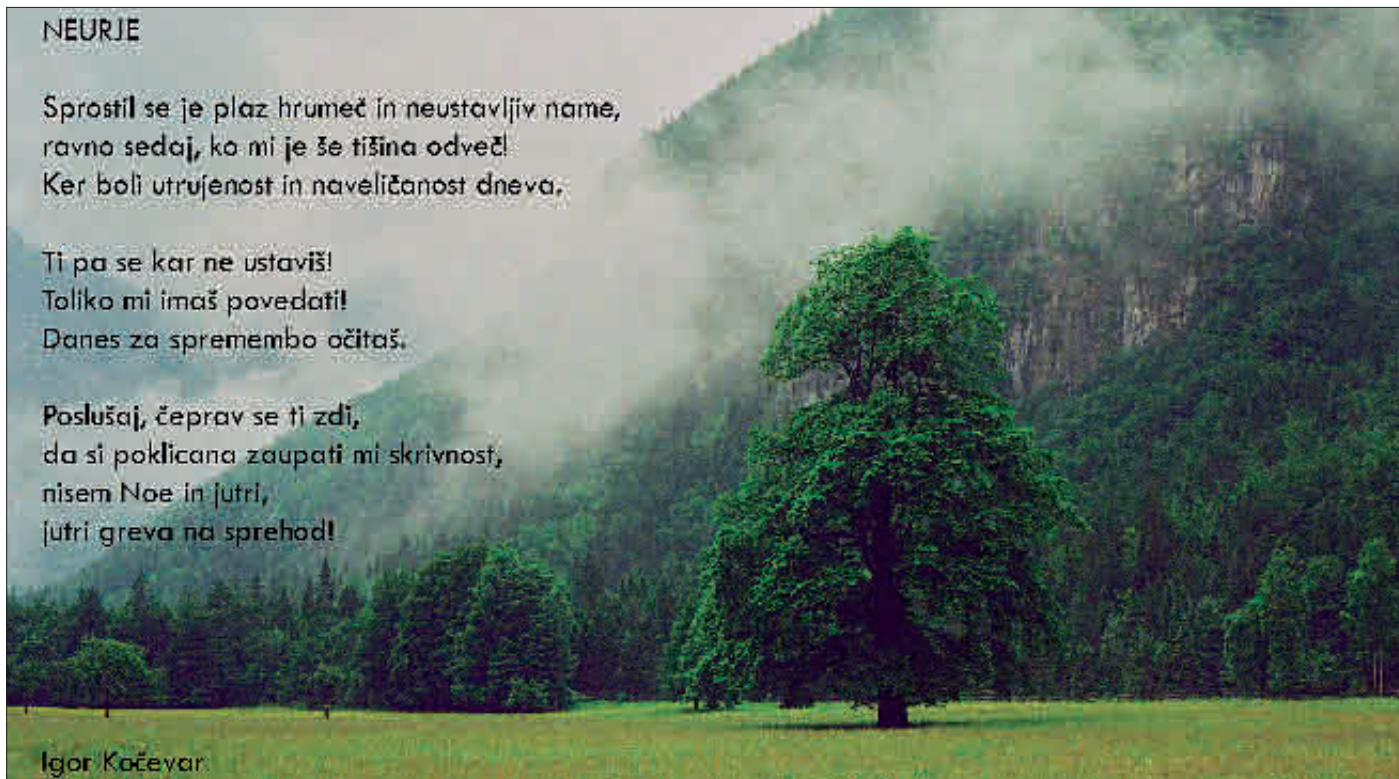
NEURJE

Sprostil se je plaz hrumeč in neustavljiv name,
ravno sedaj, ko mi je še tišina odveč!
Ker boli utrujenost in naveličanost dneva.

Ti pa se kar ne ustaviš!
Toliko mi imaš povedati!
Danes za spremembo očitaš.

Poslušaj, čeprav se ti zdi,
da si poklicana zaupati mi skrivnost,
nisem Noe in jutri,
jutri greva na sprehod!

Igor Kočevar

Po Škofjeloškem hribovju

Vilma Šifrar Eniko, Mojca Velikonja Vagner

Agencija Misenedamo Vilma Trek je preizkušenim abrahamovcem 4. maja poslala povabilo za pohod po Škofjeloškem hribovju v okviru programa Krepimo naše sive celice, gladka in progasta mišična vlakna.

Zbor je bil pred gostilno na Vidmu v Poljanah 7. junija ob 8. uri zjutraj. Glede na kondicijo najšibkejše(ga) udeleženke(ca) smo se odločili za dolžino in strmino pohoda.

Vijugasta cesta nas je vodila skozi izjemno in privlačno pokrajino proti slikoviti vasi Javorje. V bližini vasice Žetina smo pustili svoje jeklene

konjičke, krepko zajeli sapo in se ob spremljavi ptičjega žvrgolenja zakačili proti 1562 m visokemu Blegošu. V dolini smo občudovali meglico, ki so jo topili topli jutranji žarki, pod nami so ležale posamezne kmetije. Le neizmerna ljubezen do te prelepe pokrajine, ki jo je v svojih delih opeval pisatelj Ivan Tavčar, ohranja življenje na teh strmih bregovih.

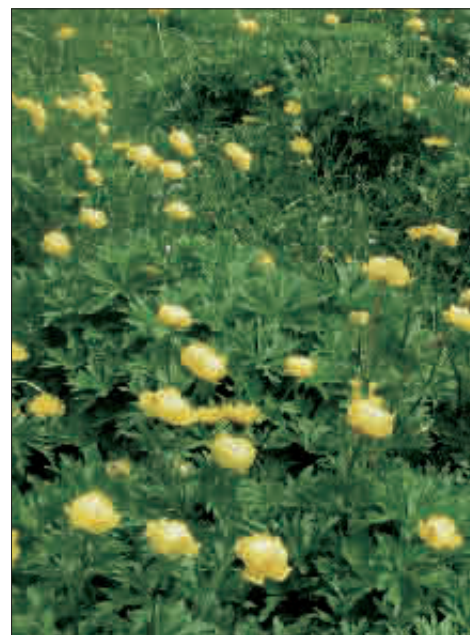
Na vznožju Blegoševе pleše nas je pozdravil botanični vrt. Cela planjava veličastnih pogačic nas je obsijala s svojo zlato rumeno bravo, med njimi so se bohotili prekrasni modri encijani in sramežljivo mežikale cele blazinice zaspančkov. Očesa nismo mogli odtrgati od dišečih murk. Naš trud je bil na vrhu okronan s slikanjem ob preprogi zlatih pogačic. Če se sonce ne bi skrilo in Blegoša ne bi ovili oblaki, bi imeli enkratnega razgled na zahodni del naše ljube domovine. Na dosegu roke bi bil naš očak Triglav, Karavanke na dlani, Kamniške Alpe tik pred nosom. Ljubljanska kotlina bi bila s tega vrha tako majhna, Snežnik ne bi bil daleč stran. Če bi stopili na prste, bi lahko videli celo morje.

Sledil je spust do koče, kjer je bil postanek in čas za osvežitev.

Zaključek je po spustu v dolino sledil na kmečkem turizmu Pri Ažbetu, kjer nismo tolažili le lakote z izvrstno domačo hrano, ampak v spominski sobi veliko izvedeli o našem slikarju Ažbetu, ki se je rodil prav na tem kraju.

Glede na naravo izleta je bilo seveda zelo lepo in primerno, da smo se seboj pripeljali tudi svoje najljubše družinske člane in smo tako izkoristili še možnost, da smo se med seboj malo bolje spoznali.

Če vas muči radovednost, kdo smo, vam poveva, da smo to nekatere nekdanje študentke in dva študenta stomatologije, vpisani v študijskem letu 1976/77. Sklenili smo, da se prvo soboto v juniju spet dobimo. ■

Ustvarjalnost je notranja sila, ki nima omejitev

Barba Štemberger Zupan

Vonj morja in šumenje vetra z obale smo že zamenjali za ropot mestnega vrveža, vrnili smo se v tempo vsakdana, spet smo vpeti med dom in službo, le v spominu ohranjamo poletne radosti, izlete in poležavanje v prostih dneh ali čas, ki smo ga lahko posvetili različnim hobijem v družbi svojih najbližjih.

Organizatorji prireditev za bolnike v Kliničnem centru v Ljubljani, prizadevni člani KUD-a Kliničnega centra in Medicinske fakultete, so tokrat na široko odprli vrata in v svoj osrednji prostor spustili veter narave, ki sta ga upodobila slikarja, sicer zdravnika: anesteziologinja prim. Jasna Müller in kardiološki kirurg doc. Dušan Müller. Oblike zelišč in cvetja je s svojimi dekoracijami predstavila Vesna Aljančič v Mali galeriji. Prireditev je vodila predsednica KUD-a dr. Zvonka Zupanič Slavec, za glasbeni program pa so poskrbeli pevci zbora Mlada srca z zborovodkinjo Nadon Naco Čik.

Tokratna razstava v osrednji galeriji prikazuje, kako lahko zakonca, ki se poklicno dopolnjujeta, ki živita skupaj, dosežeta popolno harmonijo še s hobijem, ki ju povezuje v slikarstvu kot izraznem sredstvu. Torej na skupnih izletih, potovanjih doživljata trenutke v naravi in opazujta iste pojave, ki pa jih skozi slikarstvo izražata vsak po svoje, v različnih tehnikah in si pri tem dopuščata ustvarjalno svobodo. Imata skupne pogovore, druženja in radosti, imata ustvarjalne znanice in prijatelje, skupaj obiskujeta razstave, imata skupne spomine, se dopolnjujeta in hkrati hodita vsak svojo pot. Ob njunih obletnicah in prehojeni življenjski poti lahko morda povem največ, če citiram besedilo pesnice in lončarke Ifigenije Simonović: »... Biti dva je odrešitev. Samo, če sta dva, je ljubezen, samo če sta dva, je spomin, samo dokler je spomin, je nesmrtnost. Ni treba vsega vedeti, včasih zadostuje čutiti...«

Jasna Müller je bila rojena pred 80 leti na Dolenjskem. Študij medicine je končala leta 1952 in si izbrala specializacijo iz anesteziologije. Posebej se je posvetila zdravljenju bolečin in leta 1978 odšla za štiri mesece na Kitajsko študirat akupunkturo, ki jo je umestila med metode zdravljenja bolečine v Sloveniji. Po upokojitvi leta 1983 se je naključno udeležila tečaja slikanja na svilo. Leta 1997 se je včlanila v Likovno sekcijo KUD-a, svoja dela pa je že razstavljala na društvenih skupinskih razstavah. Njene slike na svilo je predstavil likovni terapevt Janez Milkovič Jano. Opisal jih je kot doživite v tipičnem ženskim principom, z živahnimi barvami, kot mehko in toplo pripoved o trenutkih, ki so lahko tudi večnost, kar pravzaprav umetnost je. Njena drevesa in krajine zahtevajo poznavanje tehnologije barvanja svile, detajli so poudarjeni s konturami. Na odprtju nas je avtorica prepričala o svojem delu, saj je nosila ročno poslikano, živo pisano svileno tuniko.

Dušan Müller je bil rojen leta 1923. Dolga leta je igral violino. Študij medicine je končal leta 1950 in se nato specializiral za žilno in srčno kirurgijo. V Likovno sekcijo KUD-a se je vključil hkrati s svojo ženo in bil takoj izvoljen za predsednika te sekcije, ki jo je vodil do leta 2004.

Različnost slikarskih del Dušana Müllerja je Jano Milkovič pripisal zavezanosti avtorja miru in tradicionalnosti. Dušan Müller v svojih delih odpira obzorja, kjer igra veliko vlogo barva, ki se podreja zakonitostim

v naravi in le redko, pa vendar, vzpostavlja svoje notranje občutenje. Ne pripoveduje zgodb, vendar prikazuje področja, kjer je edini kriterij brezpogojnost. Avtor se ne ozira na končni format slike, saj v svoje krajine naniza slikarska polja do obzorja in čez. Do izraza prihajajo mehki prehodi, ki jih dopušča tehnika pastela.

Anesteziologinja prim. Jasna Müller in kardiološki kirurg doc. Dušan Müller sta kot slikarja navdušila z radoživo barvitostjo. Prejemata priznanje KUD-a za svojo ustvarjalnost in življenjska jubileja (foto: Biserka Komac).

Ta razstava je njuna prva skupna samostojna razstava slikarskih del, ki so nastala skozi njun čas likovnega ustvarjanja. S svojimi deli opozarjata, da je ustvarjalnost notranja sila, ki nima omejitev in je dovolj sama sebi. Avtorjema, zakoncema Müller, je Bernarda Zajc, podpredsednica Likovne sekcije, v imenu KUD-a podelila priznanje za razstavo in jima čestitala za plodno življenjsko silo.

Razstava v Mali galeriji prikazuje cvetlične dekoracije Vesne Aljančič. Z njenimi deli bi lahko osveščali javnost, da je življenje vredno tudi ob bolezni, saj če jo znamo sprejeti, smo kljub stiskam lahko ustvarjalni. Avtorica je to opisala z besedami: »15 let je minilo, odkar se je v moje telo naselil podnajemnik, Parkinsonova bolezen. Dokler lahko, poskušam živeti v njo v sožitju.« Na svojih sprehodih po naravi Vesna Aljančič premaguje težke noge in prevelike kamne na poti, opazuje in ugotavlja, da med kamenjem domujejo lepe cvetlice... Nabrano cvetje suši za čaje, predvsem pa iz njih ustvarja kompozicije, ujetje v format papirja, in tako ohranja spomin in stik z naravo. Tako iz različnih suhih cvetov nastajajo novi motivi, ki jih poudarja z izbori različnih barv podložnih papirjev. Razstavo slik dopolnjujejo še pajaci, figure iz blaga v različnih barvah, poimenovani Florjane. Vsa razstavljena dela bo avtorica po zaključku razstave podarila novi Pediatrični kliniki v Ljubljani.

Vesno Aljančič je predstavila njena psihologinja iz Dnevnega centra aktivnosti za starejše občane na Puhovi 6 v Ljubljani, Vera Grobelnik. Prav iz tega centra pa je tudi pevski zbor Mlada srca, ki je nastopil na prireditvi. Štiriindvajset ljubiteljev starih slovenskih napevov, ki

Vesna Aljančič s svojim delom dokazuje premoč nad boleznijo in v darovanju drugim išče spodbude za svoje nadaljnje delo (foto: Biserka Komac).

imajo »mlada srca v stari embalaži«, kot se večkrat pošalijo, si pomaga premagovati vsakodnevne težave s petjem. Vodi jih Nada Naca Čik, ki izhaja iz družine ljudskih pevcev in jih spremlja tudi z zvoki diatonične harmonike. Zapeli so venček domačih pesmi o morju, denarju, o možu, o mesecu ... Pesem vedno prinese radost in sproščeno vzdušje na prireditve za bolnike in tudi tokrat so Mlada srca dobila podporo z glasnim ploskanjem. Članica zbora Špela Tekavec je svoji kolegici (iz Dnevnega centra, tokratni razstavljalavki v Mali galeriji) Vesni napisala in javno prebrala pesem, ki opisuje, da so v cvetju skrite vse želje, žarki sonca in veselja in kar v srcu spi, kar oči vidijo najraje, se vidi in spet oživi v okvirih njenih slik.

V galeriji Medicinske fakultete je sočasno na ogled fotografska razstava študentke Ksenije Slavec »Pripoved vzhodne Turčije«. Vabljeni na ogled vseh treh razstav.

Naslednja prireditev za bolnike bo 7. oktobra ob 16.30, saj želijo z razstavami vzpodbudno vplivati na bolnike in njihove svojce, ki prihajajo v Klinični center, in z barvitostjo slikarskih del prebuditi pozitivno mišljenje in vonj po radostnem ustvarjanju. Želim jim uspeha in obiskovalcem veliko užitka. ■

PERSONALIA

Zdravniška zbornica Slovenije objavlja seznam zdravnikov, ki so opravili specialistični izpit

Igor Bukovnik, dr. med.,
specialist ortopedske kirurgije,
izpit opravil s pohvalo 1. 7. 2008

Alja Črnej, dr. med.,
specialistka oftalmologije,
izpit opravila 1. 8. 2008

Gregor Hlebič, dr. med.,
specialist urologije,
izpit opravil s pohvalo 27. 8. 2008

Mariusz Kosi, dr. med.,
specialist ginekologije in porodništva,
izpit opravil 7. 7. 2008

Lea Mlakar, dr. med.,
specialistka ginekologije in porodništva,
izpit opravila 18. 8. 2008

Primož Praček, dr. med.,
specialist splošne kirurgije,
izpit opravil s pohvalo 22. 7. 2008

Saša Rakić, dr. med.,
specialist ginekologije in porodništva,
izpit opravil 11. 7. 2008

Mag. **Mihael Rogač**, dr. med.,
specialist pediatrije,
izpit opravil s pohvalo 9. 7. 2008

Sabina Senčar, dr. med.,
specialistka ginekologije in porodništva,
izpit opravila 9. 7. 2008

Mag. **Andreja Trojner Bregar**, dr. med.,
specialistka ginekologije in porodništva,
izpit opravila s pohvalo 11. 7. 2008

Ilonka Vučko Miklavčič, dr. med.,
specialistka psihiatrije,
izpit opravila 16. 7. 2008

Izvolitve v učiteljske nazive na Medicinski fakulteti v Ljubljani

Na seji senata Medicinske fakultete dne 30. 6. 2008 so bili izvoljeni v naziv

izp. prof. dr. **Veronika Kralj Igljič**, univ. dipl. fiz.
– ponovna izvolitev v naziv izredne profesorice za področje biofizika

doc. dr. **Andrej Kmetec**, dr. med.
– izvolitev v naziv izrednega profesorja za področje kirurgija

asist. dr. **Štefan Grosek**, dr. med.
– izvolitev v naziv docenta za področje pediatrija

asist. dr. **Mateja Erdani Kreft**, univ. dipl. biol.
– izvolitev v naziv docentke za področje biologija celice

asist. dr. **Marija Petek Šter**, dr. med.
– izvolitev v naziv docentke za področje družinska medicina

dr. **Samo Vesel**, dr. med.
– izvolitev v naziv docenta za področje pediatrija

dr. **Samo Zver**, dr. med.
– izvolitev v naziv docenta za področje interna medicina

dr. **Boris Gašpirc**, dr. dent. med.
– izvolitev v naziv docenta za področje ustne boleznin in parodontologija

- doc. dr. **Živa Pohar Marinšek**, dr. med.
– ponovna izvolitev v naziv docentke za področje patologija
- doc. dr. **Boštjan Luzar**, dr. med.
– ponovna izvolitev v naziv docenta za področje patologija
- asist. **Anja Boc**, dr. med.
– ponovna izvolitev v naziv asistentke za področje anatomija
- asist. dr. **Zdenka Čebašek Travnik**, dr. med.
– ponovna izvolitev v naziv asistentke za področje psihiatrija
- asist. dr. **Martina Fink**, univ. dipl. kem.
– ponovna izvolitev v naziv asistentke za področje biokemija in molekularna biologija
- asist. dr. **Damir Franič**, dr. med.
– ponovna izvolitev v naziv asistenta za področje ginekologija in porodništvo
- asist. **Anton Jošt**, dr. med.
– ponovna izvolitev v naziv asistenta za področje anesteziologija z reanimatologijo
- asist. mag. **Nena Kopčavar Guček**, dr. med.
– ponovna izvolitev v naziv asistentke za področje družinska medicina
- asist. dr. **Marko Kralj**, dr. med.
– ponovna izvolitev v naziv asistenta za področje ortopedija
- asist. **Simona Rajtar**, univ. dipl. biol.
– ponovna izvolitev v naziv asistentke za področje farmakologija in eksperimentalna toksikologija
- asist. **Aleš Rozman**, dr. med.
– ponovna izvolitev v naziv asistenta za področje interna medicina
- asist. **Aleksander Stepanović**, dr. med.
– ponovna izvolitev v naziv asistenta za področje družinska medicina
- asist. dr. **Larisa Stojanovič**, dr. med.
– ponovna izvolitev v naziv asistentke za področje anatomija
- asist. mag. **Aleš Vesnaver**, dr. med.
– ponovna izvolitev v naziv asistenta za področje maksilofacialna in oralna kirurgija
- asist. mag. **Jerneja Vidmar**, dr. med.
– izvolitev v naziv asistentke za področje kirurgija
- asist. dr. **Majda Zorec Karlovšek**, univ. dipl. kem.
– ponovna izvolitev v naziv asistentke za področje sodna medicina z medicinsko deontologijo
- Dime Sapundzhiev**, dr. med.
– izvolitev v naziv asistenta za področje maksilofacialna in oralna kirurgija
- Vladimir Debelić**, dr. med.
– izvolitev v naziv asistenta za področje oftalmologija
- Primož Karner**, dr. med.
– izvolitev v naziv asistenta za področje infekcijske bolezni in epidemiologija
- dr. Petra Popović**, dr. med.
– izvolitev v naziv asistentke za področje oftalmologija
- dr. Tadeja Režen**, univ. dipl. biol.
– izvolitev v naziv asistentke za področje biokemija in molekularna biologija

Novi doktorji in magistri znanosti s področja medicine

Doktorski naziv so dosegli:

- dr. **Tamara Rozman**, univ. dipl. biol.
Naslov: »Opis transferinskega lokusa in njegova uporaba pri filogenetskih analizah rodu *Salmo*«
Mentor: prof. dr. Peter Dovč
Področje: biokemija in molekularna biologija
Zagovor: 18. 6. 2008
- dr. **Mojca Podlesnik Beseničar**, univ. dipl. mikrobiol.
Naslov: »Človeški perforin in njegove interakcije z lipidnimi membranami in proteini«
Mentor: prof. dr. Gregor Anderluh
Področje: biokemija in molekularna biologija
Zagovor: 19. 6. 2008
- dr. **Mojca Stražišar**, univ. dipl. mikrobiol.
Naslov: »Analiza genetskih in epigenetskih dogodkov izbranih genov, ki sodelujejo pri uravnavanju

- celičnega cikla in njihovih sprememb pri pljučnem raku«
Mentor: prof. dr. Damjan Glavač
Področje: biokemija in molekularna biologija
Zagovor: 7. 7. 2008
- Magistrski naziv so dosegli:
- mag. **Andrej Kastelic**, dr. med.
Naslov: »Uspešnost zdravljenja in zadovoljstvo pacientov vključenih v substitucijski metadonski program v Republiki Sloveniji«
Smer: biomedicina – medicina
Mentor: prof. dr. Marga Kocmur
Področje: medicinske vede
Zagovor: 23. 6. 2008
- mag. **Marco Gergolet**, dr. med.
Naslov: »Pomen razvojnih nepravilnosti maternice v etiologiji spontanega splava pri bolnicah z endometriozo«
Smer: biomedicina – medicina

- Mentor:* prof. dr. Tomaž Tomaževič
Področje: medicinske vede
Zagovor: 4. 6. 2008

- mag. **Renata Rajapakse**
Naslov: »Seznanjenost prebivalcev Slovenije z znaki srčnega zastoja in temeljnimi postopki oživljanja«
Smer: biomedicina – medicina
Mentor: prof. dr. Marko Noč
Somentor: prof. dr. Janko Kersnik
Področje: medicinske vede
Zagovor: 3. 7. 2008
- mag. **Tina Močilnik**, univ. dipl. mikrobiol.
Naslov: »Ugotavljanje zgodnje okužbe z virusom hepatitisa C s presejalnim testiranjem z verižno reakcijo s polimerazo«
Smer: biomedicina – mikrobiologija
Mentor: prof. dr. Katja Seme
Področje: mikrobiologija
Zagovor: 2. 7. 2008

Umrla je prva slovenska profesorica anesteziologije prof. dr. Darinka Soban, dr. med.

7. julija 2008, ko je bila narava odeta v prelepo, bujno cvetje in zelenje, ki ga je prof. dr. Darinka Soban tako ljubila, se je sklenila njena izredno bogata življenjska pot.

Darinka Soban je bila rojena 13. maja 1921 v Novem mestu. Leta 1939 se je vpisala na Medicinsko fakulteto v Ljubljani (MF), kjer je promovirala leta 1949. Med vojno po šestem semestru, ko se je univerza zaprla, je leto dni volontirala pri prof. Božidarju Lavriču na Kirurški kliniki,

kjer se je naučila oskrbeti rane. Kasneje se je pridružila partizanski saniteti v IX. korpusu NOV, kjer je skrbela za ranjence v Očkovi bolnici. Po vojni je nekaj let ob študiju delala kot pomožna asistentka na Inštitutu za patofiziologijo MF.

Po diplomu 1949 ji je B. Lavrič ponudil mesto specializantke anesteziologije. Takrat nova medicinska veja je bila temeljni pogoj za razvoj kirurgije. Vsa evropska celina je to stroko prevzela od britanske vojne sanitete šele po letu 1945.

Darinka Soban je leta 1951 obiskovala zgodnje anesteziološke oddelke v Belgiji in se udeležila trimesečnega tečaja iz anesteziologije leta 1953 v Franciji.

Kot prva je leta 1954 naredila specialistični izpit v Zagrebu. Leta 1960, po smrti prim. dr. Draga Hočevarja, ki je bil organizator anesteziološkega oddelka na Kirurški kliniki, je prevzela vodstvo oddelka.

1962. leta je dr. Darinka Soban postala asistentka iz predmeta anesteziologija na Medicinski fakulteti v Ljubljani. Ob nekaj urah predavanj na MF v sklopu kirurgije je zavzeto vodila tudi redne vaje s študenti medicine za vzgojo prvih anesteziologov, ki so morali postopno dopolnjevati zdravniški sestav slovenskih bolnišnic. Po enoletnem tečaju v Centru za anesteziologijo Svetovne zdravstvene organizacije v Københavnu je D. Hočevar od leta 1952 do 1960 organiziral osem šestmesečnih tečajev za 41 specializantov. Nato je Darinka Soban, diplomantka tečaja SZO leta 1957, šolo nadaljevala do leta 1970 s še šestimi tečaji in 44 udeleženci. Ti šest- do dvanajstmesečni tečaji so bili osnovni

Prof. dr. Darinka Soban, dr. med.

pouk prvih 85 anesteziologov Slovenije. Prav tako je za medicinske sestre, ki so delale pri anesteziji in reanimaciji, vodila trimesečne tečaje.

Za potrebe slovenske anestezije je ob stiski z uvozom organizirala v Ljubljani konstrukcijo in izdelavo 100 anestezijskih aparatov tipa Boyl – Matjaž, ki so jih mnogo let uporabljali v vseh slovenskih bolnišnicah.

Prav tako je pomagala konstruirati 20 preprostih ventilatorjev tipa Pask, ki so jih izdelali.

Leta 1974 je dr. Darinka Soban dosegla doktorat znanosti s temo O kriterijih anestezijskih metod ter registriranju živčnega bloka z uporabo termografije. Preko rednih fakultetnih stopenj je leta 1982 dobila naziv in leta 1987 delovno mesto redne profesorice anesteziologije na MF v Ljubljani. Leta 1987 je dosegla ustanovitev razreda za anesteziologijo in reanimatologijo pri katedri za kirurgijo MF. Borila se je za status in mesto nove medicinske veje – anesteziologije, kar je bilo zelo težko.

Utružena od bojov za ugled anesteziologije in večnih poizkusov podrejanja nove anesteziološke znanosti kirurgiji se je leta 1970 umaknila z mesta vodje anestezijskega oddelka na Kirurški kliniki v Bolnišnico dr. P. Držaja. Tu je bil kirurški program zelo vabljev za razvijanje regionalne anestezije, s katero se je srečala na svojih številnih strokovnih izpopolnjevanjih v severnoevropskih deželah, predvsem Angliji, Belgiji, Franciji in Švedski, in jo razvijala v Sloveniji. Leta 1980 je uvedla osnovo sodobnih načinov regionalne anestezije v program specializacije za specialistični izpit iz anesteziologije in reanimatologije.

Prof. Darinka Soban je vsekakor vtisnila neizbrisni pečat slovenski anesteziologiji s tem, ko je bila prva profesorica anesteziologije v Sloveniji in je prenašala vedno nova strokovna spoznanja iz razvitejših centrov Evrope, s katerimi je vzdrževala stalne strokovne stike. Njena bibliografija obsega preko 30 strokovnih člankov s področja anesteziologije v domači in tuji literaturi ter preko 16 prispevkov s področja zgodovine in organizacije medicine.

Z več članki v Zdravniškem vestniku in

Medicinskih razgledih je skrbela tudi za lepo slovensko izrazje v medicini in v medicinskih učbenikih.

Bila je ustanovna članica Anesteziološke sekcije SZD leta 1959 in njena prva predsednica do leta 1970. Ob osamosvojitvi Slovenije je iz Anesteziološke sekcije SZD nastalo Združenje slovenskih anesteziologov – Slovensko združenje za anesteziologijo in intenzivno medicino – SZAIM, ki je Darinko Soban že po njeni upokojitvi imenovalo za svojo prvo častno članico na I. kongresu slovenskih anesteziologov v Lipici.

Darinka Soban pa ni bila samo anesteziologinja in zdravnica, ampak je bila njena ljubezen tudi botanika, ki jo je spremljala vse življenje. Že pri vpisu na fakulteto je nihala med študijem medicine in botanike, vendar se je odločila za medicino.

Bila je članica Prirodoslovnega društva Slovenije, kjer je dejavno sodelovala pri izdajanju društvenega glasila Proteus. V njem je objavila številne prispevke s področja naravoslovja.

Bila je tudi izredna poznavalka več evropskih jezikov, saj je aktivno obvladala angleščino, nemščino, ruščino, francoščino, švedščino, španščino, italijanščino in latinščino. Prevedla je številna dela, predvsem iz švedščine, prvo že leta 1968. Njen zadnji prevod iz švedščine – romana Resnici na ljubo avtorja Torniya Lindgren – je izšel spomladi 2008.

Prof. Darinka Soban je povezovala medicino z botaniko in se je zelo zavzemala za nadzor in obsojala zmotno uporabo zdravilnih rastlin. Bila je kritična do vse več laične literature o uporabi zdravilnih rastlin, ki ni bila pod nobenim strokovnim nadzorom.

Pri svojih številnih obiskih švedskih medicinskih centrov je pri brskanju po literaturi naletela na naravoslovca botanika Carla Linneja in pisma, ki jih je le-ta v 18. stoletju pisal svojemu sodobniku, J. A. Scopoliju, ki je živel v Idriji. Pisma je iz latinščine prevedla v slovenščino in so izšla v knjigi z naslovom Linnéjeva pisma Scopoliju 1761–1773, ki je izšla leta 1995 pri Prirodoslovnem društvu Slovenije v Ljubljani (latinski faksimile, uvod, prevodi v slovenski in angleški jezik in opombe).

Po izidu knjige je odkrila tudi pisma, ki jih je J. Anton Scopoli pisal Carlu Linneju na Švedsko. Ta pisma je prevedla iz latinščine v slovenščino in angleščino ter jih objavila v knjigi z naslovom

BILI SO MED NAMI

Joannes A. Scopoli – Carl Linneaus. Dopisovanje/Correspondance 1760–1775. Knjiga je izšla prav tako pri Prirodoslovnem društvu Slovenije leta 2004. Torej ni bila samo prevajalka, ampak tudi avtorica dveh enkratnih knjig, ki sta dokaz, da so že v 18. stoletju obstajale strokovne vezi med Švedsko in Slovenijo. Dokazala je, da je bil J. Scopoli pomemben znanstvenik, naravoslovec in zdravnik v 18. stoletju, ki je dal pomemben prispevek svetovni botaniki.

Prevajanje mladinskih novel, črtic in zgodb, prav tako več leposlovnih romanov uvršča prof.

dr. Darinka Soban med pomembne prevajalce Slovenije. Štiri desetletja je bila aktivna članica Društva književnih prevajalcev Slovenije. Delo in članstvo v društvu ji je kot laični prevajalki predstavljajo predvsem bogatje znanja in seveda potrditev njenih prevajalskih sposobnosti. Prevajala ni le iz številnih jezikov – angleškega, danskega, nemškega – v slovenščino, ampak je tudi iz slovenščine v švedščino prevedla knjigo Ele Peroci Muca copatarica, ki pa je žal še v rokopisu.

Kot logična posledica njenih stikov in tesne

povezanosti s Švedsko je razumljivo njeno aktivno članstvo v Slovensko–švedskem društvu, kjer je delovala kot podpredsednica in pripravila dve razstavi o aktivnosti tega društva v Ljubljani in v Stockholmu.

Prof. dr. Darinka Soban je za svoje dosežke na področju medicine, naravoslovja, botanike, prevajalstva in zgodovine medicine oktobra leta 2004 od takratnega predsednika Republike Slovenije dr. Janeza Drnovška prejela odlikovane zlati red za zasluge.

Marija Cesar Komar

In memoriam - prof. dr. Milan Lazar, dr. med. (1920–2008)

Prvi dan letošnjega julija je sklenil svojo življenjsko pot prof. dr. Milan Lazar, dr. med. Rodil se je 6. aprila 1920. Medicino je najprej študiral v Ljubljani. Ker je bila ljubljanska medicinska fakulteta tedaj še nepopolna, je študij nadaljeval v Beogradu. Večkrat je povedal, da so ga na njegov rojstni dan leta 1941 v jugoslovanski prestolnici presenetile bombe ob začetku nemškega napada. Zaradi vojnih razmer je odšel študirat v Zagreb, diplomiral pa je leta 1948 v Ljubljani. Leta 1953 je postal specialist infektolog, leta 1974 je doktoriral, leta 1980 pa postal redni profesor na Katedri za infekcijske bolezni in epidemiologijo Medicinske fakultete v Ljubljani. Izobraževal se je v Lyonu, Parizu, Freiburgu in Münchnu. Bil je dolgoletni vodja Respiracijskega centra na Kliniki za infekcijske bolezni in vročinska stanja Univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani.

Strokovno se je kalil neposredno po drugi svetovni vojni, ko so bile klasične infekcijske bolezni hud problem: davica, škrlatinka, otroška paraliza, tetanus, tifus in druge bolezni so terjale visok krvni davek. Ko je sredi petdesetih let minulega stoletja izbruhnila epidemija otroške paralize in je v Sloveniji umrlo več kot sto otrok, je leta 1957 asist. dr. Milanu Lazarju skupaj z akademikom prof. dr. Milkom Bedjaničem uspelo ob podpori Sveta za zdravstvo SRS ustanoviti Respiracijski center, ki je bil pravzaprav oddelek intenzivne terapije z možnostjo izvajanja ume-tnega predihavanja. Ta oddelek se je prav pod Lazarjevim vodstvom razvil v sodobno enoto intenzivne terapije.

Dr. Lazar je bil izjemen klinik, izvrsten diagnostik, nemirnega in pronicljivega duha. Nikoli se ni zadovoljil s trenutnimi dosežki in znanjem medicinske vede; vedno je hotel naprej in je zahteval več. Izzivov ni le iskal ali zaznaval, ampak se jih je tudi loteval. Posebno uspešen je bil na področju patogeneze in zdravljenja tetanusa. Domneval in potrdil je, da povzroča vegetativni sindrom pri tetanusu sam tetanusni toksin. Na podlagi svojih spoznanj je s posebno terapijo uspel maksimalno znižati smrtnost za tetanusom, in sicer s 36 odstotkov na zgolj 5 odstotkov, kar je bil glede na podatke o zniževanju smrtnosti iz strokovne literature tedaj najboljši možni uspeh tudi v svetovnem merilu.

Dr. Lazarja so kot zdravnika cenili njegovi vrstniki, še posebej pa smo ga imeli za zgled kolegi iz mlajših generacij, ki smo se ga pogosto spominjali tudi potem, ko se je upokojil. Bil je vizionar. Vnaprej je začutil in napovedal dogajanja na področju medicine in posebej infektologije. Ko se je leta 1981 v ZDA pojavil aids, je dr. Lazar takoj zatrdil, da bo bolezen kmalu prišla tudi do nas, kar se je res zgodilo. Že leta 1983, ko pri nas še nismo imeli bolnikov z aidsom, je kot prvi slovenski zdravnik objavil o tej bolezni prispevek v strokovni literaturi.

Znan je bil po svoji izjemni razgledanosti. V mladosti je bil dober športnik, vse življenje pa

Prof. dr. Milan Lazar, dr. med.

Ljubitelj prvobitne narave in velik poznavalec umetnosti, zlasti slikarstva. Kolegi s klinike smo bili z njim zadnjič skupaj maja lansko leto na simpoziju ob proslavljanju petdesete obletnice Respiracijskega centra – prvega slovenskega oddelka intenzivne terapije. Kljub visoki starosti je deloval tako, kakor smo ga bili vajeni: mladostno, bistro, smelo. Imel je izvrstno predavanje ter požel velik aplavz in naklonjenost občinstva. Predavanje pa je zaključil s tem stavkom: »Na

naslednjo obletnico me ni treba vabiti, ker bom odsoten.« Njegove besede so se izkazale za preroške. Kmalu zatem je zbolel, leto pozneje pa umrl. Čeprav še povsem bistrega duha, morda pa prav zaradi tega, je proti koncu življenja pogosto razmišljal o onostranstvu in večnosti, kakor da bi se hotel – zvedav, kakršen je bil – sprijeti še z zadnjo preizkušnjo, s svetom, iz katerega ni več povratka.

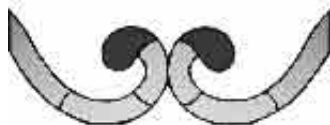
Prof. dr. Milan Lazar je slovenski medicini, še posebej pa infektologiji, zapustil ogromno dediščino. Bil je in še vedno ostaja legenda slovenske infektologije. Pogrešali ga bodo njegovi najbližji, pogrešali ga bomo vsi tisti kolegi zdravniki, ki smo ga poznali, se od njega učili, skupaj z njim delali, ga cenili in spoštovali.

Ludvik Vidmar

The professional public journal of the Medical Chamber of Slovenia

The Isis Journal is issued on the first day of each month. The annual subscription for non-members is 49,20 EUR. A single issue costs 4,10 EUR. The tax is included in price. Manuscripts are not returned to authors. An honorarium is paid for selected articles. Printed 8500 copies. Postage for the Journal Isis paid at the 1102 Ljubljana post office.

The name of the journal is by the Isis, an Egyptian goddess, of all the gods and goddesses. The legend describes her as both the sister and the wife of Osiris, the first king in history. Isis had healing powers. She could also give new life into the body with her wings. According to the legend, her power extended all over the world. Each person is a drop of her blood. She was considered as the founder of medicine. A detail on a granite sarcophagus of Ramses III from the XXth dynasty shows her as a symbolic picture. This image and her name were chosen to be the title of the journal of the Medical Chamber of Slovenia, the goal of which is to unite and link together doctors in their efforts towards the welfare of all people, the drops of blood from the goddess Isis.

The President of the Medical Chamber
Prim. assist.
Gordana Kalan Živčec, M. D.
E-mail:
gordana.kalan-zivcec@zzs-mcs.si

The President of the Assembly
Uršula Salobir Gajšek, M. D.
The vice-president of the Assembly
Diana Terlevič Dabič, S.D.

Executive board of the Medical Chamber of Slovenia
The president of the Educational council
Prof. **Matija Horvat, M. D., Ph. D.**
The president of the Professional medical committee
Prof. **Radovan Hojs, M. D., Ph. D.**

The president of the Primary health care committee
Assist. **Antonija Poplas Susič, M. D., Ph. D.**
The president of the Hospital health care committee
Prof. **Mitja Košnik, M. D., Ph. D.**
The president of the Dentistry health care committee
Sabina Markoli, S. D.

The president of the Legal-ethical committee
Assist. **Danica Rotar Pavlič, M. D., Ph. D.**

The president of the Social-economic committee
Jana Wahl, M. D., M. Sc.
The president of the Private practice committee
Assist. **Dean Klančič, M. D.**

The Secretary General
Brane Dobnikar, L. L. B.
Public Relations Department
Elizabeta Bobnar Najzer, B. A.

Legal and General Affairs Department
Vesna Habe Pranjčič, L. L. B.

Finance and Accounting Department
Jožica Osolnik, Econ.

Health Economics, Planning and Analysis Department
Nika Sokolič, B. Sc. Econ.
Training and Professional Supervision Department
Mojca Vrečar, M. B. A.

The Medical Chamber of Slovenia

Founded in 1893 as The Medical Chamber for the Carniola Province. The Medical Chamber of Slovenia was subsequently founded in 1992.

Tasks

The Medical Chamber of Slovenia is an independent professional organisation of medical doctors and dentists. Membership is an honour and obligation for all those that work as physicians or dentists in Slovenia and have a direct contact with the patients.

The Medical Chamber of Slovenia protects and represents the interests of the medical profession, and helps to ensure the correct behaviour of doctors and uphold their reputation by:

- Having and issuing a Code of Medical Ethics, monitoring the behaviour of doctors and administering any measures necessary for violations of the Code.
- Maintaining a register of members and issuing membership cards.
- Issuing, extending and revoking the doctors' licences for independent work.
- Participating in the development of the undergraduate education programme for doctors.
- Managing (planning, monitoring and supervising) the secondments of the two year compulsory postgraduate training in hospitals; secondments for specialisations; other postgraduate professional training, and examination.
- Organising professional seminars, meetings and other types of professional medical development.
- The professional auditing and appraisal of each doctor practising in Slovenia.
- Participating in the preparation of regulations, planning and staffing plans in health care issues.
- Determining doctors' fees and participating in agreeing the prices of health care services.
- Representing the interests of doctors in determining contracts with the Institute of Health Insurance of Slovenia.
- Participating in the negotiation of collective contracts, and agreeing them on behalf of private doctors as employees, thereby managing the value of medical professional' salaries.
- Providing legal assistance and advice to members on insurance against medical compensation claims.
- Maintaining a Welfare Fund to help members and their families.
- Monitoring the demand for doctors and helping unemployed doctors find job.
- Assisting members to find suitable locums during their absence.
- Publishing activities, editing activities; issuing a free journal to members, publishing books and other publications.
- Encouraging co-operation between members and arbitrating in disputes.
- Encouraging the cultural and social activities of members; organising the cultural, sporting and other social events and activities.
- Monitoring alternative methods of treatment.
- Deterring prohibited and unacceptable medical practices.
- Providing a free permanent consulting service to members.
- Undertaking other tasks pursuant to legal regulations and the statute.

Seveda ne bom opisoval podrobnosti o tem, ali je Eva s ponujeno jabolko in predhodnim sodelovanjem kače zavestno odposlala Adama in sebe iz raja, ali je bil to le trenutni zamik uma pred naslado. Zagotovo pa se iz zgodbe lahko naučim nekaj: kako se lahko male napake (ugriz v jabolko) poznajo še tisočletja kasneje. Pri tistih, ki zaradi storjenega plačujemo davek, kot tistih, ki kaznujejo. Izvirni greh, ki bi morda zanimal kolegice in kolege, bralce Izide, je prav gotovo podpis pogodbe o plačah v javnem sektorju. Predvsem je v vlogi kače Ministrstvo za javno upravo s svojo paradigmo, da smo zdravniki javni uslužbenci. Ko je Fides ugriznil v jabolko, ki mu jo je zapeljivo ponudila vlada, se seveda še nismo zavedali, kakšne vse bodo posledice, pa se morda tudi

Prim. asist. mag. Martin Bigec, dr. med., spec.

še vedno ne, čeprav je 10. september že za nami. Američani imajo 11. september, zdravnice in zdravniki Slovenije pa 10. In sicer s prvim spoznanjem posledic nove plačne politike. Ko pogledamo plačilni list, je prva misel pri slehernem: Ali smo se za to borili? Tudi ta vprašalni stavek je povzet iz polpretekle zgodovine. Drugi dogodek je, ko vključimo radio in nas pri novicah na vse zgodaj informirajo, kako nezadovoljne so medicinske sestre (ker si to pač upajo povedati zato, ker nimajo ničesar več izgubiti), nekateri učitelji, tu in tam policisti, kar gre pa samo za korekcijske napake, edini, ki so zadovoljni, pa so zdravniki. In še stavek, ki je sledil: kdor je zadovoljen, se pač ne pritožuje. Ne vem, kdo je za tem stavkom bolj zaslepljen, novinar, ki ga je izrekel, ali zdravnice in zdravniki, ki se še ne morejo otresti stresa iz spoznanja 10. septembra. Kot javni uslužbenci nastopamo zdravnice in zdravniki v dveh nasprotujočih si vlogah: na eni strani smo deležni plačila, normativov in zahtev za izvajanje dela, ki ga določa država, na drugi strani pa imamo odgovornost, ki jo nosimo za izvajanje svojega dela, sami, na svojih ramenih. Ker določa višino plače zdravnik država po enotnem sistemu za vse zaposlene v javnem sektorju, je zdravništvu avtomatsko onemogočen kakršen koli manevrski prostor za postavljanje tarif in plačila glede na zahtevnosti dela in posebne pogoje dela. Zdravniška zbornica ima v tem sistemu še najbolj zvezane roke, saj lahko nastopa samo kot pogajalec ali pa zastopnik, ki lahko pove svoje mnenje, nima pa možnosti o tem sprejemati odločitev. Ko smo potopljeni v maso 160.000 zaposlenih, se naši zahtevki prekrijejo v količini različnih interesov in želja. Država postavlja zdravniku plačo in zahteva zanj največji možni učinek, kar naj bi skrajšalo čas in pocenilo zdravljenje in rehabilitacijo, ob največjem možnem zadovoljstvu in pričakovanju ljudi. Z Zakonom o pacientovih pravicah je celo spravila v pravni red zahteve in potrebe pacientov, ki

pa so iz dneva v dan večje in nadstandardne. Predpisala v stilu ZZZS, ki je obljubil in celo jamčil nadstandardno zavarovanje, čemur naj bi sledilo tudi nadstandardno zdravljenje, v praksi pa nismo imeli niti nadstandardnih sob, kaj šele TV-sprejemnikov ali telefona, če nekoliko karikiram. Torej, najprej smo navajeni nekaj obljubiti (nadstandardno zavarovanje, Zakon o pacientovih pravicah, prevedba plač) in potem zahtevati od zdravništva, da to izpolni in ob tem še izraža zadovoljstvo. Še: normative za delo zdravnika je postavila država sama v obliki Zelene knjige ali vsakoletnih področnih in splošnih pogodb. Že od leta 1981 in so še vedo v veljavi. Razlika med delom zdravnika, na primer, v ruralnem okolju in delom tistega v centru mesta je velika. Zdravnik v podeželski ambulanti ima neprimerno več opravka s kroničnimi bolniki, ki jih mora, že iz logističnih razlogov poleg ostalih, oskrbeti sam, ob tem mora poskrbeti za inštrumentarij, material, evidence, naročanja ... Skratka, številni postopki, ki jih je v ambulanti urbana nega okolja bistveno manj ali pa so porazdeljeni med kolegi, ki sočasno delajo v sosednjih ambulantah. Kaj šele, če pride klic na pomoč v smislu nujenja nujne medicinske pomoči ali neodložljivega obiska na domu v času redne ambulante. Ob tem so kratene pravice do enakovrednega in kakovostnega zdravstvenega varstva, kar občankam in občanom jamči Zakon o izvajanju zdravstvene dejavnosti in Ustava RS. Kakšne so možnosti zdravnika: ali dela preko svojega delovnega časa ali pa v kratkem odide na kakšno zanj bolj ugodno delovno mesto. Kakšna bi bila vsaj delna rešitev države: če bi za takšna področja upoštevala drugačne normative in napravila sistem plačevanja, ki bi zdravstvenemu osebju nadoknadil večje obremenitve in odgovornost. V kontekstu 10. septembra pa naj bi imela prav Zdravniška zbornica bistveno večje pristojnosti, predvsem na tarifnem delu, ki bi moral biti sestavni del plače. Ob tem se moramo zavedati, da s tako, pravično, plačo nimamo več kaj iskati v kontekstu javnih uslužbencev, ker bi si plačo morali normirati sami. Zadovoljstva z obeh strani pa vse do takrat ne bo. Žal, novinarji tega ne morejo predstaviti v takšni luči, kar bi bilo do javnosti bolj pošteno. Pošteno tudi do zdravnic in zdravnikov.

Vsi, ki berete moje pisanje, boste na koncu vprašali: če že govoriš o izvirnem grehu, kje pa je naslada, ki je bila motiv za Adamovo grizljanje jabolka?

Saj res, kje je naslada v plačnem sistemu, če še za korektno in pošteno plačilo ni bilo dovolj...

Martin Bigec